

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Katedra středoevropských studií

Bakalářská práce

Věra Pasecká

**Slovensko-česká mezijazyková homonymie – lexikální analýza na
bázi Slovensko-českého slovníku (Po-T)**

Slovak-Czech interlingual homonymy – lexical analysis on the base of
Slovak-Czech dictionary (Po-T)

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 18. srpna 2013

Věra Pasecká
Jméno a příjmení

Děkuji doc. PhDr. Mire Nábělkové, Csc., za cenné rady, ochotu a čas, který mi věnovala nejen při tvorbě bakalářské práce, ale i při osvojování si rozdílných česko-slovenských jevů, bez jejichž znalostí by bakalářská práce nemohla vzniknout.

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá česko-slovenskou mezijazykovou homonymií, tedy tématem, které není v české ani slovenské jazykovědě dostatečně zpracováno. Hlavním cílem je vytvoření slovensko-českého slovníku homonym v rozsahu písmen Po-T, který je sestaven na základě práce se Slovensko-českým překladovým slovníkem. Zřetel je brán také na jiné existující překladové či výkladové slovníky v obou jazycích a pracuje se rovněž s národními korpusy. Opomenuty nejsou ani dosavadní odborné studie na téma vnitrojazykových a mezijazykových paradigmatických vztahů, které slouží jako základní odborný materiál teoretické části. V praktické části práce jsou podrobněji rozebrány některá z důležitých témat, která se jevila při vzniku slovníku mezijazykových homonym jako problémová.

Abstract:

Bachelor thesis deals with the Czech-Slovak interlingual homonyms, a topic that is not in Czech or Slovak linguistics sufficiently processed. The main objective is to create Slovak-Czech dictionary of homonyms in the range of letters Po-T, which is created on the basis of the Slovak-Czech translation dictionary. Other existing interpretation or translation dictionaries in both languages are taken into consideration as well as national corpora. In theoretical part thesis examines existing studies on intralingual and interlingual paradigmatic. Practical part of the thesis closely analyses some of the important topics, which seemed the most peculiar when creating homonym interlingual dictionary.

Klíčová slova:

čeština, homonymie, mezijazyková homonymie, paradigmatické vztahy, slovensko-česká lexikální konfrontace, slovenština, slovník mezijazykových homonym

Key words:

Czech, homonymy, interlanguage homonymity, paradigmatic relations, Slovak-Czech lexical comparison, Slovak, dictionary of interlingual homonyms

Obsah

1. Úvod.....	7
TEORETICKÁ ČÁST	10
2. Paradigmatické vztahy v jazyce.....	10
2.1 Homonymie.....	10
2.1.1 Klasifikace homonym	11
2.2 Polysémie	14
2.3 Paronymie	15
2.4 Kosémie.....	16
3. Mezijazyková homonymie.....	17
PRAKTICKÁ ČÁST	20
4. Zrcadlový slovník mezijazykových homonym.....	20
4.1 Metodika tvorby slovníku	20
4.2 Typy mezijazykové homonymie ve zpracovaném slovníku	24
4.3 Slova nezachycená v Česko-slovenském slovníku	27
4.4 K vybraným lexémům ze zrcadlového slovníku	32
4.4.1 Hesla hlásky P.....	32
4.4.2 Verbum <i>rozprávät'/ rozprávět</i>	35
4.4.3 Verbum <i>pýtat'/ptáti</i>	38
4.4.4 Substantivum <i>robota</i>	39
4.4.5 Prefix s-/z-.....	40
5. Gramatická a stylistická mezijazyková homonymie	42
5.1 Gramatická mezijazyková homonymie.....	42
5.2 Stylistická homonymie.....	45
6. Práce s dalším lexikálním materiálem	48
6.1 Slovník slovenských homonym	48
6.2 Výkladové slovníky	53
7. Závěr	57
8. Seznam použité literatury a odborných pramenů	60
9. Seznam příloh	63

1. Úvod

Bakalářská práce se zabývá slovensko-českou lexikální mezijazykovou homonymií, tedy jedním z témat, které v současné jazykovědě není kompletně zpracováno. Mezijazykové homonymii, specifickému diferenčnímu jevu mezi češtinou a slovenštinou, se nevěnuje žádná větší studie a komplexní slovník homonym není zpracován. Cílem bakalářské práce je zachycení obrazu česko-slovenských homonym na základě překladových slovníků. Výchozím a základním pramenem práce se stal Slovensko-český slovník (Gašparíková – Kamiš, 1983), doplňkovým zdrojem je Česko-slovenský slovník (1981). Dále bude v práci využito také dat získaných z českých a slovenských výkladových slovníků, cenným zdrojem informací jsou rovněž národní korpusy a česko-slovenský paralelní korpus. Právě na příkladech z korpusů si ukážeme odlišné fungování vybraných slov v obou jazycích i rozdílné možnosti překladu.

Důvodem ke zpracování slovníku česko-slovenských homonym je snaha o bližší poznání lexikálních vztahů obou jazyků v oblasti, ve které nevznikla žádná větší odborná práce – o mezijazykové homonymii existují pouze stručné představy a komplexnější studie nebyla realizována. Dalším důvodem vzniku bakalářské práce je neustálé se vzdalování obou jazyků, např. čeští uživatelé jazyka rozumí slovenštině mnohem méně, než tomu bylo dříve a míra neporozumění se neprohlubuje pouze při užití tzv. zrádných slov, ale slovenštiny jako takového celkově. Slovník mezijazykových homonym má přispět k předcházení možných komunikačních problémů, protože homonyma mohou způsobit překážky v dorozumění nejen běžným uživatelům jazyka, ale tato slova mohou způsobit těžkosti také při uměleckém a odborném překladu.

Slovensko-česká mezijazyková homonymie je specifická právě blízkou příbuzností obou jazyků. Čeští či slovenští uživatelé jazyka dané slovo mohou znát a běžně ho používat, ale ve zcela jiném významu, než jaký má lexém v jazyce druhém, proto je mezijazyková homonymie mezi češtinou a slovenštinou ve srovnání s nepříbuznými jazyky složitějším a závažnějším jevem. Lexikální shoda mezi jazyky je rozsáhlá, stejně tak ale existují i lexémy, které fungují odlišně, na ty je pak nutné brát o to větší zřetel. Příkladem mezijazykových homonym jsou lexémy *stávka*, *pokoj*, *stretnutie*, *tlačený* aj. Homonymický slovník

má napomoci k snadnější orientaci v diferenčních výrazech mezi slovenštinou a češtinou a ukázat odlišné významy vybraných slov. Některé výrazy mohou způsobit nesprávné porozumění textu a slova, která mají jiný význam, mohou komunikaci v některých případech zcela zabránit, proto je poznání mezijazykových homonym důležitá.

Bakalářská práce se zabývá slovenskými a českými mezijazykovými homonymy, slovy, která mají shodnou (nebo podobnou) formu, ale liší se ve svém významu, ve výseku lexikální zásoby v rozmezí písmen Po-T. Práce bude rozdělena do 2 částí odlišného charakteru. V první části se budeme zabývat teoretickými východisky, vnitrojazykovou a mezijazykovou homonymií, paronymií a dalšími paradigmatickými vztahy, které s homonymií souvisí a prolínají se s ní. V druhé části se zaměříme na konkrétní jevy, které mezijazyková homonyma ve slovenské a české slovní zásobě blíže specifikují. V slovníkové části, kterou představuje zrcadlový slovník mezijazykových homonym, budou zachycena mezijazyková homonyma, jejichž zpracování vychází ze Slovensko-českého slovníku a je konfrontováno s obrazem lexémů v Česko-slovenském slovníku. Cílem zrcadlového slovníku je zachytit a podat rozsah mezijazykové homonymie v existujícím lexikografickém zpracování.

Problematika vnitrojazykové homonymie či polysémie je zpracována v obou jazycích, jak česká, tak i slovenská lingvistika disponuje odbornými studii na toto téma, ve slovenštině se také můžeme opřít o slovník homonymických výrazů, avšak porovnávací práce doposud chybí. Určitá pozornost byla věnována problémovým jevům například mezi češtinou/slovenštinou a polštinou či ruštinou, ale také například bulharštinou a slovinštinou. Vnitrojazykové lexikální homonymii se ve slovenské jazykovědě věnoval např. Juraj Šikra, Juraj Dolník, Šimon Ondruš, Ján Sabol, Mária Ivanová-Šalingová a další. Z českých jazykovědců se homonymií zabývá například Eva Havlová, Marie Těšitelová, Josef Filipec aj. Mezijazykové homonymii mezi jednotlivými jazyky se věnovali Marta Pančíková, Marie Hádková, Radmila Horáková, Dezider Kollár, Edvard Lotko a mnozí další. Zde zmíněný přehled jmen slouží jako důkaz o důležitosti a zajímavosti vnitrojazykové i mezijazykové homonymie v české a slovenské jazykovědě.

Nakolik je mezijazyková homonymie (zejména mezi slovanskými jazyky) žádané téma, ukazuje i počet závěrečných prací studentů vysokých škol. Studenti se věnují srovnávacím pracím mezi mnoha slovanskými jazyky (polština, slovinština, bulharština atd.), ale mezijazyková homonymie se zkoumá také ve vztahu slovanského jazyka k jazyku z jiné jazykové rodiny (např. angličtina). Tato bakalářská práce má za cíl přispět k dalšímu poznání mezijazykové homonymie v rámci slovanských jazyků.

TEORETICKÁ ČÁST

2. Paradigmatické vztahy v jazyce

Mezi lexikálními jednotkami existují jazykové vztahy, které rozdělují slova na základě společných vlastností do rozdílných skupin. Jedním z možných vztahů, kterými jsou jednotky jazyka propojeny, jsou vztahy paradigmatické, mezi které patří vztahy významové a formálně významové. Za základní významové vztahy považujeme synonymii (slova se stejným nebo podobným významem), antonymii (slova opačného významu), homonymii (slova se stejnou podobou, ale jiným významem), polysémii (mnohoznačnost; slovo má více významů, které spolu souvisejí), hyperonymii (významovou nadřazenost), hyponymii (významovou podřazenost), kohyponymii (souřadnost). Paradigmatické vztahy jsou vlastní všem jazykům, proto je možné i jejich mezijazykové porovnání, které je hlavním tématem bakalářské práce.

2.1 Homonymie

Bakalářská práce se při srovnání slovenské a české slovní zásoby zaměřuje pouze na její část vyznačující se formální shodou lexémů – na mezijazyková homonyma. Mezijazyková homonymie (jako jev i jako termín) koresponduje s vnitrojazykovým lexikálním paradigmatickým jevem – homonymií. Výraz homonymie vznikl z řeckého slova *homos* (společný, ten stejný) a slova *onyma* (jméno). „*Homonymie vzniká tím, že jedna jazyková forma (morfém, slovo, spojení slov, větná výpověď), psaná nebo mluvená, má dvě nebo více funkcí, významů, smyslů, navzájem nesouvisících*“ (Filipec – Čermák. 1985, s. 141). Homonymie patří k paradigmatickým vztahům, které komunikaci v jazyce neusnadňují, naopak mohou způsobit nepochopení díky dvojsmyslnosti slova. K správnému pochopení je zapotřebí znát také kontext, do kterého je homonymní slovo zasazeno.

Homonyma vznikla (a stále vznikají) při procesu rozšiřování slovní zásoby, vznikem homonymie se zabývá podrobněji publikace *Dynamika slovné zásoby súčasnej slovenčiny* (Horecký – Buzássyová – Bosák. 1989, s. 337). Zde autoři uvádí několik možností vzniku vnitrojazykové homonymie při přebírání cizích slov:

- ✓ koincenci – formální sjednocování domácího a převzatého slova (př. *banka, čelo, družba*)
- ✓ převzetím dvou nebo více cizích slov se stejnou formou (*box, lokál, raketa*)
- ✓ kalkováním.

Podobně vysvětlují vznik homonymie při kontaktu 2 a více jazyků autoři Ondruš, Sabol (1987, s. 227): „Pri kontakte dvoch (viacerých) jazykov vzniká homonymia v zásade dvoma spôsobmi:

- ✓ hláskove splynú do rovnakého designátora slovo domáce a slovo cudzie (*paša – pastvisko, vládár; rum – rumovisko, nápoj; rys – šelma, výkres*)
- ✓ Od pôvodu 2 cudzie slová majú rovnakú formu (*šach – vládca, hra*).“

Homonymie vzniká také bez vlivu cizího jazyka, pokud se jedno slovo bez formální derivace rozštěpí na více významů, mezi kterými nejsou jasně dané souvislosti (př. *hranica¹, hranica², mesiac¹, mesiac²*)¹. Další možností vzniku homonymie v rámci jednoho jazyka je rozčlenění jednoho slova na více slov významovou změnou základu a odlišnou, ale ve výsledku formálně shodnou derivací (př. *letáček¹, letáček²*). Jinou možností je formální splynutí od původu 2 rozdílných domácích slov (př. *vypáčit¹, vypáčit²*) (Ondruš – Sabol, 1987, s. 226).

Štefan Peciar rozlišuje ve svých studiích homonymii *etymologickou* („*slová rozličného pôvodu, ktorých hlásková podoba „náhodou“ splynula v dôsledku rozličných hláskoslovných zmien alebo tvaroslovných a slovotvorných procesov*“) a homonymii *historickou* („*historické homonymá vznikajú v dôsledku historického vývoja slov z rozličných významov kedysi jednotného slova*“) (Peciar, 1961, s. 339).

2.1.1 Klasifikace homonym

Homonymie se dělí podle mnoha kritérií souvisejících s rozdílným pojetím jednotlivých jazykovědců. Š. Ondruš a J. Sabol (1987, s. 227) dělí homonymii na základě původu slova na interní a externí homonymii.

¹ Na příkladu lexému *hranica* je dobře patrné prolínání se homonymie a polysémie v jazyce. Zatímco v Krátkém slovníku slovenského jazyka je lexém *hranica* zpracován jako slovo polysémické, v Slovníku slovenského jazyka se jedná o homonyma. Stejný rozdíl ve zpracování je i u slov *mesiac, socha* aj.

- ✓ **Interní homonymie** – jedná se o homonymii v rámci jednoho jazyka
 - **homogenní** – dochází k rozčlenění původně jednoho slova na více významů (*hranica, druh*); tento typ homonymie způsobuje problém v určení hranice mezi polysémií a homonymií
 - **heterogenní** – hláskové splynutí původně odlišných slov (*hrad, hody*)
- ✓ **Externí homonymie heterogenní** – hláskové splynutí domácího a cizího slova nebo formální splynutí dvou cizích slov (*aktovka, legenda, lokál, para, šach*).

Juraj Šikra (1992, s. 21) uplatňuje dělení homonymie i na základě jiných kritérií. Jednou z možností je členění podle míry uplatnění vlastností lexikální homonymie, což je i pro naši práci důležité členění a můžeme ho proto uplatňovat i v problematice mezijazykových česko-slovenských homonym. Slova dělíme na **úplná** homonyma, tedy taková, která si zachovávají všechny vlastnosti lexikální homonymie (např. totožná zvuková a grafická forma, shodné morfologické vlastnosti atd.). Mezi tato homonyma patří slova jako např. *čelo, razít*. K **neúplným (částečným)** homonymům naopak řadíme takové výrazy, které nemusí být nositeli všech vlastností lexikálních homonym, liší se pak například podobou některých pádů. Mezi neúplná homonyma řadíme např. slova *kolok* a *druh*.

Homonyma mohou být také členěna podle jejich zařazení ke slovům běžným (neterminologickým) nebo ke slovům terminologickým. Na základě tohoto dělení vznikají skupiny homonym, ve které slova patří do kategorie terminologie (*fistula* – hud. /lek.), do kategorie běžné slovní zásoby či do kategorie, kde je v homonymii navzájem terminologický výraz a výraz běžné mluvy (*lokál* – 6. pád, lingv. / *lokál* – pohostinství).

Setkáváme se také s homonymními dvojicemi, kdy jeden výraz označuje všeobecné podstatné jméno a druhý výraz tvoří název, vlastní jméno. Dělení na základě proprií a apelativ je možné rozpoznat na příkladě výrazu *škoda*, kde dochází ke grafické rozdílnosti (*škoda* – hmotná al. iná strata / *Škoda* – auto zn. Škoda). Příkladem, kdy nedochází ke grafickému rozlišení je proprium *Dunaj* (název řeky/ název obchodního domu/ název hotelu) (Šikra, 1992, s. 21). Překladové slovníky, se kterými jsme pracovali při tvorbě zrcadlového slovníku,

ale propria ve větší míře nezachytávají, proto tento typ homonym není zohledněn ani v zrcadlovém slovníku homonym.

Do homonymie může rovněž vstupovat slovo ze spisovné slovní zásoby a současně slovo z nespisovného útvaru jazyka, např. slang či argot. Tento typ homonymie není ale opět v přiloženém slovníku mezijazykových homonym zohledněn, slova jsou vybrána zejména ze spisovné slovní zásoby, nicméně v praxi se s tímto typem homonymie můžeme setkat běžně. Juraj Šikra představuje tuto kombinaci na příkladu slova *basista* (hráč na kontrabas; zpěvák zpívající bas; člověk vězněný v base).

Jiný typ dělení homonymie je na základě příslušnosti výrazu ke slovnímu druhu. Homonyma tak dělíme na **substantivní** (svorka, šupa), **verbální** (ustat'), **adjektivní** (t'azobný), ale mohou se vyskytovat i kombinace slov různých slovních druhů, tzv. slovnědruhová homonyma. S takovými typy homonym se setkáváme i v přiloženém zrcadlovém slovníku.

Homonymii nesledujeme pouze mezi dvěma a více lexémy, ale homonymní mohou být také např. slovotvorné prostředky. Tuto skutečnost zohledňují v dělení homonymie autoři Filipec, Čermák (1985, s. 141), kteří rozlišují:

- ✓ lexikální homonyma (slova téhož původu, slova různého původu, slova vzniklá rozpadem polysémie)
- ✓ slovotvorná homonyma (homonymní mohou být i přípony, předpon)
- ✓ slovnědruhová homonyma
- ✓ morfologická homonyma.

Mezi homonyma řadíme také tzv. **homofony**, které označují slova zvukově shodná, ale s rozdílnou grafickou podobou (*let/led; dospívat/dozpívat* apod.) a **homografa**, tedy slova, která jsou shodná ve svém grafickém zápise, ale mohou se vyslovovat odlišně (zejména slova přejatá ve vztahu ke slovům domácím). Homofony a homografa patří k nepravé homonymii, kam Přemysl Hauser (1980, s. 83) řadí také mezislovní homonymii (slovo na jedné straně a spojení slov nebo předložková vazba na straně druhé, př: *za pět/zapět; dostaví/do sta ví*) a mezijazykovou homonymii.

2.2 Polysémie

S homonymií úzce souvisí také polysémie, oba dva tyto jevy jsou mnohdy zaměňovány a jejich hranice jsou nestabilní. Polysémie na rozdíl od homonymie vzniká pouze uvnitř jednoho jazyka, ale její vznik může být ovlivněn polysémií jazyka jiného. Polysémie je také mnohem častější jev než homonymie. Definici polysémie podává publikace Česká lexikologie: „*Lexikální polysémie znamená, že též lexém (táž lexikální forma) má dva nebo více různých, ale navzájem souvisejících významů (sémantické spektrum)... polysémií se vyznačují i morfémy, především předpony. U přípon je častá homonymie*“ (Filipec – Čermák. 1985. s. 138).

Bez polysémie, která existuje v každém jazyce, by byla slovní zásoba příliš obsáhlá a tudíž nezvládnutelná, mnohoznačnost slov je přirozeným a žádoucím jevem, i když v některých případech může způsobovat nejasnosti a je zapotřebí vnímat kontext, do kterého je slovo zasazeno.

Polysémie a homonymie se od sebe někdy obtížně odlišují, hranici rozdělení upřesňuje Š. Peciar: „*Ak pomenované predmety a javy mimojazykovej skutočnosti nemajú nijaké spoločné vlastnosti, nemôžu sa ani vo významoch slov, ktoré predmety a javy skutočnosti pomenúvajú, objaviť také spoločné rysy, ktoré by dané výrazy spájali do ucelenej sémantickej štruktúry polysémického slova. Vtedy je vylúčená polysémia a možná je iba homonymia. Polysémia predpokladá existenciu dvoch alebo viacerých blízkych významov, ktoré spájajú isté spoločné črty*“ (Peciar, 1980, s. 88).

Peciar dále hovoří o vzniku polysémie, ke které dochází 3 způsoby:

- ✓ přenášením významu (metaforickým, metonymickým)
- ✓ rozšiřováním významu
- ✓ zužováním významu.

Polysémií slovo má jeden základní význam (nazýván jako přímý), další významy (přenesené významy) vznikají už na základě motivace. Všechny významy slova v rámci polysémie se na sebe váží, a to několika způsoby. Juraj Dolník (1989, s. 321) rozlišuje spojení slov **řetězové** (druhý význam se váže na první, třetí na druhý atd.), **radiální** (všechny významy jsou bezprostředně spjaté s prvním významem) a **kombinované**. Podle způsobu přenesení významu se rozlišuje metafora (přenášení slov na základě vnější podobnosti), metonymie

(přenášení slov na základě vnitřní podobnosti) a synekdocha (přenášení slov, kdy dochází k pojmenování celku jednou z jeho částí a naopak).

2.3 Paronymie

Jedním ze vztahů mezi slovy, který má blízko k homonymii, je i paronymie. „Paronymá (z grec. para = vedľa, onyma = meno) sú slova majúce podobné znenie, zhodnú gramatickú príslušnosť, ale odlišný obsah.... Jav paronymie je veľmi blízky javu homonymie, pretože aj pri homonymii ide iba o formálnu zhodu. Rozdiel je v tom, že pri homonymii je absolútna formálna zhoda slov, zatiaľ čo pri paronymii je malý až väčší rozdiel vo forme“ (Mistrík, 1984, s. 131). Příkladem takových slov v češtině může být např. *historický/hysterický*, *adoptovat/adaptovat*, *povědomí/podvědomí*, *vina/vína*, v slovenštině zase například *krava/vrava*, *mučiť/učiť*, *město/miesto*. Jiné pojetí paronymie určuje tento jev jako slova, která se odlišují pouze změnou jedné hlásky nebo změnou pořadí hlásek ve slově (př: *popít*, *dopít*, *chopít*, *kopít*, *kosít*, *kotit*) (Benkovičová – Dolník, str. 154). Grafická paronyma se shodují s homofony (*prúd/prút*). Paronymie se využívá v uměleckých textech a slouží k ozvláštňení, humoru a vytváření slovních hříček, naopak je nežádoucím jevem v odborných textech.

Aby byla splněna kritéria pro určení paronymie, musí platit těchto 6 vlastností (Dolník, 1986, s. 106):

- ✓ fonetická příbuznost, to jest čiastočná zvuková zhoda
- ✓ istá morfeomatická rovnorodosť podmienená zhodným koreňom
- ✓ zhoda v gramatických vlastnostiach
- ✓ paradigmatická charakteristika podmienená istým typom a druhom opozície
- ✓ výrazná významová odlišnosť, alebo naopak istá významová príbuznosť
- ✓ vzájomná záměna v reči.

Juraj Dolník v práci *Paronymá v slovenčine a ich štylistické využitie* (1986, str. 114) také problematizuje a „kombinuje“ paradigmatické jazykové vztahy, když kromě paronymie vyčleňuje na základě lexikálních vztahů i další kategorie:

1. paronymá (morfeomatické a fonematické): *nahriat' - zohriat'*
2. paronymické synonymá: *rozohriat' – zahriat'*

3. paronymické antonymá: *vyskočiť* – *zoskočiť*
4. fonetické a slovotvorné varianty: *rybí* – *rybací*
5. homonymizované slová: *modrý* – *bodrý*.

2.4 Kosémie

Kosémie je označovaná jako přechodný jev mezi polysémií a homonymií a nastává v těch případech, kde existuje vztah mezi významy slova, ale kde nedochází zároveň k derivačnímu vztahu. „*Výskyt prípadov kosémie očakávame pri odvodených slovách, pretože slovotvorný základ môže spájať niekoľko významov bez derivačného vzťahu medzi nimi. Výdatným zdrojom kosémie je nejednoznačnosť niektorých slovotvorných prvkov (formantov), najmä predpôn*“ (Dolník, 1989, s. 323). Nedochází tak ke vzájemné závislosti významů polysémických předponových sloves.

Mezi předpony, které nemají daný jeden význam, patří např. předpony **do-** (dopísať = přestat psát; připsat), **na-** (nakrájať = krájením nashromáždit; krájením upravit), **pre-** (preleštit' = znova naleštit, lehce vyleštit), **s-/z-** (zvolať = jednou zakřičet; zvoláním shromáždit), **vy-** (vytočiť = točením vybrat něco; točením získat, vyrobiť).

Ke kosémii náleží také jiné případy mnohoznačnosti u odvozenin. K tomuto případu řadíme i slova *tel'acina*¹ (= telecí maso), *tel'acina*² (= vypracovaná telecí kůže). Ke kosémii přiřazujeme také přechýlené ženské názvy, které se shodují s pojmenováním vzniklým na základě derivace (př. umývačka = osoba; stroj). Tento typ kosémie se vyskytuje i v případě mezijazykové homonymie.

Juraj Dolník shrnul problematiku a zejména rozdílnost 3 zkoumaných termínů následovně: „*Termíny polysémia, kosémia a homonymia sa vzťahujú na odlišné stupne spätosti významov, ktoré sa viažu na jednu lexikálnu formu. Pri polysémii sú významy späté spoločným komponentom a sémantickou deriváciou, pri kosémii len spoločným komponentom a pri homonymii sa spätosť významov stráca (zo systémového hľadiska, vzhľadom na polysémiu a kosémiu). Netreba ani zdôrazňovať, že niet ostrých hraníc medzi nimi*“ (1989, s. 328).

3. Mezijazyková homonymie

Vnitrojazykové paradigmatické vztahy mezi lexikálními jednotkami mají paralelu v mezijazykových vztazích, zejména pokud se jedná o blízké příbuzné jazyky – setkáváme se zde i se slovy stejně nebo podobně znejícími, které se liší ve významu. Definici mezijazykové homonymie² podává D. Kollár: „*Terminom medzijazyková homonymia sa rozumie akustická alebo grafická, resp. akustická a grafická zhoda slov s rozdielnym významom v rámci dvoch alebo viacerých jazykových systémov*“ (Kollár, 1982, s. 223).

V takových případech mohou při mezijazykové komunikaci nastat více či méně problémové situace, kterým je potřeba předcházet zejména při osvojování si druhého jazyka a při překladech. Zrádností a nástrah při překladu z jednoho jazyka do druhého je velké množství, pokud se jedná o překlad do jazyka příbuzného, je problém o to větší. Vzhledem k tomu, že čeština a slovenština byly jazyky jednoho společného státu, může se zdát, že stejně nebo podobně znějící slovo má i stejný význam. A právě tato mylná domněnka přináší těžkosti a komunikační šum. Některá nevhodně použitá slova mohou způsobit komickou situaci, jiná mohou naopak zmást a mnohdy přivodit i společensky nevhodnou situaci. Zkoumání a opis česko-slovenské mezijazykové homonymie je proto velmi důležité nejen z hlediska praktického (při aktivní česko-slovenské mezijazykové komunikaci), ale znalost mezijazykových homonym je nepostradatelná také při teoretické konfrontaci slovní zásoby obou jazyků.

Problematika mezijazykové česko-slovenské konfrontace není komplexně zpracována, v české i slovenské lingvistice vznikaly práce spíše o vztazích k jiným jazykům. J. Vlček vydal Slovník rusko-české homonymie a paronymie, Marta Pančíková se věnuje konfrontaci polsko-slovenské v monografii Zradnosti polskej a slovenskej lexiky, Edvard Lotko se zaměřuje taktéž na polštinu v publikaci Zrádná slova v polštině a češtině. Polská lingvistika disponuje homonymickými slovníky, které porovnávají polštinu s chorvatštinou, bulharštinou a slovinštinou.

² Odborná literatura užívá také označení interlingvální homonyma, mezijazykové falsiekvivalenty, zrádné slova, apoxymanty, falešní přátelé překladatele nebo úskalí překladatelů.

Českou a slovenskou slovní zásobu porovnával Karel Kálal a Miroslav Kálal ve Slovenském slovníku z literatury aj nářečí (1923), ve kterém zmiňují v rámci přílohy některé homonymní výrazy. Problematikou česko-slovenské mezijazykové homonymie se zabývá např. Vlasta Straková ve studii *Poznámky ke konfrontační analýze lexikálního systému slovenštiny a češtiny* a tématu se věnují ve svých odborných pracech také Viera Budovičová či Zdeňka Sochová. Mezijazykovou homonymii do publikace *Slovenština* (Praha: SPN, 1964) zařadili také autoři Jaromír Bělič, Alois Jedlička a kol. Ve všech případech se ale jedná pouze o stručný nástin problematiky česko-slovenské mezijazykové homonymie, podrobnější odborná studie není v současné době zpracována.

Pro existenci mezijazykové homonymie mezi češtinou a slovenštinou platí tvrzení E. Lotka (1992, s. 9): „...u jazyků geneticky vzdálených se zrádnost týká slov mezinárodních. Naproti tomu u blíže příbuzných jazyků se zrádnost projevuje nejen u slov mezinárodních, ale hlavně u slov domácích, a to jak stylově neutrálních, tak i stylově příznakových.“

Slovenština i čeština pocházejí z jednoho společného jazyka – praslovanštiny, diference vznikly až na základě dalšího vývoje jazyků, z toho důvodu se význam slov odlišil. Mezijazykové rozdíly vznikly podle Marty Pančíkové (2005, s. 29) dvojitým způsobem:

- ✓ sémantickou diferenciací společného slovního fondu: domácích i převzatých slov
- ✓ náhodnou shodou slov domácích i převzatých.

Stejně jako se dělí vnitrojazyková homonymie, člení se i mezijazykové pojetí. Jarmila Bartáková (1998, s. 151) rozlišuje 2 typy zrádných slov. Homonyma jsou v tomto případě:

- ✓ úplná, kdy jsou slova shodná ve své formě, ale odlišují se významem (např. *kapusta, stávka, pokoj*)
- ✓ částečná, kdy je slovní základ i význam stejný, ale slova se odlišují v gramatické, slovotvorné nebo fonologické struktuře.

M. Pančíková pojednává o typech jazykové zrádnosti mezi slovenštinou a polštinou, ale tento teoretický základ můžeme aplikovat i v mezijazykové homonymii mezi češtinou a slovenštinou. Uvádí 3 typy mezijazykové zrádnosti (2005, s. 21):

- ✓ zrádnost významová
- ✓ zrádnost významová a stylová
- ✓ zrádnost stylová

Mezi češtinou a slovenštinou převažuje mezijazyková homonymie polysémická (vícevýznamová) nad monosémickou (jednovýznamovou). Polysémická homonyma rozděluje M. Pančíková (2005, s. 31) na **celková zrádná slova** (v tomto případě jsou všechny významy odlišné) a **částečná zrádná slova** (liší se pouze některé významy). Právě částečná mezijazyková homonymie je mnohem složitějším a zrádnějším jevem. Slova mohou být problémová také díky rozdílnosti gramatického rodu a stylistickým zabarvením slova, které se může mezi jednotlivými jazyky lišit.

PRAKTICKÁ ČÁST

4. Zrcadlový slovník mezijazykových homonym

4.1 Metodika tvorby slovníku

Práce na zrcadlovém slovníku mezijazykových homonym nabízí několik způsobů, jak postupovat. Pro tento případ jsme zvolili za výchozí materiál druhé vydání Slovensko-českého slovníku z roku 1983³, na základě kterého jsme mezijazyková homonyma vyhledávali. Slovník uvádí za heslem překladový ekvivalent, na základě kterého jsme posuzovali existenci homonymie. Jelikož se každé slovenské slovo člení na tolik jednotek, kolik má překladových ekvivalentů v češtině, je rozpoznání mezijazykové homonymie ulehčeno právě tímto grafickým znázorněním. Příkladem takového zpracování jsou následující slova:

smrkat', -ám, -ajú nedok.

1. smrkat
2. expr. plakat, brečet

skoro přísl.

1. brzy: *čo chcem, s. zviete*
2. časně: *s. ráno odišiel*
3. expr. rychle
4. skoro: *s. každý*

Vnitrojazyková homonyma překladový slovník zaznamenává v samostatných heslech a jsou označena horním číselným indexem. Toto zpracování napomáhá k snazší identifikaci vícenásobné homonymie, která se při práci také objevila. Některá slova vstupují do vnitrojazykové homonymie, ale zároveň nemusí tvořit mezijazykovou homonymii, resp. jejich překladový ekvivalent je shodný, jiná slova tvoří vnitrojazykovou homonymii a zároveň vstupují i do homonymie mezijazykové, takovým příkladem je zpracování lexémů *sklad*¹, *sklad*² a adjektiv *rožný*¹, *rožný*² ze Slovensko-českého slovníku:

³ GAŠPARÍKOVÁ, Želmíra – KAMIŠ, Adolf: Slovensko-český slovník. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983. Dále jen Slovensko-český slovník.

sklad¹, -u m.

1. sklad: *s. uhlia* ◊ *bez ladu a s-u*

sklad², -u m. gram.

1. syntagma, skladební, syntaktická

rožný¹ příd.

1. rožní, rohový: *r. dom*

rožný² příd.

1. rohatý: *r. dobytok*

Slovensko-český slovník, stejně jako Česko-slovenský slovník ⁴, používá hnízdování slov, které jsme zachovali rovněž při tvorbě zrcadlového slovníku. V případech, kdy do mezijazykové homonymie nevstupuje heslové slovo, ale pouze přihnízdovaný výraz (např. přídavné jméno, příslovce, násobená slovesa atd.), uvádíme v zrcadlovém slovníku pouze heslo bez dalších přibližujících kvalifikátorů a hlavní pozornost je věnovaná až lexému, který vstupuje do homonymie.

slnce

slnečný příd.

1. sluneční: *s-é teplo*

2. (slunný) slunečný *s. deň*

Součástí zrcadlového slovníku je také heslo z překladového Česko-slovenského slovníku. Výběr výrazů z tohoto slovníku je založen pouze na základě výrazů ze Slovensko-českého slovníku a tvoří zrcadlový obraz pro lepší porovnání a znázornění šířky mezijazykové homonymie, přičemž v levém sloupci zrcadlového slovníku homonym jsou uváděna hesla a zpracování ze Slovensko-českého slovníku, na straně pravé naopak hesla ze Česko-slovenského slovníku. Zpracování hesel je zachováno tak, jak je slovo uvedeno v daném slovníku, včetně zachycení frazeologie, která je značena stejně jako ve Slovensko-českém slovníku, tedy symbolem ◊. Významy hesla ze Slovensko-českého a Česko-slovenského slovníku, které navzájem korespondují, resp. shodné významy polysémních slov, jsou označeny symbolem ●.

⁴ Česko-slovenský slovník, Red. Horák, Gejza. Veda: Bratislava 1981. Dále jen Česko-slovenský slovník.

Jednotlivá homonyma jsou v zrcadlovém slovníku zaznamenána v samostatném řádku tabulky včetně všech hesel, která vstupují do mezijazykové homonymie. Významy daných slov jsou vždy číslovány arabskými číslicemi (i v případě pouze jednoho významu je použito označení číslicí 1) a pro větší přehlednost se každý význam uvádí na samostatném řádku, což se liší od zpracování v překladových slovnících.

Pokud slovo, které vychází ze Slovensko-českého slovníku jako homonymum, není v Česko-slovenském slovníku zachyceno, je v zrcadlové straně slovníku uvedeno NEZPRACOVÁNO. V těchto případech je možné využít výkladové slovníky českého jazyka, které slovo zachytávají a umožňují tak mezijazykové porovnání.

Pokud bychom pracovali s Česko-slovenským slovníkem jako se základním a výchozím materiálem, obsahoval by zrcadlový slovník mnohem více homonymních výrazů. Je to způsobeno rozdílným počtem zpracovaných slov, překladový Česko-slovenský slovník zachytává **60 tisíc** hesel, zatímco Slovensko-český pouze **50 tisíc** hesel, která nejsou tak podrobně zpracována a Slovensko-český slovník neuvádí tak velký počet příkladů vět a ustálených slovních spojení s daným lexémem. Co se týče výběru jednotlivých hesel, podle úvodních informací autorů slovníků by měly být slovníky téměř shodné. Základem slovníků je jádro současné živé slovní zásoby (české/slovenské), okrajově také nespisovná slova (slang, nářečí), která jsou častá v literárních textech, odborné termíny oba slovníky zachytávají pouze v rozsahu znalostí průměrně vzdělaného člověka.

Zde uvádíme příklady slov, která se na základě práce se Slovensko-českým slovníkem nejeví jako mezijazyková homonyma, v příloženém zrcadlovém slovníku tedy nejsou zachycena, ale slova za homonyma přesto považujeme (vnímání česko-slovenské difference je žádoucí zejména u slov frekventovaných, mezi které patří např. lexém *taška*):

Slovensko-český slovník	Česko-slovenský slovník
šalát , -u m. 1. šalát	salát -u m. 1. šalát: <i>okurkový, celerový s. uhorkový, zelerový šalát; hovor. expr. z učebnice byl s. z učebnice bol šalát</i>
šalátový 1. šalátový	
šalátik , -a m. zdrob. expr.	2. český ľudový tanec

<p>1. salátek</p>	<p>3. salát -a m. šport. slang. slabinger (zlý, neúspešný hráč, pretekár) salátový príd. 1. šalátový: <i>s-é okurky</i> šalátové uhorky salátek -tku m. 1. zdrob. šalátik</p>
<p>taška, -y, 2. mn. -šiek ž. 1. taška, brašna: <i>nákupná t.</i> 2. taška (náprsní), tobolka taštička, -y, 2. mn. -čiek ž. zdrob. 1. taštička</p>	<p>taška -y ž. 1. taška, kapsa: <i>nákupní t.</i> nákupná taška; <i>plátěná t.</i> plátenná kapsa; <i>náprsní t.</i> náprsná taška 2. škridla, škridlica: <i>pálené t-y</i> pálená škridla; stav. <i>prejzová t.</i> korýtková škridla; <i>tažená t.</i> ťahaná škridla 3. kuch. zried. <i>tašky</i> pirohy: <i>povidlové t-y</i> pirohy s lekvárom</p>
<p>sádka, -y 2. mn. -dok ž. ryb. 1. sádka</p>	<p>sádka -y ž. 1. stav. <i>s. na cihly</i> sádka na tehly; rybn. <i>priečovnica</i>, sádka (nádrž na chovanie rýb) 2. tech. súpravka, súpravička, garnitúrka: <i>s. závaží</i> súprava, súpravka závažia 3. biol. súbor: <i>s. chromozómů</i> súbor chromozómov (v bunkovom jadre)</p>
<p>sporý, 2. st. <i>sporší</i> príd. 1. sporý: (nečetný) <i>jeho s-é šediny</i>; (slabý) <i>s-é svetlo</i>; (vydatný) <i>dážďik drobný, ale s. deštík drobný, ale s.</i></p>	<p>sporý príd. 1. mocný, dúžň, statný, výdatný: <i>s. chlap</i> dúžň chlap; <i>starík byl malý, ale s. starček bol malý, ale mocný, hustý</i> 2. kniž. skúpy, sporý (veľmi slabý): <i>s-é vedomosti</i> skúpe vedomosti; <i>s-é zprávy</i> chudobné správy</p>

4.2 Typy mezijazykové homonymie ve zpracovaném slovníku

Ne všechna mezijazyková homonyma, která jsou zachycena v zrcadlovém slovníku, jsou stejného charakteru. Některá slova můžeme považovat za:

- ✓ **úplná homonyma** – tato slova se vyznačují shodnou formou a zcela odlišným významem. Homonymie úplná je ale jevem relativně vzácným, slov tohoto typu není ve zpracovaném slovníku příliš. Jako příklad úplných mezijazykových homonym uvádíme:

SLOVENŠTINA	ČEŠTINA
potkan	krysa
sprostý	hloupý
spravit'	udělat

- ✓ **částečná homonyma** – slova, která mají shodnou formu a shodné některé významy, ale alespoň v jednom významu se liší

SLOVENŠTINA	ČEŠTINA
ručník	1. ručník 2. šátek, kapesník
surový	1. surový 2. syrový
šupina	1. šupina 2. slupka
trestný	1. trestní 2. trestný

Mezi českými a slovenskými mezijazykovým homonymy se mohou vyskytovat menší či větší odchylky jak ve výslovnosti, tak i v psané podobě. Tato slova, ač nejsou zcela totožná svou formou, jsou zařazena do slovníku mezijazykových homonym – jedná se o formálně neúplnou homonymii na základě paronymie.

Časté formální rozdíly ve slovech způsobují zejména hlásky, které v druhém jazyce neexistují:

- ✓ pouze ve slovenštině se vyskytují hlásky *l', í, r, ä*, dvojhlásky: *ia, ie, iu, ô*
- ✓ pouze v češtině zase *ř* a grafémy *ě, ů*.

Častá diference je patrná také v případě sloves, kdy slovenské infinitivy končí hláskou *t'*, pravopisné rozdíly se ve značném rozsahu týkají psaní předpon *s-/z-*. Všechny tyto odchylky neodporují zařazení slov do mezijazykové homonymie:

Ť/T

prskat' , -ám., -ajú nedok.	prskat -ám -ají nedok.
stát' ¹ , stojím, stoja, stoj! nedok.	stát' ¹ -u m.

S/Z

skvasit' , -im, -ia dok.	zkvasit -ím -í dok.
spevný příd.	zpěvný příd.

R/Ř

sporit' ¹ , -im, -ia nedok.	spořit -ím -í nedok.
rezák ,	řezák -u m.

Ú/OU

puchnúť ² , -nem, -nú nedok.	puchnout -ne -nou -chl nedok.
strúhat' , -am, -ajú nedok.	strouhat -ám -ají nedok.

IE/Ů

priemysel , -slu, 6. j. -sle m.	průmysl -u m.
prierva , -y, 2. mn. -rev ž.	průrva -y ž.

IE/E

tlieskat' , -am, -ajú nedok.	tleskat -ám -ají nedok.
sušienka , -y, obyč. v mn. sušienky , -nok ž.	sušenka -y ž.

IA/Á

šialit' , -im, -ia nedok. hovor.	šálit -ím -í nedok. kniž.
tiahly příd.	táhlý příd.

Výběr slov, která patří do mezijazykové homonymie, a stanovení hranice, je v jisté míře subjektivní. Jak velké odchylky budou ještě pro mezijazykovou homonymii akceptovány, je na rozhodnutí autora. Do mezijazykové homonymie vstupují slova, která jsou rozdílného původu a tudíž i mezijazyková homonymie je

rozdílného typu (více k této problematice Šikra 1992; Ondruš – Sabol, 1987). Ve vztahu homonymie mohou fungovat slova stejného původu, při kterých se rozdílným hláskoslovným vývojem obou jazyků odlišila formální podoba (*skrútiť/zkroutit*), u jiných lexému může být formální podobnost pouze náhodná (slovenský lexém *tôňa*/ český lexém *tůně*).

V případě mezijazykové homonymie se může objevit také vícenásobná mezijazyková homonymie, kterou způsobuje homonymie vnitrojazyková (v slovenštině, v češtině nebo v obou jazycích zároveň).

Příklad mezijazykové homonymie tvořené na slovenské straně vnitrojazykovými homonymy:

<p>šupa¹, -y, 2. mn. <i>šúp</i> ž. 1. slupka: <i>zemiaková š.</i></p> <p>šupa², -y, 2. mn. <i>šúp</i> ž. hovor. expr. 1. ● šupa (rána)</p>	<p>šupa -y ž. ob. expr. 1. ● šupa: <i>dostat pořádnou šupu dostat poriadnu, riadnu šupu</i> (úder); <i>to bola š.</i> to bola šupa (rana, výstrel)</p>
--	---

Příklad mezijazykové homonymie tvořené na české i slovenské straně 2 vnitrojazykovými homonymy.

<p>regál¹, -a/-u, 6. j. -i, 1. mn. -y m. 1. ● regál, police</p> <p>regál², -u, 6. j. -i, 1. mn. -y m. 1. ●● hist., práv. <i>regál</i> (výnosové právo z různých podniků): <i>sol'ný r.</i> 2. (podnik s výnosovým právem) <i>hostinec, výčep</i></p>	<p>regál¹ -u m. 1. ● regál (polica i starý prenosný organ);</p> <p>regál² -u m. 1. ●● hist., práv. <i>regál</i> 2. (iba pl.) hist. znaky <i>kráľovskej moci, korunavačné klenoty</i></p>
--	--

Do mezijazykové homonymie vstupují také vnitrojazyková (i mezijazyková) paronyma, čímž se formální podoba slov zpracovaných v zrcadlovém slovníku může vzdálit.

<p>rozceriť, -ím, -ia dok. expr. 1. vycenit, rozchlípit (obyč. jen ústa): <i>r. čel'uste</i></p> <p>rozčerit', -ím, -ia dok. 1. ● rozčerit</p>	<p>rozčeřit -í -í dok. 1. ● rozčeřit: <i>větrík rozčeřil hladinu</i> <i>vetřík rozčeril hladinu</i></p>
--	--

Případy vícenásobné mezijazykové homonymie i mezijazykové paronymie se v příloženém zrcadlovém slovníku mezijazykových homonym objevují, což potvrzuje složitost vnitrojazykových vztahů češtiny a slovenštiny, jakož i složitost vztahu mezi těmito jazyky navzájem.

4.3 Slova nezachycená v Česko-slovenském slovníku

Při práci na zrcadlovém slovníku homonym se objevily situace, kdy v rozsahem menším Slovensko-českém slovníku je jako překladový ekvivalent zaznamenané slovo, které se ale v Česko-slovenském slovníku nevyskytuje. V těchto případech se v zrcadlovém slovníku u chybějícího výrazu sděluje, že slovo v Česko-slovenském slovníku není zpracováno. Nicméně je nutné si uvědomit, že mnohá slova, která v jednosvazkovém překladovém slovníku nejsou zaznamenaná, v českém jazyce (i jazykovědném zpracování) existují a aktivně se používají.

Takováto situace nastala například u hesla *posvětit*. Slovensko-český slovník uvádí české sloveso *posvětit* jako ekvivalent ke slovenskému *posvätiť*. Byl tedy předpoklad, že slovo bude zaznamenáno i v Česko-slovenském slovníku, nicméně tomu tak není, i přestože lexém zachycuje i Slovník spisovné češtiny⁵:

posvětit

dok. *požehnat zvl. náb. obřadem vysvětit (syno)* posvětit kostel, zvony,

posvěcovat ned. *světit (syno)*

Český národní korpus SYN2010⁶ zaznamenává u slovesa *posvětit* celkem 386 výskytů. Z vět, ve kterých se slovo nachází, je zřejmé, že se nejedná o slovo zastaralé, ani o slovo z čistě církevního prostředí, jak udává výkladový Slovník spisovné češtiny i překladový Slovensko-český slovník. Příklady vět z Českého národního korpusu SYN2010:

Rozhodnutí ještě musí **posvětit** britský ministr vnitra.

Hospodyně si nechávaly na Tři krále v kostele **posvětit** vodu.

Jenže když si to rozhodčí nechal **posvětit** od videa, tak se s tím nedá nic dělat.

⁵ Slovník spisovného jazyka českého a Příruční slovník jazyka českého zachytávají sloveso ve formě *posvětit*.

⁶ Český národní kospus SYN2010 (100 mil. slov).

Podobná situace nastává u českého výrazu *poškrabek*, který také není v Česko-slovenském slovníku zpracovaný, zatímco v Slovensko-českém slovníku je český lexém *poškrabek* zachycen jako ekvivalent slovenského *poškrabok*² ve významu „poslední dítě“ (ve slovenštině se tu zachycuje vnitrojazyková homonymie):

poškrabok¹, -bka/-bku m.

1. výškrabek: *p-y cesta v-y těsta*

poškrabok², -bka, 1. mn. -kovia m.

1. (poslední dítě) poškrabek

V Příručním slovníku jazyka českého je slovo zachyceno také s více významy, které se shodují se slovenskými, na základě tohoto materiálu by se jednalo o stylové mezijazykové homonymum, jelikož význam „poslední dítě“ je označen kvalifikátorem žertovný výraz a význam „zbytek těsta“ kvalifikátorem lidové slovo (překladový Slovensko-český slovník žádné kvalifikátory u slova neuvádí). V Příručním slovníku jazyka českého je zachyceno:

poškrabek, -bka m. žert. poslední dítě týchž rodičů. Bylo to divné děvče, říkali jí „poškrabek“. Dohn.

poškrabek, -bku m. lid. zbytek těsta z díže nakonec vyškrabaného; chléb pečený z tohoto těsta. Prosí [sv. Petr] o poškrabek, ale v peci ten malý bochníček naroste dvakrát víc než ostatní. Tille.

Dalším ze slov, které české výkladové slovníky zachytávají, ale Česko-slovenský slovník ho nezpracoval, je lexém *přetlačit*. Slovo v této podobě navíc nezachytává ani Slovensko-český slovník jako možný překladový ekvivalent slovenského slovesa *pretlačit*⁷ – uvádí 2 překladové ekvivalenty *protlačit* a *přetisknout*.

pretlačit⁷, -ím, -ia dok.

1. *koho, čo cez čo, čím, kade, kam* protlačit koho, co čím, kudy, kam: *p. koho cez dvere, dvermi* p. koho dveřmi; *p. zeleninu*

2. přetisknout (znovu vytisknout) *p. článok*; (opatřit přetiskem) *p. známku pečiatkou... razítkem*

⁷ Ke zvrtné podobě *pretlačit sa* uvádí Slovensko-český slovník jako překladový ekvivalent české *přetlačit se*. Tento ekvivalent je také zaznamenán v zrcadlovém slovníku, v komentovaném textu se ale věnujeme pouze podobě slova *pretlačit/přetlačit*.

Nicméně považujeme za potřebné sloveso *přetlačit* uvést v zrcadlovém slovníku díky formální podobě se slovenským slovem *pretlačit'*. Slovenský výkladový Krátky slovník slovenského jazyka zachytává u výrazu *pretlačit'* až 4 významy:

pretlačit' dok.

1. tlačéním dostať cez niečo, pretisnúť, prestrčiť, prepchať: *p. hlavu cez plot; p. zeleninu prelisovať*
2. tlačéním dostať na iné miesto, pretisnúť: *p. skriňu na chodbu*
3. znova, nanovo vytlačiť: *p. štúdiu*
4. *expr.* svojím vplyvom niekam dostať: *p. syna na vysokú školu;*

Slovník spisovného jazyka českého uvádí k lexému *přetlačit* následující informace:

přetlačiti

dok. (3. mn. -í) (co kam) *tlačéním, tlakem dopravit*: p. tekutinu do jiné nádoby

Příruční slovník jazyka českého zase:

přetlačiti dok. vytlačiti jinam. Lehký plyn způsobí přetlak, jehož účinkem se část rtuti přetlačí do ramene delšího. *Vot.*

Předponové sloveso *pretlačit'* splňuje kritéria kosémie, když předpona *pře-* ve spojení se slovo tvorným základem *tlačit'* vyjadřuje několik významů lexému bez vzájemného derivačního vztahu (porov. Dolník, 1989). Na příkladě lexému *pretlačit'* je patrná dvojí možnost překladu slovenské předpony *pre-*, při které v českých překladech může být použito předpony *pře-* i *pro-* (srov. kap. 4.4.1). Zdrojem zmíněné kosémie je polysémie slovenské předpony *pre-*, v tomto případě nedochází ke vzájemné závislosti významů polysémických předponových sloves. Polysémický je i samotný základ slova *tlačit'*, čímž se problematika překladu slovenského výrazu *pretlačit'* zvyšuje. Sloveso *tlačit'* má podle Slovensko-českého slovníku dva možné překladové ekvivalenty, česká slovesa *tlačit* a *tisknout*. Význam „tisknout“ není v českém slovese *tlačit* zahrnut.

Český národní korpus SYN2010 zachytává výskyt slova *přetlačit* v následujících příkladech:

- Soupeře chtějí **přetlačit** ofenzivní silou
- Páka není jen o tom přijít a **přetlačit** ruku soupeře.
- Během noci **přetlačili** jedno osobní vozidlo do křižovatky za divadlem...

Lexém *přetlačit* tedy v češtině aktivně funguje, i přestože ho Slovensko-český ani Česko-slovenský slovník jako možný překladový ekvivalent neuvádí. Při tvorbě slovníku mezijazykových homonym je proto důležité brát zřetel také na výkladové slovníky a další materiálové zdroje, jakými jsou například národní jazykové korpusy.

Jako další příklad můžeme uvést adjektivum *šumný*, které také není v Česko-slovenském slovníku zpracováno, přičemž Slovensko-český slovník ho jako ekvivalent k jednomu významu slovenského adjektíva *šumný* uvádí.

šumný přísl.⁸

1. hovor. pěkný, hezký: š-é dievča

2. zříd. šumivý, šumný: š-é lesy

šumne/šumno přísl.

1. pěkně, hezky

Slovník slovenského jazyka zachytává dva významy korespondující se zpracováním ve Slovensko-českém slovníku:

šumný *príd.*

1. hovor. pekný, driečny: š. *mladý človek* (Vans.); š-á *deva* (Sládk.); š-á *tvárička* (Jégé); š-á *dedinka* (Kuk.)

2. zried. vydávající šum, šumiaci, šumivý: š. *Hron* (Sládk.); š-é *lesy* (Roy); *nábřežie š-ej Vltavy* (Vlč.)

Krátký slovník slovenského zachytává výraz *šumný* pouze v jednom významu a bez kvalifikátoru:

šumný *príd.* pekný, driečny: š. *mládenec*, š-á *deva*

Srovnatelný český Slovník spisovné češtiny u adjektiva *šumný* také uvádí jeden význam, avšak s kvalifikátory expr. a nář.:

šumný

příd. expr. a nář. pěkný, hezký: šumní hoši

⁸ Slovensko-český slovník chybně uvádí při slově *šumný* morfologický údaj přísl., jedná se o přídavné jméno.

Slovník spisovného jazyka českého adjektivum *šumný* zpracovává se 4 významy:

šumný příd.

1. kniž. *vydávající šum* (ve význ. I); *šumící, šumivý*: š. vítr; š. proud, les; š-é koruny stromů

2. řidč. *pěnivý, pěnicí, šumivý*: vína š-á číš (Vrchl.)

3. kniž. *šumem* (ve význ. I 1) *se projevující; hlučný, rušný, šumivý*: š. jáсот; š-á vřava (Kam.); š. hovor a smích (Tyl); - š. život (Maj.); točit se v š-ém kole (Ner.)

4. expr. a nář. *pěkný, hezký, švarný*: š-í hoši (Maj.); š-á děvucha (M. Steh.)

Při porovnání zpracování adjektiva *šumný* ve výkladových slovnících obou jazyků shledáváme stylovou mezijazykovou homonymii (viz kap. 5.2). Krátký slovník slovenského jazyka nezachytává u výrazu žádný stylový kvalifikátor, české výkladové slovníky zase u významu „pěkný, hezký“ uvádí kvalifikátory expresivního a nářečového slova. I na tuto diferenci je při mezijazykové komunikaci – a zejména při překladu – nutné brát zřetel.

Variabilitu v překladu slovenského adjektiva *šumný* potvrzuje Slovensko-český paralelný korpus:

Veľmi **šumné** šáľočky.

Hezounké šáľečky.

Žltovlásku uznali všetky komorné za **najšumnejšiu** a najšvihlejšiu⁹

Všecky komorné uznaly Žltovlásku za **nesličnejší** a nejštíhlejší.

Váh jej **šumné** rameno kôl bielych bôčikov točí.

Váh její **šumné** rameno kolem bílých buček obtáčí.

Českému užití slova *šumný* ale odpovídá také slovenský výraz *šumiaci*.

Příklady ze Slovensko-českého paralelného korpusu:

⁹ Překlad slovenského textu do češtiny zde můžeme pokládat za demonstraci zrádnosti mezijazykových homonym. Adjektivum *švihlý* patří k mezijazykovým homonymům, i přestože není zachyceno v přiloženém zrcadlovém slovníku. Slovník slovenského jazyka ke slovu uvádí: *švihlý* příd. kniž. zastar. pružný, svižný, svižký; *Laň švihlá dvermi von strelí.* (Sládk.). Slovník spisovného jazyka českého zachytává lexém se 2 významy: **švihlý** příd. zast. a nář. 1. pružný, svižný 2. štíhlý. Druhý význam, vyložený pomocí synonyma *štíhlý*, které bylo využito v překladu, však slovenské adjektivum nemá. České slovo *švihlý* má dnes také častý význam „bláznivý, šílený“, který ale není ve výkladových slovnících zachycen. Tomuto významu odpovídá slovenský lexém *švihnutý*.

Jako by slyšel zvuky neskonale vzdáleného, bájně **šumného** světa.
Akoby počul zvuky nekonečne vzdialeného, bájne šumiaceho sveta.

Vy mně připomínáte nyní, jak sledujete **šumné** hory a vonné lesy...
Vy mi pripomínate teraz, ako tu sledujete **šumiace** hory a voňavé lesy...

4.4 K vybraným lexémům ze zrcadlového slovníku

Práce na slovníku slovensko-českých mezijazykových homonym přinesla řadu poznatků, nejen z hlediska teoretických znalostí mezijazykové homonymie, ale také praktických zkušeností týkajících se práce s jednotlivými písmeny. Příložený zrcadlový slovník obsahuje hesla v rozsahu písmen Po–T a během sestavování slovníku bylo možné pozorovat rozdíly mezi jednotlivými písmeny. Hesla hlásky P obsahovala velké množství sloves, zejména předponových, která nemají vždy jasný překladový ekvivalent, bylo tedy nutné zvážit jejich zaznamenání do zrcadlového slovníku. Hlásky R a S jsou specifické zase tím, že v některých případech ve slovenštině odpovídají v češtině nejen hlásky (resp. grafémy) R a S, ale také hlásky Ř a Z, proto bylo zpracování zrcadlové části slovníku obtížnější.

4.4.1 Hesla hlásky P

Hesla počínající hláskou P byla, co se týká zpracování mezijazykové homonymie, nejproblematictější. Slovník v této části obsahuje velký počet předponových sloves, tvořené zejména předponami *povy-*, *poza-*, *pre-* a *pri-*, některá z nich se často vyznačují kosémií.

U některých případů byla existence mezijazykové homonymie jasná, například překladové ekvivalenty jednotlivých významů slovenského slova *presekat'* jsou v češtině dva, *prosekat* a *přesekat*. Podobných případů, kdy slovenské předponě *pre-* odpovídají v češtině slova s předponami *pře-*, *pro-* bylo z důvodu existence kosémie (Dolník, 1989) větší množství. V případě předponových sloves vytváří česko-slovenská mezijazyková homonymie problém. Pro uživatele slovenštiny může být zvolení správného překladového ekvivalentu v češtině obtížné, uživatelé češtiny si naopak nemusí být vědomi existence pouze jedné předpony *pre-*, a mohou tak mylně přiřazovat ke slovenskému slovu s předponou *pre-* význam českého slova s předponou *pře-* i v situacích, kdy se jedná o lexém s předponou *pro-*. K určení správného překladového ekvivalentu napomáhá sémantizace (u lexémy *prečistiť* např. *důkladně*, *znovu*), která se u

problémových hesel v Slovensko-českém slovníku v některých případech vyskytuje.

Zde uvádíme ukázky ze zrcadlového slovníku mezijazykových homonym zaznamenávající rozdílné překladové ekvivalenty sloves:

<p>prečistiť, <i>-im, -ia, -sti/sť!</i> dok.</p> <p>1. ● pročistit (důkladně)</p> <p>2. ●● přečistit (znovu)</p>	<p>přečistit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ●● přečistit</p> <p>pročistit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● přečistit: <i>p. potrubí</i> přečistit potrubie</p>
<p>prehnúť, <i>-hnem, -hnú</i> dok.</p> <p>1. ● (ohnout do oblouku) prohnout</p> <p>2. ●● (ohnout přes něco) přehnout</p>	<p>přehnout <i>-hnu -hnou</i> dok.</p> <p>1. ●● prehnúť (obyč. ohnúť cez dačo): <i>p. kus lepenky</i> prehnúť kus lepenky</p> <p>prohnout <i>-hnu -hnou -hnul</i> dok.</p> <p>1. ● prehnúť: <i>p. tělo</i> prehnúť telo</p>

Ale nejednalo se vždy jen o verba, podobné případy, kdy spolu mezijazykově souvisí předpony *pře/pre-* a *pro-* se vyskytují i v případě odvozenin ze slovesných tvarů, substantiv a adjektiv:

<p>prehliadka, <i>-y,-2. mn. -dok. ž.</i></p> <p>1. ● prohlídka (za účelem zjištění): <i>lekárska p.</i></p> <p>2. ●● přehlídka: <i>módna p.</i></p>	<p>prohlídka <i>-y ž.</i></p> <p>1. ● prehliadka</p> <p>přehlídka <i>-y ž.</i></p> <p>1. ●● prehliadka</p>
<p>prepočet, <i>-čtu m.</i></p> <p>1. ● (výpočet) propočet</p> <p>2. ●● (do jiné soustavy) přepočet</p>	<p>přepočet <i>-čtu m.</i></p> <p>1. ●● prepočet</p> <p>propočet <i>-čtu m.</i></p> <p>1. ● výpočet, prepočet: <i>p. stavebních nákladů, služebních let</i> výpočet, prepočet stavebných nákladov, služobných rokov</p>
<p>prehnaný příd.</p> <p>1. (mazaný) prohnaný, vykutálený</p> <p>2. ● (zveličený) přehnaný</p>	<p>přehnaný příd.</p> <p>1. ● prehnaný (zveličený)</p>

Při zpracování zrcadlového slovníku nastaly situace, kdy má slovenský lexém stejný základ jako lexém český, ale podoba slova s danou předponou se již v Česko-slovenském slovníku nevyskytuje. Takovým příkladem je lexém *pozakladat'*.

<p>pozakladat', <i>-ám, -ajú</i> dok.</p> <p>1. založit (postupně): p. dediny</p> <p>2. založit (důkladně): nábytok</p> <p>pozakladaný knihami</p> <p>3. (dát postupně do zastavárny) zastavit: všetko</p> <p>čo mal, pozakladal</p>	<p>pozakládat</p> <p>nezpracováno</p>
---	--

Česko-slovenský překladový slovník české sloveso *pozakládat* nezachytává, a tato podoba slova se nevyskytuje ani jako překladový ekvivalent slovenského slova *pozakladat'* v Slovensko-českém slovníku. Z toho důvodu není heslo zpracováno ani v zrcadlovém slovníku homonym, přestože ho česká slovní zásoba eviduje, i když pouze ve zpracování Příručního slovníka jazyka českého:

pozakládati dok. postupně, tu a tam založiti. Když založené osady nepostačovaly, nových si pozakládali. Něm.

Jiný problém nastal u sloves, která v jednom jazyce fungují se zvrtným zájmenem *se* a v druhém nikoli, s čímž se mohou pojít i rozdílné významy slova. Takovéto případy jakožto zrádná slova jsou zahrnuta v Zrcadlovém slovníku homonym. Rozdíl zvrtnosti/nezvrtnosti sloves se netýká pouze případů slov počínající písmenem P, ale i jinými hláskami. Jako příklad uvádíme:

<p>povykladat', <i>-ám, -ajú</i> dok.</p> <p>1. vyložit (postupně): p. <i>tovar</i> v. zboží</p> <p>2. obložit (postupně): p. <i>steny kachličkami</i></p>	<p>povykládat si <i>-ám -ají</i> dok.</p> <p>1. pohovorit' si, pozhovárať sa: <i>ráda si povykládá (se sousedkou) rada sa pozhovára (so susedkou)</i></p>
<p>prekúrit', <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. přetopit: p. <i>miestnosť</i></p> <p>2. protopit: p. <i>mnoho peňazí</i></p> <p>3. (trochu zatopit) zavlažit</p> <p>nedok. k 1. prekurovat', <i>-ujem, -ujú</i></p>	<p>překouřit se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. prefajčiť sa: <i>jsem nevyspalý, překouřelý som nevyspatý, prefajčený</i></p>

1. přetápět	
rozprávateľ, -am, -ajú nedok. 1. mluvit, hovořit: <i>r. (po) slovensky</i> 2. • <i>čo, o čom, o kom, komu</i> i se spoj. <i>že</i> vyprávět, vykládat, mluvit rozprávateľ sa 1. rozmlouvat, bavit se	rozprávět -ím -ějí nedok. 1. • rozprávateľ: <i>r. o životě a smrti</i> rozprávateľ o životě a smrti

4.4.2 Verbum *rozprávateľ/rozprávět*

Velká frekventovanost slovenského lexému a zároveň odlišnost ve fungování formálně téměř shodných slov je důvodem, proč se věnovat také slovenskému slovesu *rozprávateľ*, které je mezijazykovým homonymem. Zpracování hesla *rozprávateľ* v Slovensko-českém slovníku je následovné:

rozprávateľ, -am, -ajú nedok.

1. mluvit, hovořit: *r. (po) slovensky*

2. *čo, o čom, o kom, komu* i se spoj. *že* vyprávět, vykládat, mluvit \diamond *r. niekomu do duše* mluvit někomu do duše; *hovor. r. dve na tri* mluvit páté přes deváté; *r. do sveta* mluvit do větru

rozprávateľ sa

1. rozmlouvat, bavit se

Formou blízké české sloveso *rozprávět* se odlišuje významem i stylistickým zbarvením. V Česko-slovenském slovníku je heslo *rozprávět* zachyceno bez stylového zabarvení a na rozdíl od Slovensko-českého má lexém jako překladový ekvivalent uvedeno slovenské slovo *rozprávateľ*, z pohledu Česko-slovenského překladového slovníku se tedy o mezijazykové homonymum nejedná:

rozprávět -ím -ějí nedok.

1. rozprávateľ: *r. o životě a smrti* rozprávateľ o životě a smrti

Zpracování hesla *rozprávateľ* je v Krátkém slovníku slovenského jazyka následovné:

rozprávateľ -a *nedok.*

1. vyjadrovateľ myšlienky rečou, hovoriteľ, vpraviteľ: *diet'a už r-a; r. po slovensky, po anglicky; nevie poriadne r.*

2. slovami vyjadrovať dojmy, zážitky, predstavy ap.: *r. príbehy, žarty; r. obsah filmu; r. o živote zvierat, o svojich priateľoch; r-a (nám), že sa chystá do cudziny*

3. svedčiť, nasvedčovať, hovoriť: *malby r-jú o jeho talente; za neho r-li výsledky*

Slovenskému výrazu *rozprávať* zodpovedá v českej lexikológii hneď niekoľko sloves, Slovensko-český slovník použil ako prekladové ekvivalenty slovesa *mluvit, hovořit*, v druhom význame pak slovesa *vyprávět, vykládat*. Uživatelia češtiny ale používajú také sloveso *říkat, povídat a rozmlouvat*. Konfrontáci s českými výkladovými slovníkmi získame rozdielne spracovanie slovesa *rozprávět*. Slovník spisovného jazyka českého reflektuje sloveso *rozprávěti* se 2 významy, v prvom význame je lexém označen za poněkud knižní, jedná se tedy o stylistické mezijazykové homonymum.:

rozprávěti (3. mn. -ějí) ned.

1. (o čem, kom; co; s kým; ~) poněk. kniž. *mluvit, hovořit, zprav. vážně a důkladně; vést rozhovor, rozpravu; rozmlouvat, diskutovat, rokovat, hovořit, debatovat*: r. o plánech do budoucnosti; r. o životě a smrti; děti poslouchaly, co mezi sebou rozprávěli velcí (Prav.)

2. (o čem) v *písemném projevu, v tisku pojednávat, vykládat*: o důležitosti vychovávání na základě mateřského jazyka netřeba šíře r. (Ner.)

Stejně tak přibližuje heslo *rozprávěti* i Příruční slovník jazyka českého, který rovněž zaznamenává 2 významy: "vážně n. důkladně o něčem rozmlouvat, hovořiti, mluvit, vésti hovor, rozpravu." Jako druhý význam je uvedeno: "písemně o něčem pojednávat, něco sdělovati; v písemném sdělení, rozpravě, v tisku o něčem vykládati." Slovník spisovné češtiny zaznamenává u slovesa *rozprávět* pouze 1 význam:

rozprávět

ned. (3. mn. -/ěj/í) *mluvit, hovořit (důkladně, vážně) rozmlouvat*, dlouho spolu rozprávěli, rozprávět o plánech do budoucna, *debatovat*

Databáze Českého národního korpusu SYN2010 zachytává v textech výskyt slova *rozprávět* celkem v 176 případech¹⁰, což potvrzuje, že sloveso se v českém kontextu používá, i když pouze v omezené míře:

Dostanu opuštěák, a budeme **rozprávět** až do rána.
Vrah si s ní totiž zvykl **rozprávět** o tom, co se mu honí hlavou.
Oba najednou začneme hlasitě **rozprávět** zase o Bohu.

Ke slovesu *rozprávět* uvádí Slovník českých synonym tyto lexémy: *rozmlouvat; debatovat; diskutovat; rokovat; hovořit*. Odlišné možnosti překladu slovenského výrazu *rozprávať* (v závislosti na významu slova) potvrzuje Slovensko-český paralelný korpus:

Sj: **Rozprávala** ako blázon.
Čj: **Mluvila** jako blázen.

Sj: Prečo mi to **rozpráva**?
Čj: Proč mi to **říká**?

Sj: O ňom ste sa predsa **rozprávali**?
Čj: **Bavili** jste se přece o něm?

Čj: Raz som vám **rozprávala** o istom mužovi , ktorý sa mi veľmi páči.
Sj: Jednou jsem vám **vyprávěla** o jistém muži , že se mi strašně líbí.

Sj: Ten nám začal **rozprávateľ**, ako prišiel v noci Talian domov.
Čj: Ten nám začal **vypravovat**, jak přišel Talián v noci domů.

Sj: A tu začala **rozprávateľ**, s čím sa jej bola Kristla ráno zdôverila.
Čj: A tu začala **povídat**, co jí byla Kristla ráno svěřila .

Lexém *rozprávět* se v českém kontextu tedy vyskytuje, ale při mezijazykové komunikaci je potřebné brát zřetel na stylově i významově jinak fungující výraz, z toho důvodu zařazujeme sloveso *rozprávateľ* do mezijazykového slovníku homonym jakožto zrádné slovo.

¹⁰ V porovnání s ostatními slovesy označující hlasový projev se jedná o velmi malé číslo. Lexém *vyprávět* má v databázi Českého národního korpusu SYN2010 celkem 12 207 výskytů, lexém *mluvit* 46901 výskytů, *říkat* 94777 výskytů.

4.4.3 Verbum *pýtat'*/*ptáti*

Jedním z velmi frekventovaných a zároveň odlišně fungujících slov je v české a slovenské slovní zásobě lexém *pýtat'*/*ptát*. V češtině je běžný zvrtný lexém *ptát se*, v této formě slovo zachycuje také Česko-slovenský slovník. Ve slovenštině je ale běžný jak nezvrtný lexém *pýtat'*, tak zvrtný lexém *pýtat' sa*. Překladový Slovensko-český slovník nenabízí jako možnost překladového ekvivalentu ke slovenskému *pýtat'* české *ptát*, a tento lexém nezachycuje ani Česko-slovenský slovník. Nicméně české výkladové slovníky zachytávají lexém *ptáti* s kvalifikátorem zastaralé a nářečové slovo, což dokazuje, že lexém nepatří do centra slovní zásoby. Slovník spisovného jazyka českého sloveso zaznamenává následovně:

ptáti ned. (1. j. ptám, rozk. ptej, min. ptal, podst. ptaní)

1. zast. a nář. (koho, 4. p., o koho, oč, čeho) *žádat, prosit*; (koho, 2. p.) *hledat*: budu o tebe tvé rodiče ptáti (Preis.); p. ho o přídavek (Herb.); p. rady; - p. přítel (Pal.)

2. nář. ve spoj. p. (chléb) *žebrot*: chodit ptaným chlebem (Jir.)

Lexém *ptáti* zachytává spolu s příklady použití i Příruční slovník jazyka českého, kde jsou taktéž zachyceny 2 významy slova: *žádat/prosit* a *žebrot*:

ptáti ned. dial. a zast. *prostiti, žádati*. Julko, já jsem tě došel ptát, abys mi na opravdu řekla, myslíš-li to se mnou upřímně. Preis. Budu o tebe tvé rodiče ptát. Preis. Zvolení stárci ptají sobě stárky. Herb. Já tu posud očekával tiše, nyní však již odpovědi ptám! Macháč. Co bych učinil, kdyby Pippo skutečně byl vrahem a ty bys přišla ke mně a ptala bys rady, jak by mohl se vysmeknouti? Jahn.

D Dial. *žebroti*. Já tě nemám čím podělit, beruško; to je zlé. Co by bylo — však já neptám! Preis. Spávali [vojáci] ve slámě, ptali chleb a vodu. Herb. [Mnohý] chodil v sobotu ptaným chlebem. Jir. Ležela matička, děťátka drobná si chleba ptát běžela. Holý.

V porovnání se zpracováním slova v Krátkém slovníku slovenského jazyka vyplývá, že se o mezijazykové homonymum jedná nejen z hlediska stylového, ale i významového. Čeština nepoužívá lexém *ptát* ve významu "požadovat jistou sumu za něco", jak je uvedeno u významu č. 4 Krátkého slovníka slovenského jazyka:

pýtat' -a *nedok*.

1. *žiadať, požadovať*: *pýtat' (si) od rodičov peniaze; p. si jest'*; p. (si) v *obchode mlieko*

2. *zastaráv. prosit'* (význ. 1): p. o *prepáčenie, o odpustenie*

3. *zastaráv.* žobrat' (význ. 1): *chodiť po p-ní*
 4. *hovor.* požadovať istú sumu za niečo, chcieť: *koľko (čo) za to p-š?*
- → *malá hr̄ba p-a viac*

4.4.4 Substantívum *robota*

Při sestavování slovníku mezijazykových homonym nelze opomenout ani lexém *robota*. Ten se rovněž vyskytuje v obou jazycích, ale jeho fungování je odlišné. Krátký slovník slovenského jazyka uvádí u slova *robota* 5 významů:

robota -y -bôt ž.

1. *teles.* práca; práca vôbec: *ťažká, ľahká, tvrdá r.*
2. *zamestnanie,* práca: *chodiť do r-y; hľadať si r-u; nastúpiť do r-y;*
3. *hovor.* hotový výrobok, výsledok práce, dielo: *ručná, strojová r.*
4. *hovor. obyč. mn.* sezónne špičkové práce na poliach: *jarné, jesenné r-y*
5. *hist.* nútená bezplatná práca poddaných na majetku vrchnosti

Slovník spisovného jazyka českého využívá u každého významu slova *robota* určitý kvalifikátor:

robota -y ž.

1. *hist. práce, kt. musil konat poddaný na statku feudální vrchnosti:* chodit na r-u; být osvobozen od r-y; r. pěší; r. pojízdná, tažná
2. *nář. a expr. práce vůbec, zvl. nepříjemná, těžká; lopota, dřina:* denní r.; chodit do r-y; jít z r-y do r-y

V českém užití slova tedy chybí význam slova *robota* ve smyslu tělesné práce a zaměstnání (význ. č. 1 a 2 v KSSJ). Jedná se tedy o zrádné slovo, které ve slovníku mezijazykových homonym nesmí chybět. Ze slovensko-českého paralelného korpusu si ověříme fungování slov v praxi. Z příkladů vyplývá a potvrzuje se tak tvrzení výkladových slovníků, že výraz *robota* ve smyslu "těžké práce, dřiny" a "historické práce poddaných" je shodný v obou jazycích, pokud je ale výraz použit ve smyslu "fyzické práce, zaměstnání", překladový ekvivalent je rozdílný.

Příklady zachycení slov ze slovensko-českého paralelného korpusu s rozdílným překladovým ekvivalentem, které potvrzují, že lexém *robota* je nutné považovat za mezijazykové homonymum:

Sj: Z **roboty** chodí o druhej.
Čj: Z **práce** chodí ve dvě.

Sj: Ste ešte mladí a plní chuti do **roboty**.
Čj: Jste ještě mladí a plní chuti do **práce**.

Sj: Je to babravá **robota**.
Čj: Je to piplavá **práce**.

Příklady vět se shodným překladovým ekvivalentem:

Sj: Boli sme na **robote** na panskom hrabať.
Čj: Byly jsme na **robotě** na panském hrabat.

Sj: Kto mi je **robotou** povinný, na tri roky ho od nej oslobodím.
Čj: Kdo je mi povinen **robotou**, toho na tři roky osvobodím.

Sj: Podľa **roboty** poznáš chlapa.
Čj: Po **robotě** se pozná chlap.

4.4.5 Prefix s-/z-

K diferenci ve formě i významu dochází u některých slovenských lexémů s předponou s-, kterým na české straně odpovídá předpona z-. Rozdíl je způsoben odlišnými pravidly pro psaní předpon s-/z- v slovenštině a češtině. „Predpona z-, ze- sa používa predovšetkým na tvorenie dokonavých slovies; predpony s-, se- sa v češtine píšu, ak ide o pohyb do vnútra, spolu, alebo ak ide o význam spojiť niečo dohromady. V slovenčine sa tieto predpony píšu podľa výslovnosti.“ (Sokolová-Slančová, 2005, s. 27).

Zrcadlový slovník nezachytává lexémy, ve kterých je rozdíl v užití předpony s-/z- pouze pravopisný, do slovníku mezijazykových homonym jsou zařazeny případy, kdy se jedná o pravopisný a zároveň významový rozdíl slov. V češtině ale existují i slova, kde se významový rozdíl pojí zároveň s rozdílným užitím předpony s-/z-. Tato slova vytváří mezijazykovou zrádnost a jsou do zrcadlového slovníku zařazena.

Příkladem slova, které má v obou jazycích použitou jinou předponu, je lexém *skapat'* (ve významu zmizet; chcípnout), kterému na české straně zodpovídá ve významu 'pojit' sloveso *zkapat*. Je nutné ale poznamenat, že česká lexikografie zná také výraz *skapat* (odkvapkať), které je formou podobnější, ale významem zcela odlišné od slovenského výrazu *skapat'*. Z toho důvodu jsou obě zvukově

podobná slova zařazena do homonymického slovníku jakožto zrádná slova.

Podobným případem je i sloveso *strhat*, kterému je formou totožné české sloveso *strhat*, ale podobnost je i se slovesem *ztrhat*, na co si musí uživatelé jazyku dávat pozor a zvolit správnou formu s odpovídajícím významem. V češtině existují i další slovesa, která mají v češtině předponu *s-* i *z-* (*stopit/ztopit*; *spravit/zpravit*; *skroutit/zkroutit* aj.) a odlišné použití má i české substantivum *správa/zpráva*, kterému ve slovenštině odpovídá pouze výraz *správa*. Všechny tyto a podobné výrazy jsou zahrnuty v zrcadlovém slovníku homonym.

5. Gramatická a sýlistická mezijazyková homonymie

Kromě významově diferencovaných homonym existují také jiné typy mezijazykové homonymie (více Pančíková, 2005; Lotko 1992), které ale zrcadlový slovník homonym nezachycuje. Mezi tyto diferenční jevy patří např. rozdíly v užívání zeměpisných názvů, v převzatých slovech, ve výslovnosti apod. Mezi typy mezijazykové homonymie zařazujeme také gramatickou a stylovou mezijazykovou homonymii, kterým jsme se rozhodli věnovat pozornost v samostatných kapitolách.

5.1 Gramatická mezijazyková homonymie

Práce s Česko-slovenským a Slovensko-českým překladovým slovníkem odhalila slova, která se v obou jazycích liší ve svém rodě. I přestože jsou slova podobné formy i stejného významu, mohou při mezijazykové komunikaci vznikat problémy, které zapříčiní právě jiný rod slova. Z toho důvodu je odlišné také případné přídavné jméno či zájmeno spjaté s daným slovem, bez důkladné znalosti druhého jazyka je proto mezijazyková gramatická homonymie častým a přirozeným problémem. Mezi češtinou a slovenštinou v rozmezí písmen Po-T existují různé rodové difference (u některých lexémů slovníky zaznamenávají také rodové varianty):

Ženský rod ve slovenštině/střední rod v češtině

pozlátka , -y, 2. mn. - <i>tok</i> ž.	pozlátko -a s.
pyžama , -y, 2. mn. - <i>žám</i> , ž.	pyžamo -a, pyžama neskl. s.
príslovka , -y, 2. mn. - <i>viək</i> ž. gram.	příslovce -e s.
sperma , -y, 2. mn. - <i>riem</i> , ž. biol.	sperma -tu s.
téma [te-] -y, 2. mn. <i>tém</i> ž.	téma, thema -tu s.

Ženský rod ve slovenštině/mužský rod v češtině

požiadavka , -y, 2. mn. - <i>viək</i> ž.	požadavek , -u m.
priehyba , -y, 2. mn. - <i>hyb</i> ž.	prohyb -u m.
priekopa , -y, 2. mn. - <i>kop</i> ž.	příkop -u m.
remíza , -y, 2. mn. - <i>míz</i> ž.	remíz -u m.
reťaz , -e ž.	řetěz -u m.

retiazka , -y, 2. mn. -zok ž.	řetízek -zku m.
sála , -y, 6. j. -e, 2. mn.. <i>sál</i> ž.	sál -u m.
saláma , -y ž.	salám -u m.
servítka , -y, 2. mn. -tok ž. i servítok , -tka m.	servítek -tku m.
sirota sirôtká , -y, 2. mn.. -tok ž.	sirotek siroteček -čka m.
skorocel , -u, 6. j. -e, 1. mn. -y ž. bot.	jitrocel -e m.
snímka , -y, 2. mn. -mok ž.	snímek -mku m.
stonka , -y, 2. mn. -niek ž. bot.	stonek -nku m.
strnádka , -y, 2. mn. -dok. ž. zool.	strnad -a m.
šálka , -y, 2. mn. -lok ž.	šálek -lku m.
šata , -y, 2. mn. <i>šiat</i> ž. kniž.	šat -u m. kniž.
šatka , -y, 2. mn. -tiek ž.	šátek -tku m.
šípka , -y, 1. mn. -pok ž.	šípek -pku m.
štrúďľa , -le 2. mn. -diel/-dlí ž. hovor.	štrúdl -u m. hovor.
tamariška , -y, 2. mn. -šiek ž. bot.	tamaryšek -šku m.
tarifa , -y, 2. mn. -rif ž.	tarif -u m.
torta , -y, 2. mn. <i>tort</i> ž.	dort -u m.
trúbela , -le, 2. mn. -li ž.	troubel -e m. i ž.

Mužský rod ve slovenštině/ženský rod v češtině

rad ¹ , -u m.	řada -y ž.
rozmarín (kraj. rozmajrín), -u m.	rozmarýna -y ž., rozmarýn -u m.
růž , -u, m.	růž -e ž.
salaš , -a m.	salaš -e ž., zried. i m.
šál , -u, 6. j. -e, 1. mn. -y m. zříd. i šála , -y, 2. mn. <i>šál</i> ž.	šála -y ž.

Mužský rod ve slovenštině/střední rod v češtině

štamperlík i štamprlík , -a m. hovor.	štamprle -e ž. i -te s. ob.
---	------------------------------------

Střední rod ve slovenštině/mužský rod v češtině

tylo , -a, 6. j. -e, 2. mn. <i>týl</i> s.	týl -u/-a m.
--	---------------------

Střední rod ve slovenštině/ženský rod v češtině

tvrdé , -ého s. hovor. (alkohol)	tvrdý , spodst. tvrdá -é ž. (alkohol)
---	--

Zmíněná gramatická homonyma jsou získána pouze na základě práce se Slovensko-českým slovníkem, pokud bychom k vyhledávání použili také rozsáhlejší překladový slovník Česko-slovenský, počet slov by se pravděpodobně navýšil. Slovensko-český slovník na rozdíl od Česko-slovenského nezachytává například dnes již běžný výraz *trauma*, který je podobně jako lexémy *sperma*, *téma* v češtině rodu středního, na rozdíl od slovenštiny, kde mají rod ženský.

U některých slov se ve slovnících uvádí variantní rodové podoby, např. ve slovenštině je zaznamenán lexém *servítka* (ženský rod) i *servítok* (mužský rod), zatímco v češtině je lexém *servítek* pouze v rodu mužském, podobně se uvádí vedle slovenského slova *šál* (mužský rod) i *šála* (ženský rod, stejně jako v češtině). U lexému *šála* uvádí Slovensko-český slovník kvalifikátor zříd., vztah mezi lexémy *servítka* – *servítok* takto nespecifikuje. Frekvenční údaje Slovenského národního korpusu (prim-6.0.40-juls-all) však ukazují, že diferenční podoby *šál*, *servítka* jsou výrazně frekventovanější než variantní podoby rodově shodná s češtinou (*servítka* 2602 : *servítok* 197, *šál* 4044 : *šála* 14).

Mezijazyková diference mezi češtinou a slovenštinou v případě těchto lexémů tedy existuje, ale je oslabena z důvodu používání výrazu ve slovenštině také v rodu mužském. Podobná možnost dvojího užití rodu je i na české straně, například u výrazu *rozmarýna* (ženský rod) / *rozmarýn* (mužský rod), u těchto slov je na slovenské straně možný pouze jeden ekvivalent, a to *rozmarýn* v rodu mužském.

Zajímavá situace je u slovenského výrazu *pyžama*, který je v překladovém Slovensko-českém slovníku zpracován pouze ve tvaru ženského rodu (s českými ekvivalenty *pyžamo*, *pyžama*, obě varianty ve středním rodu). Shledáváme zde rozdílnost se zpracováním ve výkladových slovnících. Krátký slovník

slovenského jazyka¹¹ uvádí u hesla *pyžama* v rodu ženském také možnost užití tvaru *pyžamo* v rodu středním, což odpovídá rodu v češtině.

Na příkladech vět ze Slovensko-českého paralelného korpusu SNK (verze 2.0)¹² pozorujeme shodné užití slova *pyžamo* ve středním rodě jak v českém, tak i slovenském jazyce:

Sj: Tam ma prevzala sestra, od ktorej som vyfasoval **pyžamo**, šľapky, župan...

Čj: Tam mě převzala sestra, od které jsem nafasoval **pyžamo**, papuče, župan...

Sj: Celý vrch **pyžama** som mal zakrvácaný.

Čj: Celý vrchní díl **pyžama** jsem měl zakrvácený

Sj: V kúpeľni som si umyl ruky, obliekol si **pyžamo**...

Čj: V koupelně jsem si umyl ruce a oblékl si **pyžamo**...

Porovnejme s příklady vět na užití slova *pyžama/pyžamo* v rozdílných rodech v obou jazycích, které potvrzují zpracování Slovensko-českého slovníku, kde je heslo *pyžama* zachyceno jako mezijazykové gramatické homonymum:

Sj: Jano sa skryl v spálni, vyzliekol si **pyžamu** a prešiel do kúpeľne.

Čj: Jano utekl do ložnice, svlékl si **pyžamo** a přešel do koupelny.

Sj: ...takýto župan a **pyžama** sú predpísaným nemocničným úborom.

Čj: ...takový župan a **pyžamo** tvoří předepsaný nemocniční úbor.

Sj: Práve som zazrel chlapa v červenej **pyžame**.

Čj: Před chvílkou vyskočil z vaší kanceláře oknem chlap v červeném **pyžamu**.

Rozdíly mezi jazyky mohou v morfologické rovině nastat i v jiných případech (porov. Bartáková, 1998, s.153-158). Těmito typy mezijazykové zrádnosti jsme se ale při tvorbě slovníku homonym nezabývali, v potaz jsme brali pouze významovou odlišnost slov a difference v gramatickém rodě.

5.2 Stylistická homonymie

Jedno z témat, které nebylo zahrnuto do zrcadlového slovníku mezijazykových homonym, je i problematika stylistické homonymie mezi češtinou a slovenštinou. Formálně shodné lexémy se nemusí odlišovat pouze ve významu, ale mohou se lišit také svým stylovým zabarvením. Možností difference

¹¹ Krátky slovník slovenského jazyka. Ed. J. Kačala, M. Pisárčiková. Bratislava: Veda 2003.

¹² Slovensko-český paralelný korpus SNK 2.0 (120 milionů tokenů v každém jazyce)

je vícero, lexémy se mohou lišit v zařazení k funkčnímu stylu (publ., kniž, odb.), z hlediska expresivity (expr., žert.), či z časového hlediska (zastar., trochu zastar.).

Slovo, i přestože je významově totožné se slovem v druhém jazyce, může být zařazeno k mezijazykovým homonymům z důvodu odlišnosti ve své stylové příslušnosti. Zrcadlový slovník stylové difference nezachytává především z důvodu neaktuálnosti překladových slovníků, ze kterých bylo čerpáno. Stylistické kvalifikátory některých slov již nejsou aktuální, některá slova zastarala, jiná slovní zásoba naopak přijala. Zejména mladší generace již řadu výrazu nemusí (a zřejmě nebude), na rozdíl od prarodičů, aktivně používat. Řada slov, které zachytává překladový Slovensko-český slovník, již není zařazena např. do Krátkého slovníku slovenského jazyka, slova tedy již nemusí tvořit centrum slovní zásoby. Malou frekvencovanost slova lze ověřit také v národních korpusech, pokud zaznamenávají pouze minimum výskytů slov a paralelný slovensko-český korpus slova často nezachytává vůbec. Mezi takové lexémy, které nejsou zpracovány ve výkladových slovnících slovenštiny, ani je nezachytává databáze Slovenského národního korpusu, patří např. *šubica*, *šúchy*, *šustrovat'*, *tol'me* aj. Při hledání mezijazykové homonymie podobných slov je nutné použít další materiál, který by podával aktuální informaci o fungování daných slov.

V případě stylových mezijazykových homonym se může jednat o 2 možnosti vzájemného vztah: slova se mohou významově shodovat a lišit se pouze ve svém stylovém zabarvení nebo se mohou slova lišit jak svým syntaktickým příznakem, tak i významem.

Příkladem slova, které má v obou jazycích shodný význam, ale liší se stylovým zabarvením je verbum *skučat'*/*skučet*. Na slovenské straně je lexém zaznamenán s kvalifikátorem expr., ale na straně české nenesé žádné stylového zabarvení. Slovensko-český slovník a Česko-slovenský slovník verbum zachytává v této podobě:

<p>skučat', <i>-ím, -ia</i> nedok. expr. 1. (o psu, o větru) skučet</p>	<p>skučet <i>-ím -í</i> nedok. 1. skučat', skuvíňat': <i>pes skučel</i> pes skučal, skuvíňal; expr. s. <i>bolesti</i> skučat', skuvíňat' odbolesti</p>
--	---

Příkladem slov, která se liší jak svým významem (nebo alespoň jedním z významů), tak i stylovým zabarvením, jsou následující lexémy:

<p>stávka¹, -y, 2. mn.. -vok ž. 1. sázka: <i>niečo je v s-e</i></p> <p>stávka², -y, 2. mn. -vok ž. zastar. 1. ● stávka</p>	<p>stávka -y ž. 1. ● štrajk: <i>generální</i> s. generálny štrajk; <i>zahájit, vyhlásit s-u začat'</i>, vyhlásit' štrajk</p>
<p>střebať, -em, -ú nedok. vulg. 1. střebať, chlemstat, chlemtat: s. <i>vodu</i> 2. trochu zastar. expr. <i>chlemtat, chlastat</i></p>	<p>střebať -u/-ám -ou/-ají nedok. 1. kniž. <i>střebať, vstřebávat'</i></p>
<p>přímluva, -y, 2. mn. -mluv ž. kniž. zastar. 1. ● přímluva 2. proslov</p>	<p>přímluva -y ž. 1. ● <i>příhovor</i>, orodovanie (prihováranie sa za niekoho): <i>získat výhody na p-u přátel</i> získat' výhody na <i>příhovor</i> priateľov</p>

6. Práce s dalším lexikálním materiálem

Výchozím bodem při zpracování mezijazykové homonymie může být, tak jako při našem postupu, práce s překladovými slovníky, které nabízejí slovní zásobu obou jazyků pro tento účel konfrontačně „předzpracovanou“. Nicméně překladové slovníky nezachytávají celou slovní zásobu, v existujících slovnících není zpracována zejména novější lexika a z hlediska jemných mezijazykových rozdílů v nich mnohé uniká pozornosti. Podrobnější aktuální srovnávání slovní zásoby předpokládá především práci s novým lexikálním materiálem zachyceným v databázích národních korpusů. Kromě Českého národního korpusu a Slovenského národního korpusu¹³ je možné použít paralelní slovensko-český korpus Slovenského národního korpusu (verze 2.0), který obsahuje celkem 6433 tisíc párů vět a je složený z podkorpusu beletrie a podkorpusu volně dostupných textů. Při práci můžeme využít také paralelní korpus InterCorp, který je součástí projektu Českého národního korpusu. Bakalářská práce využívá zmíněné národní korpusy zejména na zachycení fungování jednotlivých výrazů v daných jazycích, paralelní korpusy využívá k demonstrování rozdílných překladových ekvivalentů u lexémů, které řadíme k česko-slovenským mezijazykovým homonymům (např. lexémy *robota*, *ptáti*, *pyžama*).

Kromě jazykových korpusů a „sledovaných“ překladových slovníků jsou k dispozici i další lexikografické zdroje, mezi nimi především výkladové slovníky obou jazyků, které zachytávají větší počet slov a podávají jejich podrobnější významové členění. K prohloubení srovnání však mohou přispět i další, specializovaná jednojazyčná lexikografická díla.

6.1 Slovník slovenských homonym

Mezi slovníky, které jsou při srovnávacím výzkumu zajímavé z hlediska zachycení paradigmatických vztahů v slovní zásobě, patří Homonymický slovník, jehož autorkou je Mária Ivanová-Šalingová (Ivanová-Šalingová, 2005). Při práci s Homonymickým slovníkem nalezneme homonyma, která nevyplývají

¹³ Při porovnávání slovní zásoby slovenštiny a češtiny na základě národních korpusů je nutné si uvědomit, že český a slovenský národní korpus se od sebe odlišuje nejen svou velikostí, ale i rozdílnou strukturou obsažených textů.

z překladových slovníků – souvisí to jednak s koncepcí autorky (rozsahem homonymie), a také s rozsahem zpracované slovní zásoby. Homonymický slovník díky svému širokému záběru lexémů z rozličných oborů podává koncentrovaný a hlubší pohled na vnitrojazykovou homonymii a poskytuje jiné zpracování slov, v mnoha případech udává více významů slova než výkladové nebo překladové slovníky. Díky tomu může být slovník jedním ze zdrojů při zpracování mezijazykové homonymie.

Slovník zobrazil lexikální homonymii v užším smyslu – autorka „neuznává“ zejména slovnědruhá homonyma. Sama se k tomu vyjádřila následovně: „*Odmietame uznať za jednoznačné a jasné také kritérium homonymie, podľa ktorého sú zrejmyimi homonymami dve zvukovo, formálne zhodné slová (príp. i viac slov), ak patria do rozdielnych slovných druhov*“ (Ivanová-Šalingová, 1980, s. 217-221). V Homonymickém slovníku jsou proto jen slova stejného slovního druhu, nezachytávají se ani homografa (rozdílná výslovnost) či homofona (zvukově shodné slova, ale lišící se zápisem) apod. Do Homonymickém slovníku autorka zařazuje mnohá slova, která nejsou ve výkladových slovnících jako homonyma zpracována, což potvrzuje nejasnou hranici mezi polysémií a homonymií (porov. Peciar, 1980). Pravdou je, že i výkladové slovníky se odlišují ve svém zpracování, v některých může být výraz podán jako jedno polysémní slovo, v jiném jako 2 homonymní slova.

Příklady lexémů od písmena Š, která nejsou v zrcadlovém slovníku na základě práce s překladovými slovníky zachycena, ale na základě zpracování v Homonymickém slovníku se jako mezijazyková homonyma jeví, jsou uvedena v následující tabulce (pro porovnání s českou slovní zásobou je na pravé straně uvedeno odpovídající heslo ze Slovníku spisovného jazyka českého):

Homonymický slovník	Slovník spisovného jazyka českého
¹ šach -a m (živ.) 1. vládca, panovník v Iráne (Perzia)	šach 1. hra dvou hráčů představující boj bílých a černých figur posunovaných podle urč. pravidel tak, aby protivník nemohl vyvést svého krále z ohrožení: hrát šach, šachy; hra v šachy; partie šachu; mistrovství v šachu
² šach -u i šachy -OV m pomn. (neživ.) 1. hra s bielymi a čiernymi figúrkami po šachovnici podľa istých pravidiel: majster v š-u 2. (len j.č.) napadnutie kráľa v tejto hre 3. šachovnica so šachovými figúrkami	2. souprava figur pro tuto hru (s šachovnicí): kapesní š.; šachy ze slonové

<p>na túto hru</p> <p>³šach -u m (neživ.)</p> <p>1. jeden z najväčších diamantov sveta</p>	<p>kosti</p> <p>3. jen šach šach. <i>ohrožení krále v této hře; výstraha, že je ohrožen král: dát š.; dostat š. střelcem; dvojitý š.; odtažený š.; š. mat</i> (ps. též šachmat) <i>šach, kt. zároveň znamená mat; dát někomu š. mat, přen. přemoci, zdolat ho; dostat š. mat, přen. být přemožen, zdolán; [x] držet někoho v šachu ovládat, blokovat</i></p> <p>šach, šáh -a m. (mn. 1. -ové, 6. šaších, šázích) (z pers.) <i>titul zvl. iránských (perských) panovníků</i></p>
<p>¹širočina -y ž</p> <p>1. široká, rozľahlá plocha, šírava (Ondrejov)</p> <p>²širočina -y ž odb.</p> <p>1. tesárska alebo mäsiarska sekera so širokou čepeľou a krátkym poriskom; topor</p>	<p>širočina -y ž odb.</p> <p><i>sekera s širokým břitem: bednářská, tesařská š.; řeznická š.</i></p>
<p>¹škrtič -a m (živ.)</p> <p>1. vrah smrtiaci škrténím</p> <p>²škrtič -a m</p> <p>1. poľov. pes, ktorý chytá zver škrténím</p> <p>2. zool. had, ktorý zabíja korisť škrténím (napr. anakonda)</p> <p>³škrtič -a m (neživ.) bot.</p> <p>1. druh parazitnej popínavej rastliny</p>	<p>škrtič</p> <p>1. <i>vrah usmrcující své oběti škrcením: pátrání po neznámém š-i</i></p> <p>2. řidč. expr. <i>škrtíl: š. troničků (Vanč.); --</i></p> <p>- škrtič, -e m. (neživ.) <i>co způsobuje škrcení, zaškrcení, přiškrcení něčeho: bot. liána hubící zaškrcením cévních svazků rostlinu, kterou obepíná (např. banyán)</i></p>
<p>¹škuta -y ž hovor.</p> <p>1. zvieracia srst', skutina</p> <p>²škuta -y ž hovor.</p> <p>1. druh tvrdej trávy</p>	<p>škuta -y ž. nář.</p> <p><i>trs: škuty trávy (Jir.)</i></p>
<p>¹špalda -y ž poľnohosp. slang,</p> <p>1. druh pšenice, špaldová pšenica</p> <p>²špalda -y ž nár.</p> <p>1. kyjanica</p>	<p>špalda -y ž. (z něm.) zeměd.</p> <p><i>1. druh pšenice s rozpadavým klasem; pšenice špalda (bot.)</i></p>
<p>¹špička -y ž</p> <p>1. hovor. hrot, konček, špica (noža ap.)</p> <p>2. hovor. koniec prstov, palcov (na nohe)</p> <p>3. násadec na cigarety</p> <p>4. hovor. kto má vedúce, rozhodujúce postavenie: <i>politické š-y</i></p> <p>²špička -y ž hovor.</p> <p>1. tanečnica poľná (huba)</p>	<p>špička</p> <p>1. <i>hrot, špice I 1: š. tužky, jehly, pera; š. rohlíku, boty; tužka ořezaná do špičky; š. jazyka; přidat koření na špičku nože; [x] vidí si jen na špičku nosu má malý rozhled; polygr. ozdoba (linka n. kresba) za ukončeným textem, zprav. ve východu stránky</i></p> <p>2. <i>špice I 2: š. hory, stromu, věže, lyže</i></p>

<p>³špička -y ž kuch. 1. druh hovädziny (i jedlo z nej)</p> <p>⁴špička -y ž expr. 1. výborná nálada: <i>mal salónnu špičku</i></p>	<p>3. <i>špice I 3</i>: š. louky <i>cíp</i>; sedlo kabátu do špičky</p> <p>4. <i>přední část chodidla</i>: stoupnout si, vystupovat na špičky; chodit po špičkách, přen. <i>opatrně, tiše</i>; paty k sobě, špičky od sebe (<i>základní tělocvičný postoj</i>)</p> <p>5. <i>držátko, násadka na cigaretu, na doutník ap.</i>: jantarová, dřevěná š.</p> <p>6. <i>druh bílého pečiva se zašpičatělými konci; druh cukroví kuželovitého tvaru</i>: koupit špičky nebo housky; - kokosové, krémové špičky</p> <p>7. potrav., kuch. (květová) š. <i>maso z kuželovitého svalu hovězí kýty</i></p> <p>8. <i>drobná lupenatá houba s tenkým pružným třeněm</i>; bot. rod <i>Marasmius</i>: š. trávní</p> <p>9. nář. <i>tříška</i>: nemáme špičku dříví (Jah.); těch několik špiček, jimiž kamna vytopí (Prav.)</p> <p>10. dopr. slang. mn. špičky u výhybky <i>jazyky</i></p> <p>11. expr. <i>zlomyslná, jízlivá, pichlavá narážka v řeči; úštěpek, jízlivost 2</i>; zř. <i>pointa</i>: neodpustit si špičku; dělat nepříjemné špičky <i>říkat špičatosti</i>; - zř. ztratil špičku, zapomněl pointu (Mach.)</p> <p>12. ob. expr. <i>mírná opilost, podnapilost</i>: mít špičku</p> <p>13. hovor. <i>význačné, přední, vedoucí postavení; osoba zajmající toto postavení</i>: osoby na špičkách našeho hospodářství; - špičky odborového hnutí; emigrantské, revizionistické špičky</p> <p>14. slang. <i>špičkové zatížení</i>: ranní, večerní š. (v dopravě, v spotřebě elektřiny ap.); dopravní š.; pracovní š.</p>
<p>¹štóla -y ž 1. hist. vrchný odev římských žien zo vzácných látok 2. krajč. pás látky nosený okolo pliec, odiedzka 3. cirk. súčasť liturgického odevu kňaza</p> <p>²štóla -y ž cirk. 1. poplatok za cirkevný úkon</p>	<p>štóla</p> <p>1. cirk. <i>dlouhý úzký pruh látky, kt. nosí kněz při některých obřadech</i>: kněz s klerikou a štólou fialové barvy; kněz svázal (snoubencům) ruce štólou (při oddavkách); přen. nedal se spoutat štólou (Rais) <i>neoženil se</i></p> <p>2. <i>dlouhý úzký přehoz z látky n. kožešiny nošený přes ramena</i>: činčilová š.</p> <p>3. <i>jemnější pečivo podlouhlého</i></p>

	<p><i>oválného tvaru</i></p> <p>4. cirk. <i>plat kněžím za církevní výkony</i> (<i>oddavky, pohřby ap.</i>): vybírat štólu</p> <p>štola - <i>vodorovná chodba ražená v svažujícím se terénu razit štolu, zasypaná štola</i></p>
<p>¹šupák -a m (živ.) pejor. 1. trhan, tulák, otrhanec</p> <p>²šupák -a m (neživ.) hovor. zastar. 1. rakúsko-uhorský stříborniak malej hodnoty</p>	<p>šupák I. 1. zast. ob. <i>člověk vedený postrkem, šupem I:</i> vodit š-y (Merh.) 2. ob. expr. <i>sešlý, nedbalý, darebný člověk; nadávka:</i> chodit, vypadat jako š.; jsou to ale š-ci!</p> <p>šupák II. -u m. 1. řidč. zast. ob. <i>šupárna 2:</i> být v š-u (Marla) 2. nář. <i>zástrčka (u dveří):</i> vyrazit š. dvířek (V. K. Jeř.)</p> <p>šupák III. -u m. nář. 1. <i>brambor na loupačku</i> (Mart.)</p>

Na uvedených příkladech je patrné, že slova se shodují v některých ze svých významů, ale minimálně v jednom svém významu se odlišují. Například lexém *širočina* v Slovníku spisovného jazyka českého je zachycen pouze ve významu "sekery s širokým břitem", ale ve slovenském Homonymickém slovníku je slovo zaznamenáno také ve významu "široké, rozlehlé plochy", z toho důvodu se na základě práce s tímto materiálem jedná o mezijazykové homonymum. V mnoha případech můžeme sledovat také stylistickou mezijazykovou homonymii, např. lexém *špalda* ve významu "pšenice" je v Homonymickém slovníku zaznamenán s kvalifikátorem slangového slova, zatímco Slovník spisovného jazyka českého uvádí lexém bez tohoto kvalifikátoru.

Jednotlivé lexikografické materiály podávají zpracování slovní zásoby odlišně, homonymický slovník se v některých případech shoduje s výkladovými slovníky, v jiných případech je ale zpracování odlišné. Stejně tak se liší i záznamy v jednotlivých výkladových slovnících navzájem, tento fakt musíme zohlednit při zkoumání mezijazykové homonymie.

6.2 Výkladové slovníky

Zrcadlový slovník, který je přílohou bakalářské práce, je založen pouze na materiálu z překladových slovníků a jeho cílem je ukázat mezijazykovou homonymii, která vyplývá z existujícího dvojjazyčného lexikografického zpracování, ale je potřeba si uvědomit, že práce s jiným materiálem a jinými lexikografickými zdroji může přinést jiné výsledky. Máme na mysli zejména obohacení obrazu slovensko-české mezijazykové homonymie údaji z výkladových slovníků. Tyto slovníky zpracovávají velké množství slov, podrobněji zachytávají významová spektra jednotlivých lexémů, a tím pádem přibývá také možných mezijazykových homonym, zejména částečných, která se liší pouze v některém ze svých významů. Mezijazyková homonyma mohou být zachycena již na základě práce s překladovými slovníky, jak je představeno v naší práci, ale mohou být ukrácena o některé významy, na základě kterých by lexémy případně do mezijazykové homonymie také vstupovaly, proto je potřebné při pečlivějším zkoumání zohlednit také výkladové slovníky.

Z českých výkladových slovníků je možnost čerpat lexikální informace z Příručního slovníku jazyka českého (1935-1957), Slovníku spisovného jazyka českého (1060-1971) a Slovníku spisovné češtiny (1994), ze slovenské strany máme k dispozici Slovník slovenského jazyka (1959-1968) a Krátký slovník slovenského jazyka (2003) či první díly Slovníka současného slovenského jazyka. (2006, 2011). Pokud by došlo ke zpracování česko-slovenské mezijazykové homonymie na bázi těchto výkladových slovníků, dospěli bychom k většímu počtu homonym, avšak výčet by i přesto nebyl kompletní. Do jazyků přibývají nové výrazy, i cizí slova, která také do mezijazykové homonymie vstupují, navíc se nesmí zapomínat ani na slova zastaralá, se kterými se ale uživatel jazyka může setkat např. při četbě klasické literatury a právě homonymní slova mohou způsobit nepochopení originálního textu. Kompletní slovník mezijazykových homonym by byl proto velice rozsáhlý a jeho obsah by se musel neustále aktualizovat.

Pro srovnání jako příklad uvádíme zpracování slovesa *šibat'* a substantiva *slepec* v překladových slovnících a v jednosvazkových slovnících slovenštiny a češtiny. Ze zpracování v překladových slovnících nevyplývá, že se jedná o mezijazyková homonyma, na rozdíl od porovnání s výkladovými slovníky obou

jazyků. Lexém *šibat* není v Česko-slovenském slovníku zachycen a zpracování hesla *šibat* v překladovém Slovensko-českém slovníku je následující:

Slovensko-český slovník	Česko-slovenský slovník
<p>šibat', -em, -ú, přič. <i>šibúci/šibajúci</i> nedok.</p> <p>1. šlehat: š. <i>bičom; dážd', sneh šibe do tváří</i> déšť, sních šlehal do tváří; etn. kraj. šibat' dievča (o pomlázce)</p> <p>2. vyrážet: tráva šibe</p>	<p>šibat nezpracováno</p>

Lexém *slepec* je zachycen v obou překladových slovnících, přičemž v Česko-slovenském ve 2 významech, v jednom z nich můžeme zaznamenat stylistickou homonymii.

<p>slepec, -pca m.</p> <p>1. slepec</p>	<p>slepec -pce m.</p> <p>1. slepec: <i>váleční s-i</i> vojnoví slepci</p> <p>2. zried. slepý: expr. <i>jen s. to může tvrdit</i> iba slepý to môže tvrdiť; <i>byl s., že to nepozoroval</i> bol slepý, že to nevidel</p>
--	---

Nicméně překladové slovníky neuvádí tolik významů slova jako slovníky výkladové. Zde uvádíme pro porovnání zpracování hesel v českém a slovenském výkladovém slovníku:

<u>Krátký slovník slovenského jazyka</u>	<u>Slovník spisovného jazyka českého</u>
<p>šibat' -e -ú -b/-aj! -úć/-ajúć <i>nedok</i></p> <p>1. udierať (ohybným) predmetom, šľahať, švihati': š. <i>prútom</i>; <i>pren. vietor, dážd', sneh š-e</i></p> <p>2. expr. hádzati' (význ. I), vrhati': š. <i>blesky</i>; š. <i>očami po niekom</i></p> <p>a) prejavovať záujem b) ostro pozerati'</p> <p>3. expr. klíčiť, rásti': <i>tráva začala š.,</i></p>	<p>šibat ned. nář. (–, koho, co; čím)</p> <p><i>švihati', šlehati'</i>: velikonoční šibání (Něm.)</p>

<p><i>mládencom š-ú fúziky</i></p> <p>4. <i>hovor. expr. bežať</i> (význ. 1, 2), <i>uháňať: vlak š-e dolinou</i></p> <p>●<i>expr. neos. š-e mu stráca rozum</i></p>	
<p>slepec -pca m.</p> <p>slepý člověk: <i>vodit' s-a; pren. expr. nevšímavý, neobjektívny</i> člověk</p>	<p>slepec -pce m.</p> <p>1. <i>slepý 1, nevidomý člověk; nevidomý</i> (m.), <i>slepý</i> (m.): úplný s.; váleční slepci; ústav slepců; přen. expr. jen s. to může tvrdit <i>zaslepenec</i>; byl s., že to nepozoroval <i>zaslepený, nevnímavý</i>; [x] mluvit o něčem jako s. o barvách <i>bez náležitých znalostí, bez zkušenosti</i></p> <p>2. (<i>kdysi</i>) <i>slepý lid. pěvec</i> (<i>u někt. Slovanů</i>): zpěvy slepců; gusle srbských slepců</p> <p>3. <i>hlodavec se zakrnělýma očima žijící v podzemních norách; zool. rod Spalax: s. malý</i></p>

Na případě hesla *slepec* je dobře znatelné, nakolik je při širším a komplexnějším srovnávacím pohledu na slovní zásobu obou jazyků potřeba zohlednit i starší materiál. Zatímco Krátký slovník slovenského jazyka z roku 2003, ani starší Slovník slovenského jazyka nezachytává lexém *slepec* ve významu patřícím do zoologie pro označení *slepúcha lámavého*, Historický slovník slovenského jazyka (Veda, 2000) tento význam zaznamenává:

slepec m

1. *nevidiaci, slepý člověk*: coecus: slepec

2. *expr nevšímavý, zaslepený člověk*: o, bidny slepcy, proč pak učeny gegich se odrikate ; widiss slepče, proč že lotra casum singularem na odpor stawiss

3. *zool slepúch lámavý Angui fragilis*: caecilia: slepy had, slepec

Je nutné si uvědomit, že jednotlivé výkladové slovníky přistupují ke zpracování lexémů odlišně. Příkladem rozdílného zachycení v jednotlivých

výkladových slovnících je heslo *škuta*, které je v Krátkém slovníku slovenského jazyka zpracováno jako slovo polysémické:

škuta -y škút ž. hovor.

1. skutina
2. psica

Zatímco v Slovníku slovenského jazyka se jedná o 2 homonymní slova:

škuta¹, -y, obyč. v mn. č. **škuty**, škút ž. hovor. ostrá zvieracia srst', skutina: *Kúpil som si zelený širák so štetkou z kančích škút.* (Zúb.) *Z prašivej ovce aspoň klk škuty!* (Jes-á); *pren. expr.* strapaté, ostré vlasy, čupry, čupriny: *Dievča, vymetaj poriadnejšie, lebo ti vytrhám škuty.* (Fr. Kráľ) *Spod čapice škuty sa chlpi.* (Pláv.) • *(po)chytili sa za š-y začali sa biť*

škuta², -y, škút ž. hovor. druh tvrdej, ostrej trávy, smilka: *Roviny zakrýva tráva škuta, čo vyzerá ani štetky.* (Fig.) *Kosy sa šmýkajú iba na ostrej skute.* (Heč.)

Jako homonymní slova zachytává Slovník slovenského jazyka také lexémy *škrtič¹*, *škrtič²*, které nejsou v Krátkém slovníku slovenského jazyka zachyceny vůbec:

škrtič¹, -a m. zried.

1. (mn. č. -i) vrah, ktorý usmrcuje svoje obete škrténím;

2. *poľov.* (mn. č. -e) poľovnícky pes, ktorý chytá zver škrténím

škrtič², -a, mn. č. -e m. bot. rastlina upínajúca sa na inú rastlinu a uberajúca jej živiny

Žádný výkladový slovník nezachytává celou slovní zásobu jazyka, což je důvodem k nutnosti využití rozdílných lexikografických materiálů při zkoumání mezijazykové homonymie. Srovnávání slovenských a českých lexémů v celé šíři aspektů jejich systémového statusu a textového fungování, na základě kterých mohou být chápány jako mezijazyková homonyma, a příprava slovníku mezijazykových homonym na základě nově analyzovaného materiálu představuje velkou úlohu budoucnosti. Je důležité vědět, že náš zrcadlový slovník představuje jednu fázi přípravných prací, postavenou na existujících překladových slovnících. Budoucí práce bude vyžadovat využití dalších zdrojů.

7. Závěr

Československá mezijazyková homonymie, která je předmětem bakalářské práce, je téma aktuální a pro mezijazykovou komunikaci velmi důležité, ale do dnešní doby není komplexně zpracováno. Z toho důvodu jsme se rozhodli vytvořit zrcadlový slovník mezijazykových česko-slovenských homonym a na základě práce s odbornou literaturou jsme shrnuli základní teoretické informace týkající se mezijazykových paradigmatických vztahů. Bakalářská práce se skládá z 2 částí – teoretické a praktické. Teoretická část tvoří základ pro následnou praktickou práci s jednotlivými lexémy a přináší poznatky o základních paradigmatických vztazích slovní zásoby obou jazyků. Zpracování teoretické části se opírá o odborné texty, vydané v monografiích či v odborných časopisech. Praktická část se naopak věnuje konkrétním tématům mezijazykové homonymie, která vystoupila na základě práce s překladovými slovníky, Slovensko-českým a Česko slovenským. V praktické části se opíráme nejen o překladové a výkladové slovníky, ale zdrojem informací jsou také národní jazykové korpusy a Slovensko-český paralelní korpus. Vytvoření koncepce zrcadlového slovníku homonym přineslo několik otázek týkajících se výběru slov, která by byla do slovníku zahrnuta, zřejmá nebyla ani volba výsledného grafického zpracování zrcadlového slovníku tak, aby bylo zaznamenání slov přehledné a co nejpřesnější.

Seznam odborné literatury dokazuje, že téma homonymie (okrajově i té mezijazykové), je tématem sice častým, nicméně o komplexní mezijazykové porovnání slovenštiny a češtiny se není možné opřít. Chybí jak teoretické porovnání česko-slovenské slovní zásoby z pohledu homonymie, tak i vypracovaný slovník homonymních výrazů. Některá homonyma jsou zachycena ve slovníku K. a M. Kálala, ve kterém je, jak autoři sami píší: „*Malá sbierka slovenských a českých slov, ktoré znejú rovnako (alebo skoro rovnako), ale majú iný význam.*“¹⁴ Ale vzhledem k roku, ve kterém byl slovník vydán (1923), je mnoho slov dnes již zastaralých a přirozeně v něm chybí nové výrazy, které dnešní slovní zásoba aktivně využívá. Náznak zachycení česko-slovenské

¹⁴ Karol Kálal, Miroslav Kálal: Slovenský slovník z literatury aj nárečí. str. 1007.

mezijazykové homonymie můžeme sledovat také v Slovensko-českém, česko-slovenském slovníku rozdílných výrazů J. Nečase-M. Kopeckého z roku 1964.

Základním cílem bakalářské práce bylo vytvoření zrcadlového slovníku česko-slovenských mezijazykových homonym zachycených na základě práce s překladovým Slovensko-český a Česko-slovenským slovníkem. Kromě zrcadlového slovníku obsahuje bakalářská práce i shrnutí teoretických informací o mezijazykových paradigmatických vztazích, s bližším zaměřením na slovensko-českou mezijazykovou homonymii. V praktické části byla větší pozornost zaměřena na slova, která se jevila při práci na zrcadlovém slovníku jako problémová a pro česko-slovenskou komunikaci důležitá. Blíže jsou rozebrány lexémy *roboť*, *pýtať*, *rozprávať*, které v obou jazycích fungují odlišně a pozornost je věnovaná také gramatické a stylistické mezijazykové homonymii, která není do zrcadlového slovníku zahrnuta, ale představuje důležitý a (v případě stylistické mezijazykové homonymie také častý) diferenční jev mezi češtinou a slovenštinou. Bakalářská práce s příloženým zrcadlovým slovníkem mezijazykových homonym nepřináší jen poznání konkrétních mezijazykových homonym zachycených na základě práce s překladovými slovníky, ale představuje také obecnější poznání shod a rozdílů mezi slovenštinou a češtinou. V případě slovensko-české mezijazykové homonymie se často jedná pouze o částečnou shodu, resp. částečný rozdíl ve významu slova, tzv. úplných mezijazykových homonym je mnohem menší počet. Příložený zrcadlový slovník a vybraná témata, která jsou v práci podrobněji rozebrána, tvoří pouze úvod do tématu mezijazykové homonymie a naznačují, jak široká může být mezijazyková homonymní problematika mezi češtinou a slovenštinou.

Slovensko-český slovník homonym by měl bezpodmínečně vzniknout alespoň v takové podobě, která by zachytávala centrum slovní zásoby obou jazyků. V další fázi zkoumání mezijazykové homonymie by se slovensko-český slovník homonymních výrazů měl rozšířit i o slova odborná, slangová apod., aby se tak podchytila slovní zásoba obou jazyků v co největší míře. Pozornost je nutné věnovat nejen poznání rozdílných či shodných výrazů v obou jazycích, ale je nutné se blíže zaměřit i na jednotlivá slova a jevy, které mohou ve vzájemné česko-slovenské komunikaci znamenat problém.

Zrcadlový slovník mezijazykových homonym, který je přílohou bakalářské práce, zachycuje homonyma písmen Po-T vybrána na bázi práce s překladovým Slovensko-českým slovníkem. V současnosti je již zpracovaná slovní zásoba v rozmezí písmen M-Po (bakalářská práce Sabiny Márové, FF UK 2013), a v blízké době by měly vzniknout další práce, které doplní mezijazykovou homonymii o celou zbylou slovní zásobu. Následně by měl být sestaven slovník česko-slovenských homonym, který by výsledky bakalářských prací shrnul a vytvořil tak kompletní slovník homonym vybraných na základě Slovensko-českého slovníku.

Je nutné ale připomenout, že ani poté se nebude jednat o vyčerpávající seznam česko-slovenských mezijazykových homonym. Překladové slovníky zdaleka nezachycují celou slovní zásobu a je nutné přihlídnout také k datu jejich vydání, z toho důvodu mohou být některé výrazy již zastaralé a nové naopak zachycené nejsou. Širší zachycení mezijazykové homonymie by zajistilo porovnání výkladových slovníků, doplněné o další lexikografické zdroje a zejména o data z národních jazykových korpusů. Důležité by bylo také podrobné porovnání frazeologie mezi češtinou a slovenštinou (náznak je zaznamenán i v zrcadlovém slovníku), která se v mnohých případech liší a význam frazémy proto nemusí být pro mluvčího druhého jazyka zřejmý.

Bakalářská práce nabídla základní pohled na slovensko-českou mezijazykovou homonymii a slouží jako východisko pro další práci, která by znalosti o mezijazykových homonymech, představujících možná úskalí ve vzájemné komunikaci, dále prohlubovala a rozšiřovala.

8. Seznam použité literatury a odborných pramenů

- BARTÁKOVÁ, Jarmila: *K zradnostiam v blízokopribuzných jazykoch*. In: Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. 1998, s. 151-159.
- BENKOVIČOVÁ, J. – DOLNÍK, J.: *Formálno-sémantické obmieňanie slova a paronymá*. In: Slovenská reč. 1986. Roč. 51, č. 3, s. 153-162.
- DOLNÍK, Juraj: *Lexikológia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2003.
- DOLNÍK, Juraj: *Mnohovýznamovosť a sémantické odvodzovanie*. In: Kultúra slova. 1989. Roč. 23, č. 10, s. 321-329.
- DOLNÍK, Juraj: *Paronymá v slovenčine a ich štylistické využitie*. In: Studia Academica Slovaca. 1986. Roč. 15, s. 103-116.
- FILIPEC, Josef, ČERMÁK, František: *Česká lexikologie*. Praha: Academia, 1985.
- FINDRA, Ján: *O funkčných možnostiach polysémie a homonymie*. In: Slovenská reč 1978. Roč. 43, č. 3, s. 129-139.
- HAUSER, Přemysl: *Nauka o slovní zásobě*. Praha: SPN, 1980.
- HORÁKOVÁ, Radmila: *Interlingválne homonymá ako lexikografický problém*. In: Slavica Slovaca. 2003. Roč. 38, č. 1, s. 13-21.
- HORECKÝ, Ján – BUZÁSSYOVÁ, Klára – BOSÁK, Ján a kol.: *Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny*. Bratislava: Veda, 1989.
- IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M.: *Teória lexikálnej homonymie*. In: Slovo a slovesnosť. 1980. Roč. 41, č. 3, s. 217-221.
- JANOČKOVÁ, N.: *O kosémii predponových sloves*. In: Slovenská reč. 2002. Roč. 67, č. 6, s. 65-84.
- KOLLÁR, Dezider: *Medzijazyková homonymia*. In: Studia Academica Slovaca, Bratislava 1982, Roč. 11, s. 229-233.
- LOTKO, Edvard: *Zrádná slova v polštině a češtině: (lexikologický pohled a slovník)*. Olomouc: Votobia, 1992.
- ONDRUŠ, Šimon. SABOL, Ján: *Úvod do štúdia jazykov*. Bratislava: SPN, 1987.
- PANČÍKOVÁ, Marta: *Zradnosti polskej a slovenskej lexiky*. Opole: Wydawnictwo PRO, 2005.
- PECIAR, Štefan: *O homonymii predponových slovies*. In: Slovenská reč. 1961. Roč. 26, č. 6, s. 337-354.

- PECIAR, Štefan: *Vzťah polysémie a homonymie*. In: Slovo a slovesnosť. 1980. Roč. 41, č. 2, s. 86-92.
- SOCHOVÁ, Zdeňka: *Blízke jazyky a konfrontační lexikografie*. Naše řeč. 1991. Roč. 74, č. 3, s. 124-131.
- SOKOLOVÁ, M. – SLANČOVÁ, D.: *Slovenčina a čeština. Synchronne porovnanie s cvičeniami*. Bratislava: UK, 2005.
- STRAKOVÁ, Vlasta: Poznámky ke konfrontační analýze lexikálního systému slovenštiny a češtiny. In: Slavica Pragensia, roč. 25. Praha: UK 1985.
- ŠIKRA, Juraj: *Lexikálna homonymia*. In: Jazykovedný časopis. 1992. Roč. 43, č.1, s. 13-25.

Jazykové slovníky a korpusy

- Akademický slovník cizích slov. Red. V. Petráčková, J. Kraus. Praha: Academia 1999.
- Česko-slovenský slovník. Red. G. Horák. Bratislava: Veda 1981.
- GAŠPARÍKOVÁ, Želmíra – KAMIŠ, Adolf: Slovensko-český slovník. Praha: SPN 1983.
- Historický slovník slovenského jazyka. I. – VI. Ed. M. Majtán. Bratislava: Veda 1991 – 2005.
- IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. Homonymický slovník. Veľký Šariš: Samo, 2005.
- Krátky slovník slovenského jazyka. Ed. J. Kačala, M. Pisárčiková. Bratislava: Veda 2003.
- PALA K., VŠIANSKÝ, J.. Slovník českých synonym. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000.
- Pravidlá slovenského pravopisu, 3., upravené a doplnené vydanie. Red. M. Považaj. Bratislava: Veda 2000.
- Příruční slovník jazyka českého. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1935-1957.
- Slovník slovenského jazyka. Red. Š. Peciar. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1959–1968.
- Slovník spisovného jazyka českého. 1960-1971. Ed. B. Havránek. Academia, Praha.

Synonymický slovník slovenčiny, 1995. Ed. M. Pisárčiková. Veda, Bratislava.

Český národní korpus - SYN2010. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

Slovenský národný korpus – prim-6.0-public-all. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV 2013. Dostupný z WWW: <http://korpus.juls.savba.sk>.

Paralelný slovensko-český korpus SLOVCE SNK – Verzia 2.0. Dostupný z WWW: <<http://korpus.juls.savba.sk/>>.

9. Seznam příloh

Příloha č. 1: Zrcadlový slovník česko-slovenských mezijazykových homonym

**Příloha: Zrcadlový slovník česko-slovenských mezijazykových
homonym**

Slovensko-český slovník	Česko-slovenský slovník
<p>postel'</p> <p>postiel'ka, -y, 2. mn. -l'ok ž.</p> <p>1. ● zdrob. expr. postýlka: <i>detská p.</i></p> <p>2. anat. lůžko (placenta);</p> <p>postieločka, -y, 2. mn., -čiek ž. zdrob. expr.</p> <p>1. postýlečka</p>	<p>postel -e ž.</p> <p>postýlka -y ž. zdrob.</p> <p>1. ● postiel'ka, postiel'očka</p>
<p>postínať, -am, -ajú dok.</p> <p>1. <i>koho</i> postínat</p> <p>2. <i>čo</i> pokácet</p>	<p>postínat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>postiskat</p> <p>postiskat' sa</p> <p>1. stisknout se (dohromady)</p> <p>2. postiskat se</p>	<p>postiskat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>postlať, -steliem, -stelu, -stel! trp. - <i>stlaný/ -stlatý</i> dok.</p> <p>1. <i>komu, čo i ~</i> (upravit lože ke spaní) ustlat ◇ <i>mať mäkko, na ružiach postlaté/-né</i> mít na různých ustláno; <i>mať tvrdo</i> (nemať na ružiach) <i>post'laté/-né</i> nemít na různých ustláno; <i>ako si kto postelie, tak bude</i> <i>ležať</i> jak si kdo ustele, tak si lehne (přísl.)</p> <p>2. ● <i>čo čím</i> postlat: <i>stajňa postlaná</i> <i>slamou</i> stáj...</p> <p>3. <i>komu, čomu i pod koho, pod čo</i> podestlat: <i>p. pod koňa slamu</i>;</p> <p>nedok. postielat', -am, -ajú</p> <p>1. ustýlat</p> <p>2. postýlat</p> <p>3. podestýlat</p>	<p>postlat -stelu -stelou dok.</p> <p>1. ● postlať: <i>p. podlahu slámou</i> vystlať dlážku slámou, popravit' na dlážku slamu</p>

<p>postrannica, -e, 2. mn. -níc ž.</p> <p>1. postraněk (součást postroje)</p> <p>2. ● zříd. postranice (u vozu, postele)</p>	<p>postranice -e ž.</p> <p>1. ● pobočnica: <i>p. žebříňáku</i> bočnica rebrináka</p>
<p>postrehnúť, -nem, -nú i</p> <p>postriehnúť¹, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● postřehnout</p> <p>nedok. postrehovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. postřehovat</p> <p>postriehnúť <i>si na koho, na čo i ~</i>, zříd.</p> <p>i postriehnúť² <i>koho, čo</i>, -nem, -nu dok.</p> <p>1. počínat si na koho, co</p>	<p>postřehnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● postrehnúť, vybadať;</p> <p>postřehovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. postřehovat'</p>
<p>potriasat', -am, ajú dok.</p> <p>1. <i>čo, čo z koho, z čoho</i> setřást (postupně): <i>p. sneh</i></p> <p>2. ● <i>koho</i> potřást, zatřást (vícekrát) kým</p>	<p>potřást -třesu -třesou dok.</p> <p>1. ● potriast': <i>potřásl jí rukou</i> potriasol jej ruku</p> <p>◇ <i>p. nad něčím, někým hlavou</i> pokrútiť nad niečím, niekým hlavou</p> <p>potřásat -ám -ají nedok.</p> <p>1. potriasat'</p>
<p>postrieľat', -am, -ajú dok.</p> <p>1. ● <i>koho, čo</i> (postupně zastřelit) postřílet</p> <p>2. ●● (poranit střelou) postřelit</p> <p>postrieľat' sa</p> <p>1. postřílet se (navzájem)</p> <p>2. postřelit se</p>	<p>postřelit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● postreliť: <i>byl na honu postřelen</i> bol na poľovačke postrelený; <i>běžet jako postřelený</i> bežat' ako postrelený</p> <p>postřílet -ím -ejí dok.</p> <p>1. ● postrieľat'</p>
<p>posušit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. usušit (postupně všechno): <i>p. sená</i></p> <p>2. chvíli sušit</p> <p>posušit' sa</p> <p>1. (o větším množství) usušit se</p> <p>2. chvíli se sušit</p>	<p>posušit</p> <p>nezpracováno</p>
<p>posvátený příd.</p>	<p>posvěcený</p>

<p>1. cirk. posväcený</p> <p>2. <i>komu, čomu</i> (obětovaný) zasvěcený: <i>p. smrti</i></p>	<p>nezpracováno</p> <p>posvěcení -í s.</p> <p>1. posvätenie: <i>dílu schází vyšší umělecké p. dílo nemá vyššie umelecké zacielenie, posvätenie</i></p>
<p>posvětit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. cirk. <i>co</i>, zříd. <i>koho</i> (provést obřad svěcení) posvětit: <i>p. kostol</i></p> <p>2. <i>co komu, čomu, čo za čo</i> (obětovat) zasvětit: <i>p. život umeniu p. sa čomu, komu zasvětit se</i></p>	<p>posvětit</p> <p>nezpracováno</p>
<p>pošínut', -niem, -nu dok.</p> <p>1. ● pošínout</p> <p>2. kraj. <i>koho</i> ranit mrtvicí: <i>pošínulo ho</i> mrtvice ho ranila</p> <p>nedok. k 1 pošínovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. pošínovat</p> <p>pošínovat' sa</p> <p>1. pošínout se</p> <p>2. kraj. (zešítet) <i>pominout se (s) rozumem: vari si sa pošínula? snad jsi se nepominula?;</i> nedok. k 1 pošínovat' sa</p> <p>1. pošínovat se</p>	<p>pošínout -nu -nou dok.</p> <p>1. ● posunút', postrčit': <i>p. brýle na nose</i> posunút' okuliare na nose; <i>pošínutí rovnováhy</i> vychýlenie rovnováhy; lingv. zried. <i>významové pošínutí</i> významové posunutie, pomknutie; <i>člověk duševně pošínutý</i> človek duševne vychýlený, vyšínutý</p>
<p>pošklbat', -em, -ú dok. expr.</p> <p>1. rozškubat: <i>p. něco na kúsky</i></p> <p>2. ● poškubat: <i>p. trávu</i></p> <p>3. <i>koho, čo; koho za čo</i> zaškubat <i>koho, zač, čím: p. povraz z. povrazem; p. koho za rukáv pošklbat' sa</i></p> <p>1. roztrhat se</p>	<p>poškubat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ● trocha zried. obtrhať, ošklbat'</p> <p>◇ <i>p. někomu peroutku</i> (Vanč.) pristrihnút'</p> <p>niekomu krídelká</p>
<p>poškodit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● poškodit: <i>p. stroj; p. banku o</i></p>	<p>poškodit -ím -í dok.</p> <p>1. ● poškodit': <i>objekty poškozené za</i></p>

<p><i>milióny</i></p> <p>2. komu uškodit: <i>mastné jedlo poškodí</i>; nedok. k 1 poškodzovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. poškozovať</p> <p>poškodiť sa</p> <p>1. ●● poškodiť se nedok. poškodzovať sa</p> <p>1. poškozovať se</p>	<p><i>války</i> objekty poškodené cez vojnu; <i>cítit se finančne poškozen</i> cítiť sa finančne poškodený</p> <p>poškodiť se -í -í dok.</p> <p>1. ●● poškodiť sa: <i>nesprávnym zacházením se mechanismus snadno poškodí</i> nesprávnym zaobchádzaním sa mechanismus ľahko poškodí</p>
<p>poškrabok¹, -bka/-bku m.</p> <p>1. výškrabek: <i>p-y cesta v-y těsta</i></p> <p>poškrabok², -bka, 1. mn. -kovia m.</p> <p>1. (poslední dítě) poškrabek</p>	<p>poškrabek</p> <p>nezpracováno</p>
<p>pošmyknúť sa, -nem, -nú dok.</p> <p>1. uklouznout, smeknout se: <i>p. sa na ľade</i></p> <p>2. ● posmeknout se: <i>vlasý sa jej pošmykli až na čelo</i>; <i>p. sa ďalej na lavičke</i> posunout se, posmýknout se, posmyknout se ďalej...</p> <p>pošmyknúť</p> <p>1. posunout, posmýknout, posmyknout</p>	<p>posmeknout se -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. ● (trocha) posunúť sa, pokĺznuť sa: <i>šátek se jí posmekl z hlavy</i> šatka jej sklízla z hlavy</p> <p>posmeknout -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. nadvihnúť, pridvihnúť (čiapku, klobúk)</p>
<p>poštebotáť, -cem/-tám, -cú/-tajú dok.</p> <p>1. (o ptáčích) chvíli štěbetat</p> <p>2. expr. <i>čo, s kým i ~ poštěbetat (si)</i></p>	<p>poštěbetat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>pošuškávať si i pošuškávať, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. <i>s kým, čo i ~ pošuškávať si</i></p> <p>2. <i>čo, o kom, o čom i ~ šuškat si, šeptat si</i></p> <p>pošuškávať sa neos.</p> <p>1. <i>o kom, o čom i se spoj. že šuškat se, šeptat se: v dedine sa pošuškáva</i></p>	<p>pošuškávať si</p> <p>nezpracováno</p>

<p>potiahnuť, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● (opatřit povlakem) potáhnout: <i>p. kožuch, gombičky p. kožich, knoflíky</i></p> <p>2. <i>čo, koho za čo, čím</i> zatáhnout, popotáhnout koho zač, čím: <i>p. koho za rukáv</i> 3. <i>koho, čo, čím i ~</i> (táhnutím přesunout na jiné místo) zatáhnout: <i>p. voz pred dom</i></p> <p>4. <i>čo, z čoho i ~</i> zatáhnout, vtáhnout: <i>p. z fajky</i></p> <p>5. hovor. <i>čím i ~</i> popotáhnout, posmrknout: <i>p. nosom</i></p> <p>6. expr. <i>p. (si) čo, z čoho upít: potiahol si zo slivovice</i></p> <p>7. expr. (o větru) zavát, zafouknout</p> <p>8. expr. <i>čo, čo komu (ukrást) štípnout, píchnout</i></p>	<p>potáhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● potiahnuť (v rozlič. význ.): <i>obloha byla potažená mraky obloha bola zatahnutá oblakmi; trocha zried. potáhl si bradku potiahol sa za briadku; p. opratě, za opratě potiahnuť opraty, opratami; p. nově pohovku potiahnuť znova pohovku; hud. p. hudební nástroj natiahnout na hudobný nástroj struny;</i></p>
<p>poťahovať, -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● (opatřovat povlakem) potahovat: <i>p. kreslá</i></p> <p>2. <i>čo, koho za čo</i> popotahovat, tahat: <i>p. niekoho za rukáv</i></p> <p>3. tahat: <i>čo</i> (sunout za sebou) <i>p. nohu za sebou; expr. čo, z čoho</i> (vdechovat) <i>p. z cigarety</i></p> <p>4. expr. <i>čím i ~</i> popotahovat, potahovat: <i>p. nosom</i></p> <p>5. expr. <i>čo, z čoho i ~</i> (pít) táhnout: <i>rád potahuje</i></p> <p>6. expr. (o větru) pofukuje, táhne</p> <p>7. expr. <i>čo</i> krást: <i>rád potahuje rád si půjčuje</i></p>	<p>potáhnout</p> <p>potahovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● poťahovať</p>

<p>8. expr. (zpívat) chytat nápěv: <i>potahuje za ostatnými</i></p>	
<p>potešit' potešit' sa 1. ● <i>čím, s kým, s čím</i> i ~ potešit se 2. <i>komu, čomu</i> zaradovat se nad kým, nad čím, z koho, z čeho: <i>veľmi sa mu potešil</i></p>	<p>potěšit potěšit se -ím -í dok. 1. ● <i>potešit' sa</i>: <i>p. se obrázky</i> potešit' sa obrázkami; <i>p. se s dítětem</i> potešit' sa s dieťaťom; potěšovat se -uji -ují nedok. 1. <i>potešovat' sa</i></p>
<p>potierat'¹, -am, -ajú nedok. 1. ● <i>čo, koho čím</i> potírat: <i>p. chlieb maslom</i>; <i>p. si čelo</i> potierat' sa 1. <i>potírat se</i>: <i>p. sa masťou</i> potierat'², -am, -ajú nedok. nář.. 1. mědlit, mědlovat, lámat (len, konopí)</p>	<p>potírat¹ -ám -ají nedok. 1. ● <i>natierať, potierať</i>: <i>p. chléb maslem</i> <i>natierať chlieb maslom</i> potírat² -ám -ají nedok. 1. <i>prenasledovať, utláčať, kynožiť, hubiť</i></p>
<p>potkan, -a, 1. mn. -y m. zool. 1. krysa</p>	<p>potkan -a m. 1. krysa: zool. <i>p. obecný krysa obyčajná</i> (Musrattus, Rattus norvegicus)</p>
<p>potkaní, -ia, -ie příd. 1. krysí</p>	<p>potkaní nezpracováno potkaná ž. 1. <i>iba v spojení na p-ou</i> na prvý ráz, na prvé stretnutie: <i>dúvěřoval každému na p-ou</i> dôveroval každému pri prvom stretnutí</p>
<p>potkat', -ám, -ajú dok. 1. <i>utkat, setkat</i> (postupně všechno): <i>p. všetku priadzu u.</i>, <i>s. všechnu přízi</i></p>	<p>potkat, potkat se -ám -ají dok. 1. <i>stretnúť sa</i> ◇ <i>na potkání něco dělat, udělat</i> <i>robiť</i>, <i>urobiť</i> niečo za horúca, bez odkladania, razom;</p>

	<p>potkávat, potkávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. stretať, stretávať, stretávať sa</p>
<p>potláčať¹, -am, -ajú i potlačovať, -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● potlačovať: <i>p. hnev; p. národy</i></p> <p>potláčať², -am, -ajú i potlačovať, -ujem, -ujú nedok. odb.</p> <p>1. potiskovať: <i>p. papier, látku p. papír...</i></p>	<p>potlačiť</p> <p>potlačovať -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● potlačovať</p>
<p>potlačiť¹, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● potlačiť: <i>p. hnev; p. povstanie</i></p> <p>2. stlačiť, smáčknuť (poněkud): <i>p. niekomu rameno</i></p> <p>3. čo, koho (tlakem pohnout z místa) zatlačiť, posunout: <i>p. niekoho dopredu</i></p> <p>potlačiť², -im, -ia dok.</p> <p>1. čo potisknúť: <i>potlačený papier</i> potištěný papír</p>	<p>potlačiť -ím -í dok.</p> <p>1. ● potlačiť: <i>p. vzpouru potlačiť</i> vzburu; <i>p. páku stlačiť</i> (trocha) páku; <i>p. na páku pritlačiť</i> (trocha) na páku;</p>
<p>potočiť sa, -im, -ia dok.</p> <p>1. zapotáčet se, zavravorat: <i>potočil sa a spadol na zem</i></p> <p>2. (o hlavě) zamotat se, zatočit se (závratí)</p> <p>potočiť čo, čím</p> <p>1. pootočiť: <i>p. hlavu, hlavou</i></p> <p>2. koho neos. dostat závrať: <i>potočilo ma</i> dostal jsem závrať</p>	<p>potočiť se -ím -í dok.</p> <p>1. potočiť sa: <i>potočil se (v chůzi)</i> potočil sa (v chôdzi)</p>
<p>potopit'</p> <p>potopit' sa</p> <p>1. ● potopit se: <i>lod' sa potopila</i></p> <p>2. (o větším množství něčeho) utopit se (postupně): <i>mnoho lidí sa potopilo</i></p>	<p>potopit se -ím -í dok.</p> <p>1. ● potopit' sa: <i>pren. p. se do práce</i> ponoriť sa, pohrúžiť sa do práce; <i>potopený do myšlenek</i> ponorený, zahrúžený do myšlienok</p>
<p>potratit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● (mít potrat) potratit</p>	<p>potratit -ím -í dok.</p> <p>1. ● potratit' (plody)</p>

<p>2. ●● poztráčet ◊ <i>vari si rozum</i> <i>potratil?</i> zbláznil jsi se?</p> <p>potratit' sa</p> <p>1. poztráčet se: <i>knihy sa potratili</i></p> <p>2. roztrátit se: <i>potratili sa po svete</i></p>	<p>2. ●● trocha zastar. postrácať</p>
<p>potrepat'¹, -em, -ú dok.</p> <p>1. ● <i>koho, čo čím</i> (popleskat) potrepat</p> <p>2. ●● <i>čo čím i ~</i> (potřást) zatřepat</p> <p>potrepat'², -em, -ú dok. čo</p> <p>1. (o lnu ap.) změdlovat (všechno)</p> <p>2. expr. (porozbítet) pomlátit</p> <p>3. expr. (postupně naházet) namlátit</p> <p>potrepat' sa expr.</p> <p>1. (porozbítet se) pomlátit se</p> <p>potrepat'³, -em, -ú dok. expr.</p> <p>1. naklábosit, natlachat, nažvanit</p> <p>potrepat' si</p> <p>1. poklábosit si, potlachat si, požvanit si</p>	<p>potřepat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ●● <i>zatriasť, zatrepať, potrepať: pták potřepal křídly</i> vták zatrepal křídly; <i>potřepal za ucho mladíka</i> vyťahal za uši mladíka</p> <p>2. ● <i>potrepať, poklepať: p. po zádech pobúchat' po chrbte;</i></p> <p>potřepávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. <i>potrepávať</i></p> <p>potřepat se -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. trocha zried. <i>zatrepať sa: peříčka se chvíli potřepala</i> pierka sa chvíľu potrepotali;</p> <p>potřepávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. <i>potrepávať sa</i></p>
<p>potrest, -u m. kraj.</p> <p>1. trápení; ve spojení <i>na p.</i> na neštěstí</p> <p>protest -u m.</p> <p>1. protest</p> <p>protestný příd.</p> <p>1. protestní</p>	<p>protest -u m.</p> <p>1. protest;</p> <p>protestní příd.</p> <p>1. protestný</p>
<p>potrúsit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>potrousit</i></p> <p>2. expr. čo (zprávu ap.) roztrousit, natrousit: <i>mnoho reči se už potrúsilo</i></p>	<p>potrousit -ím -í dok.</p> <p>1. ● <i>potrúsiť: p. cestu slámou</i> potrúsiť cestu slamou; pren. <i>několik potroušených budov</i> niekoľko roztrúsených, roztratených budov</p>

	2. vytrúsiť: <i>cestou všecky (květiny)</i> <i>potrousila cestou všetky (kvety)</i> vytrúsila
potrvat' , -ám, -ajú dok. 1. (něj. čas trvat) potrvat: <i>potrvá dlho, kým príde</i> 2. (mít trváni) vydržet: <i>šaty mu potrvajú do smrti</i>	potrvat nezpracováno
potuchnúť ¹ , -ne, -nú dok. 1. ztuchnout potuchnúť ² , -ne, -nú dok. poněk. zastar. 1. ● (pohasnout) potuchnout; nedok. potuchat' , -á, -ajú 1. potuchat	potuchnout -ne -nou -chl dok. 1. ● kniž. ochabnúť, utíchnuť: <i>hněv potuchl</i> hnev ustal; <i>zájem potuchne</i> záujem oslabne; <i>hlas potuchl</i> hlas utíchol; potuchat, potuchávat -ám -ají nedok. 1. kniž. ochabovať, utíchať
poučit , -ím, -ia dok. 1. ● <i>koho, čo o čom poučit</i> 2. <i>koho</i> chvíli učit poučiť' sa 1. ●● poučiť se	poučit [po-u-] -ím -í dok. 1. ● poučiť': <i>knihy pro poučení lidu</i> knihy na poučenie ľudu poučiť se [po-u-] -ím -í dok. 1. ●● poučiť' sa: <i>p. se chybami poučiť sa</i> na chybách
poukázat' nedok. poukazovat' ¹ , -ujem, -ujú 1. ● poukazovat poukazovat' ² , -ujem, -ujú dok. 1. čo komu ukázat (postupně více věcí)	poukázat -žu/-ži -žou/-ží dok. poukazovat -uji -ují nedok. 1. ● poukazovať
poválať , -am, -ajú dok. 1. povalit (postupně více věcí): <i>p. staré domy</i> 2. ● poválet: (válením pomačkat), postel; (nějakou dobu válet) <i>p. niečo v prachu; p. niekoho v snehu</i> poválat' sa	poválet -ím -ejí dok. 1. povalcovať, poválať: <i>p. oziminy</i> povalcovať oziminy 2. ● pováľať, zváľať: <i>poválené obilí</i> pováľané, zváľané, poľahnuté obilie; <i>poválená postel</i> pováľaná posteľ

<p>1. svalit se (postupně): <i>plot sa pováľal</i></p> <p>2. ●● (nějakou dobu se válet) poválet se: <i>p. sa po posteli; p. sa v blate</i></p>	<p>poválet se -ím -ejí dok.</p> <p>1. ●● pováľat' sa: <i>mohl se p. smíchy išiel sa popukať od smiechu; expr. p. se s dĕvčaty vyspať sa s dievčatami</i></p>
<p>povedať¹, <i>poviem, povedia, povedz!</i> dok.</p> <p>1. ● povedĕť, říci ◇ <i>p. z mosta do prosta říci rovnou; p. velké slovo; p. posledné slovo</i></p> <p>povedať², -ám, -ajú nedok. kraj.</p> <p>1. povídat, hovořit, říkat</p>	<p>povědĕť -vím -vědí dok.</p> <p>1. ● povedať: <i>jak už povĕděno</i> ako sa už povedalo, ako sme už povedali ◇ <i>povědĕl mu co proto</i> povel mu svoje; <i>povědĕl mu, zač je toho loket, zač je v Pardubicích perník</i> povedal mu, čo by si za klobúk nedal; nakládol mu ako psovi kaše; povedal mu, po čom toho ríf</p>
<p>poviazat'², -žem, -žu dok.</p> <p>1. (postupně svázat) povázat: <i>p. snopy</i></p> <p>2. <i>koho, čo svázat</i> ◇ <i>p. niekomu ruky</i></p> <p>3. ovázat: <i>má poviazanú hlavu</i></p>	<p>povázat nezpracováno</p>
<p>poviť, -vijem, -vijú dok.</p> <p>1. zavinout, ovinout: <i>p. dieťa</i></p> <p>2. ● porodit, povít: <i>povila mu tretie dieťa</i></p>	<p>povít -viji -vijí dok.</p> <p>1. ● povít': trocha zastar. <i>p. chlapečka</i> poviť chlapčeka; zastar. (<i>dítě</i>) <i>v peřince</i> <i>povité</i> (dieťa) zavité v perinke; povíjet -ím -ejí nedok. 1. povíjat'</p>
<p>povliecť¹, -vlečiem, -vlečú dok.</p> <p>1. ● <i>čo, čo čím</i> (pokryť tenkou vrstvou) povléci; nedok. povliekat', -am, -ajú</p> <p>1. povlékat</p> <p>povliecť², -vlečiem, -vlečú dok.</p> <p>1. chvíli vléci</p>	<p>povléci, povléct -vleču -vlečou, povléknout, hovor. povlíknout -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. ● povliecť, potiahnúť (vrstvou niečoho alebo nějakou látkou)</p>
<p>povodit' sa, -í neos. dok.</p>	<p>povodit</p>

<p>1. <i>komu</i> vést se <i>komu</i>, pochodit: <i>ako sa vám povodilo</i> a) jak se vám vedlo, b) jak jste pochodili</p>	<p>nezpracováno</p>
<p>povoziť¹, -im, -ia dok. 1. ● <i>koho</i> povozit povoziť sa 1. povozit se: <i>p. sa v aute</i></p> <p>povoziť², -im, -ia dok. 1. dovézt (postupně všechno)</p>	<p>povoziť -ím -í dok. 1. ● povoziť: <i>delegaci povozili po lázních</i> delegáciu povozili po kúpeľoch</p>
<p>povracat’, -iam, -ajú dok. 1. <i>čo, čo komu</i> vrátiť (postupně): <i>p. knihy</i> povracat’ sa¹ 1. vrátiť se (postupně)</p> <p>povracat’ sa², -iam, -ajú dok. 1. ● pozvracet se, povrhout se</p>	<p>pozvracet se -ím -ejí dok. 1. ● povracat’ sa, podáviť sa: <i>celý se pozvracel</i> celý sa povracal</p>
<p>povykladat’, -ám, -ajú dok. 1. vyložit (postupně): <i>p. tovar v. zboží</i> 2. obložit (postupně): <i>p. steny kachličkami</i></p>	<p>povykládat si -ám -ají dok. 1. pohovoriť si, pozhovárať sa: <i>ráda si povykláda (se sousedkou)</i> rada sa pozhovára (so susedkou)</p>
<p>povýšiť, -im, -ia dok. 1. ● <i>koho, čo na koho, na čo, za koho, za čo</i> (udělit vyšší hodnost) povýšiť koho, co na koho, nač 2. <i>koho, čo</i> (dodat vyšší ceny) pozvednout; nedok. povyšovat’, -ujem, -ujú 1. ●● povyšovat 2. pozvedat povýšiť sa 1. <i>nad čo</i> povznést se; nedok. povyšovat’ sa 1. ●●● <i>nad koho</i> povyšovat se</p>	<p>povýšiť -ím -í dok. 1. ● povýšiť: <i>p. někoho na vedoucího</i> povýšiť niekoho na vedúceho 2. (<i>na koho</i>) byť povýšený: <i>po třech letech povýšil</i> po troch rokoch bol povýšený, po troch rokoch ho povýšili; <i>p. na majora</i> byť povýšený na majora; povyšovat -uji -ují nedok. 1. ●● povyšovat 2. (<i>na koho</i>) byť povyšovaný povyšovat se -uji -ují nedok.</p>

	1. ●●● povyšovať sa: <i>p. se nad druhé</i> povyšovať sa nad druhých
povyťahovať povyťahovať sa (o niekoľkých jedincích) 1. natáhnout se (jeden po druhém): <i>p. sa na zem</i> 2. expr. vytáhnout se (postupně odněkud)	povyťahovať nezpracováno
pozabíjať , -am, -ajú dok. 1. ● <i>koho</i> , čo pozabíjet 2. čo, čo čím zatlouci (postupně): <i>p. okná doskami</i> pozabíjať sa 1. pozabíjet se 2. roztlouci (postupně), pozabíjet : <i>p. sklenice</i>	pozabíjet -ím -ejí dok. 1. ● <i>pozabíjať</i> : <i>p. všechny králíky</i> pozabíjať všetky králiky
pozastaviť sa pozastavovať ¹ , -ujem, -ujú 1. ● pozastavovať pozastavovať ² , -ujem, -ujú dok. 1. čo (dát postupně do zástavy) zastavit pozastavovať ³ , -ujem, -ujú dok. 1. čo čím zastavit, zastavět (postupně): <i>p. ulice domami</i>	pozastavit -ím -í dok. pozastavovat -uji -ují nedok. 1. ● pozastavovať
pozdraviť , -im, -ia dok. 1. ● <i>koho</i> , čo i ~ pozdravit: <i>srdečne p.</i> 2. <i>koho</i> ; <i>koho od koho</i> vyřídit pozdrav komu; pozdravte mamu ◇ hovor. <i>dat' p. niekoho</i> dát někoho pozdravovat pozdraviť sa komu 1. pozdravit, zdravit koho: <i>pozdravil si sa? pozdravil jsi? zdravil jsi!</i>	pozdravit ¹ -ím -í dok. 1. ● pozdraviť (koho, čo; ~), pozdraviť sa (komu;): <i>p. učitele pozdravit' učitel'a, pozdravit' sa učitel'ovi;</i> pozdravovat -uji -ují nedok. 1. pozdravovať (koho, čo), pozdravovať sa (komu)

	<p>pozdravit² -ím -í dok.</p> <p>1. zastar. uzdravit' (obyč. čiastočne)</p> <p>◇ ob. <i>no pozdrav (pán) bůh (pambu) no zbohom, no servus</i></p>
<p>pozháňat', -am, -ajú dok.</p> <p>1. ● čo hovor. (opatriť postupně ve větším množství) <i>poshánět: p. peniaze</i></p> <p>2. sehnat (postupně): <i>čo, expr. koho</i> (soustředit): <i>p. ovce do krdla s. ovce do houfu; p. všetkých na schôdzku; (dolú) p. sliepky z pántov s. slepice s bidel</i></p>	<p>poshánět -ím -ějí dok.</p> <p>1. ● zried. <i>pozháňat': p. si věci k vaření</i> <i>pozháňat', zohnat' si veci na varenie</i></p>
<p>poznačit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● (opatriť značkou) <i>poznačit, poznamenat</i></p> <p>2. <i>poznamenat: (zapsat): p. si adresu; koho, čo (zanechat stopu) vojna ho poznačila</i> ◇ hovor. žert. <i>každá šelma poznačená každá šelma značená</i> (kdo má nějakou tělesnou vadu, zranění)</p> <p>nedok. poznačovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. <i>označovat, poznačovat, poznamenávat</i></p> <p>2. <i>poznamenávat</i></p>	<p>poznačit -ím -í dok.</p> <p>1. ● <i>poznačit': p. si svátky přátel</i> <i>poznačit' si meniny priateľov; (opatriť značkou) poznačená karta poznačená karta</i></p> <p>poznačovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. <i>poznačovat'</i></p>
<p>poznať¹, -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. <i>znát: čo, koho</i> (mít znalost o kom, o čem) <i>p. cestu</i> ◇ <i>ja ho už dávno poznám; to už poznáme; koho</i> (být obeznámen s někým) <i>p. niekoho osobne; obyč. v záp. koho, čo</i> (hlásit se ke komu, k čemu) <i>je pyšný, nikoho nepozná; čo, v záp. i čoho</i> (nemít rád) <i>co v záp. i čeho nepozná žarty; čo koho</i> (mít na zřeteli) <i>p. len svoj prospech; neos. (pozorovat) je to p.</i></p>	<p>poznať -ám -ají dok.</p> <p>1. ● <i>poznať</i> (v rozlič. význ.): <i>p. pravdu</i> <i>poznať pravdu; poznala ho po hlase</i> <i>poznala ho po hlase; těší mě, že jsem vás poznal</i> <i>teší ma, že som vás poznal;</i> <i>p. hodně bídy</i> <i>poznať veľa biedy</i> ◇ <i>ptáka poznáš po perí, člověka po řeči</i> <i>vtáka poznáš po perí, človeka po reči;</i> hovor. <i>pozná ti to na nose</i> <i>vidí ti to na nose</i></p>

<p>poznať sa 1. <i>s kým</i> znát se s kým</p> <p>poznať², -ám, -ajú dok. 1. ● poznať ◇ <i>v núdez poznáš priateľa; vtáka poznáš po perí, človeka po reči</i> (přísl.)</p> <p>poznať sa 1. ●● <i>s kým</i> seznámit se s kým</p>	<p>poznávat -ám -ají nedok. 1. poznávat</p> <p>poznať se -ám -ají dok. 1. ●● poznať sa: <i>poznala se s ním na plese</i> poznala sa s ním na plese</p>
<p>pozotínať, -am, -ajú dok. 1. (postupně stít) <i>postínať: p. hlavy</i> 2. <i>pokáčet: p. stromy</i></p>	<p>postínať nezpracováno</p>
<p>požiť¹, -žijem, -žijú dok. 1. nějakou dobu žít</p> <p>požiť si 1. nějakou dobu žít, užít života</p> <p>požiť², -žijem, -žijú dok. kniž. 1. ● <i>čo, čoho</i> (o potravě, nápoji) <i>požiť</i></p>	<p>požiť -žiji -žijí -žil dok. 1. ● kniž. <i>požiť</i> (o nápoji, potravě): <i>p. jed</i> <i>požiť jed</i></p>
<p>požívač, -a m. 1. ●● <i>požívač, požívač</i> 2. <i>požitkář</i></p>	<p>požívač, požívač -e m. 1. ●● <i>požívač: p. drog požívač drog</i></p>
<p>pracka, -y, 2. mn. -ciiek ž. 1. <i>přezka, přazka</i></p>	<p>pracka -y ž. 1. <i>laba, ťapa: medvědí pracky</i> medvedie laby 2. <i>hrub. laba, paprča</i> (o rukách): <i>mít špinavé p-y mať špinavé paprče; široké mužské pracky</i> široké mužské laby; pracička -y ž. zdrob. 1. <i>labka, ťapka: psík podáva p-u psík</i> podáva labku; <i>kuch. (medvědí) pracičky</i> (medvedie) ťapky 2. <i>expr. labka, paprčka</i> (o rukách): <i>dětská p. detská paprčka</i></p>

<p>pračka -y, 2. mn. -<i>ciiek</i> ž. expr. 1. ● rvačka, pračka, pranice</p> <p>práčka, -y, 2. -<i>čok</i> ž. 1. ●● pradena 2. ●●● pračka (stroj)</p>	<p>pračka¹ -y ž. 1. ●● zried. práčka (osoba)</p> <p>pračka² -y ž. 1. ●●● práčka (stroj)</p> <p>pračka³ -y ž. 1. ● bitka, ruvačka</p>
<p>prahora, -y, 2. mn. -<i>hôr</i> ž., 1. prales, veľký starý les</p> <p>prahory, -<i>hôr</i> ž. pomn. geol. 1. prahory</p>	<p>prahory nezpracováno</p>
<p>praktikovať[?], -<i>ujem</i>, -<i>ujú</i> nedok. 1. ● (provádět v praxi) praktikovat</p> <p>praktizovať[?], -<i>ujem</i>, -<i>ujú</i> nedok. hovor. 1. čo (uvádět do praxe) praktikovat 2. ●● (vykonávat praxi) praktikovat, practicírovat</p>	<p>praktikovat -<i>uji</i> -<i>ují</i> nedok. 1. ● praktikovať[?], praktizovať[?] (uplatňovať, používať v praxi): <i>p. obrannou hru</i> praktizovať[?] obrannú hru 2. ●● star. praktizovať[?], zastar. praktikovať[?] (vykonávat[?] prax): <i>p. u soudu</i> praktizovať[?] na súde</p>
<p>prám, -<i>u</i> m. 1. prým</p> <p>prámik, -<i>a</i> m. zdrob. 1. prýmek</p>	<p>prám -<i>u</i> m. 1. pontón: <i>převoznický p. prievoznícky</i> čln; prámový příd. 1. pontónový: <i>p-á přeprava</i> pontónová preprava</p>
<p>pramenný příd. 1. ● (pocházející z pramene) pramenní, pramenitý: <i>p-á voda</i> 2. ●● (sloužící jako pramen) pramenný: <i>p.</i> <i>materiál</i>; odb. (vypracovaný podle pramenů): <i>p-</i> <i>á práca</i></p>	<p>pramenní příd. 1. ● odb. pramenný (pochádzajúci z prameňa): <i>p. voda</i> pramenná voda</p> <p>pramenný příd. 1. ●● pramenný: (slúžiaci ako prameň) <i>p.</i> <i>materiál</i> pramenný materiál; odb.</p>

	(vypracovaný podľa prameňov) <i>p-á práce</i> pramenná práca
prasací i prasačí , <i>-ia, -ie</i> príd. 1. ● (pro prase určené) <i>prasečí: p. chliev</i> 2. ●● (praseti vlastní) <i>vepřový; p-ie ucho</i> v-é ucho	prasečí príd. 1. ● <i>svinský: p. chliev</i> svinský chliev 2. ●● <i>prasací: p. rypáček</i> prasací rypáčik
prasacina , -y ž. 1. <i>vepřové, vepřová</i> prasacinka , -y ž. zdrob. expr. 1. <i>vepřovinka</i>	prasečina -y ž. 1. <i>hrub. prasacina, sviniarčina</i> (nemravné konanie, nemravná reč, nemravná kniha); prasečinka -y ž. zdrob. 1. <i>expr. prasacinka</i>
prasknúť , <i>-nem, -nú</i> dok. 1. ● <i>prasknout: (roztrhnout se) struna</i> <i>praskla; (vydat zvuk jako při lámání, pukání)</i> <i>postel praskla</i> 2. ●● <i>prásknout: čím</i> (způsobit praskavý zvuk) <i>p. bičom; p. dvermi; expr. čím, čo</i> (prudce hodit) <i>čím p. tanier o zem p. talířem...</i> ; <i>expr. (spadnout) praskol na zem</i> <i>práskl sebou na zem</i>	prasknout <i>-nu -nou -kl/-knul -kla</i> dok. 1. ● <i>prasknúť</i> (puknúť): <i>sklenice praskla</i> <i>pohár pukol</i> 2. štud. slang. <i>rachnúť: p. u zkoušky</i> <i>rachnúť na skúške</i> ◇ <i>expr. at' praskne (zlostí) nech sa</i> (od zlosti, hnevu) <i>rozpučí, nech pukne; expr. môže mu hlava p. ide sa mu hlava</i> <i>rozpuknúť; expr. p. hněvem, smíchy ide ho rozhodit', rozpučit' od jedu, od smiechu; to je k prasknutí to je do</i> <i>popuku; nerozhodilo by ťa? hovor. expr. na to praskne púl platu na to padne</i> <i>polovica platu</i> prásknout <i>-nu -nou -kl/-knul -kla</i> dok. 1. ●● <i>prasknúť</i> (o zvuku): <i>prásknutí biče</i> <i>prasknutie biča; p. do koní šibnúť kone</i> 2. <i>expr. (čím, kým) tresnúť: p. telefonem,</i> <i>lopatou tresnúť, šmarit' telefónom,</i> <i>lopatou</i> 3. <i>arog. (koho, co; co na koho; co komu) udat'</i>

	niekoho; vyzradiť dačo na niekoho ◇ expr. <i>p. do bot vziať</i> nohy na plecía, ufujazdiť
prášit' , -im, -ia nedok. 1. ● prášit': (dělat prach) <i>nepráš tu!</i> ; (zbavovat prachu) <i>p. koberec</i> ; přen. <i>p. nohavice niekomu p. kalhoty komu</i> (bit ho) 2. expr. <i>do koho, do čoho střílet, prášit</i> 3. expr. (utíkat) <i>pelášit, uhánět</i> ; nás. prášievat' , -am, -ajú 1. prášívat prášit' sa (o prachu) 1. prášit se ◇ <i>bežal, až (len) sa (tak) prášilo</i> upaloval, až (jen) se za ním prášilo	prášit -ím -í nedok. 1. ● prášit' (v rozlič. význ.): <i>auto práší</i> auto práši; <i>p. koberce prášit'</i> koberce 2. expr. <i>valit'</i> (preháňat' v reči)
prašný příd. 1. ● prašný: <i>prašná cesta</i> ; bot. <i>p. kvet</i> 2. prachový: <i>p. sneh</i>	prašný, prašnatý příd. 1. ● prašný, prašnatý: <i>p-á cesta</i> prašná, prašnatá cesta prašnost -i ž. 1. prašnosť
právom 1. ● přísl. právem 2. předl. s 2. p., podle práva: <i>p. vlastnictva</i>	právem přísl. 1. ● právom (oprávnene): <i>byl p. odsouzen</i> bol právom odsúdený
pražit' , -ím, -ia nedok. 1. (v omastku) smažit: <i>p. máso</i> 2. ● pražit': (pálit za sucha) <i>p. kávu</i> ; hovor. (silně pálit) <i>slnce praží</i> ; nedok. pražievat' , -am, -ajú 1. smažívat 2. pražívat	pražit -ím -í nedok. 1. ● pražit': <i>p. kávu pražit'</i> kávu; expr. (veľmi silno páliť) <i>slunce praží</i> slnko, slnce praží
prebehnúť , -nem, -nú dok.	přeběhnout -nu -nou -hl dok.

<p>1. ● přeběhnout: <i>čo, kadiaľ, kam</i> (během se dostat přes něco, na jiné místo) <i>p. cez cestu p. přes...; p. dvor p. dvůr; ku komu i ~ p. k nepriateľovi p. k nepříteli; (během minout) prebehl okolo nás; čo, koho, po čom</i> (vykonat rychlý pohyb něčím, po něčem, někom): <i>p. očami text ◇ mráz mu prebehol po tele mráz mu přeběhl po zádech; (rychle uplynout) prebehli prázdniny</i></p> <p>2. ●● proběhnout: <i>čo čím</i> (rychle projít): <i>p. obrazárnou; p. knihu; p. trať za 30 min.; (rychle proniknout) myšlienka mu prebehla hlavou; (mít průběh) diskusia prebehla úspešne;</i></p> <p>nedok. prebehávat' i prebiehat', -am, -ajú k l i -behovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přebíhat</p> <p>2. probíhat;</p> <p>nás. prebehúvat', -am, -ajú</p> <p>1. přebíhávat</p> <p>2. probíhávat</p> <p>prebehnút' sa</p> <p>1. proběhnout se</p>	<p>1. ● prebehnút': (behom sa dostať cez niečo, okolo niečoho) <i>p. přes dvůr prebehnút' cez dvor; p. k nepříteli prebehnút' k nepriateľovi; (vykonať rychlý pohyb) p. očima dopis prebehnút' očami list; pren. zamrazení mu přeběhlo po zádech zimomriavky mu prebehli po chrbte; (rychlo uplynout') přeběhly prázdniny prebehli prázdniny;</i></p> <p>přebíhat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prebiehať, prebehávať, prebehovať, prebehúvať</p> <p>proběhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ●● prebehnút' (v rozlič. význ.): <i>p. trať závodním tempem prebehnút' trať pretekovým tempom; pes mi proběhl kolem nohou pes mi prebehol okolo nôh; myšlienka mu proběhla hlavou myšlienka mu prebehla hlavou; rok proběhl bez nesnází rok prešiel, prebehol bez ťažkostí</i></p>
<p>preberať, -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ● přebírat: (třídít) <i>p. hrach; (přejímat) p. úrad;</i></p> <p>2. ●● probírat: (zabývat se v myšlenkách, v řeči něčím) <i>p. otázku módy; (v učení) v škole sme preberali starovek</i></p> <p>3. ● přebírat, probírat: (kus po kuse brát do ruky): <i>p. akt za aktom; na čom, po čom, čím i ~ (hrát) co nač, čím p. na fujare p. na fujaru; p. prstami po klávesoch; čím</i></p>	<p>přebírat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● preberať: (třídít) <i>p. čočku preberať šošovicu; (kus po kuse brať do rúk) p. zrnka rúžence preberať zrnká ruženca; (ujímať sa dačoho) p. vládu preberať vládu; (odvádzať) p. kamarádovi děvče preberať kamarátovi dievča; (veľa jest' al. piť) zdá sa mu po treťi sklenici, že začíná p. zdá sa mu po treťom pohári, že začíná preberať; co; nač; čím (hrať) na čom; po</i></p>

<p>(při tanci, chůzi) <i>koník preberá nohami</i></p> <p>4. preberať (si) (být vybíravý) vybírat (si): <i>preberá (si) v jedle</i></p> <p>5. <i>koho</i> probouzet</p> <p>nás. preberávať, -am, -ajú</p> <p>1. ●●● přebírávat</p> <p>2. probírávat</p> <p>preberávať sa</p> <p>1. (budit se ze spánku, z mdlob) probírat se</p> <p>2. v čom, přen. i v kom přebírat se, probírat se: <i>p. sa v aktoch</i></p>	<p>čom; ~: <i>p. struny preberať na strunách;</i> (pri chôdzi, tanci) <i>kúň přebírá nohama kôň</i> preberá nohami;</p> <p>přebírávat -ám -ají opak.</p> <p>1. ●●● preberávať</p> <p>probírat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● preberať (v rozlič. význ.): <i>p. dopis za dopisem preberať list za listom; p. politickou situaci preberať politickú situáciu; p. gramatiku preberať gramatiku</i></p> <p>2. uberať: <i>p. šaty v pase uberať šaty v páse</i></p>
<p>prebiť, -bijem, -bijú dok.</p> <p>1. ● (prorazit) probít: <i>p. otvor do steny; p. hlavu niekomu prorazit... ◇ hlavou múr neprebiješ hlavou zed neproraziš</i> (přísl.)</p> <p>2. ●● kart. přebít</p> <p>nedok. prebijať, -am, -ajú</p> <p>1. probíjet</p> <p>2. ●●● přebíjet</p> <p>prebiť sa</p> <p>1. probít se;</p> <p>nedok. prebijať sa</p> <p>1. probíjet se</p>	<p>přebít -biji -bijí dok.</p> <p>1. expr. prekonať, premôcť</p> <p>2. ●● prebiť: kart. <i>p. krále esem prebiť kráľa esom; elektrotech. p. akumulátor prebiť (príliš nabiť);</i></p> <p>přebíjet -ím -í nedok.</p> <p>1. ●●● prebijať</p> <p>probít -biji -bijí dok.</p> <p>1. ● prebiť: <i>p. otvor do zdi prebiť otvor do múru</i></p>
<p>prebolieť, -í, -ia dok.</p> <p>1. ● prebolet</p> <p>2. zříd. protrpět</p>	<p>přebolet -í -í/-ejí dok.</p> <p>1. ● prebolieť</p>
<p>prebrať, -beriem, -berú, trp. -brany/-bratý dok.</p> <p>1. ● prebrat: (rozřídít) <i>p. hrach; (převzít) p. zodpovednosť za niečo; (přílišným vybíráním</i></p>	<p>přebrať -beru -berou dok.</p> <p>1. ● prebrať: (rozřídít) <i>p. čočku prebrať šošovicu; (kus po kuse vziať do rúk) přebrala celý svazek stužek, než si vybrala</i></p>

<p>Spatně vybrat) <i>príliš vyberáš — preberieš</i>; hovor. (přes míru vypít n. sníst) <i>prebral</i>; zříd. (vyčerpat) <i>i baňa sa preberie</i> i důl se přebere</p> <p>2. ●● probrat (prostudovat) <i>p. celú učebnú látku</i></p> <p>3. ● (vzít postupně do rukou) přebrat, probrat: <i>prebrali sme celú skriňu, kým sme to našli</i></p> <p>4. <i>koho</i> probudit</p> <p>prebrať sa</p> <p>1. probudit se</p>	<p>prebrala celý zväzok stužiek, kým si vybrala; (ujať sa dačoho) <i>p. moc</i> prebrať moc; (odviest') <i>přebрал staviteli dělníky</i> prebral stavitel'ovi robotníkov; (veľa vypit' al. zjest') <i>sotva jde, přebрал</i> ledva ide, prebral; (zle si vybrat') <i>tak dlouho vybíral, až přebрал</i> tak dlho vyberal, až prebral</p> <p>probrat -beru -berou dok.</p> <p>1. ●● prebrať (v rozlič. význ.): <i>p. šatstvo</i> prebrať šatstvo; <i>p. knihu po knize</i> prebrať knihu po knihe; <i>p. otázku</i> prebrať otázku; <i>p. učivo</i> prebrať učivo; <i>p. knihovnu</i> prebrať knižnicu</p> <p>2. ubrať: <i>p. šaty v pase</i> ubrať šaty v páse</p>
<p>prečarať, -ám, -ajú i prečarovat'¹, -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. <i>co, čo za čo</i> vyměnit, zaměnit, směnit</p> <p>prečariť, -im, -ia i prečarovat'², -ujem, -ujú, dok.</p> <p>1. ● <i>čo na čo</i> přečarovat (kouzlem) <i>co nač, več</i></p>	<p>prečarovat -uji -ují dok.</p> <p>1. ● prečariť, prečarovat' (čarom): <i>p. domek v palác</i> prečariť domček na palác</p>
<p>prečesat', -šem, -šú, -češ! dok.</p> <p>1. ● (o vlasech ap.) pročesat: <i>p. si bradu</i></p> <p>2. ●● (znovu učesat) přečesat; nedok. prečesávat', -am, -ajú</p> <p>1. ●●● pročesávat</p> <p>2. ●●●● přečesávat'</p> <p>prečesat' sa</p> <p>1. pročesat se (hřebenem)</p> <p>2. přečesat se (znovu)</p>	<p>prečesat -šu/-sám -šou/-sají dok.</p> <p>1. ●● prečesat' (znova, jinak učesat'); prečesávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●●●● přečesávat'</p> <p>pročesat -šu/-sám -šou/-sají dok.</p> <p>1. ● přečesat': <i>p. vlasy</i> přečesat' vlasy; expr. <i>vojáci pročesali les</i> vojáci přečesali les (prehřadali)</p>

	<p>2. miestami obrat', pretrhať: <i>p. ovoce</i> miestami obrat' ovocie; <i>p. jabloň</i> miestami obrat' jabloň</p> <p>pročesávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●●● pročesávat'</p> <p>2. miestami oberat', pretrhávat'</p>
<p>prečistiť, -im, -ia, -sti/st'! dok.</p> <p>1. ● pročistit (dúkladně)</p> <p>2. ●● přečistit (znovu)</p> <p>nedok. prečistiťovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. pročišťovat, pročišťovat</p> <p>2. přečišťovat</p> <p>prečistiť sa</p> <p>1. pročistit se;</p> <p>nedok. prečistiťovat' sa</p> <p>1. pročišťovat se, pročišťovat se</p>	<p>přečistit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● přečistiť</p> <p>přečišťovat, přečistiťovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. přečistiťovat'</p> <p>pročistit -ím -í dok.</p> <p>1. ● přečistiť: <i>p. potrubí přečistiť</i> potrubie</p> <p>pročišťovat, pročistiťovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. přečistiťovat', přečišťat'</p>
<p>prečítat', -am, -ajú dok.</p> <p>1. ● (vykonat čtení) přečíst</p> <p>2. ●● pročíst, přečíst (od začátku do konce);</p> <p>nedok. prečítovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přečítat</p> <p>2. pročítat, přečítat</p>	<p>přečíst -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. ● přečítat': <i>p. si noviny přečítat' si</i> noviny; <i>písmo nebylo k přečtení</i> písmo sa nedalo přečítat'</p> <p>pročíst -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. ●● přečítat': <i>p. knihu přečítat' knihu</i>;</p> <p>pročítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. čítat'</p>
<p>predat', -ám, -ajú dok.</p> <p>1. ● prodat; nedok.</p> <p>predávat', -am, -ajú</p> <p>1. prodávat</p> <p>predat' sa</p> <p>1. prodat se;</p> <p>nedok. predávat' sa</p>	<p>předat -dám -dají dok.</p> <p>1. odovzdat': <i>p. zprávu odovzdat'</i> správu; hovor. <i>p. telefon odovzdat'</i> telefon; <i>okamžik, předám</i> okamih odovzdám; <i>p. vyznamenanému dar</i> odovzdat' vyznamenanému dar; <i>stavbaři předali nové byty</i> stavbári</p>

<p>1. prodávat se</p>	<p>odovzdali nové byty; předávat -ám -ají nedok. 1. odovzdávat'</p> <p>předat se -dám -dají dok. 1. predať sa, oklamať sa (nevedomky dať viac, jako treba): <i>přepočítal peníze a viděl, že se předal</i> prerátal peniaze a videl, že sa oklamal ◇ <i>ten se nepředá</i> ten sa narodil so zavretou rukou; ten má krátku (skrčenú) ruku; dobre ten vie rátať; ten ťažko páperie pustí; předávat se -ám -ají nedok. 1. predávať sa (nevedomky dávať viac, ako treba)</p> <p>prodat -ám -ají dok. 1. • predať: <i>p. dům</i> predať dom 2. zapredať, predať: <i>p. přítele</i> zapredať priateľa ◇ hovor. <i>p. něco za babku</i> predať niečo za babku, fajku tabaku; <i>ten by prodal nos mezi očima</i> ten predá i svätého; dobrý kupec všetko predá, i kabát zo seba; <i>je ve vlastní rodině jako prodaný</i> vo vlastnej rodine je (ako) posledná litera v abecede; prodávat -ám -ají nedok. 1. predávať ◇ <i>prodávám, jak jsem koupil</i> za čo som kúpil, za to predávam 2. zapredávať, predávať</p>
-----------------------	---

	<p>prodat se -ám -ají dok.</p> <p>1. zapredať sa: <i>prodal se nepřátelům vlasti</i> zapredal sa nepriateľom vlasti</p> <p>2. predať sa (o žene);</p> <p>prodávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. zapredávať sa</p> <p>2. predávať sa (o žene)</p>
<p>predčítat¹, -am, -ajú i predčitovat, -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● předčítat</p> <p>predčítat², -am, -ajú dok.</p> <p>1. nahlas někomu přečíst</p>	<p>předčítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● predčitovať, predčítat: <i>p. text sľubu</i> predčitovať text sľubu</p> <p>2. čítať (dakomu): <i>p. dětem pohádky</i> čítať deťom rozprávky</p>
<p>prodloužit, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● (přetížít dluhy) prodloužit</p> <p>predlžít, -im, -ia dok.</p> <p>1. ●● prodloužit</p> <p>nedok. predlžovat, -ujem, -ujú</p> <p>1. prodlužovat</p> <p>predlžít sa</p> <p>1. prodloužit se</p> <p>nedok. predlžovat sa</p> <p>1. prodlužovat se</p>	<p>prodloužit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● predlžít: <i>p. si sukni</i> predlžít si sukňu;</p> <p>prodlužovat -uji -uji nedok.</p> <p>1. predlžovat</p> <p>prodloužit se -í -í dok.</p> <p>1. predlžít sa: <i>léčení se prodloužilo</i> liečenie sa predlžilo</p> <p>prodlužovat se -uje -uji nedok.</p> <p>1. predlžovat sa</p> <p>předlužit -ím -í dok.</p> <p>1. ● práv. predlžít (veľmi zadlžít): <i>p. statek</i> predlžít majetok</p>
<p>predpovedat¹, -poviem, -povedia, -povedz! dok.</p> <p>1. ● předpovědět</p> <p>predpovedat², -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ● předpovídat</p>	<p>předpovědět -vím -vědí dok.</p> <p>1. ● predpovedať</p> <p>předpovídat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● predpovedať</p>

2. zříd. předfíkávat	
<p>predvečer, <i>-a</i>, 6. j. <i>-e</i> m.</p> <p>1. ● předvečer</p> <p>2. podvečer, předvečer</p>	<p>predvečer <i>-a</i> m.</p> <p>1. ● predvečer: <i>p. 1. máje</i> predvečer 1. mája</p>
<p>prefúkat', <i>-am, -ajú</i> dok.</p> <p>1. ● profoukat: <i>vietor nás prefúkal; p. hadicu</i></p> <p>2. expr. (promarnit) rozfofrovat</p>	<p>prefoukat <i>-ám -ají</i> dok.</p> <p>1. prefúkat': <i>p. trumpetu</i> prefúkat' trúbku; <i>p. obilí</i> prefúkat'</p> <p>profoukat <i>-ám -ají</i> dok.</p> <p>1. ● prefúkat': <i>vítr nás profoukal</i> vietor nás prefúkal; <i>p. dýmku</i> prefúkat' fajku</p>
<p>preháňat'¹, <i>-am, -ajú</i> nedok.</p> <p>1. ● prohánět: <i>koho, čo</i> (nutit k rychlému pohybu) <i>p. psa po dvore; koho</i> (nutit k usilovnější práci) <i>učiteľ preháňa žiakov; koho</i> (pronásledovat) <i>preháňajú ho pre dlžoby... pro dluhy</i></p> <p>2. ●● (hnaním přemísťovat) přehánět: <i>p. ovce na druhú líku</i></p> <p>3. hovor. (způsobovat průjem) projímat: <i>slivky preháňajú švestky</i> projímají; neos. <i>preháňa ma mám průjem</i></p> <p>preháňat' sa</p> <p>1. prohánět se</p> <p>preháňat'², <i>-am, -ajú</i> nedok.</p> <p>1. ●● <i>čo v čom</i> (zveličovat, přepínat) přehánět</p>	<p>prehnat <i>preženu přeženou</i> přehnal dok.</p> <p>1. prehnat': <i>p. ovce přes potok</i> prehnat' ovce cez potok; <i>p. požadavky</i> prehnat' požiadavky;</p> <p>prehánět <i>-ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. ●● preháňat'</p> <p>prohnat <i>-ženu -ženou</i> dok.</p> <p>prohánět <i>-ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. ● preháňat'</p>
<p>prehliadať, <i>-am, -ajú</i> nedok.</p> <p>1. (zkoumat) prohlížet: <i>p. nemocného</i></p> <p>2. (chápat) prohledat</p> <p>3. <i>koho, čo</i> (nevšímat si) přehlížet</p> <p>4. kniž. <i>čo</i> (odpouštět) promíjet</p>	<p>prohledat <i>-ám -ají</i> dok.</p> <p>1. preh'adať, popreh'adávať, popreh'adúvať: <i>p. byt</i> preh'adať byt;</p> <p>prohledávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. preh'adávať, preh'adúvať</p>

<p>prehliadka, -y,-2. mn. -dok. ž.</p> <p>1. ● prohlídka (za účelem zjištění): <i>lekárska p.</i></p> <p>2. ●● přehlídka: <i>módna p.</i></p>	<p>prohlídka -y ž.</p> <p>1. ● prehlíadka: <i>lékařská p.</i> lekárska prehlíadka</p> <p>přehlídka -y ž.</p> <p>1. ●● prehlíadka: <i>módní p.</i> módna prehlíadka</p>
<p>prehliadnuť, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● prohlédnout; (prozkoumat) <i>p. nemocného</i>; (odkrýt, poznat záměr někoho) <i>prehliadol jeho lest</i>; (nabýt zraku) <i>zatmelo sa mu pred očami, ale o chvíľku prehliadol...</i> za chvíli prohlédl</p> <p>2. ●● přehlédnout, přehlídnout: (obsáhnout pohledem) <i>z výšky dobre bolo možno p. celý kraj</i>; (nevšimnout si) <i>p. chybu</i></p> <p>3. kniž. (odpustit) <i>prominout</i></p>	<p>přehlédnout, hovor. přehlídnout -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. ●● prehlíadnuť: (zrakom obsiahnuť) <i>prehlédli dobre celý sál</i> prehlíadli dobre celú sálu; (nezbadať, nespozorovať) <i>v prívode ju prehlédl</i> v sprievode ju prehlíadol</p> <p>2. prezrieť: <i>p. prípis</i> prezrieť prípis; <i>prehlédl a zrevidoval svá starší díla</i> prezrel a zrevidoval svoje staršie diela;</p> <p>přehlížet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prehlíadať</p> <p>2. prezerat' (nevšímať si, pohídať)</p> <p>prohlédnout, hovor. prohlídnout -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. začať vidieť: <i>štěňata za několik dní prohlédla</i> štence začali po niekoľkých dňoch vidieť</p> <p>2. ● prezrieť, vyšetřit', přešetřit': <i>p. nemocného</i> prezrieť chorého</p> <p>3. prezrieť, poprezerat': <i>p. účty</i> prezrieť účty</p> <p>4. i prohlédnout si, prohlídnout si prezrieť (si): <i>p. (si) časopisy</i> prezrieť (si) časopisy</p>

	<p>5. prezriet', odhalit': <i>p. podvod</i> odhalit' podvod</p> <p>6. hovor. zasvietit' (čistotou): <i>světnice po úklidu prohlídla</i> izba po uprataní celkom opeknela</p> <p>◇ <i>p. si někoho od hlavy k patě</i> prezriet' si niekoho od hlavy po päty;</p> <p>prohlížet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prezerat'</p>
<p>prehnaný příd.</p> <p>1. (mazaný) prohnaný, vykutálený</p> <p>2. ● (zveličený) přehnaný</p> <p>prehnane přísl.</p> <p>1. přehnaně</p>	<p>přehnaný příd.</p> <p>1. ● přehnaný (zveličený)</p> <p>přehnaně přísl.</p> <p>1. prehnanie</p> <p>přehnanost -i ž.</p> <p>1. prehnanost'</p> <p>prohnaný příd.</p> <p>1. expr. prešibaný, vybíjaný, vybitý, prefíkaný (o člověku)</p> <p>prohnaně přísl.</p> <p>1. prešibane, prefíkane, figliarsky</p> <p>prohnanost -i ž.</p> <p>1. prešibanost', prefíkanost', vybitost'</p>
<p>prehnat'¹, -ženiem, -ženú dok.</p> <p>1. prohnat: <i>koho, co</i> (hnaním dopravit) <i>p. kone cez lúku...</i> přes louku ◇ expr. <i>p. peniaze cez gágor, cez hrdlo</i> p. peníze hrdlem, skrz hrdlo; <i>koho, čo</i> (hnaním uštvat) <i>ale ma prehnal, sotva dýcham;</i> expr. <i>koho</i> (přinutit k rychlejší práci) <i>učiteľ prehnal žiakov</i></p> <p>2. ● <i>koho, čo</i> (hnaním přemístit) prehnat: <i>p. husi cez cestu...</i> přes cestu</p>	<p>přehnat přezenu přezenu přehnal dok.</p> <p>1. ● prehnat': <i>p. ovce přes potok</i> prehnat' ovce cez potok; <i>p. požadavky</i> prehnat' požiadavky;</p> <p>přehánět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. preháňat'</p> <p>přehnat se přezenu přezenu přehnal dok.</p> <p>1. prehnat' sa: <i>přes cestu se přehnal zajíc</i> cez cestu sa prehnal zajac; <i>bouřka</i></p>

<p>3. expr. <i>koho</i> dostat průjem: <i>neos</i>. <i>prehňalo ho</i> dostal průjem</p> <p>prehňat' sa</p> <p>1. prohňat se</p> <p>prehňat'², <i>-ženiem, -ženú</i> dok. expr.</p> <p>1. ● (zveličit) přehňat</p>	<p><i>se rychle přehňala</i> búrka sa chytro prehňala</p> <p>prohňat <i>-ženu -ženou</i> dok.</p> <p>1. prehňat': <i>p. koně bránou</i> prehňat' kone cez bránu; <i>p. si kulku hlavou</i> prestreliť si hlavu (zastreliť sa)</p> <p>2. prehňat', popreháňat': <i>p. koně po dvoře</i> prehňat' koňa po dvore; expr. <i>já vás proženu, lenoši!</i> ja vás popreháňam, darebáci!</p> <p>◇ ob. <i>p. něco hrdlem, skrz hrdlo</i> prehňat' dačo cez gágor, cez hrdlo, pustiť dačo dolu gágorom (prepiť); ob. expr.: <i>p. (děvčatům) faldy rozvířit</i> (dievčencom) faldy, vyzvířat', vykrútiť (dievčence); <i>p. někomu kostru, faldy, perka</i> rozhýbat' dakomu kostru; prebrať driemoty dakomu</p> <p>prohánět <i>-ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. preháňat'</p>
<p>prehňojit', <i>-im, -a</i> dok. zeměd.</p> <p>1. prohňojit (důkladně)</p> <p>2. přehňojit (nad míru); nedok. prehňojovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. prohňojovat</p> <p>2. přehňojovat</p>	<p>přehňojit nezpracováno</p>
<p>prehňút', <i>-hnem, -hnú</i> dok.</p> <p>1. ● (ohnout do oblouku) prohňout: <i>p. drôt</i> <i>p. drát</i></p> <p>2. ●● (ohnout přes něco) přehňout ◇ <i>p. niekoho cez koleno</i>; nedok. prehýnat', kraj. i prehýňat', k 1</p>	<p>přehňout <i>-hnu -hnou</i> dok.</p> <p>1. ●● prehňút' (obyč. ohnúť cez dačo): <i>p. kus lepenky</i> prehňút' kus lepenky;</p> <p>přehýbat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehýnat', prehýbat', prehybovať</p>

<p>i prehýbat', <i>-am, -ajú</i> i prehybovať', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. prohýbat</p> <p>2. přehýbat</p> <p>prehnúť sa</p> <p>1. prohnout se</p> <p>2. ●●● přehnout se;</p> <p>nedok. prehýnať sa kraj. i prehýňať sa, k l i prehýbat' sa, prehybovať' sa</p> <p>1. prohybovat se</p> <p>2. přehybovat se</p>	<p>přehnout se <i>-hnu -hnou</i> dok.</p> <p>1. ●●● prehnúť sa: <i>p. se přes zábradlí</i> prehnúť sa cez zábradlie;</p> <p>přehýbat se <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehýnať sa, prehýbat' sa, prehybovať' sa</p> <p>prohnout <i>-hnu -hnou -hnul</i> dok.</p> <p>1. ● prehnúť: <i>p. tělo</i> prehnúť telo;</p> <p>prohýbat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehýnať, prehýbat'</p> <p>prohnout se <i>-hnu -hnou -hnul</i> dok.</p> <p>1. prehnúť sa</p> <p>prohýbat se <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehýnať sa, prehýbat' sa</p>
<p>prehodit', <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● přehodit: (přemístit) <i>p. si kufor na druhú ruku</i>; (převrátit) <i>p. seno</i>; (hodit nad něčím) <i>p. cez plot</i> p. přes plot; (chvatně umístit přes co, nač) <i>p. na seba kabát</i>; (zaměnit) <i>p. slová</i>; tech. <i>p. rychlost</i></p> <p>2. ●● prohodit: (hodit otvorem) <i>p. loptu košom</i> p. míč košem; (občas promluvit) <i>p. slovo</i></p> <p>prehodit' sa</p> <p>1. (změnit polohu) přehodit se</p>	<p>přehodit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● přehodit' (v rozlič. význ.): <i>p. hůl z pravé ruky do levé</i> přehodit' palicu z pravej ruky do ľavej; <i>p. pušku přes rameno</i> přehodit' pušku cez plece; <i>p. brankáře</i> přehodit' brankára; hovor. <i>p. rychlost</i> přehodit' rýchlost' (zaradiť);</p> <p>přehazovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prehadzovať</p> <p>prohodit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ●● prohodit': <i>p. míč košem</i> prohodit' loptu cez kôš; (krátce povedat') <i>občas</i> prohodil nějaký vtip zavše povedal dajaký vtip</p>
<p>prehrabat', <i>-em, -ú</i> dok.</p> <p>1. ● prohrabat, přehrabat: <i>p. popol</i>; expr.</p>	<p>přehrabat <i>-u -ou</i> dok.</p> <p>1. ● prehrabat': <i>p. záhon</i> prehrabat'</p>

<p>(při hledání) <i>p. kufor</i>; nedok. prehrabávat', -<i>am</i>, -<i>ajú</i>, prehrabovat', -<i>ujem</i>, -<i>ujú</i> i -búvat', - <i>am</i>, -<i>ajú</i></p> <p>1. ●● prohrabávat, prohrabovat, přehrabávat, přehrabovat</p> <p>2. jen prehrabávat' (o hrabavých ptácích, o koních) přehrabovat</p> <p>prehrabat' sa</p> <p>1. prohrabat se: <i>myši sa prehrabali do bytu</i></p> <p>2. ●●● v <i>čom</i> (při hledání) prohrabat se, přehrabat se;</p> <p>nedok. prehrabávat' sa i prehrabovat' sa i prehrabúvat' sa</p> <p>1. ●●●● prohrabávat se, prohrabovat se, přehrabávat se, přehrabovat se</p>	<p>hriadky</p> <p>2. expr. poprehrabúvat', poprehřnat', popremfvať': <i>p. prádelník</i> poprehřnat' bielizník;</p> <p>přehrabávat -<i>ám</i> -<i>ají</i> nedok.</p> <p>1. ●● prehrabávat', prehrabúvat'</p> <p>2. expr. prehřnat', premfvať'</p> <p>přehrabat se -<i>u</i> -<i>ou</i> dok.</p> <p>1. ●●● expr. poprehřnat' sa, popremfvať' sa: <i>p. se v papírech</i> popremfvať' sa v papieroch;</p> <p>přehrabávat se -<i>ám</i> -<i>ají</i> nedok.</p> <p>1. ●●●● prehrabávat' sa, prehrabúvat' sa, prehřnat' sa, premfvať' sa</p> <p>prohrabat -<i>u</i> -<i>ou</i> dok.</p> <p>1. ● prehrabat': <i>p. popel</i> prehrabat' popol; expr. (při hľadání) <i>p. stůl</i> prehrabat' stól</p> <p>prohrabávat -<i>ám</i> -<i>ají</i>, prohrabovat - <i>uji</i> -<i>ují</i> nedok.</p> <p>1. prehrabávat', prehrabúvat', prehrabovat'</p>
<p>prehradit¹, -<i>ím</i>, -<i>ia</i> dok.</p> <p>1. ● (rozdělit přehradou) přehradit</p> <p>nedok. prehrádzat', -<i>am</i>, -<i>ajú</i></p> <p>1. přehrazovat</p> <p>prehradit², -<i>í</i>, -<i>ia</i> dok.</p> <p>1. <i>koho</i> nalekat, zarazit <i>koho</i>, otřást <i>kým</i>; neos. <i>prehradilo ho</i> otřáslo to jím</p>	<p>přehradit -<i>ím</i> -<i>í</i> dok.</p> <p>1. ● prehradit': <i>p. zahradu</i> prehradit' záhradu;</p> <p>přehrazovat -<i>uji</i>, -<i>ují</i> nedok.</p> <p>1. prehrádzat'</p>
<p>prehrat¹, -<i>ám</i>, -<i>ajú</i>, trp. -<i>hraný/-hratý</i> dok.</p>	<p>přehrát -<i>hrají</i> -<i>hrají</i> dok.</p> <p>1. ● prehrat' (v rozlič. význ.): (zahrat') <i>p.</i></p>

<p>1. ●● prohrát: <i>p. boj</i>; nedok. prehrávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. prohrávat</p> <p>prehrat'², <i>-ám, -ajú</i>, trp. <i>-hraný/-hratý</i></p> <p>dok. hud.</p> <p>1. ● přehrát</p> <p>nedok. prehrávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. ●● přehrávat</p>	<p><i>skladbu</i> prehrat' skladbu; (afektovane zahrať) <i>p. scénu</i> prehrat' scénu; (hraním poškodit') <i>huslistka si přehrála zápěstí</i> huslistka si prehrala zápästie; (hraním stráviť) <i>přehráli jsme celý den</i> prehrali sme celý deň</p> <p>2. prihrať (hraním premiestiť): <i>přehrál na něho míč</i> prihral mu loptu;</p> <p>přehrávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. ●● prehrávat'</p> <p>2. prihrávat'</p> <p>prohrát <i>-hrají -hrají</i> dok.</p> <p>1. ●● prehrať: <i>p. zápas</i> prehrať zápas; <i>p. sázku</i> prehrať stávkú; <i>p. závod</i> prehrať preteky; <i>p. mnoho peněz</i> prehrať veľa peňazí ◇ <i>p. na celé čáře</i> prehrať na celej čiare; hovor. <i>prohrál jsi to u mě úplně</i> celkom si to u mňa prehral;</p> <p>prohrávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehrávat'</p>
<p>prehriat', <i>-hrejem, -hrejú</i>, min. <i>-hrial</i> dok.</p> <p>1. ●● (dobře vyhřát) prohřát</p> <p>2. ● (příliš zahřát) přehřát</p> <p>nedok. prehrievat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. prohřívat</p> <p>2. přehřívat</p> <p>prehriat' sa</p> <p>1. k 2 přehřát se;</p> <p>nedok. prehrievat' sa</p>	<p>přehřát <i>-hřeji -hřejí</i> dok.</p> <p>1. ● prehriat' (příliš zohriat'): <i>přehřátý vzduch</i> prehriaty vzduch; <i>p. pokoj</i> prehriat' izbu;</p> <p>přehřívat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prehrievat'</p> <p>prohřát <i>-hřeji -hřejí</i> dok.</p> <p>1. ●● prehriat' (dobře vyhriat', zohriat'): <i>slunce prohřálo vzduch</i> slnko prehrialo</p>

<p>1. přehřívát se</p>	<p>vzduch; prohřívát -ám -ají nedok. 1. prehrievat' (dobře vyhrievat')</p>
<p>prehrievací, -ia, -ie příd. 1. ● prohřívací 2. ●● přehřívací</p>	<p>přehřívací příd. 1. ●● prehrievací prohřívací příd. 1. ● prehrievací: <i>p. pec</i> prehrievacia pec</p>
<p>prehučat¹, -í, -ia dok. 1. (s hukotem přejet, přeletět) přehučet prehučat², -ím, -ia dok. kraj. 1. přerůst</p>	<p>přehučet nezpracováno</p>
<p>precházat¹, -am, -ajú i prechodit², -ím -ia nedok. 1. ● přecházet: (jít po povrchu něčeho) <i>p. námestie</i>,; (pohybovat něčím, po něčem) <i>p. rukou po tvári... obličejí; do čoho</i>, kniž. <i>v čo</i> (měnit se) <i>přechodí do zelena</i>; (pobíhat) <i>p. k nepriateľovi; koho</i> (o stavech, citech ap.) <i>prechádza ma mráz, strach; koho, komu</i> (opouštět) <i>prechádza ho trpezlivosť... trpezlivosť; z koho, z čoho, na koho, na čo, ku komu, kam</i> (měnit držitele) <i>p. z ruky do ruky</i> 2. ●● procházet: <i>čím, cez čo</i> (pronikat) <i>p. dvermi; svetlo prechádza cez sklo</i>; (vést) <i>čiara prechádza bodom</i>; (o čase) <i>štvrtý deň už prechádza; čím</i> (podrobovat se) <i>p. školou</i>; (postoupit do vyšší třídy) <i>p. s vyznamenaním</i> 3. ● (jít kolem někoho, něčeho) <i>precházet</i>,</p>	<p>přecházet -ím -ejí nedok. 1. ● precházat¹, prechodit² (v rozlič. význ.); <i>p. hranici prechádzať hranicu; vojáci prechádzali k nepriateľovi</i> vojaci prechodili k nepriateľovi; <i>púda prechází do rukou lidu</i> pôda prechádza do rúk ľudu; <i>rovina prechází v pohorí</i> rovina prechodí do pohoria; <i>prechádzel kolem stánků</i> prechádzal okolo stánkov; <i>jeho dotazy prechádzel mlčením</i> jeho otázky prechádzal mlčením; <i>zima prechází, nastáva jaro</i> zima prechodí, nastáva jar; <i>prechádzela je trpezlivosť</i> prechádzala ich trpezlivosť; <i>chřipka se nemá p. chřipka sa nemá prechodit'</i> 2. chodit' sem a tam: <i>p. kolem stolu chodit'</i> (sem a tam) okolo stola; <i>nemocný už prechází chorý už</i> (trochu) chodí</p>

<p>procházet</p> <p>4. přejíždět (vozidlem po povrchu něčeho): <i>p. autom námestie</i></p> <p>5. projíždět (vozidlem skrz něco): <i>vlak prechádza tunelom</i></p> <p>6. přejíždět, projíždět (vozidlem kolem někoho, něčeho)</p> <p>precházat' sa i prechodit' sa</p> <p>1. procházet se</p>	<p>◇ <i>precházel ho mráz</i> prechádzal ho mráz; zimomriavky mu behali po chrbte; <i>prechází ho zrak i sluch</i> také dačo nevidal, neslýchal; zdúpnel od začudovania; vlastným očiam a ušiam neverí</p> <p>procházet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. ●● precházat', prechodit' (v rozlič. význ.): <i>p. pokojem precházat', prechodit' izbou, cez izbu; procházel kolem dveří</i> prechodil okolo dverí; <i>p. krajem sem tam</i> precházat' krajinou sem a tam; <i>p. kursem precházat' kurzom; p. spisy precházat' spisy</i> (prezerať); <i>prochází ve škole celkem dobře</i> prechádza v škole celkom dobre; <i>spis prochází mnoha rukama</i> spis prechádza mnohými rukami; <i>zvuk prochází stěnami</i> zvuk prechádza stenami, cez steny; <i>vesnicí prochází silnice</i> dedinou, cez dedinu prechádza hradská</p>
<p>prechodit'¹, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● prechodit': (chozením strávit čas) <i>p. celý deň</i>; hovor. (o nemoci) <i>p. chřipku</i></p> <p>2. ●● prochodit': (po různých místech) <i>p. celý svet</i>; (chozením strávit čas) <i>p. celú noc</i>; (prošlapat) <i>p. chodník</i></p> <p>prechodit'² v. precházat</p>	<p>přechodit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prechodit': <i>p. chřipku</i> prechodit' chřipku</p> <p>prochodit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● prechodit': (pochodit') <i>p. celou krajinu</i> prechodit' celú krajinu; (chodením strávit istý čas) <i>p. celu noc</i> prechodit' celú noc</p> <p>2. predrat' (chodením): <i>p. linoleum</i> predrat' linoleum</p>

<p>prejesť, <i>-jem, -jedia, -jedz!</i> dok. 1. ● (utratiť za jídlo) projísť nedok. prejedat', <i>-ám, -ajú</i> nedok. 1. projídat</p>	<p>přejíst se <i>-jím -jedi -jedl</i> dok. 1. prejesť sa, objesť sa přejídat se <i>-ám -ají</i> nedok. 1. prejedat' sa projíst <i>-jím -jedi -jedl</i> dok. 1. ● prejesť: <i>co vydělá, projí</i> čo zarobí, preje</p>
<p>prejsť, <i>prejdem, prejdú</i>, min. <i>prešiel, prejdi!</i> dok. 1. ● přejít: (dostať se pěšky z místa na místo) <i>p. po ulici p. ulicí</i> ◇ <i>mráz mu prešiel po chrbte</i> přešel ho mráz, mráz mu přejel, přešel po zádech; <i>popri čom, popri kom, okolo čoho, okolo koho</i>; <i>čo, koho</i> (vykonat chůzi podle, mimo, kolem; chůzí minout) ◇ <i>p. popri niečom, nad niečím mlčaním p. něco mlčením</i>; (začít něco jiného) <i>p. od slov k skutkom</i>; (přidat se k jinému) <i>p. k partizánom; koho</i> (o citech, stavech) <i>prešiel ho strach, mráz; koho, komu</i> (zmizet) <i>prešla maospalosť</i> ◇ <i>prešla mi chuť; do čoho</i>, kniž. <i>v čo</i> (změnit se) <i>hádká prešla do bitky</i>; (změnit držitele) <i>majetok prešiel na syna</i>; (změnit téma) <i>hovor prešiel na iné</i>; (pominout) <i>búrka prejde</i> 2. ●● projít: <i>čím, cez čo, kam</i> (proniknout) <i>p. cez bránu</i> ◇ <i>p. niekomu cez rozum</i> vyzrát na koho, dostať někoho; <i>p. niekomu cez ruky</i> p. někomu rukama; <i>prešlo mi mysl'ou</i>; (prochodit) <i>p. kus sveta</i>; (prolínout zrakem) <i>v rýchlosti prešiel niekoľko strán</i>; <i>čím</i> (rozšířit se) <i>novinami</i></p>	<p>přejít <i>-jdu -jdou -šel</i> dok. 1. ● prejsť (v rozlič. význ.): <i>p. (přes) most</i> prejsť (cez) most; <i>p. pokojem</i> prejsť izbou, cez izbu; <i>p. k nepříтели</i> prejsť k nepřítel'ovi; <i>p. do důchodu</i> prejsť do důchodku; <i>všecka moc přešla do rukou lidu</i> všetka moc přešla do rúk ľudu; <i>hovor přešel na děti</i> rozhovor přešiel na deti; <i>smích přešel v pláč</i> smiech přešiel do plaču; <i>p. kolem stavení</i> prejsť okolo budovy; <i>mrak prejde po nebi</i> mrak prejde po nebi; <i>p. událost mlčením</i> prejsť udalosť mlčaním; <i>bouře přešla búrka</i> přešla; <i>žízeň ho přešla</i> smäd ho přešiel ◇ <i>přešlo mu to do krve</i> přešlo mu to do krvi projít <i>-jdu -jdou -šel</i> dok. 1. ●● prejsť (v rozlič. význ.): <i>p. dveřmi</i> prejsť dverami, cez dvere; <i>prošel kolem stolu</i> přešiel okolo stola; <i>p. kurzem, výcvikem</i> prejsť kurzom, výcvikom; <i>p. všechny účty</i> prejsť, poprezerat' všetky účty; <i>návrh na schůzi neprošel</i> návrh</p>

<p><i>prešla zpráva; čím</i> (přestát něco) <i>p. utrpením</i>; (uplynout) <i>prvý deň prešiel bez nehody</i>; (být schválen) <i>žiadosť prešla</i>; (obstát ve škole) <i>žiak prešiel</i></p> <p>3. přejet (dostat se vozidlem přes něco) <i>p. most</i>; (zajet dále) <i>p. stanicu</i>; (vozidlem usmrtit) <i>auto ho prešlo</i>; (vykonat něčím rychlý pohyb po povrchu) <i>p. s rukou čelo</i></p> <p>4. projet (dostat se vozidlem skrz něco) <i>p. bránou</i>; (procestovat) <i>p. kus sveta</i>; (vozidlem minout) <i>auto prešlo okolo...</i> projelo kolem; (proniknout) <i>gulka mu prešla cez hlavu</i> koule mu projela hlavou; (prohrábnout) <i>p. si rukou vlasy</i></p> <p>5. pochoďit: <i>zle prejdeš</i></p> <p>prejsť sa</p> <p>1. projít se</p> <p>2. (vozidlem) projet se</p>	<p>na schôdzke neprešiel; <i>kniha prošla rukama mnoha ľudí</i> kniha prešla rukami mnohých ľudí; <i>zátka neprojde hrdlem láhve</i> zátka neprejde hrdlom, cez hrdlo fľaše; <i>ani jeden den neprošiel v klidu</i> ani jeden deň neprešiel v pokoji; neos. <i>vždy mu všetno projde</i> vždy mu všetko prejde (všetko si môže dovoliť)</p> <p>2. prejsť, prechodiť, poprechodiť, poprechádzať: <i>p. les křížem krážem</i> prechodiť les križom-krážom</p> <p>3. zbaviť, ujsť: <i>jídlo by ještě prošlo jedlo</i> by ešte zbavilo</p> <p>projít se -jdu -jdou -šel dok.</p> <p>1. prejsť sa, poprechádzať sa, poprechodiť sa: <i>jdu se p. idem sa prejsť</i></p>
<p>preklepať, -em, -ú dok.</p> <p>1. ● proklepat: <i>koho, čo lék. p. pacienta</i>; (klepáním vyčistiť) <i>p. šaty</i></p> <p>2. ●● (přepsat na stroji) překlepat; nedok. preklepávat, -am, -ajú</p> <p>1. proklepávat</p> <p>2. překlepávat</p>	<p>překlepat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ●● preklepať: hovor. <i>p. článok</i> preklepať článok (prepísať na písacom stroji); zried. (znova vyklepať) <i>p. koberec</i> preklepať pokrovec</p> <p>2. zried. expr. poomieľat' (poohovárať): <i>překleпали půl města</i> poomieľali pol mesta</p> <p>3. ob. expr. pretlct' sa zlými časmi, pretlct' sa cez zlé časy</p> <p>preklepávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. preklepávat</p> <p>2. zried. expr. omieľat' (ohovárať)</p> <p>3. ob. expr. pretlkat' sa</p>

	<p>proklepat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ● preklepať, preklopať: <i>p. šatstvo</i> preklepať šatstvo; <i>p. pacienta</i> preklopať pacienta; <i>p. maso</i> vyklepať mäso</p> <p>2. preklepať: <i>p. pásku na stroji</i> preklepať pásku na stroji; hovor. <i>tu</i> <i>stránku trikrát proklepej</i> tú stránku tri razy preklep</p> <p>3. expr. oklebetiť, poohovárať: <i>p. všetky</i> <i>známe</i> oklebetiť všetkých známych</p> <p>4. expr. preklebetiť, pretárať: <i>p. celé dny</i> preklebetiť celé dni</p> <p>5. expr. pretĺcť (biedne prežiť): <i>p. život</i> pretĺcť život</p> <p>proklepávať -ám -ají nedok.</p> <p>1. preklepávať, preklopávať</p> <p>2. preklepávať</p> <p>3. expr. ohovárať</p>
<p>prekopat', -em, -ú dok.</p> <p>1. ●● prokopat: <i>p. cestu snehom; p.</i> <i>kanál</i></p> <p>2. ● překopat, prokopat: <i>p. pôdu p.</i> <i>pôdu</i></p> <p>nedok. prekopávať', -am, -ajú</p> <p>1. prokopávať</p> <p>2. překopávať, prokopávať</p> <p>prekopat' sa</p> <p>1. prokopat se;</p> <p>nedok. prekopávať' sa</p> <p>1. prokopávať se</p>	<p>překopat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ● prokopat': <i>p. zahradu</i> prokopat' zahradu;</p> <p>překopávať -ám -ají nedok.</p> <p>1. prokopávať</p> <p>prokopat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ●● prokopat' (v rozlič. význ.): <i>p. stráně</i> prekopat' úboč; <i>p. tunel</i> prokopat' tunel; <i>p. pôdu</i> prokopat' pôdu; <i>p. špičky bot</i> kopáním prederaviť, poškodiť špičky topánok</p> <p>prokopávať -ám -ají nedok.</p> <p>1. prokopávať</p>

<p>prekresliť, <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● prekresliť (podle předlohy)</p> <p>2. ●●● zříd. prokresliť (do podrobnosti); nedok. prekreslovať, <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. ●● prekreslovať</p>	<p>překreslit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● prekresliť (znova nakresliť): <i>p. výkres</i> prekresliť výkres;</p> <p>překreslovať <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. ●● prekreslovať</p> <p>prokreslit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ●●● prekresliť (dopodrobna vykresliť, rozpracovať): kniž. <i>p. herecky postavu</i> prekresliť herecky postavu</p> <p>prokreslovať <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prekreslovať</p>
<p>prekrižovať, <i>-ujem, -ujú</i> dok.</p> <p>1. (přeložit křížem přes sebe) zkřížit: <i>p. nohy</i> ◇ <i>p. niekomu plány; p. niekomu cestu</i></p> <p>2. (poznámenat křížem) pokrižovať</p> <p>3. projít křížem krážem (pěšky)</p> <p>4. projet, projezdit, sjezdit křížem krážem (vozidlem)</p> <p>prekrižovať sa</p> <p>1. (poznámenat se křížem) pokrižovať se</p>	<p>překřížovat <i>-uji -ují</i> dok.</p> <p>1. prekrižovať: <i>území překřížované</i> <i>silnicemi</i> územie křížom-krážom popretínané cestami</p> <p>překřížit se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>překřížovat se <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. zried. prekrižovať sa (križovať sa)</p>
<p>prekrviť, <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● (přeplnit krví) překrvit</p> <p>2. ●● (prostoupit krví) prokrvit nedok. prekrvovat, <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. prekrvovat</p> <p>2. prokrvovat</p> <p>prekrviť sa</p> <p>1. prekrvit se;</p> <p>nedok. prekrvovat sa</p> <p>1. prekrvovat se</p>	<p>překrvit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● prekrviť;</p> <p>překrvovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prekrvovat</p> <p>překrvit se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. prekrviť sa: <i>poraněné místo se</i> <i>překrví</i> poranené miesto sa prekrví</p> <p>překrvovat se <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prekrvovat sa</p> <p>prokrvit <i>-ím -í</i> dok.</p>

	<p>1. ●● prekrviť: <i>p. kúži masáží</i> prekrviť kožu masážou</p> <p>prokrvovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prokrvovat'</p> <p>prokrvit se -ím -í dok.</p> <p>1. prekrviť</p> <p>prokrvovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. prokrvovat' sa</p>
<p>prekryť, -kryjem, -kryjú dok.</p> <p>1. (uložit) na tajné miesto, aby nikdo nenašiel ukryť, skrýť: <i>prekryl mu kabát</i></p> <p>2. ● pokrýť, překrýt: <i>p. dom plechom</i>;</p> <p>nedok. prekrývať, -am, -ajú</p> <p>1. ukryvat, skrývat</p> <p>2. ●● pokrývať, překrývat</p> <p>prekryť sa</p> <p>1. ukryť se, skrýť se: <i>bol doma, ale sa prekryl</i> byl doma, ale se zapřel, zatajil;</p> <p>nedok. prekrývat' sa</p> <p>1. ukryvat se, skrývat se</p> <p>2. ●●● překrývat se: <i>dosky sa prekrývajú</i></p>	<p>překrýt -kryji -kryjí -kryl dok.</p> <p>1. ● prekryť, zakryť, prikryť: <i>p. úly stříškou</i> zakryť úle strieškou</p> <p>překrývat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● pokrývať, zakrývať</p> <p>překrýt se -kryje -kryjí -kryl dok.</p> <p>1. prekryť sa (čiasťočne al. úplne sa navzájom zakryť): <i>okraje se překryli</i> okraje sa prekryli</p> <p>překrývat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●●●prekrývat' sa</p>
<p>prekúriť, -im, -ia dok.</p> <p>1. přetopit: <i>p. miestnosť</i></p> <p>2. protopit: <i>p. mnoho peňazí</i></p> <p>3. (trochu zatopit) zavlažiť;</p> <p>nedok. k 1. prekurovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přetápět</p>	<p>překouřit se -ím -í dok.</p> <p>1. prefajčiť sa: <i>jsem nevyspalý, překouřelý</i> som nevyspatý, prefajčený</p>
<p>prekysnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● (o těstě velmi nakynout) překynout</p> <p>2. (stát se vlivem kvašení kyselým) zkysat: prekysnuté ovocie</p>	<p>překynout -nu -nou dok.</p> <p>1. ● prekysnúť (príliš nakysnúť): <i>těsto překynulo</i> cesto prekyslo</p>

<p>preletieť, <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● preletieť: (po povrchu něčeho) <i>p. more; vták preletel z jedného stromu na druhý</i>; (minout) <i>preletel popri nás</i>; (proběhnout) <i>p. zrakom po spoločnosti</i>; (kmitnout se) <i>úsmev mu preletel okolo úst</i>; expr. (o čase) <i>preletelo mnoho rokov</i></p> <p>2. ●● proletieť: (kudy) <i>strela preletela telom; vták preletel ponad strom... nad stromem</i>; přen. <i>zpráva preletela mestom</i></p> <p>3. (letem urazit) uletieť: <i>preletel 1000 km</i>; nedok. preletávať, preletúvať, prelietať, <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. prelétat, prelítat, preletovať</p> <p>2. prolétat, prolítat, proletovať</p> <p>3. ulítávat</p>	<p>přeletět <i>-ím -í, přelétnout</i>, hovor.</p> <p>přelítnout <i>-nu -nou -tl</i> dok.</p> <p>1. ● preletieť (v rozlič. význ.): <i>pták přeletěl nad domem</i> vták preletel nad domom, <i>ponad dom</i>; <i>letadlo přelétne hranice</i> lietadlo preletí hranice; expr. <i>míč přelítl přes zed'</i> lopta preletela cez múr; <i>p. prsty po klávesách, klávesy preletieť</i> prstami po klávesoch; expr. <i>vlak přelítl krajinu, krajinou</i> vlak preletel krajinu; expr. <i>tváři mu přeletěl výraz spokojnosti</i> po tvári mu preletel výraz spokojnosti; zried. kniž. <i>prázdniny přeletěly</i> prázdniny preleteli; <i>p. (očima) řádky dopisu preletieť</i> (očami) riadky listu; <i>učitelka přeletěla pohledem žáky</i> učiteľka preletela pohľadom po žiakoch</p> <p>◇ expr. <i>něco mu přeletělo, přelítlo přes nos</i> čosi mu sadlo na nos, <i>mucha mu sadla na nos</i>;</p> <p>přelétat, hovor. přelítat² <i>-ám -ají</i>, preletovať <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prelietať</p> <p>přelétávat, hovor. přelítávat <i>-ám -ají</i> opak.</p> <p>1. preletúvať, preletávať, preletovať</p> <p>prolétat¹, hovor. prolítat¹ <i>-ám -ají</i> dok.</p> <p>1. prelietať (lietaním stráviť): <i>netopýr prolétá celou noc</i> netopier prelieta celú noc; expr. <i>prolítat celý den po úřadech</i> prelietať celý deň po úradoch</p>
--	--

	<p>proletět <i>-ím -í</i>, prolétnout, hovor. prolítnout <i>-nu -nou -tl</i> dok.</p> <p>1. ●● preletieť (v rozlič. význ.): <i>nad lesem proletěl jestřáb</i> nad lesem preletel jastrab; pren. <i>zpráva proletěla městem</i> správa preletela mestom; expr. <i>vlak proletěl tunelem</i> vlak preletel tunelom; expr. <i>prolítnout noviny</i> preletieť noviny</p> <p>2. slang. rachnúť (prepadnúť v škole): <i>prolítl z matematiky</i> rachol z matematiky;</p> <p>prolétat² <i>-ám -ají</i>, proletovat <i>-uji -ují</i>, hovor. prolítat² <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. preletovať, preletúvať, preletávať, prelietať</p>
<p>preležat' sa, <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● přeležet se: <i>látka sa preležala</i></p> <p>2. ●● proležet se (utrpět proleženiny)</p>	<p>přeležet se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. ● preležat' sa: <i>hedvábí se přeleží</i> hodváb sa preleží</p> <p>proležet se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ●● dlhým ležaním utrpieť preležaniny (o človeku)</p> <p>2. uležat' sa, odležat' sa: <i>dát sýr do sklepa, aby proležel</i> dať syr do pivnice, aby sa odležal, uležal</p>
<p>preliat', <i>-lejem, -lejú</i> dok.</p> <p>1. ● přelit: (do jiné nádoby) <i>p. mlieko do hrnca</i>; (nad míru) <i>p. hrniec</i>; (znovu odlít) <i>p. delá</i>; <i>čo, cez čo</i> (zalít tekutinou tak, aby pronikla) <i>p. mäso smotanou</i>;</p> <p>2. ●● prolít: <i>p. čaj cez cedník</i> ◇ expr. <i>p. niečo hrdlom, cez hrdlo, dolu hrdlom p. hrdlem</i>; <i>p. si hrdlo, hrtan p. si hrdlo</i>,</p>	<p>přelit <i>-liji/-leji -lijí/-lejí -lil</i> dok.</p> <p>1. ● preliat' (v rozlič. význ.): <i>p. mléko do jiného hrnku</i> preliat' mlieko do iného hrnčeka; <i>doléval víno do sklenky, až přelil</i> dolieval víno do pohárika, až preliet; (znova al. inak uliät') <i>puklý zvon byl přelit</i> puknutý zvon bol preliaty</p> <p>2. poliat', popolievať (hojne): <i>p. salát</i></p>

<p>chřtán; (nechat vy téci) ◇ <i>p. mnoho slz; p. krv</i></p> <p>3. expr. preliat (si) (mnoho vypít) přebrat; nedok. prelievat', -am, -ajú</p> <p>1. přelívat 2. prolívat 3. přebírat</p> <p>preliat' sa</p> <p>1. ●●● přelít se (přes okraj) ◇ <i>pohár utrpenia sa preliat; kam, do čoho i ~</i> (přetéci z jedné nádoby do jiné) přen. <i>jeho radost preliala sa do mňa</i>; expr. <i>na čo, kniž. v čo</i> (přetavit se); nedok. prelievat' sa</p> <p>1. přelívat se</p>	<p><i>olejem popolievat' šalát olejom</i>;</p> <p>přelévát, hovor. přelívát -ám -ají nedok.</p> <p>1. prelievat' 2. polievat' (hojne)</p> <p>přelít se -lije/-leje -lijí/-lejí -lil dok.</p> <p>1. ●●● preliat' sa: <i>voda se přelila přes hráz do polí</i> voda sa preliala cez hrádzu do polí;</p> <p>přelévát se, hovor. přelívát se -ám -ají nedok.</p> <p>1. polievat' sa</p> <p>prolít -lijí/-lejí -lijí/-lejí -lil dok.</p> <p>1. ●● preliat' (v rozlič. význ.): <i>p. kávu sítkem, skrz sítko preliat' kávu cez sitko</i> ◇ <i>p. slzy preliat' slzy; p. (něčí) krev preliat' (niečiu) krv</i>; expr. <i>p. (si) hrdlo, hrub. chřtán preliat' si hrdlo, gágor</i> (vypít' si)</p> <p>prolévat, hovor. prolívat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prelievat'</p>
<p>preliezt', -leziem, -lezú dok.</p> <p>1. ● <i>čo, cez čo přelézt co, přes co: p. (cez) plot</i></p> <p>2. ●● <i>cez čo prolézt čím: p. cez dieru p. dírou</i>; nedok. preliezat', -am, -ajú</p> <p>1. přelézat, přelízat 2. prolézat, prolízat</p>	<p>přelézt -lezu -lezou -lezl dok.</p> <p>1. ● preliezt', predriapat' sa, preškriabať sa: <i>p. (přes) plot preliezt' (cez) plot; p. přes zed' predriapat' sa cez múr</i>;</p> <p>přelézat, hovor. přelízat -ám -ají nedok.</p> <p>1. preliezat'</p> <p>prolézt -lezu -lezou -lezl dok.</p> <p>1. ●● preliezt', preškriabať sa, predriapat' sa: <i>p. plot, plotem preliezt'</i></p>

	<p>plot, cez plot; <i>p. skrz okno</i> preškriabať sa cez oblok</p> <p>2. obyč. prolízt ob. <i>p. při maturitě</i> predriapať sa pri maturite (s ťažkosťami zmaturovať)</p> <p>3. expr. preliezt' (presnorit'): <i>p. kdejaký kout</i> preliezt', <i>popreliezat'</i> kadejaký kút; <i>p. všechny hrady</i> preliezt', <i>popreliezat'</i> všetky hrady; <i>revmatismus mu prolezl celé tělo</i> reumatizmus mu presiakol celé telo</p> <p>prolézat, hovor. prolízat -ám -ají nedok.</p> <p>1. preliezat'</p>
<p>prelomit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● (ve dví) přelomit: <i>p. strom</i></p> <p>2. ●● (prorazit) prolomit: <i>p. mreže</i>; voj. <i>p. front</i> p. frontu; sport. <i>p. most</i> ◇ p. řady nedok. prelamovat', -ujem, -ujú, -ujú</p> <p>1. prolamovat</p> <p>2. prolamovat</p> <p>prelomit' sa</p> <p>1. přelomit se</p> <p>2. prolomit se;</p> <p>nedok. prelamovat' sa</p> <p>1. přelamovat se</p> <p>2. prolamovat se</p>	<p>přelomit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prelomit': <i>p. tyč</i> prelomit' žrd';</p> <p>přelamovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prelamovat': polygr. <i>přelamování</i> prelamovanie</p> <p>přelomit se -í -í dok.</p> <p>1. prelomit' sa: <i>hůl se přelomila</i> palica sa zlomila;</p> <p>přelamovat se -uje -ují nedok.</p> <p>1. prelamovat' sa</p> <p>prolomit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● prelomit': <i>p. mříže</i> prelomit' mreže; <i>p. led</i> prelomit' ľad (i pren.); expr. <i>p. mlčení</i> prelomit' mlčanie; voj. <i>p. frontu</i> prelomit' front</p> <p>2. prebúrat', vybúrat': <i>p. zed'</i> prebúrat' múr; <i>p. otvor</i> vybúrat' otvor</p> <p>3. zohnút', ohnúť': <i>p. nohy v kolenou</i></p>

	<p>zohnúť nohy v kolenách; prolamovat -uji -ují nedok. 1. prelamovať 2. prebúravať, vybúravať 3. zohýnať, ohýnať</p> <p>prolomit se -ím -í dok. 1. prelomiť sa: <i>lávka se prolomila</i> lavička, lávka sa prelomila 2. zohnúť sa, ohnúť sa: <i>p. se v kříži</i> zohnúť sa v křížoch</p> <p>prolamovat se -uji -ují nedok. 1. prelamovať sa 2. ohýnať sa, zohýnať sa</p>
<p>premastiť, -ím, -ia dok. 1. ● přemastiť (příliš): <i>p. maso</i> 2. ●● promastiť (důkladně): <i>p. pokožku</i></p>	<p>přemastiť -ím -í dok. 1. ● přemastiť (příliš omastiť): <i>p. brambory</i> přemastiť zemiaky; přemašťovat -uji -ují nedok. 1. přemašťat', přemašťovat'</p> <p>promastiť -ím -í dok. 1. ●● přemastiť (důkladně namastiť): <i>p. pleť</i> přemastiť pleť 2. zamastiť: <i>promaštěný klobouk</i> zamastený, přemastený klobúk</p>
<p>premazať, -žem, -žú dok. 1. ● přemazať (znovu) 2. ●● promazať (důkladně): <i>p. motor</i>; nedok. premazávat, -am, -ajú 1. přemazávat 2. promazávat</p>	<p>přemazať -žu/-ži -žou/-ží dok. 1. přemazať, přemastiť (příliš namazať): <i>p. ložiska</i> přemazať ložiská 2. ● přemazať (znova namazať): <i>p. lyže</i> <i>voskem</i> přemazať lyže voskom; přemazávat -ám -ají nedok. 1. ●● přemazávat'</p>

	<p>promazat -žu -žou dok.</p> <p>1. ●● promazat', premastit': (dôkladne namazať) <i>p. motor</i> promazať motor; šport. slang. <i>p. lyže</i> promazať lyže (namazať nevhodným voskom)</p> <p>2. ob. expr. prehajdákať: <i>p. mzdu</i> prehajdákať mzdu; <i>p. celou noc</i> prehajdákať celú noc</p> <p>promazávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. promazávat', premasťovať</p>
<p>premenit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● přeměnit: <i>p. mená ulíc</i></p> <p>2. čo, koho na čo, kniž. i v čo (zjinačiť)</p> <p>proměnit, přeměnit co, koho več: <i>p. víno na ocot</i></p> <p>3. ●●● (vyměnit) proměnit: <i>p. peníze</i>; nedok. premieňat', -am, -ajú, zříd. i - premeňovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přeměňovat</p> <p>2. proměňovat</p> <p>premenit' sa</p> <p>1. přeměnit se</p> <p>2. proměnit se;</p> <p>nedok. premieňat' sa</p> <p>1. přeměňovat se</p> <p>2. proměňovat se</p> <p>premenovat', -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. přejmenovat: <i>p. ulicu</i></p> <p>premeňovat' v. premenit'</p>	<p>přeměnit -ím -í dok.</p> <p>1. ● premenit': <i>p. kanceláře na byty</i> premenit' kancelárie na byty</p> <p>přeměňovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. premieňat'</p> <p>přeměnit se -ím -í dok.</p> <p>1. (~; več) premenit' sa (~; na čo): <i>přeměnil se k nepoznání</i> premenil sa na nepoznanie; <i>lítost se přeměnila v hněv</i> ľútosť sa premenila na hnev; <i>čaroděj se přeměnil v zlého ptáka</i> čarodejník sa premenil na zlého vtáka</p> <p>2. zried. vymeniť sa: <i>přeměnili se na svých místech</i> vymenili sa na svojich miestach;</p> <p>přeměňovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. premieňat' sa</p> <p>2. zried. vymieňat' sa</p> <p>proměnit -ím -í dok.</p> <p>1. (co, koho več; co, koho) premenit' (čo, koho, na čo; čo, koho): <i>p. step v ornici</i> premenit' step na ornicu; <i>p. víno v ocet</i> premenit' víno na ocot; <i>p. hlas</i> premenit', zmeniť</p>

	<p>hlas; šport. publ. <i>p. penaltu</i> premeniť jedenástku</p> <p>2. ●●● vymeniť: <i>p. rubl za koruny</i> vymeniť rubel na koruny</p> <p>3. rozmeniť, premeniť: <i>p. stokorunu</i> rozmeniť stokorunáčku;</p> <p>proměňovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. premieňať</p> <p>2. vymieňať</p> <p>3. rozmieňať, premieňať</p>
<p>premerat', -iam, -ajú dok.</p> <p>1. ● přeměřit: <i>znovu p.</i>; expr. <i>p. niekoho očami</i>; expr. <i>p. všetky chodníčky</i> (pochodiť)</p> <p>2. ●● proměřit (důkladně)</p> <p>nedok. premeriavat', -am, -ajú</p> <p>1. přeměřovat</p> <p>2. proměřovat</p>	<p>přeměřit -ím -í dok.</p> <p>1. ● premerat': <i>p. koupennou látku</i> premerat' kúpenú látku; expr. <i>p. (si) niekoho pohľadom</i> premerat' (si) niekoho pohľadom; kniž. (prejsť) <i>několikrát p. pokoj</i> niekoľko rás premerat' izbu</p> <p>přeměřovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. premeriavat'</p> <p>proměřit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● premerat': <i>p. pozemek</i> premerat' pozemok; <i>p. na látce</i> premerat' na látke (pri meraní látky prerobiť)</p> <p>proměřovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. premeriavat' (merat')</p>
<p>premiel'at', -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● přemílat: <i>v ústach p. koláč</i></p> <p>2. expr. <i>koho, čo</i> (mluvit o kom) promílat, přemílet</p> <p>premiel'at' sa expr.</p> <p>1. procházet sem tam: <i>po uliciach stále sa premiel'ajú ľudia</i></p>	<p>přemlít -melu -melou -mlel dok.</p> <p>přemílat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● premiel'at'</p> <p>2. expr. omiel'at'</p>

<p>promietačka, -y, 2. mn, -čiek ž. hovor.</p> <p>1. ● promietačka (stroj)</p> <p>2. promiárna (miestnosť)</p>	<p>promítač -e m.</p> <p>1. promietač;</p> <p>promiatačka¹ -y ž.</p> <p>1. promietačka (pracovníčka obsluhujúca promietací prístroj)</p> <p>promiatačka² -y ž.</p> <p>1. ● promiatačka (promietací stroj i promietacia miestnosť)</p>
<p>promietat', -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● film., geom., fyz. promítat</p> <p>2. ●● (uvažovať) přemítat</p>	<p> přemítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● kniž. rozmýšľať, rozjímať: <i>p. o životě rozjímať</i> o živote</p> <p>promítnout -nu -nou -tl dok.</p> <p>promítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● promietat'</p>
<p>premodelovat', -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. přemodelovat</p> <p>2. kniž. promodelovat (do podrobností)</p>	<p> přemodelovat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>premotat' sa, -tám/-cem, -tajú/-cú dok. expr.</p> <p>1. (chozením, motáním se strávit čas) <i>jen se motat: cez deň sa doma, premoce</i></p> <p>2. (dostat se přes něco) <i>proplést se: p. sa cez krovie ... křoví</i></p> <p>nedok. k 2 premotávat' sa, -am, -ajú</p> <p>1. proplétat se, proplítat se</p>	<p> přemotat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>premrazit', -i neos. dok. expr.</p> <p>1. <i>koho zamrazit</i> koho, otrást kým (strachem)</p>	<p> přemrazit -ím -í dok.</p> <p>1. premrazit' (příliš zmrazit'): <i>p. maso</i> premrazit' mäso</p>
<p>prenajat', -nájmem, -najmú dok.</p> <p>1. ● (dát do nájmu) pronajmout</p> <p>prenajat' si</p> <p>1. najmout si;</p>	<p>pronajmout -jmu -jmou -jal dok.</p> <p>1. ● prenajat': <i>p. příteli domek</i> prenajat' priateľovi domec, domček;</p> <p>pronajímat -ám -ají nedok.</p>

<p>nedok. prenajímať (si), -am, -ajú</p> <p>1. ●● pronajímať</p> <p>2. najímať si</p>	<p>1. ●● prenajímať</p>
<p>preniesť, -nesiem, -nesú dok.</p> <p>1. ● čo, koho kam; čo na koho preniesť: <i>p. posteľ do komory; p. zodpovednosť na druhého</i></p> <p>2. ●● proniesť: (kudy) <i>p. nábytok cez chodbu</i>; nedok. prenášať¹, -am, -ajú</p> <p>1. přenášet</p> <p>2. pronášet</p> <p>preniesť sa</p> <p>1. přestěhovat se: <i>p. sa do druhej izby</i> <i>p. se do druhého pokoje</i></p> <p>2. <i>ponad čo</i> (přejít bez povšimnutí) přenést se přes co;</p> <p>nedok. prenášať sa</p> <p>1. přestěhovávat se</p> <p>2. přenášet se</p> <p>prenosit'</p> <p>prenášať²-am, -ajú</p> <p>1. přenášet</p>	<p>přenést -nese -nesou -nesl dok.</p> <p>1. ● preniesť (v rozlič. význ.): <i>p. dítě přes kaluž</i> preniesť dieťa cez mláku; <i>p. zavazadla do vlaku</i> preniesť, poprenášať batožinu do vlaku; (prepašovať) <i>p. zboží přes hranice</i> preniesť tovar cez hranice; <i>p. televizní obraz</i> preniesť televízny obraz; <i>p. hru před branku soupeře</i> preniesť hru pred bránku súpera; <i>p. nákazu</i> preniesť nákazu; <i>p. pravomoc na nižší orgán</i> preniesť právomoc na nižší orgán ◇ <i>to nepřenese přes srdce</i> ≈ cez to sa neprenesie; to nepřežije; to je naňho priveľa; <i>to přenese přes srdce</i> to on ľahko znesie;</p> <p>přenášet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prenášať: <i>p. hokejové utkání</i> prenášať hokejové stretnutie ◇ <i>láska hory přenáší</i> láska hory prenáša</p> <p>přenést se -nesu -nesou -nesl dok.</p> <p>1. preniesť sa: <i>kůň se přenesl přes překážku</i> kôň sa preniesol, prehupol cez prekážku; <i>p. se přes denní starosti</i> preniesť sa ponad denné starosti</p> <p>2. rozniesť sa: <i>zmatek se přenesl po celé vsi</i> zmätok sa rozniesol po celej dedine;</p> <p>přenášet se -ím -ejí nedok.</p>

	<p>1. prenášať sa</p> <p>pronést <i>-nesu -nesou -nesl</i> dok.</p> <p>1. ●● <i>preniesť</i>: <i>p. nábytek dvermi</i> <i>preniesť nábytok cez dvere; p. vrátnici</i> <i>kradený materiál preniesť cez vrátnicu</i> <i>ukradnutý materiál</i></p> <p>2. <i>predniesť</i>: <i>p. reč predniesť reč</i></p> <p>pronášet <i>-ím -ejí</i> nedok.</p> <p>1. prenášať</p> <p>2. prednášať</p> <p>pronést se <i>-nesu -nesou -nesl</i> dok.</p> <p>1. <i>presiliť sa</i> (ustáť pri nesení dačoho ťažkého): <i>matka se s dítětem v náruči pronesla</i> <i>matka sa s dieťaťom v náruči presilila</i></p> <p>2. <i>ukázať sa ťažkým po dlhšom nesení</i>: <i>kufr se pronesl</i> kufor sa ukázal po <i>dlhšom nosení ťažký</i></p> <p>3. <i>kniž. stať sa známym, vyjsť najavo,</i> <i>prezradiť sa: vzpomeňte, co se proneslo</i> <i>před třemi léty</i> spomeňte si, čo vyšlo <i>najavo pred troma rokmi</i></p>
<p>prenocovat, <i>-ujem, -ujú</i> dok.</p> <p>1. přenocovat</p> <p>2. <i>koho dát, poskytnout komu nocleh</i> nedok. prenocúvat, <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. přenocovat</p> <p>2. dávat, poskytovat komu nocleh</p>	<p>přenocovat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>prepadnúť, <i>-nem, -nú</i> dok.</p> <p>1. ● <i>propadnout</i>: (něčím) ◇ <i>ani jablko by neprepadlo; komu, čomu</i> (podlehnut) <i>p. zmätku</i>; (utrpět neúspěch) <i>zлак prepadol</i>;</p>	<p>přepadnout <i>-nu -nou -dl</i> dok.</p> <p>1. ●● <i>prepadnúť</i> (v rozlič. význ.): <i>dítě přepadlo přes zábradlí</i> dieťa padlo, <i>prepadlo cez zábradlie; vojáci přepadli</i></p>

<p>(ztratit platnosť) <i>listok prepadol</i></p> <p>2. ●● přepadnout: (přes něco) <i>p. ponad zábradlie</i>; (postihnout) <i>prepadol ho strach</i>; (napadnout) <i>prepadol ho zbojník</i>; nedok. prepadat', -ám, -ajú, prepadávat' i prepadúvat', -am, -ajú</p> <p>1. propadávat 2. přepadávat</p> <p>prepadnúť sa</p> <p>1. propadnout se ◇ <i>akoby sa bol do zeme prepadol</i> jako by se byl do vody propadl; <i>div sa od hanby neprepadne</i> může se hanbou propadnout; nedok. prepadat' sa, prepadávat' sa, preprepadúvat' sa</p> <p>1. propadávat se</p>	<p><i>obyvatele vojaci prepadli obyvatel'ov</i>; <i>expr. p. někoho doma hned po ránu</i> prepadnúť niekoho doma zrána, zaránky; <i>expr. p. někoho otázkou</i> prekvapiť niekoho otázkou; <i>prepadla nás únava</i> pridlávila nás únava</p> <p>2. zried. spadnúť: <i>kučery jí přepadly do čela</i> kučery, brčky jej spadli do čela; prepadat, prepadávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prepadat', prepadávat', prepadnúť</p> <p>propadnout -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. ● prepadnúť (v rozlič. význ.): <i>uhlíky propadnou roštem</i> uhlíky prepadnú cez rošt; <i>hra u obecnstva propadla</i> hra u obecnstva prepadla; <i>žák propadl z fyziky</i> žiak prepadol z fyziky; <i>p. kartám oddať sa kartám</i>; <i>vstupenky propadly</i> vstupenky prepadli</p> <p>propadat'², propadávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prepadat', prepadávat', prepadúvat'</p> <p>propadnout se -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. prepadnúť sa: <i>strop se propadl</i> strop sa prepadol ◇ <i>propadl by se hanbou</i> ide sa prepadnúť od hanby; <i>div sa neprepadne od hanby</i>; <i>zmizel, jako když se do země, do vody propadne</i> zmizol, akoby sa do země prepadol</p> <p>propadat se, propadávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. prepadat' sa, prepadávat' sa,</p>
--	--

	prepadúvať sa
<p>prepáliť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● propáliť: <i>p. obrus; p. mnoho uhlia</i></p> <p>2. ●● (pálením zkažit) prepáliť</p> <p>3. expr. <i>čo, koho</i> prostfeliť;</p> <p>nedok. prepalovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. propalovať</p> <p>2. přepalovat</p> <p>prepáliť sa</p> <p>1. propáliť se</p> <p>2. přepáliť se</p> <p>nedok. prepalovať sa</p> <p>1. propalovat se</p> <p>2. přepalovat se</p>	<p>přepáliť -ím -í dok.</p> <p>1. ●● prepáliť (v rozlič. význ.): <i>p. destilát</i> prepáliť destilát; <i>p. drát</i> prepáliť drôt; <i>p. pojistky</i> vypáliť poistky;</p> <p>přepalovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prepařovat</p> <p>přepáliť se -í -í dok.</p> <p>1. prepáliť sa: <i>žárovky se přepálily</i> žiarovky sa prepálili;</p> <p>přepalovat se -uje -ují nedok.</p> <p>1. prepařovat sa</p> <p>propáliť -ím -í dok.</p> <p>1. ● prepáliť: (pálením poškodiť) <i>p.</i> <i>žehličkou košili</i> prepáliť hladidlom košeľu; (pálením utvoriť, vypáliť) <i>p. díru v</i> <i>ubruse</i> vypáliť dieru v obruse; (dôkladne vypáliť) <i>p. cihly</i> prepáliť tehly</p> <p>2. spáliť, popáliť: <i>p. mnoho uhlí</i> spáliť veľa uhlia</p> <p>propalovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prepařovat</p> <p>propáliť se -í -í dok.</p> <p>1. prepáliť sa: <i>trouba se propálila</i> rúra sa prepálila</p>
<p>prepiecť, -pečiem, -pečú -peč! dok.</p> <p>1. ● propéci (dúkladně)</p> <p>prepiecť sa</p> <p>1. propéci se</p> <p>2. hovor. expr. <i>komu</i> (nemít špatné následky)</p>	<p>přepéci, přepéct -peču -pečou -pekl dok.</p> <p>1. prepiecť: (prliš opiecť) <i>přepečené</i> <i>pečivo</i> prepečené pečivo; (trocha opiecť) <i>maso dusíme a pak přepečeme</i> mäso</p>

<p>projít: <i>všetko sa mu prepečie</i> všechno mu projde</p>	<p>dusíme a potom prepečieme; přepékat, hovor. přepíkat -ám -ají nedok. 1. prepekať</p> <p>přepéci se, přepéct se -peču -pečou -pekl dok. 1. prepiečť sa (príliš sa upiečť): <i>pečeně se přepekla</i> pečienka sa prepiekla</p> <p>propéci, propéct, hovor. propíct -peču -pečou -pekl dok. 1. ● prepiečť: (dobře vypiečť) <i>dobře propečený chléb</i> dobre vypečený chlieb; (pečením poškodiť) <i>p. pánvičku</i> prepiečť panvičku; propékat, hovor. propíkat -ám -ají nedok. 1. prepekať</p>
<p>preplatit', -im, -ia dok. 1. ● (zaplatit víc než náleží) přeplatit 2. ●● admin. (vyplatit) proplatit nedok. preplácet', -am, -ajú 1. přeplácet 2. proplácet</p>	<p>přeplatit -ím -í dok. 1. ● preplatit' (zaplatit' viac): <i>p. zboží</i> preplatit' tovar přeplácet -ím -ejí nedok. 1. preplácet' (platit' viac)</p> <p>proplatit -ím -í dok. 1. ●● vyplatit' (v hotovosti): <i>p. výhru, účet</i> vyplatit' výhru, účet proplácet -ím -ejí nedok. 1. vyplácet' (v hotovosti)</p>

<p>preplávať, -am, -ajú dok.</p> <p>1. ● <i>čo, cez čo</i> preplávať, (o plavidlech obyč.) preplout: <i>p. rieku, p. cez jazero</i></p> <p>2. (kudy) proplávať, (o plavidlech obyč.)</p> <p>proplout: <i>p. úžinou; přen. p. úskalím; stud. slang. p. na skúške</i> proplout při zkoušce</p>	<p>přeplavat -u -ou dok.</p> <p>1. ● preplávať: <i>p. (přes) řeku</i> preplávať (cez) rieku</p> <p>proplaviť -ím -í dok.</p> <p>1. lod. preplaviť: <i>p. loď zdymadlem</i> preplaviť loď vzdúvadlom</p> <p>2. vykúpať, okúpať: <i>p. dobytek</i> vykúpať dobytok</p> <p>proplavovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. preplavovať</p>
<p>preplaviť sa, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>cez čo, kam</i> preplaviť sa (plavidlem): <i>p. sa na breh</i></p> <p>2. (kudy) proplout: <i>loď sa preplavila kanálom;</i></p> <p>nedok. preplavovať sa, -ujem, -ujú</p> <p>1. přeplavovat se</p> <p>2. proplouvat</p>	<p>přeplavit se -ím -í dok.</p> <p>1. ● preplaviť sa: <i>p. se na druhý břeh</i> preplaviť sa na druhý breh</p>
<p>prepletať, -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. přeplétat, přeplítat: <i>p. hladko, obrátene p. hladce, obrace; přen. p. nohami, p. rukami, p. prstami</i></p> <p>2. ● proplétat, proplítat: (splétat) <i>p. vlasy so stužkou; (vplétat) reč prepletaná príkladmi</i> prepletať sa</p> <p>1. proplétat se, proplítat se</p>	<p>přeplétat, hovor. přeplítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. preplietat' (znova pliest', pletením prerábať)</p> <p>proplést</p> <p>proplétat, hovor. proplítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● prepletať, preplietat', prepletúvať</p>
<p>prepliest', -pletiem, -pletú dok.</p> <p>1. ● přeplést, přeplíst: <i>p. desať očíek</i></p> <p>2. proplést, proplíst: <i>p. vlasy so stužkou</i></p> <p>prepliest' sa expr. <i>cez čo, pomedzi co, koho</i></p> <p>1. proplést se, proplíst se čím, mezi</p>	<p>přeplést -pletu -pletou -pletl dok.</p> <p>1. ● prepliest' (znova upliet', pletením prerobiť): <i>p. starý svetr</i> prepliest' starý sveter;</p> <p>proplést -pletu, -pletou -pletl dok.</p>

<p>čím, kým</p>	<p>1. <i>preplieť</i>, <i>popreplietat'</i>: <i>p. vlasy stuhou preplieť vlasy stužkou</i>; <i>pren. reč propletená vtipy reč popreplietaná, poprestýkaná vtipmi</i></p>
<p>prepočet, -čtu m.</p> <p>1. ● (výpočet) <i>propočet</i>: <i>kalkulačný p.</i></p> <p>2. ●● (do jiné soustavy) <i>přepočet</i>: <i>p. rubľov na koruny</i></p>	<p>přepoččet -čtu m.</p> <p>1. ●● <i>prepočet</i>: <i>p. důchodu výpočet dôchodku; p. rubľů na koruny přepoččet rubľov na koruny</i></p> <p>propoččet -čtu m.</p> <p>1. ● <i>výpočet, prepočet</i>: <i>p. stavebních nákladů, služebních let výpočet, přepoččet stavebných nákladov, služobných rokov</i></p>
<p>prepočítat', -am, -ajú dok.</p> <p>1. ● <i>přepočítat, přepočíst</i>: (znovu spočítat) <i>p. si peniaze</i>; (převést do jiné soustavy) <i>p. ruble na koruny</i></p> <p>2. ●● odb. (vypočítat) <i>propočítat, propočíst</i>: <i>p. náklady</i>;</p> <p>nedok. prepočítavat', -am, -ajú</p> <p>1. <i>přepočítávat</i></p> <p>2. <i>propočítávat</i></p> <p>prepočítat' sa</p> <p>1. (zmýlit se) <i>přepočítat se, přepočíst se</i></p>	<p>přepočítat -ám -ají, přepočíst -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. ● <i>přepočítat', prerátat'</i>: (znova spočítat', zrátat') <i>p. si peníze prerátat' si peniaze</i>; (previesť na iné hodnoty) <i>p. marky na koruny přepočítat', prerátat' marky na koruny</i></p> <p>přepočítávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. <i>přepočítávat', prerátávat'</i></p> <p>přepočítat se -ám -ají, přepočíst se -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. <i>přepočítat' sa, prerátat' sa</i> (pomýlit' sa pri rátaní): <i>p. se při sečítání přepočítat' sa pri zratúvaní</i>; <i>expr. p. se ve svém příteli prerátat' sa vo svojom priateľovi</i></p> <p>propočítat -am -ají, propočíst -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. ●● <i>vypočítat', vyrátat'</i>: <i>p. náklady, výši důchodu vyrátat' náklady, výšku</i></p>

	<p>dôchodku</p> <p>propočítávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. vypočítavat'</p>
<p>prepracovaný příd.</p> <p>1. ● přepracovaný: <i>nové p-é vydanie;</i> (unavený) <i>som p. jsem p.</i></p> <p>2. ●● propracovaný (důkladně);</p> <p>prepracovanost', -ti ž.</p> <p>1. přepracovanost</p> <p>2. propracovanost</p>	<p>přepracovaný příd.</p> <p>1. ● přepracovaný (vyčerpaný pracou): <i>p. lékař přepracovaný lékař;</i></p> <p>přepracovanost -i ž.</p> <p>1. přepracovanost'</p> <p>propracovaný příd.</p> <p>1. ●● dôkladne vypracovaný, prepracovaný: <i>p-á kresba dôkladne vypracovaná kresba</i></p> <p>2. ●●dobre rozvinutý: <i>p-é tělo sportovce</i> dobře rozvinuté telo športovca;</p> <p>propracovanost -i ž.</p> <p>1. dôkladné spracovanie, prepracovanost'</p> <p>2. dobrá rozvinutost'</p>
<p>prepracovať, -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. ● přepracovat (znovu)</p> <p>2. ●● propracovat (důkladně); nedok. prepracúvať i prepracovávať, -am, -ajú</p> <p>1. přepracovávat</p> <p>2. propracovávat</p> <p>prepracovať sa</p> <p>1. (vyčerpat se) přepracovat se</p> <p>2. k čomu i ~ propracovat se; nedok. prepracúvať sa i</p> <p>prepracovávať sa</p> <p>1. přepracovávat se</p>	<p>přepracovat -uji -ují dok.</p> <p>1. ● přepracovat', prerobit' (znova, jinak spracovať): <i>p. plán práce přepracovat' plán práce; p. román přepracovat' román</i></p> <p>přepracovávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prepracúvať', prepracovávať', prerábať</p> <p>přepracovat se -uji -ují dok.</p> <p>1. prepracovať sa (pracou sa príliš unavít', oslabit', vyčerpať): <i>přepracoval se, nespí prepracoval sa, nespí</i></p>

<p>2. propracovávat se</p>	<p>přeprocovávat se -ám -ají nedok. 1. prepracúvať sa, prepracovávať sa</p> <p>propracovat -uji -ují dok. 1. ●● prepracovať, dôkladne vypracovať: <i>p. cesto vymiesiť cesto</i> 2. (prácou) rozvinúť: <i>studium p. svoj talent štúdiom rozvinúť svoj talent;</i></p> <p>propracovávat -ám -ají nedok. 1. prepracúvať, prepracovávať, dôkladne vypracúvať 2. (prácou) rozvíjať</p> <p>propracovat se -uji -ují dok. 1. prepracovať sa: <i>p. se k správnému názoru prepracovať sa k správному názoru;</i></p> <p>propracovávat se -ám -ají nedok. 1. prepracúvať sa, prepracovávať sa</p>
<p>prepustiť, -ím, -ia, -st'/-sti! dok. 1. ●● <i>koho, čo</i> propustit 2. ● <i>čo, koho komu</i> přepustit, postoupit, přenechat; nedok. prepúšťať, -am, -ajú 1. ●●●● propouštět 2. ●●● přepouštět, postupovat, přenechávat</p>	<p>přepustit -ím -í dok. 1. ● prepustiť (odstúpiť, prenechať): <i>p. známým chatu prepustiť známým chatu</i> 2. vytopiť: <i>p. maslo vytopiť maslo;</i></p> <p>přepouštět -ím -ějí nedok. 1. ●●● prepúšťať (prenechávať) 2. vytápať</p> <p>propustit -ím -í dok. 1. pustiť: <i>p. vodu jezem pustiť vodu cez hať</i> 2. ●● prepustiť (v rozlič. význ.): <i>izolace nepropustila vodu izolácia neprepustila vodu; p. pacienta z nemocnice</i></p>

	<p>prepustit' pacienta z nemocnice; <i>p. vězně prepustit' vězňa; p. někoho ze služby prepustit' niekoho zo služby; p. článek až po úpravě prepustit' článok až po úprave</i></p> <p>propouštět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. púšťat'</p> <p>2. ●●●● prepúšťat'</p>
<p>prerást', -rastiem, -rastú dok.</p> <p>1. ● přerůst ◇ <i>p. niekomu cez hlavu</i></p> <p>2. ●● čím prorůst: <i>tukom prerastené mäso</i></p>	<p>přerůst -rostu -rostou -rostl dok.</p> <p>1. ● prerást' (v rozlič. význ.): <i>syn přerostl otce o půl hlavy syn prerástol otca o pol hlavy; podnik přerostl hranici 1000 zaměstnanců podnik prerástol hranicu 1000 zamestnancov; kniž. dílo přerostlo svou dobu dielo prerástlo svoju dobu, svoje časy; stará kultura přerostla v novou stará kultúra prerástla v novú, do novej</i></p> <p>2. ● vyrást' (veľmi): <i>salát přerostl šalát (veľmi) vyrástol</i></p> <p>◇ <i>přerostl mu, přerostlo mu to přes hlavu prerástol mu, prerástlo mu to cez hlavu;</i></p> <p>přerůstat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prerastat'</p> <p>2. vyrastat' (veľmi)</p> <p>prorůst -roste -rostou -rostl dok.</p> <p>1. ●● zarást', poprerastat': <i>tráva prorostla zeleninu tráva zarástla zeleninu; rybník prorostl rákosím rybník poprerastal trstinou;</i></p> <p>prorůstat -á -ají nedok.</p>

	1. zarastať, prerastať
<p>preraziť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● prorazit: <i>p. tunel; p. frontu; p. do sveta; p. si čelo</i> ◇ <i>hlavou múr neprerazíš</i> (přísl.)</p> <p>2. ●● (rozbit na části) přerazit: <i>ruku ti prerazím</i></p> <p>3. čím, s čím prosadit co: <i>chciť p. svojou vôľou</i> chtít p. svou vůlí</p> <p>nedok. prerážať, -am, -ajú</p> <p>1. prorážet</p> <p>2. přerážet</p> <p>3. prosazovat</p>	<p>přerazit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● polámať, rozlámať, zlámať: <i>kmeny stromu vichřicí přeražené</i> kmene stromov polámané víchricou; <i>p. si kost zlomiť si kost</i></p> <p>2. ● preraziť: ban. zried. <i>p. tunel preraziť tunel</i> (prekopať); odb. <i>p. minci preraziť mincu</i> (vyraziť na mincu nový obraz al. nápis) ◇ <i>jestli to uděláš, tak tě prerazím</i> ak to urobíš, tak ťa dolámem, tak ti hnáty dolámem; <i>jestli mně sem přijde, nohy mu přerazím</i> ak mi sem príde, hnáty mu dolámem;</p> <p>přerážet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. lámať, rozlamovať</p> <p>2. prerážať</p> <p>prorazit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prebitť, preraziť: <i>p. zed' prebitť múr; p. si čelo rozbitť si čelo; p. otvor ve zdi prebitť otvor v múre</i></p> <p>2. ● preraziť: <i>p. frontu preraziť, prelomiť front; (preniknúť, presadiť sa) mladý umělec konečně prorazil</i> mladý umelec konečne prerazil; <i>p. (se) svými názory preraziť so svojimi názormi</i></p> <p>◇ <i>hlavou zed' neprorazíš</i> hlavou múr neprebiješ;</p> <p>prorážet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prebijať, prerážať</p> <p>2. prerážať, prenikať</p>

	<p>prorazit se -ím -í dok. 1. prebiť sa: elektrotech. <i>cívka se prorazila</i> cievka sa prebila</p>
<p>prerečniť, -ím, -ia dok. hovor. 1. <i>koho</i> řečněním přemoci 2. ● expr. prořečníť (mnoho času)</p>	<p>přeřečníť nezpracováno</p> <p>prořečníť -ím -í dok. 1. ● expr. prerečniť: <i>p. celou hodinu</i> prerečniť celú hodinu</p>
<p>prerevať, -em, -ú dok. hovor. 1. ● čo (řevem překonat) přeřvat 2. probrečet: <i>p. celý deň</i></p>	<p>přeřvat -řvu -řvou dok. 1. ● prekričať (hlasom prekonať, prevládať); přeřávat -ám -ají nedok. 1. prekrikovať</p>
<p>prerevidovat, -ujem, -ujú dok. 1. přerevidovat (znovu) 2. prorevidovat (důkladně)</p>	<p>přeřevovat nezpracováno</p>
<p>prerezat, -žem, -žú dok. 1. ● (napříč rozřezat) přeřezat: <i>p. povraz p. provaz</i> 2. ●● (proniknout do hloubky) prořezat: <i>p. si kůžku p. si kůži</i> nedok. prerezávat, -am, -ajú 1. přeřezávat 2. prořezávat prerezat sa 1. (o zubech) prořezat se nedok. prerezávat sa 1. prořezávat se</p>	<p>přeřezat -žu/-zám -žou/-zají dok. 1. ● prerezat': <i>p. si žíly</i> prerezat' si žily; přeřezávat -ám -ají nedok. 1. prerezávat'</p> <p>prořezat -žu/-zám -žou/-zají dok. 1. ●● prerezat': <i>p. si kůži</i> prerezat' si kožu; <i>p. do víka díru</i> prerezat' do veka dieru; <i>p. stromy</i> presvetliť stromy prořezávat -ám -ají nedok. 1. prerezávat'</p> <p>prořezat se -že/-zá -žou/-zají dok. 1. prerezat' sa: <i>dítěti se prořezal první zoubek</i> dieťaťu sa prerezal prvý zúbok; prořezávat se -á -ají nedok.</p>

	1. prerezávať sa
<p>preriediť, -im, -ia dok.</p> <p>1. zředit: (udělat řídkším) <i>p. krv</i>; (zmenšit počet) <i>p. ovce</i></p> <p>2. (o stromech, o větvích) proředit</p> <p>nedok. preried'ovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. zředovat</p> <p>preried'ovat' sa</p> <p>1. prořidnout, prořidnout: <i>preriedená jednotka</i> (vojska) prořídla...</p>	<p>proředit</p> <p>nezpracováno</p>
<p>prerieknuť sa, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● (nechtě prozradit) prořeknout se, prořici se</p> <p>2. ●● (udělat v řeči chybu) přeřeknout se, přeřici se</p> <p>nedok. k 2 preriekat' sa, -am, -ajú</p> <p>1. ●●● přeřikávat se</p>	<p>přeřeknout se, přeřici se, přeřict se - <i>řeknu -řeknou -řekl</i> dok.</p> <p>1. ●● prerieknuť sa, preriecť sa: (urobit' chybu v řeči) <i>p. se na javišti prerieknuť sa na javisku</i>; (neúmyselne dačo prezradit') <i>p. se pri výslechu prerieknuť sa pri vypočúvaní</i>;</p> <p>přeřikat se, přeřikávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●●● preriekať sa</p> <p>prořici, prořict, prořeknout -<i>řeknu -řeknou -řekl</i> dok.</p> <p>1. preriecť, prerieknuť, vyriečť: <i>nic neprořečni!</i> nič nevyriečni!</p> <p>prořici se, prořict se, častejšie prořeknout se -<i>řeknu -řeknou -řekl</i> dok.</p> <p>1. ● preriecť sa, prerieknuť sa, podriečť sa: <i>neopatrně se prořekl</i> neopatrne sa preriekol</p>
<p>prerýť, -ryjem, -ryjú dok.</p> <p>1. ● rozrýt, prorýt (důkladně)</p>	<p>přerýt -ryji -ryjí -ryl dok.</p> <p>1. ●● prerýť: <i>p. záhonek prerýťovat'</i></p>

<p>2. ●● přerýt (znovu); nedok. prerývat', -am, -ajú</p> <p>1. prorývat 2. přerývat 3. kniž. <i>čo, čo čím</i> (přerušovat) přerývat</p> <p>preryt' sa 1. kam prorýt se: <i>krt sa preryl do záhrady</i> krtek...</p> <p>nedok. prerývat' sa 1. prorývat se</p>	<p>hriadku; přerývat -ám -ají nedok. 1. prerývať</p> <p>prorýt -ryji -ryjí dok. 1. ● preryť prorývat -ám -ají nedok. 1. prerývať</p> <p>prorýt se -ryje -ryjí dok. 1. preryť sa; prorývat se -á -ají nedok. 1. prerývať sa</p>
<p>presadit', -ím, -ia dok. 1. ● přesadit': (znovu zasadit) <i>p. strom;</i> (přemístit) <i>p. žiaka do inej lavice</i> 2. ●● (úsilím dosáhnout) prosadit: <i>p. svoju volu</i> p. svou vůli nedok. presadzovat', -ujem, -ujú, k l i - sádzat'¹, -am, -ajú 1. přesazovat 2. prosazovat presadit' sa sport. 1. prosadit se</p> <p>presádzat'², -džem, -džu dok. typ. 1. prosázet (znovu)</p>	<p>přesadit -ím -í dok. 1. ● presadit': (zasadit' na iné miesto) <i>p. květiny</i> presadit' kvetiny; (posadit' na iné miesto) <i>p. žáka</i> presadit' žiaka 2. polygr. presádzat' (znova vysádzat'): <i>p. odstavec</i> presádzat' odsek; přesazovat -uji -ují nedok. 1. presádzat', presadzovat' 2. polygr. presadzovat'</p> <p>prosadit -ím -í dok. 1. ●● presadit', pretlačit' (úsilím napriek prekážkam dosiahnuť): <i>p. svůj názor, plán</i> presadit', pretlačit' svoj názor, plán; <i>p. svou</i> presadit' svoje; <i>p. přítele (na vedoucí místo)</i> pretlačit' priateľa (na vedúce miesto) prosazovat -uji -ují nedok. 1. presadzovat'</p>

	<p>prosadiť se -ím -í dok.</p> <p>1. presadiť sa (úsilím napriek prekážkam dosiahnuť): <i>neumí se p. nevie sa presadiť</i></p> <p>prosazovať se -uji -ují nedok.</p> <p>1. presadzovať sa</p>
<p>presedený příd.</p> <p>1. (unavený seděním) přeseďělý</p> <p>2. hovor. (opotřebovaný seděním) prosezený</p>	<p>prosezený</p> <p>nezpracováno</p>
<p>presediť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● prosedět: <i>p. pár hodin; p. si nohavice</i></p>	<p>přeseďet si -ím -í dok.</p> <p>1. ● presediť: (dlhým sedením poškodiť) <i>p. si sukni vysediť si sukňu; (dlhým sedením unavit') přesezené tělo</i> presedené telo</p> <p>prosedět -ím -í dok.</p> <p>1. ● presediť: <i>p. celé noci presediť celé noci; prosezené kalhoty</i> presedené nohavice</p> <p>2. vysediť: <i>p. dolík vysediť jamku, jamu</i></p> <p>prosedávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. k¹ sedávat, vysedávat</p>
<p>presekat, -ám, -ajú dok.</p> <p>1. ● přesekat: <i>p. korene</i></p> <p>2. ●● prosekat: (udělat otvor) <i>p. cestu; (učinit řidším) p. repu;</i></p> <p>nedok. presekávat, -am, -ajú</p> <p>1. přesekávat</p> <p>2. prosekávat</p> <p>presekávat sa</p> <p>1. <i>kam</i> (obyč. v boji) prosekat se;</p> <p>nedok. presekávat sa</p> <p>1. prosekávat se</p>	<p>přesekat -ám -ají dok.</p> <p>1. ● presekat, popresekávat: <i>p. kořeny</i> pretnúť, popretínať korene;</p> <p>přesekávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. pretínať, presekávat</p> <p>prosekat -ám -ají dok.</p> <p>1. ●● prerúbat, presekat: <i>p. led</i> prerúbat ľad; (preriediť) <i>p. les, repu</i> presekat les, repu</p> <p>prosekat se -ám -ají dok.</p>

	<p>1. prerúbať sa, presekať sa: <i>p. se nepriateľskými radami prerúbať sa nepriateľskými radami</i></p>
<p>preschnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● proschnout (částečně n. zcela)</p> <p>2. ●● přeschnout (příliš); nedok. preschýnať, -am, -ajú i presychať, -ám, -ajú</p> <p>1. prosychat, prosýchat</p> <p>2. přesychat</p>	<p>přeschnout -ne -nou -chl dok.</p> <p>1. ●● preschnúť (veľmi vyschnúť): <i>prádlo přeschlo</i> bielizeň preschla</p> <p>přesychat, přesýchat -á -ají nedok.</p> <p>1. preschýnať, presychať</p> <p>proschnout -nu -nou -chl dok.</p> <p>1. ● preschnúť: <i>obilí proschlo</i> obilie preschlo</p> <p>prosychat, prosýchat -ám -ají nedok.</p> <p>1. preschýnať, presychať</p>
<p>preskočiť, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● přeskočit ◇ <i>nepovedz hop, kým nepreskočíš</i> neříkej hop, dokud jsi nepřeskočil; <i>hlas mu preskočil; smrt' ma preskočila</i> smrt na mne sáhla; hovor. žert. <i>preskočilo mu (koliesko) v hlave</i> ...kolečko v hlavě</p> <p>2. ●● proskočit: (skrz něco) <i>p. cez obruč</i> p. obručí; (pojednou neočekávaně se objevit) <i>úsmev preskočil mu tvárou;</i> nedok. preskakovat, -ujem, -ujú</p> <p>1. přeskakovat</p> <p>2. proskakovat</p>	<p>přeskočit -ím -í dok.</p> <p>1. ● preskočiť (v rozlič. význ.): (skokom sa dostať cez dajakú prekážku) <i>p. (přes) příkop</i> preskočiť (cez) priekopu, (cez) jarok; (skokom zmeniť miesto) <i>p. lod'ky na břeh</i> preskočiť z člňa na breh; hovor. (predbehnúť, predstihnúť) <i>přeskočil i nejlepší žáky</i> preskočil aj najlepších žiakov; (prejsť, prebehnúť) <i>jiskra přeskočila na sousední střechu</i> iskra preskočila na susednú strechu; <i>p. v hovoru z počasí na děti</i> preskočiť v rozhovore z počasia na deti; (zmeniť výšku - o hlase) <i>hlas mu přeskočil</i> hlas mu preskočil; (vynechať) <i>p. stránku v knize</i> preskočiť stránku v knihe; (zlyhať) <i>v hodinách preskočilo péro</i> v hodinách preskočilo pero ◇ <i>neříkej hop, dokud nepřeskočíš, jsi nepřeskočil</i> nepovedz, nekrič hop, kým</p>

	<p>nepreskočíš, dokiaľ si nepreskočil; expr., <i>preskočilo mu kolečko v hlavě</i> preskočilo mu koliesko v hlave; preskakovat -uji -ují nedok. 1. preskakovať</p> <p>proskočit -ím -í dok. 1. ●● preskočit' (cez dačo): <i>p. obručí</i> preskočit' cez obruč 2. vyskočit' (neočakávane sa zjaviť): <i>na nebi</i> <i>proskočily hvězdy</i> na nebi vyskočili hviezdy proskakovat -uji -ují nedok. 1. preskakovať (cez dačo) 2. vyskakovať (neočakávane sa zjavovať)</p> <p>proskočit se -ím -í dok. 1. vyskákat' sa: <i>děti se šly p. po</i> <i>zahradě</i> deti sa išli vyskákat' do záhrady</p>
<p>presmažit', -ím, -ia dok. kuch. 1. ● prosmažit (dôkladne) 2. přesmažit (znovu)</p>	<p>přesmažit -ím -í dok. 1. príliš upražiť: <i>p. cibulku</i> príliš upražiť cibuľku</p> <p>prosmažit -ím -í dok. 1. ● vypražiť (dôkladne): <i>p. řízek</i> vypražiť rezeň (dôkladne) 2. minút' na praženie: <i>p. hodně tuku</i> minút' na praženie veľa tuku, prevyprážať prosmažovat -uji -ují nedok. 1. vyprážať, pražiť (dôkladne)</p>

<p>prespat', <i>-spím, -spia, -spaný/-spatý</i> dok.</p> <p>1. ● prospat: <i>p. celý deň</i></p> <p>2. ●● (prenocovat) přespat: <i>prespí aj na sene</i></p> <p>3. hovor. pejor. <i>koho</i> (připravít svobodné děvče o panenství) zbouchnout;</p> <p>nedok. <i>k 1,2</i> prespávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. prospávat</p> <p>2. přespávat</p> <p>prespat' sa hovor. expr.</p> <p>1. (o svobodném děvčeti) ztratit panenství, zapomenout se</p>	<p>přespat <i>-spím -spí</i> dok.</p> <p>1. ●● prespat': <i>p. u známých</i> prenocovať u známých; <i>p. noc prespat'</i> noc</p> <p>přespávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prespávat' (prenocúvať)</p> <p>prospat <i>-spím -spí</i> dok.</p> <p>1. ● prespat': <i>p. celé odpoledne prespat'</i> celé popoludnie</p> <p>◇ <i>prospal by soudný den</i> ten spí, aj keď hromy bijú</p> <p>prospávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prespávat': <i>p. celé dny spat'</i> celé dni</p> <p>prospat se <i>-spím -spí</i> dok.</p> <p>1. pospat' si (dobře, trochu): <i>p. se po namáhavé práci pospat'</i> si po namáhavej robote</p>
<p>prestat', <i>-stanem, -stanú</i> dok.</p> <p>1. ● přestat</p> <p>nedok. prestávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. ●● přestávat</p> <p>prestat', <i>-stojím, -stoja</i> dok.</p> <p>1. ●●● přestát: <i>p. celý deň; p. mnoho strachu</i></p> <p>2. ●●●● prostát</p>	<p>přestat <i>-stanu -stanou</i> dok.</p> <p>1. ● prestat': <i>p. vzdychat</i> prestat' vzdychať; <i>neví, kdy má p. nevie, kedy má prestat'</i>; <i>p. s kouřením prestat'</i> s fajčením, prestat' fajčiť; <i>přestala ji těšit</i> <i>hudba prestala ju tešit'</i> hudba; <i>bouřka už přestala</i> búrka už prestala</p> <p>◇ ob. <i>s takovou mně přestaň!</i> takto so mnou nehovor!; <i>když je hra v</i> <i>nejlepším, přestaň</i> (keď je hra) V najlepšom prestaň;</p> <p>přestávat¹ <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. ●● prestávat'</p>

	<p>přestát -<i>stojím -stojí</i> dok.</p> <p>1. ●●● prestát': (prekonať, prežiť) <i>p. nemoc prestát' chorobu; zried. (stráviť státim) p. koncert prestát' koncert;</i></p> <p>přestávat² -<i>ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. zried. <i>prekonávať, prežívať</i></p> <p>prostát -<i>stojím -stojí</i> dok.</p> <p>1. ●●●● prestát' (stráviť čas stánim): <i>p. před pokladnou hodinu prestát' pred pokladnicou hodinu; p. část pracovní doby prestát' časť pracovného času</i></p>
<p>prestavať, -<i>viam, -vajú</i> dok.</p> <p>1. ● prestavět: <i>p. školu</i></p> <p>2. prostavět: <i>p. tisíce</i></p>	<p>přestavět -<i>ím -ějí</i> dok.</p> <p>1. ● prestavať: (znova al. inak postaviť) <i>p. dům prestavať dom; (preorganizovať) p. státní aparát prestavať štátny aparát; p. mužstvo prestavať mužstvo</i></p> <p>2. prestaviť, poprestavovať (postaviť na iné miesto): <i>p. nábytek prestaviť nábytok;</i></p> <p>přestavovat¹ -<i>uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. <i>prestavovať</i></p> <p>přestavit -<i>ím -í</i> dok.</p> <p>1. prestaviť (premiestiť): <i>p. nábytek poprestavovať nábytok</i></p> <p>přestavovat² -<i>uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. <i>prestavovať</i></p> <p>prostavět NEZPRACOVÁNO</p>
<p>prestrelit', -<i>ím, -ia</i></p> <p>1. ●● <i>co, koho</i> prostřelit</p> <p>2. ● <i>hovor. co</i> (přehnat) přestřelit</p>	<p>přestřelit, -<i>ím, -í</i> dok.</p> <p>1. ● prestrelit' (strelit' ďalej al. vyššie, ako je cieľ) <i>p. branku, prestrelit' branku;</i></p>

<p>nedok. prestrel'ovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. prostřelovat</p> <p>2. přestřelovat</p>	<p><i>fotbalista z vyloženej pozize přestřelil</i></p> <p>futbalista z vyloženej pozície prestrelil;</p> <p>(strelou prerazit') <i>p. křídlo</i> prestrelit' křídlo;</p> <p>expr. (prehnať, zveličiť) <i>ve své kritice silně</i> <i>prestřelil</i> vo svojej kritike veľmi</p> <p>prestrelil</p> <p>přestřelovat, -uji, -ují nedok.</p> <p>1. prestrelovať</p> <p>prostřelit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● prestrelit': <i>p. okno</i> prestrelit' okno</p>
<p>prestúpit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● přestoupit: <i>p. prah; p. z nohy na</i> <i>nohu; p. na autobus; p. na inú vieru; p.</i> <i>zákon</i></p> <p>2. ●● <i>koho, čo</i> (proniknout) prostoupit</p> <p>nedok. prestupovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přestupovat</p> <p>2. prostupovat</p>	<p>přestoupit -ím -í dok.</p> <p>1. ● přestúpiť (v rozlič. význ.): <i>p. na levou</i> <i>nohu</i> prestúpiť na ľavú nohu; (presadnúť) <i>p. do jiného vlaku</i> prestúpiť na iný vlak; (preskočiť) <i>p. hranice země</i> prestúpiť hranice krajiny; <i>p. vyměřený</i> <i>čas</i> prestúpiť vymeraný čas; (zmeniť príslušnosť) <i>p. na jinou víru</i> prestúpiť na inú vieru; (porušiť) <i>p. dopravní řád</i> prehrešiť sa proti dopravnému poriadku</p> <p>přestupovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prestupovať</p> <p>prostoupit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● trocha kniž. přestúpiť (naplniť, preniknúť): <i>vůně květin</i> prostoupila <i>vzduch</i> vôňa kvetov prestúpila vzduch</p> <p>prostupovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prestupovať (naplňovať, prenikať)</p>
<p>presušit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● přesušit (nadmíru)</p> <p>2. ●● prosušit (důkladně);</p>	<p>přesušit -ím -í dok.</p> <p>1. ● presušit' (vysušit' nad potrebnú mieru): <i>p.</i> <i>seno</i> presušit' seno</p>

<p>nedok. presušovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. presušovať</p> <p>2. prosušovať</p> <p>presušiť sa</p> <p>1. presušiť se</p> <p>2. prosušiť se</p> <p>nedok. presušovať sa</p> <p>1. presušovať se</p> <p>2. prosušovať se</p>	<p>presušovať -uji -ují, presoušet -ím -ejí</p> <p>nedok.</p> <p>1. presušovať, presúšať (vysúšať nad potrebnú mieru)</p> <p>prosušiť -ím -í dok.</p> <p>1. ●● presušiť (dôkladne vysušiť): <i>vítr prosušil seno vietor presušil seno</i></p> <p>presušovať -uji -ují, prosoušet -ím -ejí</p> <p>nedok.</p> <p>1. vysúšať</p>
<p>presýtiť sa, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● presýtiť se: ~ i čoho, čím (prejst se) <i>p. sa mäsa, mäsom p. se masem; čím, koho (príliš se nabažiť) p. sa zábavou</i></p> <p>2. čím (úplne proniknout) prosytit se: <i>vzduch presýtený parami</i></p> <p>nedok. presycovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. presycovať</p> <p>2. prosycovať</p> <p>presýtiť</p> <p>1. ●● čo, čo čím prosytit</p> <p>nedok. presycovať</p> <p>1. prosycovať</p>	<p>presýtiť -ím -í dok.</p> <p>1. presýtiť: (nadmieru, príliš nachovať) <i>p. si žaludek presýtiť si žalúdok; (príliš naplniť) trh je presycen zbožím trh je presýtený tovarom; fyz., chem. p. roztok presýtiť roztok;</i></p> <p>presycovať -uji -ují nedok.</p> <p>1. presycovať</p> <p>presýtiť se -ím -í dok.</p> <p>1. ● presýtiť sa: (prejest sa, objest sa) <i>p. se masem presýtiť sa mäsom; (nabažiť sa, do vôle užiť) p. se veľkomestským životom presýtiť sa veľkomestským životom; p. se lásky presýtiť sa lásky;</i></p> <p>presycovať se -uji -ují nedok.</p> <p>1. presycovať sa</p> <p>prosytiť -ím -í dok.</p> <p>1. ●● presýtiť: <i>p. pôdu hnojivem presýtiť pôdu hnojivom</i></p> <p>prosytiť -uji -ují nedok.</p>

	1. presycovať
<p>prešit', -šijem, -šijú dok.</p> <p>1. ● prešit' (znovu): <i>p. šaty</i></p> <p>2. ●● prošit' (ozdobně, kvůli zesílení ap.) <i>prešivané rukavice, prešivaná deka p-á pokrývka</i></p> <p>nedok. prešívat', -am, -ajú</p> <p>1. prešívat'</p> <p>2. prošívat'</p>	<p>přešít -šiji -šijí -šil dok.</p> <p>1. ● přešít', poprešívat'</p> <p>přešívat -ám -ají nedok.</p> <p>1. přešívat'</p> <p>prošít -šiji -šijí dok.</p> <p>1. ●● přešít', poprešívat'</p> <p>prošívat -ám -ají nedok.</p> <p>1. přešívat'</p>
<p>prešlahnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. (prudce šlehnout) přešlehnout</p> <p>2. ● (šlehnutím prorazit) prošlehnout</p> <p>nedok. prešlahovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přešlehovat'</p> <p>2. ●● prošlehovat';</p> <p>nás. prešlehúvat', -am, -ajú</p> <p>1. přešlehovávat'</p> <p>2. prošlehovávat'</p>	<p>přešlehnout</p> <p>nezpracováno</p> <p>prošlehnout -ne -nou -hl dok.</p> <p>1. ● vyšľahnúť: <i>plameny prošlehly tmou</i> plamene vyšľahli do tmy</p> <p>prošlehávat -á -ají, prošlehovat -uje – ují nedok.</p> <p>1. ●● vyšľahovať', vyšľahávat'</p>
<p>prešliapnúť, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● (překročit) přešlápnout</p> <p>2. ●● (šlápnutím probořit) prošlápnout</p>	<p>přešlápnout -nu -nou -pl dok.</p> <p>1. ● přešliapnúť: (preniesť váhu tela z jednej nohy na druhú) <i>polekaně p. nastrašeno, poľakane přešliapnúť</i>; (překročit') <i>p. čáru přešliapnúť čiaru</i></p> <p>prošlápnout -nu -nou -pl dok.</p> <p>1. ●● přešliapnúť (preboriť): <i>p. tenkou vrstvou ledu přešliapnúť tenkú vrstvu ľadu</i></p> <p>2. přešliapat': <i>p. cestu přešliapat' cestu</i> (šliapaním urobiť)</p>
prešpekulovaný příd. hovor. expr.	přespekulovaný, prospekulovaný

<p>1. prospekulovaný: <i>p. román</i></p> <p>2. přechytralý, prohnaný, přespekulovaný</p>	<p>nezporacováno</p>
<p>prešpekulovať², -ujem, -ujú dok. hovor.</p> <p>1. prospekulovat: (promyslet) <i>dobře to prešpekuloval</i>; (promarnit) <i>prešpekuloval celý majetok</i></p>	<p>prospekulovat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>preťahovačka¹, -y, 2. mn. -čiek ž. tech.</p> <p>1. ● protahovačka (stroj)</p> <p>preťahovačka², -y, 2. mn. -čiek ž. obyč. v mn. hovor.</p> <p>1. (zdržování) průtah, tahačky</p>	<p>přetahovač</p> <p>přetahovačka¹ -y ž.</p> <p>1. preťahovačka</p> <p>přetahovačka² -y ž.</p> <p>1. obuv. preťahovačka (stroj)</p> <p>protahovač</p> <p>protahovačka¹ -y ž.</p> <p>1. preťahovačka (osoba)</p> <p>protahovačka² -y ž.</p> <p>1. stroj. hrúbkovačka</p> <p>2. ● polygr., text. preťahovačka</p> <p>3. kuch. špikovačka (špikovacia ihla)</p>
<p>pretancovať², -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. ● pretancovať, pretančit: <i>p. niekoľko figúr</i>; (přes něco) <i>p. sálu</i></p> <p>2. ●● protancovat, protančit: <i>p. celú noc</i></p>	<p>přetancovat -uji -ují, přetančit -ím -í dok.</p> <p>1. odtancovať: <i>p. valčik odtancovať valčik</i></p> <p>2. ● pretancovať: (tancujúc prejsť) <i>p. celý sál pretancovať celú sálu</i></p> <p>protancovat -uji -ují, protančit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● pretancovať: <i>p. celou noc pretancovať celú noc</i>; <i>p. všechny valčíky</i></p>

	<p><i>s jedním tanečníkem</i> pretancovať všetky valčíky s jedným tanečníkom; <i>p. střívičky</i> pretancovať topánky (v tanci zodrať); <i>p. sálem</i> pretancovať sálou</p>
<p>preťat', -nem., -tnú, min. -ťal dok. 1. ● přetít, přetnout: (rozdvojit): <i>p. povraz</i> ◇ <i>p. gordický uzol</i> roztít, rozseknout gordický uzel; (přerušit) <i>p. rozhovor</i>; 2. ●● protít, protnout: (prorazit) <i>p. ruku</i>; (porušit) <i>výkrik přeťal ticho</i>; (překřížit) <i>p. trať</i>; geom. <i>p. plochu rovinou</i> nedok. pretínať', -am, -ajú 1. pretínať 2. protínať preťat' sa 1. (překřížit se) protnout se 2. kniž. probít se, prosekat se nedok. pretínať' sa 1. protínať se 2. probíjet se, prosekávat' se</p>	<p>přetnout, přetít -tnu -tnou -ťal dok. 1. ● preťat' (rozťat'): <i>p. provazy</i> preťat' povrazy; pren. expr. <i>p. hovor</i> preťat' rozhovor přetínat -ám -ají nedok. 1. pretínať protnout, protít -tnu -tnou -ťal dok. 1. ●● preťat' protínat -ám -ají nedok. 1. pretínať</p>
<p>pretiahnuť', -nem, -nu dok. 1. ● přetáhnout: (přemístít) <i>p. lavicu</i>; (dostat něco přes něco, pokrýt) <i>p. si ponad hlavu perinu</i> <i>p. si přes...</i> ◇ <i>p. niekomu medový motúz popod nos mazat</i> <i>někomu med okolo pusu</i>; <i>koho (získat) p. niekoho na svoju stranu</i>; (poškodit) <i>p. hodiny</i>; (zlehka přejít) <i>p. niečo žehličkou</i>; expr. <i>koho čím</i> (uhodit) <i>p. niekoho palicou...</i> holí 2. <i>koho</i> (ošidit přehnanou cenou) natáhnout: <i>pretiahol ma, vzal za to 100 korún</i> 3. ●● protáhnout: (provléci) <i>p. niť cez</i></p>	<p>přetáhnout -nu -nou -hl dok. 1. ● pretiahnuť' (v rozlič. význ.): (ťahaním premiestiť) <i>p. stůl</i> pretiahnuť' stůl; hovor. (prebrať) <i>p. hráče do jiného oddílu</i> <i>prebrať hráča do iného oddielu</i>; (ťahaním dostať cez něco, ponad něco) <i>p. plachtu přes vůz</i> pretiahnuť' plachtu cez voz; (zľahka prejsť po dačom) <i>p. britvu po remeni</i> <i>pretiahnuť' britvu po remeni</i>; expr. (udriet') <i>p. kluka rákoskou</i> pretiahnuť' chlapca trstenicou; (nadmieru unaviť, ponat'ahovať, presiliť) <i>p. si svaly</i> pretiahnuť' si svaly; <i>p. péro u hodínek</i> pretiahnuť' pero na</p>

<p><i>ihlu... jehlu; (zdloužit) p. poslední slabiku; (časově prodloužit) p. schůzku p. schůzi;</i></p> <p>nedok. pret'ahovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. přetahovat 2. protahovat</p> <p>pretiahnuť sa</p> <p>1. ●●● (prací si ublížit) přetáhnout se 2. ●●●● protáhnout se; (o času) <i>obed sa pretiahol;</i> (narovnat se) <i>pes sa pretiahol;</i> (zdloužit) <i>tváře sa im pretiahli</i> obličej se jim protáhly; nedok. pret'ahovat' sa</p> <p>1. přetahovat se 2. protahovat se</p>	<p>hodinkách; (prekročit') <i>p. vyučovací hodinu o pět minut</i> pretiahnuť vyučovací hodinu o pět minut;</p> <p>přetahovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. přet'ahovat'</p> <p>přetáhnout se -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ●●● pretiahnuť sa: (ťahaním sa dostať) <i>p. se přes okraj zdi</i> pretiahnuť sa cez okraj múru; hovor. expr. (presiliť sa) <i>přetáhl se, a teď nemůže pracovat</i> pretiahol sa, a teraz nemôže pracovať;</p> <p>přetahovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. přet'ahovat' sa</p> <p>protáhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ●● pretiahnuť (v rozlič. význ.): <i>p. nit vřetenem</i> pretiahnuť nič cez vreteno; <i>p. komín</i> prečistiť komín; <i>p. tvář</i> pretiahnuť tvár; <i>p. schůzi</i> pretiahnuť schůzku</p> <p>2. prejšť: <i>vojsko protáhlo zemí</i> vojsko přešlo krajinou</p> <p>protahovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. přet'ahovat'</p> <p>protáhnout se -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ●●●● pretiahnuť sa (v rozlič. význ.): <i>kočka se protáhla pod vrátky</i> mačka sa pretiahla popod vrátka, dverce, dvierka; <i>pes se protáhl</i> pes sa pretiahol (vystrel) <i>jednání se protáhne</i> rokovanie sa pretiahne (predĺži)</p>
---	---

	<p>protahovat se -uji -ují nedok. 1. preťahovať sa</p>
<p>pretiečť, -tečie, -tečú dok. 1. ● přetéci: (přes okraj) <i>mlieko pretieklo; kalich pretiekol;</i> (odtéci) <i>mnoho vody pretieklo dolu Váhom</i> 2. ●● (skrz něco) protéci: <i>množstvo vody pretečie korytom rieky</i> nedok. pretekat', -á, -ajú i pretekávat', -a, -ajú 1. přetekat 2. protekat</p>	<p>přetéci, přetéct -teče -tečou -tekl dok. 1. ● pretiečť: <i>mléko přeteklo</i> mlieko pretieklo; <i>číše přetekla</i> čaša pretiekla; přetékat -á -ají nedok. 1. pretekať, pretekávať protéci, protéct -teče -tečou -tekl dok. 1. ●● pretiečť: <i>korytem řeky proteče množství vody</i> korytom rieky pretečie mnoho, množstvo vody; protékat -á -ají nedok. 1. pretekať</p>
<p>pretlačit', -ím, -ia dok. 1. ● <i>koho, čo cez čo, čím, kade, kam</i> protlačit koho, co čím, kudy, kam: <i>p. koho cez dvere, dvermi</i> p. koho dvermi; <i>p. zeleninu</i> 2. přetisknout: (znovu vytisknout) <i>p. článok;</i> (opatřit přetiskem) <i>p. známku pečiatkou...</i> razítkem; nedok. pretláčat', -am, -ajú i pretlačovat', -ujem, -ujú 1. protlačovat 2. přetiskovat pretlačit' sa 1. ●● <i>cez čo, čím</i> přetlačit se čím nedok. pretláčat' sa i pretlačovat' sa 1. protlačovat se</p>	<p>přetlačit nezpracováno protlačit -ím -í dok. 1. ● pretlačit', pretisnúť: <i>p. hlavu mříží</i> pretisnúť hlavu cez mreže; <i>p. blatník auta</i> prelúpiť blatník auta; expr. <i>protlačil svého přítele na vedoucí místo</i> pretlačiť svojho priateľa na vedúce miesto protlačovat -uji -ují nedok. 1. pretláčať, pretískať protlačit se -ím -í dok. 1. ●● pretlačit' sa, pretisnúť sa: <i>p. se dvermi</i> pretlačiť sa dverami, cez dvere; protlačovat se -uji -ují nedok. 1. pretláčať sa, pretískať sa</p>
<p>pretlak, -u m.</p>	<p>přetlak -u m.</p>

<p>1. ● potrav. protlak</p> <p>2. ●● (zvýšený tlak) přetlak: <i>p. vzduchu, pary</i></p>	<p>1. ●● fyz., tech., tel. pretlak;</p> <p>přetlakový príd.</p> <p>1. pretlakový</p> <p>protlak -u m.</p> <p>1. ● pretlak: <i>zeleninový p. zeleninový pretlak</i>; <i>p. z rajským jablíček pretlak z rajčiakov</i></p>
<p>pretopit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. přetavit</p> <p>pretopit' sa</p>	<p>přetopit -ím -í dok.</p> <p>1. prekrútiť, prehriať (príliš vyhriať): <i>p. miestnosť prekrútiť miestnosť</i>;</p> <p>přetápět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. prekurovať, prehrievať</p>
<p>pretrhat', -ám, -ajú dok.</p> <p>1. ● přetrhat: (roztrhnout) <i>p. lano</i>; (přerušit) <i>p. všetky zväzky</i></p> <p>2. protrhat: (proděravit) <i>p. sieť p. síť</i>; zeměd. <i>p. repu</i>;</p> <p>nedok. pretrhat'¹ i pretrhávat', -am, -ajú</p> <p>1. ●● zeměd. protrhávat, jednotit: <i>p. repu</i></p>	<p>přetrhat -ám -ají dok.</p> <p>1. ● pretrhať, popretfhať (roztrhať): <i>p. pouta pretrhať putá</i>; <i>p. vzájemné styky pretrhať, popretfhať vzájomné styky</i></p> <p>2. zried. prečiarat', poprečiarokovať': <i>p. nesprávna slova poprečiarokovať nesprávne slová</i></p> <p>přetrhávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● pretrhávať, pretfhať</p> <p>2. zried. prečiarokovať'</p>
<p>pretrhnúť', -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● přetrhnout: <i>p. niť</i>; <i>p. spojenie</i></p> <p>2. ●● (udělat trhlinu) protrhnout: <i>p. hrázu p. hráz</i></p> <p>3. <i>koho, čo přetrhnout, ztrhat</i> (přílišnou námahou)</p> <p>nedok. k 1, 2 pretrhat'², pretrhávat', -am, -ajú i pretrhovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. přetrhávat, přetrhovat</p> <p>2. protrhávat</p>	<p>přetrhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● pretrhnúť': <i>p. řetízek pretrhnúť' retiazku</i></p> <p>2. zried. prečiarкнуť': <i>p. slovo prečiarкнуť' slovo</i></p> <p>přetrhovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. pretfhať, pretrhávať</p> <p>2. zried. prečiarokovať'</p> <p>přetrhnout se -nu -nou -hl dok.</p>

<p>pretrhnúť sa</p> <p>1. přetrhnout se 2. protrhnout se 3. přetrhnout se, ztrhat se ◇ <i>ide sa p. div se nepřetrhne</i> nedok. pretrhat' sa, pretrhávat' sa i pretrhovať sa</p> <p>1. přetrhávat se, přetrhovat se 2. protrhávat se</p>	<p>1. pretrhnúť sa: (roztrhnúť sa) <i>tkanička u boty se přetrhla</i> šnúrka na topánke sa pretrhla; expr. (prácou sa veľmi vysiliť) <i>může se p., ale nezavděčí se</i> nezavďačí sa, ani keby sa pretrhol</p> <p>přetrhovat se -uje -ují nedok.</p> <p>1. zried. pretrhávat' sa</p> <p>protrhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ●● pretrhnúť: <i>p. síť pretrhnúť siet'</i></p> <p>protrhnout se -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. pretrhnúť sa</p> <p>protrhat -ám -ají dok.</p> <p>1. pretrhat', popretrhávat', popretřhat': <i>povodeň protrhala hráze</i> povodeň pretrhala hrádze; poľnohosp. <i>p. řepu</i> pretrhat' repu</p> <p>protrhávat -ám -ají, trocha zastar.</p> <p>protrhovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. pretrhávat', pretřhat', pretrhovat'</p> <p>protrhat se -ám -ají dok.</p> <p>1. popretřhat' sa, popretrhávat' sa: <i>hráz se protrhla</i> hrádzka sa popretřhala</p> <p>protrhávat se -ám -ají, trocha zastar.</p> <p>protrhovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. pretrhávat' sa, pretřhat' sa, pretrhovat' sa</p>
<p>pretriět', -iem, -ú dok.</p> <p>1. ● přetřít: (lehce přejet) <i>p. si rukou čelo;</i> (lehce natřít) <i>p. si tvár pudrom</i></p> <p>2. ●● protřít: (přejet po něčem s úmyslem odstranit) <i>p. si oči ◇ p. niekomu fúzy</i></p>	<p>přetřít -třu -třou -třel dok.</p> <p>1. poutierať: <i>p. stůl prachovkou</i> poutierať stôl prachovkou; <i>p. si kapesníkem čelo</i> poutierať si vreckovou čelo</p>

<p>vypálit někomu rybník (překazit plán); <i>čo, čo cez čo</i> (prolisovat) <i>p. zeleninu cez sito...</i> sítom</p> <p>3. přeškrtnout; nedok. pretierat', -am, -ajú</p> <p>1. přetírat 2. protírat 3. přeškrťávat</p>	<p>2. ● pretriet': (zľahka potriet') <i>p. boty krémom pretriet' si topánky krémom;</i> (znova al. inak natriet') <i>p. plot pretriet' plot;</i> přetírat -ám -ají nedok.</p> <p>1. utierat' 2. pretierat'</p> <p>protřít -třu -třou -třel dok.</p> <p>1. ●● pretriet': <i>p. si oči pretriet' si oči;</i> <i>p. si brýle pretriet' si okuliare;</i> <i>p. brambory pretriet' zemiaky</i> (prelisovat) ◇ expr. <i>p. někomu zrak, oči otvorit'</i> dakomu oči; protírat -ám -ají nedok.</p> <p>1. pretierat'</p>
<p>pretvárat' pretvárat' sa¹</p> <p>1. přetvořovat se</p> <p>pretvárat' sa², -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● přetvařovat se, přetvářet se</p>	<p>přetvořit -ím -í dok. přetvářet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. pretvárat'</p> <p>přetvařovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● pretvarovat' sa, pretvárat' sa: <i>neuměl se p. nevedel sa pretvarovat'</i></p>
<p>preúčtovat', -ujem, -ujú dok. účet.</p> <p>1. ● přeúčtovat 2. ●● (zúčtovat) proučtovat</p>	<p>přeúčtovat -uji -ují dok.</p> <p>1. ● účt. přeúčtovat'</p> <p>proučtovat -uji -ují dok.</p> <p>1. ●● účt. zúčtovat': <i>p. náklady zúčtovat'</i> náklady</p>
<p>prevádzat', -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● převádět: <i>p. dobytok na druhú stranu;</i> práv., účet. <i>p. majetok na nový účet</i></p> <p>2. odb. (vykonávat) provádět: <i>p. stavbu</i></p>	<p>převést převádět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. ● prevádzat'</p> <p>provést</p>

	<p>provádět -ím -ějí nedok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prevádzať 2. (koho) tancovať (s kým) 3. konať, robiť, realizovať 4. vypracúvať, zhotovovať 5. predvádzať, hrať
<p>preválit', -im, -ia dok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ● <i>koho, čo</i> převalit, povalit 2. expr. (válením otočit) převalit: <i>p. oči</i> <p>nedok. prevalovat', -ujem, -ujú</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. převalovat <p>prevalit' sa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. převalit se; <p>nedok. prevalovat' sa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. převalovat se 	<p>převalit -ím -í dok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ● zried. prekotúľať: <i>p. sudy do sklepa prekotúľať balvan do pivnice; p. balvan z cesty prekotúľať balvan z cesty</i> 2. ● převalit' (prevrátiť): <i>p. dítě do sněhu převalit' dieťa do snehu</i> <p>převalovat -uji -ují nedok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kotúľať, gúľať: <i>p. špalky kotúľať kláty</i> 2. prevaľovať (prevracať): <i>p. štěňátko (na záda) prevaľovať šteňa (na chrbát); p. labužnický víno na jazyku prevaľovať labužnický víno na jazyku</i> <p>převalit se -ím -í dok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. převalit' sa: <i>přes hráz se převalila voda cez hrádzu sa prevalila voda; pren. expr. přes jeho hlavu se převalilo mnoho let cez jeho hlavu sa prehnalo mnoho rokov; (prevrátiť sa) p. se z boku na bok převalit' sa z boka na bok; pytel se převalil vrece sa prevalilo</i> <p>převalovat se -uji -ují nedok.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prevaľovať sa: <i>vlny se převalovali jedna přes druhou vlny sa prevaľovali jedna cez druhú; mraky se převalují po obloze oblaky sa prevaľujú na oblohe;</i>

	<p><i>p. se neklidně na lůžku prevaľovat' sa</i> nepokojne na posteli</p> <p>provalit -ím -í dok. 1. pretrhnúť: <i>proud vody provalil hráz</i> prúd vody pretrhol hrádzu</p> <p>provalovat -uji -ují nedok. 1. pretřhat'</p> <p>provalit se -ím -í dok. 1. prevalit' sa, pretrhnúť sa: <i>vřed se provalil</i> vred sa prepučil 2. vyvalit' sa: <i>hnis se provalil z rány</i> hnis, hnoj sa vyvalil z rany</p> <p>provalovat se -uji -ují nedok. 1. prevaľovat' sa 2. vyvaľovat' sa: <i>p. se v posteli</i> vyvaľovat' sa v posteli</p>
<p>prevážit', -im, -ia dok. 1. ● převážit: (znovu) <i>p. ovocie</i>; (převýšit váhou) <i>prevázil politický motiv</i>; (vychýlit z vodorovné polohy) <i>p. brvno</i> 2. ● (navážit víc) provážit nedok. prevažovat', -ujem, -ujú 1. převažovat 2. provažovat prevažovat' sa 1. (vychýlit se z rovnovážné polohy) převážit se nedok. prevažovat' sa 1. převažovat se</p>	<p>převážit -ím -í dok. 1. ● převážit': (znova odvážit') <i>p. zboží</i> prevážit' tovar; (navážit' viac) <i>prodavač spíše nedovázil, než převázil</i> predavač skôr nedovázil, ako prevázil; (vychýlit' z vodorovnej polohy) <i>p. lod'ku</i> prevážit' člnok; (prevládnuť) <i>převázil politický zřetel</i> prevázil politický zreteľ prevažovat -uji -ují nedok. 1. prevažovat' převážit se -ím -í dok. 1. prevážit' sa: <i>převázil se na lod'ce a spadl do vody</i> prevázil sa na člnku a spadol do vody</p>

	<p>převažovat se -uji -uji nedok. 1. prevažovať sa</p> <p>provázit -ím -í dok. 1. prevážiť (stratiť pri vážení)</p>
<p>previesť, -vediem, -vedú dok. 1. ● převést: <i>koho, čo</i> (z jednoho místa na druhé n. přes něco) <i>p. niekoho cez most... přes most; čo na koho, na čo</i> práv. <i>p. majetok na syna</i> 2. ●● (kudy) provést, převést: <i>p. cez hranice</i> 3. <i>koho</i> expr. (napálit) převézt koho, vyzrát nad kým</p>	<p>převést -vedu -veou -vedl dok. 1. ● previesť (v rozlič. význ.): <i>p. dítě přes lávku</i> previesť dieťa cez lavičku; <i>p. dešťovou vodou do jímky</i> previesť dažďovú vodu do záchytky; <i>p. majetek na ženu</i> previesť majetok na ženu; <i>p. zaměstnance na jiné pracoviště</i> previesť zamestnancov na iné pracovisko; <i>p. dramatické dílo do rozhlasové formy</i> previesť dramatické dielo do rozhlasovej formy; převádět -ím -ějí nedok. 1. prevádzať</p> <p>provést -vedu -vedou dok. 1. ●● previesť: <i>p. někoho přes hranice</i> previesť niekoho cez hranice; <i>p. cizince městem</i> previesť, povodiť cudzinca po meste 2. (koho) zatancovať si (s kým): <i>p. všechna děvčata</i> zatancovať si so všetkými dievčencami 3. vykonať, urobiť, uskutočniť, realizovať: <i>p. svůj záměr, úmysl</i> uskutočniť svoj zámer, úmysel; <i>p. zkušební let</i> vykonať skúšobný let; <i>p. reformu</i> urobiť reformu; <i>provedl, co si umínil</i> vykonal, čo si zaumienil; <i>cos</i></p>

	<p><i>provedl?</i> čo si vyviedol?</p> <p>4. vypracovať, zhotoviť: <i>mistrně provedená výšivka</i> majstrovsky vyhotovená výšivka</p> <p>5. predviesť, zahrať: <i>p. operu, divadelní hru, hudební suitu</i> predviesť, zahrať operu, divadelnú hru, hudobnú suitu</p> <p>◇ <i>p. svou</i> urobiť (si) svoje, po svojom; presadiť svoje</p> <p>provádět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. prevádzať</p> <p>2. (koho) tancovať (s kým)</p> <p>3. konať, robiť, realizovať</p> <p>4. vypracúvať, zhotovovať</p> <p>5. predvádzať, hrať</p>
<p>previezt', -veziem, -vezú dok.</p> <p>1. ● prevézt: <i>p. niekoho do nemocnice</i></p> <p>2. ●● provézt: (vykonať projíždku) <i>p. hostí po meste</i>; (dopraviť skrz něco) <i>p. cez bránu</i> p. bránou;</p> <p>nedok. prevážat', -am, -ajú</p> <p>1. převážet</p> <p>2. provážet</p> <p>previezt' sa</p> <p>1. převézt se: <i>previezol sa na druhý breh</i>; hovor. <i>p. sa o jednu stanicu d'alej</i></p> <p>2. (užiť projíždky) provézt se: <i>p. sa na lodké</i>; nedok. prevážat' sa</p> <p>1. převážet se</p> <p>2. provážet se</p>	<p>převézt -vezu -vezou -vezl dok.</p> <p>1. ● previezt': <i>p. raněné do nemocnice</i> previezt' ranených do nemocnice</p> <p>2. hovor. expr. <i>prekabátit', ošudit': zuřil, jak ho převezli</i> zúril, ako ho prekabátili;</p> <p>převážet -ím -ějí nedok.</p> <p>1. prevážat'</p> <p>provézt -vezu -vezou -vezl dok.</p> <p>1. ●● previezt' (v rozlič. význ.)</p> <p>provážet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prevážat'</p> <p>provézt se -vezu -vezou -vezl dok.</p> <p>1. previezt' sa: <i>p. se na loďce</i> previezt' sa na člunku</p>
<p>prevláčít', -im, -ia dok. zeměd.</p>	<p>převláčet -ím -ejí, převláčít -ím -í dok.</p>

<p>1. (vykonat vláčení) provláčet</p> <p>2. převláčet (znovu)</p>	<p>1. poľnohosp. prebrániť</p> <p>převlačovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. brániť</p> <p>provláčet -ím -ejí dok.</p> <p>1. ryb. vláčením pretiahnuť</p> <p>2. poľnohosp. prebrániť: <i>p. pole</i> prebrániť polia</p>
<p>prevládat¹, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● prevládat</p> <p>prevládat², -džem, -džu dok.</p> <p>1. přemoci</p> <p>prevládat' sa</p> <p>1. přemoci se</p>	<p>převládat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● prevládat' (mať prevahu): <i>v lese převládají duby</i> v hore převládajú duby</p>
<p>prevládnout', -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● (nabýt převahy) prevládnout</p> <p>2. <i>koho, čo</i> přemoci</p>	<p>převládnout -ne -nou -dl dok.</p> <p>1. ● prevládnout' (získať prevahu): <i>převládl u ní strach (nad rozvahou)</i> převládol u nej strach (nad rozvahou)</p>
<p>prevliecť', -vlečiem, -vlečú dok.</p> <p>1. ● <i>čo cez čo, čím</i> provléci, provléknout, provlíknout <i>co čím</i></p> <p>2. ●● <i>čo</i> převléci (vyměnit ložní prádlo): <i>p. periny</i></p> <p>nedok. prevliekat', -am, -ajú</p> <p>1. provlékat, provlíkat</p> <p>2. převlékat, převlíkat</p> <p>prevliecť' sa</p> <p>1. provléci se, provléknout se, provlíknout se: (přetáhnout se) <i>p. sa úzkým otvorem</i>; expr. (s námahou se dostat) <i>prevliekol sa cez dvor</i> (dvorom) provlékl se dvorem</p>	<p>převléci, převléct -vleču -vlečou -vlekl, převléknout, hovor. převlíknout -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. ●● prevliecť', prezliecť', preobliecť': <i>p. dítě</i> prezliecť dieťa; <i>p. peřiny</i> prevliecť periny; <i>p. chlapce za námořníka</i> preobliecť chlapca za námorníka</p> <p>2. ●● zried. prevliecť': <i>p. svetr přes hlavu</i> prevliecť sveter cez hlavu</p> <p>převlékat, hovor. převlíkat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prevliekat', prezliekat', preobliekat'</p> <p>2. zried. prevliekat'</p>

<p>2. hovor. ◇ <i>do čoho převléci se,</i> převléknout se, převlíknout se: <i>p. sa do šiat</i>; nedok. prevliekať sa</p> <p>1. provlékat, provlíkat</p> <p>2. převlékat, převlíkat</p>	<p>převléci se, převléct se -<i>vleču -vlečou -vlekl,</i></p> <p>převléknout se, hovor. převlíknout se -<i>nu -nou -kl</i> dok.</p> <p>1. prevliecť sa, prezliecť sa, preobliecť sa: <i>p. se do domácich šatů prezliecť sa do domácich šiat</i></p> <p>2. zried. zvliecť sa (o daktorých živočíchoch): <i>raci se převléknou raky sa zvlieču;</i></p> <p>převlékat se, hovor. převlíkat se -<i>ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prevliekať sa, prezliekať sa, preobliekať sa</p> <p>2. zried. zvliekať sa (o daktorých živočíchoch)</p> <p>provléci, provléct -<i>vleču -vlečou,</i> provléknout, hovor. provlíknout -<i>nu -nou -kl</i> dok.</p> <p>1. ● prevliecť: <i>p. nit ouškem jehly</i> prevliecť niť cez uško, uškom ihly</p> <p>2. preplieť, popreplietat': <i>košílka provlečená stuhami</i> košielka popreplietaná stuhami</p> <p>provlékat, hovor. provlíkat -<i>ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prevliekať</p> <p>2. prepletať, preplietat'</p> <p>provléci se, provléct se -<i>vleču -vlečou,</i> provléknout se, hovor. provlíknout se -<i>nu -nou -kl</i> dok.</p> <p>1. prevliecť sa: <i>p. se dveřmi</i> prevliecť</p>
---	--

	<p>sa dvermi</p> <p>2. zried. pretiahnuť sa (časovo): <i>nemoc sa provlékla</i> choroba sa pretiahla</p> <p>provlékat se, hovor. provlíkat se -ám – aji nedok.</p> <p>1. prevliekať sa</p> <p>2. zried. preťahovať sa (časovo)</p>
<p>prevodový příd.</p> <p>1. ● práv. převodný: <i>p-é právo</i></p> <p>2. ● tech. převodový</p>	<p>převod -u m.</p> <p>převodový příd.</p> <p>1. ● převodový: <i>p-á akce</i> prevodová akcia; tech. <i>p. řetěz</i> prevodová reťaz</p>
<p>prevozný příd.</p> <p>1. ●● (týkající se převozu) převozní: <i>p-é clo</i></p> <p>2. ● (mohoucí být převážen) převozný, pojízdní: <i>p. přístroj</i></p>	<p>převozný příd.</p> <p>1. ● prevozný (dající sa previezt'): <i>p-é kurníky</i> prevozné kuríny</p> <p>převozní příd.</p> <p>1. ●● prevozný (týkající sa prevozu)</p> <p>2. prievozný (týkajúci sa prievozu)</p>
<p>prevrat, -u m.</p> <p>1. ● převrat</p> <p>2. rozvrat</p>	<p>převrat -u m.</p> <p>1. ● prevrat (v rozlič. význ.): <i>p. ve vědě</i> prevrat vo vede; <i>kontrarevoluční p.</i> kontrarevolučný prevrat; <i>provést p.</i> urobiť prevrat;</p> <p>převratový příd.</p> <p>1. prevratový</p>
<p>prevrstvit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. (přeskupit) převrstvit</p> <p>2. ● (zeměd.) provrstvit</p> <p>nedok. prevrstvovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. převrstvovat</p> <p>2. provrstvovat</p> <p>prevrstvit' sa</p>	<p>převrstvit -ím -í dok.</p> <p>1. ● poľnohosp. prevrstviť</p> <p>převrstvovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prevrstvovať</p> <p>provrstvit -ím -í dok.</p> <p>1. prevrstviť</p>

<p>1. převrstvit se; nedok. prevrstvovat' sa 1. převrstvovat se</p>	<p>prevrstvovat -uji -ují nedok. 1. prevrstvovat'</p>
<p>prevrtat', -am, -ajú dok. 1. ● provrtat nedok. prevrtavat' i prevrtávat', -am, -ajú 1. provrtávat prevrtat' sa 1. provrtat se; nedok. prevrtavat' sa i prevrtávat' sa 1. provrtávat se</p>	<p>převrtat -ám -ají nedok. 1. tech. prevrtat' (opätovným vítáním upraviť): <i>p. válec prevrtat' valec;</i> převrtávat -ám -ají nedok. 1. prevrtávat', prevrtávat' provrtat -ám -ají dok. 1. ● prevrtat': <i>p. prkno prevrtat' dosku</i> <i>◇ dal by si pro peníze, pro korunu</i> <i>koleno p. za groš by aj voš na jarmok</i> <i>hnal</i> provrtávat -ám -ají nedok. 1. prevrtat', prevrtávat' provrtat se -ám -ají dok. 1. prevrtat' sa provrtávat se -ám -ají nedok. 1. prevrtat' sa, prevrtávat' sa</p>
<p>prezriet¹, -iem, -ú dok. 1. prohlédnout, prohlídnout prezriet' sa 1. prohlédnout se, prohlídnout se prezriet², -zreje, -zrejú dok. 1. ● přezrát nedok. prezrievat', -a, -ajú 1. přezrávat</p>	<p>přezrát -zraje -zrají dok. 1. ● prezriet': <i>otrhat ovoce, dříve než</i> <i>přezraje</i> obrat' ovocie, kým prezreje přezrávat -á -ají nedok. 1. prezrievat'</p>
<p>prežrat¹, -žeriem, -žerú, trp. -žraný/ -žratý dok. 1. ●● prožrat: <i>mole přežrali šaty;</i></p>	<p>přežrat se -žeru -žerou dok. 1. ● přežrat' sa: <i>krávy se přežraly</i> <i>zeleného</i> kravy sa přežrali zeleného,</p>

<p>nedok. prežierat', -am, -ajú</p> <p>1. prožírat</p> <p>prežrat' sa</p> <p>1. <i>cez čo, čím kam</i> prožrat se čím;</p> <p>nedok. prežierat' sa¹</p> <p>1. prožírat se</p> <p>prežrat'², -žeriem, -žerú dok. vulg.</p> <p>1. <i>čo</i> prožrat: <i>p. majetok</i></p> <p>prežrat' sa ~ í čoho</p> <p>1. ● prežrat se</p> <p>prežierat'², -am, -ajú nedok.</p> <p>1. polykat</p> <p>nedok. prežierat' sa</p> <p>1. přežírat se</p>	<p>obžrali zeleným; hrub. <i>guláš se mu brzy přežral</i> guláš sa mu skoro prejedol</p> <p>přežírat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. prežierat' sa</p> <p>prožrat -žeru -žerou dok.</p> <p>1. ●● prežrat': (prehrýzt', rozožrat') <i>moli prožrali kabát</i> mole prežrali kabát;</p> <p>hrub. (jedením minút) <i>všetchno prožerou</i> všetko prežerú</p> <p>prožírat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prežierat', rozožierat'</p> <p>prožrat se -žeru -žerou dok.</p> <p>1. prežrat' sa (prehrýzt' sa);</p> <p>prožírat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. prežierat' sa (prehrýzat' sa)</p>
<p>prežit', -žijem, -žijú dok.</p> <p>1. ●● prožit': <i>p. detstvo; p. sklamanie</i></p> <p>2. ● <i>koho, čo</i> přežit</p> <p>nedok. prežívat', -am, -ajú</p> <p>1. prožívat</p> <p>2. přežívat</p>	<p>přežit -žiji -žijí -žil dok.</p> <p>1. ● prežit': <i>p. své děti</i> prežit' svoje deti;</p> <p><i>p. bitvu</i> přežit' bitku</p> <p>prežívat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prežívat'</p> <p>prožit -žiji -žijí dok.</p> <p>1. ●● prežit': <i>p. mládí na venkově</i> prežit' mladosť na vidieku; <i>p. radostné dojmy</i> zažit' radostné dojmy</p> <p>prožívat -ám -ají nedok.</p> <p>1. prežívat'</p>
<p>prchnut', -ne, -nu nedok.</p> <p>1. (o stromech, o listí) oprchávat, opadávat</p> <p>2. (o ptácích) pelichat</p> <p>3. (o peří) opadávat: <i>perie prchne</i></p>	<p>prchnout -nu -nou -chl dok.</p> <p>1. utiect', ujsť': <i>kam chceš p.? kde chceš ujsť?; p. z vězení</i> utiect' z väzenia</p>

<p>pri předl, se 6. p.</p> <p>1. ● při se 6. p.: vyjadřuje a (stav) <i>byť pri síle</i>; b (podmínku) <i>pri dobrom svetle</i>; c (přípustku) <i>pri najlepšej vôli</i>; d (vztah současnosti děje) <i>pri tých spomienkach</i></p> <p>2. u s 2. p.: vyjadřuje a (místní blízkost) <i>pri dome</i>; b (přívodní okolnosti) <i>pri obede</i>; <i>pri príležitosti</i>; c (účelovou spojitost) <i>je pri koňoch</i> d (společensví, spojitost) <i>mysl'ou je pri ňom</i>; <i>naučil sa remeslu pri otcovi</i></p>	<p>při predl. s L</p> <p>1. ● při: (vyjadřuje miestnu blízkost') <i>pole při silnici roľa</i>, <i>pole při ceste</i>; <i>stát při zdi</i> stát' při múre; <i>mít peníze při sobě</i> mať peniaze při sebe; <i>mít něco při ruce</i> mať dačo při ruke; (účasť na istej činnosti al. stave) <i>asistovat při operaci</i> asistovať při operácii; <i>musí být při všem</i> musí byť při všetkom; (stav) <i>udržovat někoho při životě</i> udržovať niekoho při živote; <i>hovor. být při síle</i> byť při síle; <i>být při smyslech</i> byť při zmysloch; <i>být při penězích</i> byť při peniazoch, při groši; (spoločenstvo, spojitost') <i>jsi při mamince nebo při tatínkovi?</i> si při mamičke alebo při oteckovi?; <i>stát při někom</i> stát' při dakom; (spôsob činnosti al. okolnosti, za ktorých sa dačo koná, al. stav, v ktorom dačo trvá) <i>studuje při zaměstnání</i> študuje při, popri zamestnaní; <i>přišel o život při pouličním neštěstí</i> prišiel o život při pouličnom nešťastí; <i>přistihnout někoho při činu</i> pristihnúť niekoho při čine; <i>při pěti dětech je to malý příjem</i> při piatich deťoch (na päť detí) je to malý príjem; (podmienku) <i>při dobré vůli je možné se dohodnout</i> při dobrej vôli sa možno dohodnúť; (přípustku) <i>nepodařilo se mu to ani při nejlepši vůli</i> zařídít ani při najlepšej vôli sa mu to nepodarilo zariadiť; (vzťah, zreteľ) <i>přiřahat při zdraví dětí</i> prisahať při zdraví detí</p> <p>◇ <i>žít při zemi</i> (≈) trieť biedu, psotu; <i>je</i></p>
---	---

	<i>při těle je pri sebe</i>
<p>priam prísl.</p> <p>1. hned: <i>to tak priam nebude</i></p> <p>2. ● přímo: <i>vidia si priam do žalúdka;</i> (zdůrazňuje platnost některého výrazu ve větě) <i>je to priam zázrak;</i> (ve spojení se spoj. čo, hoci se zesíleným přípustkovým významem) i kdyby přímo, třeba by přímo: <i>nikoho sa nebojí, čo by to bol priam čert...</i> i kdyby to byl přímo čert, třeba by to byl přímo čert</p>	<p>přímo¹ prísl.</p> <p>1. ● přímo (v rozlič. význ.): <i>jít p. domů íst' priamo domov dívat se p. do očí dívať sa, pozerat' sa priamo do očí;</i> tel. <i>p. hľad'!</i> přímo hľad'!; mat. <i>p. úměrný</i> přímo úmerný; <i>sedět p. sedieť</i> přímo (vystreto); <i>to se tě p. týká</i> to sa ťa priamo týka (bezprostredne); <i>pochází p. z Prahy</i> pochádza priamo z Prahy; <i>řekl svůj názor p.</i> povedal svoj názor přímo (otvorene, úprimne)</p> <p>přímo² část.</p> <p>1. priam, priamo, takmer, hovor. čajsi (zdůrazňuje význam slova al. výrazu, před kterým stojí): <i>p. zázračný lék</i> priam zázračný liek; <i>to je p. neuvěřitelné</i> to je priam neuveriteľné</p>
<p>príbuzenstvo, -a s.</p> <p>1. příbuzenství: <i>krvné p.</i></p> <p>2. ● příbuzenstvo</p>	<p>příbuzenstvo -a s.</p> <p>1. ● příbuzenstvo, rodina (súhrn príbuzných): <i>p. z otcovy strany</i> příbuzenstvo, rodina z otcovej strany; <i>matčino p.</i> matkina rodina</p>
<p>přičítat', -am, -ajú dok. i nedok. <i>co komu, čomu</i></p> <p>1. ● dok. přičíst</p> <p>2. nedok. přičítat</p> <p>nás. přičítovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. ●● přičítávat</p>	<p>přičíst -čtu -čtou -četl -četla/-čtla dok.</p> <p>1. připočítat', přirátat': <i>p. další čísla k součtu</i> přirátat' ďalšie čísla k súčtu</p> <p>2. ● přičítat' (připísať, prisúdiť): <i>p. někomu vinu za neúspěch</i> přičítat' dakomu vinu za neúspech</p> <p>◇ <i>p. někomu něco k dobru, k tíži</i> přirátat' dakomu dačo k dobru, na ťarchu;</p>

	<p>přičítat -ám -ají nedok.</p> <p>1. pripočítavať, pripočítovať, prirátovať</p> <p>2. pričítovať (pripisovať, prisudzovať)</p>
<p>pridať</p> <p>pridať sa¹</p> <p>1. ● pridať se, pridružiť se</p> <p>pridať sa², -á, -ajú dok.</p> <p>1. komu i ~ príhodiť se, stáť se: <i>môže sa mu p. nešťastie</i></p> <p>2. komu (prijít vhod) hodiť se: <i>to sa mi pridá</i></p> <p>3. komu naskytnout se, nahodiť se;</p> <p>nedok. k 1 pridávať sa¹, -am, -ajú</p> <p>1. priházet se, stávat se</p> <p>pridávať</p> <p>pridávať sa² ku komu i ~</p> <p>1. ●● pridávať se</p>	<p>pridať se -ám -ají dok.</p> <p>1. ● pridať sa (v rozlič. význ.): <i>p. se k prívodu pridať sa k sprievodu; p. se k návrhu pridať sa k návrhu; p. se k nepříteľi pridať sa k nepriateľovi; p. se na stranu utlačovaných pridať sa na stranu utlačaných</i></p> <p>pridávať se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● pridávať sa (v rozlič. význ.): <i>p. se k prívodu pridávať sa k sprievodu; p. se k obecnému mínění pridávať sa k všeobecnej mienke</i></p>
<p>pridržať, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>koho, čo</i> pridržeť</p> <p>2. <i>koho</i> (nedovolit odejít) zdržeť</p> <p>nedok. pridržáť, pridržiavať, -am, -ajú</p> <p>zříd. i pridržovať, -ujem, -ujú</p> <p>1. ●● pridržovať: <i>koho, čo</i> (poněkud držet) <i>p. si klobúk</i> ◇ <i>p. niekoho nakrátko držet</i> někoho zkrátka; <i>koho k čomu</i> (vést někoho k čemu) <i>p. děti k práci</i></p> <p>2. <i>koho</i> (nedovolovat odejít) zdržovat</p> <p>pridržať sa</p> <p>1. ●●● <i>čoho</i> pridržeť se;</p> <p>nedok. pridržáť sa, pridržiavať sa,</p> <p>zříd. i prodržovať sa</p>	<p>pridržeť -ím -í dok.</p> <p>1. ● pridržať: <i>p. dveře pridržať dvere</i></p> <p>2. pritiahnúť, priprieť: <i>p. hocha k učení pritiahnúť chlapca k učení; p. děti k pořádku priprieť děti na poriadok;</i></p> <p>pridržovať -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● pridržať, pridržiavať</p> <p>2. priťahovať, pripierať, pridržať, pridržiavať</p> <p>pridržeť se -ím -í dok.</p> <p>1. ●●● pridržať sa: <i>p. se zábradlí pridržať sa zábradlia</i></p> <p>2. (koho, čeho) zotrvať, vytrvať (pri kom, pri</p>

<p>1. ●●●● přidržovat se: <i>p. sa stola</i>; <i>p. sa starých obyčaji</i></p>	<p>čom): <i>p. se svých přátel</i> zotrvať pri svojich priateľoch; <i>p. se starých zvyků</i> zotrvať pri starých zvykoch</p> <p>3. (čeho) vybrat' si, zvolit' si (čo): <i>přidržíím se jeho myšlenek</i> budem sa spravovať podľa jeho myšlienok; přidržovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●●●● pridřžať sa, pridržiavať sa</p>
<p>pridusiť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. přidusit: <i>p. hlas</i>; <i>skoro sa vo vode pridusil</i></p> <p>2. ● (o ohni, světle) udusit</p>	<p>přidusit -ím -í dok.</p> <p>1. ● pridusit': (čiasťočne uhasit') <i>p. oheň</i> pridusit' oheň; (pritlmit') <i>p. hlas</i> pridusit' hlas</p>
<p>priečiť sa, -im, -ia nedok.</p> <p>1. ● přičit se: <i>čomu</i> (být v rozporu) <i>to sa prieči zdravému rozumu</i>; <i>komu</i> (být protivný) <i>jedlo sa mi prieči</i></p> <p>2. s kým i ~ přit se</p>	<p>přičit se -ím -í nedok.</p> <p>1. ● priečiť sa, protivit' sa: trocha zastar. <i>p. se vůli rodičů</i> priečiť sa vůli rodičov; <i>to se přičí zdravému rozumu</i> to sa prieči zdravému rozumu</p>
<p>priečka, -y, 2. mn. -čok ž.</p> <p>1. ● přička</p> <p>2. ● přepážka <i>p-y na rebríku</i> <i>p-y na žebříku</i></p> <p>3. ●● geom. <i>p-y v stajni ... v stáji</i>; <i>pryčna</i></p>	<p>přička -y ž.</p> <p>1. ● šteblík, stupka, priečka: <i>p-y žebříku</i> šteblíky na rebríku</p> <p>2. ●● priečka: (stena) <i>zděná p.</i> murovaná priečka; (výstuž) <i>kánoe s dvěma p-mi</i> kanoe s dvoma priečkami; geom. <i>p.</i> <i>mimoběžek</i> priečka mimobežník</p>
<p>priečky přísl. nář..</p> <p>1. přičně, napřič</p>	<p>přička, - y ž.</p> <p>1. šteblík, stupka, priečka: <i>p-y žebříku</i> šteblíky na rebríku</p> <p>2. priečka: (stena) <i>zděná p.</i> murovaná priečka; (výstuž) <i>kánoe s dvěma p-mi</i> kanoe s dvoma priečkami; geom. <i>p.</i> <i>mimoběžek</i> priečka mimobežník</p>
<p>priečník¹, -a, 1. mn. -ci m.</p> <p>1. hašteřivec, škorpil</p>	<p>přičník -u m.</p> <p>1. ● stav. priečník, priečnica</p>

<p>priečník², -a m.</p> <p>1. ● příčník: <i>p. okna</i></p>	
<p>priečny¹ príd.</p> <p>1. ● (jsoucí napříč) příčný</p> <p>2. odporující, přícíící se, vzpurný;</p> <p>priečne prisl.</p> <p>1. ●● příčně, napříč</p> <p>2. vzpurně</p>	<p>příčný príd.</p> <p>1. ● priečny: <i>p-á ulice</i> priečna ulica; stav. <i>p-á zed'</i> priečny múr; tech. <i>p-é měřítko</i> priečne meradlo;</p> <p>příčně prisl.</p> <p>1. ●● priečne, priekom</p>
<p>priehľad, -u m.</p> <p>1. ● průhled</p>	<p>průhled -u m.</p> <p>1. ● priezor, priehľad (otvor, ktorým sa možno pozerat'): <i>udělat si p. ve stěně stanu</i> urobiť si priezor v stene stanu</p> <p>2. výhled: <i>okénkem kabiny byl p. na moře</i> oblóčikom kabíny bol výhľad na more</p> <p>průhledový príd.</p> <p>1. priezorový</p> <p>přehled -u m.</p> <p>1. prehľad: (rozhl'ad) <i>z galérie byl p. po celém sále</i> z galérie bol prehľad po celej sále; (celková znalost') <i>mít p. o něčem</i> mať prehľad o dačom; (stručné zhrnutie) <i>měsíční p-y</i> mesačné prehľady</p>
<p>priehrada, -y, 2. mn. -hrad ž.</p> <p>1. ● přehrada, příhrada, přepážka: <i>drevená p.</i></p> <p>2. ●● přehrada: <i>údolná p.</i>; přen. <i>colná p.</i>; <i>spoločenská p.</i>; fon.</p> <p>3. anat. přepážka: <i>p. nosná, srdcová p.</i> nosní, srdeční;</p> <p>priehradka, -y, 2. mn. -diek ž. zdrob.</p>	<p>přehrada -y ž.</p> <p>1. ● prieprava, priehrada: <i>p-y ve stájích</i> priepavy v maštaliach</p> <p>2. ●● priehrada (vodná);</p> <p>přehradka -y ž. zdrob.</p> <p>1. ●●● priehradka</p>

<p>1. ●●● k l přehrádka, přepážka: <i>p. v stole; poštová p.</i></p>	
<p>priehyb, -u m. 1. průhyb, prohyb: <i>p. tyče</i> 2. ● krejč. přehyb, puk: <i>p. nohavíc p. kalhot</i></p>	<p>přehyb -u m. 1. odb. priehyb: <i>p. plechu priehyb plechu</i> 2. ● záhyb: <i>p. látky záhyb látky</i></p> <p>průhyb -u m. 1. tech. priehyb: <i>p. konstrukce priehyb konštrukcie</i></p>
<p>priechod, -u m. 1. ● (místo přechodu) přechod: <i>p-y na uliciach</i> 2. ●● (místo, kudy lze projít) průchod: <i>p. domom</i></p>	<p>přechod -u m. 1. prechod (prechádzanie): <i>p. armády přes Karpaty prechod armády cez Karpaty; p. z klidu do pohybu prechod z pokoja do pohybu; p. k socialistické spoločnosti prechod k socialistickej spoločnosti</i> 2. ● priechod (miesto, kadiaľ sa prechádza): <i>na ulici jsou vyznačený p-y na ulici sú vyznačené priechody</i> 3. lek. prechod (klimaktérium)</p> <p>průchod -u m. 1. prechod (prechádzanie, prejdenie): <i>p. vojska městem prechod vojska mestom</i> 2. ●● priechod (miesto na prechádzanie): <i>prorazit ve zdi p. prebúrat' v múre priechod</i> 3. dát p., zjednat p. dať miesto, voľnosť: <i>dát p. žalú dať miesto žiaľu, vyžalovať sa; zjednat p. pravdě zaistiť uplatnenie pravdy</i></p>
<p>priekora, -y, 2. mn. -kor ž. i priekor, -</p>	<p>příkoří -í s.</p>

<p><i>u</i>, 6. j. <i>-e</i> m., obyč. v mn. priekory</p> <p>1. ● vzdor: <i>robiť niekomu niečo na p-u</i>, <i>p-y</i>, <i>na priekor</i> dělat někomu navzdory</p> <p>2. zřid. křivda</p>	<p>1. ● <i>priekora</i>, <i>príkorie</i>, <i>priekorizeň</i>: <i>činit někomu p. robiť dakomu priekory</i>; <i>snášet p. znášat' príkorie</i></p>
<p>prielom, <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● průlom: <i>p. hradieb</i>; voj. <i>p. na fronte</i></p> <p>2. (přírodní) průrva, soutěska</p> <p>3. ●● zastar. (předěl) přelom: <i>na p-e storočia</i></p>	<p>průlom <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● prielom: <i>p. do zdi prielom do múru</i></p> <p>2. ● voj. prelom</p> <p>průlomový příd.</p> <p>1. prelomový: <i>p. útok prelomový útok</i></p> <p>přelom <i>-u</i> m.</p> <p>1. lom: <i>p. ocele lom ocele</i></p> <p>2. ●● kniž. prelom: <i>na p-u století na prelome storočia</i>; <i>hospodářský p. hospodársky prelom</i></p>
<p>priemysel, <i>-slu</i>, 6. j. <i>-sle</i> m.</p> <p>1. ● průmysl</p> <p>2. nář.. důmysl, vynalézavost</p>	<p>průmysl <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● priemysel;</p> <p>průmyslový příd.</p> <p>1. priemyselný, priemyslový</p> <p>průmyslově přísl.</p> <p>1. priemyselne, priemyslovo: <i>p. vyrábět priemyslovo vyrábať</i></p>
<p>priemyselník, <i>-a</i>, 1. mn. <i>-ci</i> m.</p> <p>1. ● průmyslník</p> <p>2. nář.. důmyslný, vynalézavý člověk</p>	<p>průmyslník <i>-a</i> m.</p> <p>1. ● priemyselník</p> <p>průmyslnický příd.</p> <p>1. priemyselnický</p>
<p>priemyselný i priemyslový příd.</p> <p>1. ● průmyslový</p> <p>2. nář.. důmyslný, vynalézavý: <i>p. člověk</i></p>	<p>průmyslový příd.</p> <p>1. ● priemyselný, priemyslový;</p>
<p>priepad, <i>-u</i> m. vodohosp.</p> <p>1. ● přepad</p> <p>priepadový příd.</p> <p>1. ●● přepadový</p>	<p>přepad <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● prepad (prepadnutie): <i>loupežný p. lúpežný prepad</i>; vodohosp. <i>p. žumpy</i> prepad žumpy</p>

	<p>2. mlyn. preskok, prepad (časť meliva, ktorá sa nepreoseje)</p> <p>3. ban. nadsitné</p> <p>přepadový prid.</p> <p>1. ●● prepadový: <i>p. oddíl</i> prepadový oddiel; <i>vodohosp. p-á trubice</i> prepadová trubica</p> <p>případ -u m.</p> <p>1. prípad (v rozlič. význ.): (jednotlivý jav; dačo, čo sa stalo al. vykonalo) <i>typický p. porušení kázně</i> typický prípad porušenia disciplíny; <i>lékařský, právní p.</i> lekársky, právny prípad; <i>vypravovat celý p.</i> rozprávať celý prípad (príhodu); <i>ujmout se toho p-u</i> ujať sa toho prípadu; v <i>četných p-ech</i> v mnohých prípadoch; (možnosť, eventualita) <i>být připraven na všechny (možné) p-y</i> byť pripravený na všetky (možné) prípady; <i>pro p., že...</i> v prípade, že...; <i>pro všechen p.</i> na každý prípad; <i>po p-ě, pís. i popřípadě</i> po prípade, poprípade</p> <p>v případě predl.: <i>v p-ě potřeby</i> v prípade potreby</p> <p>◇ <i>p. od p-u, od p-u k p-u</i> z prípadu na prípad (podľa potreby); <i>hovor.: ty jsi ale p.</i> ty si ale číslo; <i>to je (právě) můj p.</i> to je (práve) môj prípad</p>
<p>priepis, -u m. admin.</p> <p>1. ●● (kopie) průpis</p> <p>prepis, -u m.</p>	<p>přepis -u m.</p> <p>1. ● prepis, odpis: <i>skladba dochovaná v několika p-ech</i> skladba zachovaná v niekoľkých odpisoch</p>

<p>1. ● přepis</p>	<p>2. ● prepis: <i>p. z azbuky do latinky</i> prepis z azbuky do latinky; kniž. <i>p. románu</i> javiskový prepis románu</p> <p>prŕpis -u m.</p> <p>1. ●● priepis (kópia)</p>
<p>priprava, -y, 2. mn. -prav ž.</p> <p>1. přepážka, přehrada</p> <p>pripravka, -y, 2. mn. -viek ž. zdrob.</p> <p>1. přehrádka</p>	<p>přprava -y ž.</p> <p>1. preprava: <i>p. osob, zboží</i> preprava osôb, tovaru</p> <p>přprava -y ž.</p> <p>1. příprava (v rozlič. význ.): <i>pečlivá p. ke zkoušce</i> starostlivá příprava na skúšku; <i>válečné p-y</i> vojnové přípravy; <i>p-y k svatbě</i> přípravy na svadbu; poľnohosp. <i>p. půdy</i> příprava pôdy; voj. <i>palebná p.</i> palebná příprava; <i>p. salátu, polévky</i> příprava šalátu, polievky; <i>krejčovské p-y</i> krajčírské přípravy; <i>sešit na p-y</i> zošit na přípravy</p> <p>prŕprava -y ž.</p> <p>1. příprava: <i>vědecká p.</i> vedecká příprava</p>
<p>prierva, -y, 2. mn. -rev ž.</p> <p>1. ● průrva: <i>skalné p-y</i></p> <p>2. kniž. (štěrbina) průlina</p>	<p>prŕrva -y ž.</p> <p>1. ● prielom, priedal: <i>skalní p.</i> skalný priedal; <i>p. do zdi</i> priedal do múru</p>
<p>priestupný příd.</p> <p>1. ●● prostupný: <i>p. pôda p. půda</i></p> <p>2. ● astron. přestupný: <i>p. rok</i></p>	<p>přístupný příd.</p> <p>1. přístupný (v rozlič. význ.): <i>těžko p. hrad</i> ťažko přístupný hrad; <i>zahrada p-á veřejnosti</i> záhrada přístupná verejnosti; <i>film mládeži p.</i> film mládeži přístupný; <i>nebyl p. žádnému rozumnému důvodu</i></p>

	<p>nebol prístupný nijakému rozumnému dôvodu; <i>umění p-é lidem</i> umenie prístupné ľuďom; <i>výrobek cenově p.</i> výrobok cenovo prístupný;</p> <p>přístupně přísl. 1. prístupne;</p> <p>přístupnost -i ž. 1. prístupnosť</p> <p>přestupný příd. 1. ● priestupný: <i>p. rok</i> priestupný rok</p> <p>prostupný příd. 1. ●● priestupný: <i>p-é látky</i> priestupné látky</p> <p>prostupnost -i ž. 1. priestupnosť</p>
<p>prieval, -u, 6. j. -e, 1. mn. -y m. 1. úval 2. horn. průtrž</p>	<p>príval -u m. 1. príval: <i>jarní p.</i> jarný príval; <i>p. krve</i> príval krvi; pren. <i>p. slov, otázek</i> príval slov, otázok</p> <p>průval -u m. 1. zried. prieval: <i>p-em zničená podzemní chodba</i> prievalom zničená podzemná chodba</p>
<p>převoz, -u m. 1. ● přívóz převozný příd. 1. přívozní</p>	<p>prevoz -u m. 1. prevoz (prevážanie): <i>p. raněných</i> prevoz ranených 2. ob. expr. podfuk: <i>to byl ale p.!</i> to bol ale podfuk!</p> <p>prívóz -u m.</p>

	<p>1. ● prievoz (miesto, kde sa preváža): <i>p. přes Vltavu</i> prievoz cez Vltavu</p> <p>2. prevoz (prevezenie): <i>zaplatiť za p., od p-u</i> zaplatiť za prevoz</p>
<p>prihliadnuť, <i>-nem, -nu</i> dok.</p> <p>1. ● <i>na čo</i> (všimnout si) přihlédnout k čemu</p> <p>2. <i>koho, čo i na koho, na čo</i> (vzít si na starost) dohlédnout na koho, nač nedok. prihliadať <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. přihlédat</p> <p>2. dohlédat</p>	<p>přihlédnout, hovor. přihlídnout <i>-nu -nou -dl</i> dok.</p> <p>1. ● (k čemu) prizrieť, prihliadnuť (na čo): <i>p. k návrhu</i> prizrieť na návrh; <i>p. k potrebám pracujících</i> prihliadnuť na potreby pracujúcich;</p> <p>s přihlédnutím k predl. s D</p> <p>1. kniž. s prihliadnutím na (s A): <i>soud rozhodl s p-m k daným okolnostem</i> súd rozhodol s prihliadnutím na dané okolnosti;</p> <p>přihlížet <i>-ím -ejí</i> nedok.</p> <p>1. pozerat' sa, prizerať sa: <i>p. nečinně k neštěstí</i> nečinne sa pozerat' na nešťastie; <i>zápasu přihlíželo 10 000 diváků</i> na zápas sa prizeralo 10 000 divákov</p> <p>2. (k čemu) prizerať, prihliadať (na čo)</p>
<p>prihlušiť, <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. <i>koho, čo</i> připozabít, přizabít</p> <p>2. ● <i>čo</i> poněkud přehlušit, přidusit: <i>p. hlad</i></p>	<p>přehlušit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● prehlušiť: <i>p. rachot motorů</i> prehlušiť rachot motorov;</p> <p>přehlušovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. prehlušovať</p>
<p>prihodit', prihodit' sa¹</p> <p>1. <i>čím</i> (přikrýt se) přehodit přes sebe, hodit na sebe něco: <i>p. sa kabátom</i></p> <p>prihodit' sa², <i>-í, -ia</i> dok.</p>	<p>přihodit se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. ● prihodit' sa, pridať sa (stať sa): <i>vyprávěl, co se mu přihodilo</i> rozprával, čo sa mu prihodilo</p>

<p>1. ● přihodit se, udát se</p>	
<p>prichádzat', -am, -ajú i prichodiť, -ím, -ia</p> <p>1. ● přicházet: (chůzí se blížit) <i>p. k domu</i>; (docházet, o lidech pěšky, o věcech dopr. prostředkem) <i>p. do práce; listy prichádzajú, prichodia z celého sveta</i>; (chůzí se někam dostávat za jistým účelem) <i>p. k niekomu po</i> (kraj. pre) <i>noviny ... pro noviny</i>; (o jevech) ◇ <i>prichodí, prichádza mi na um přichází mi na mysl, vzpomínám si; neprichádza, neprichodí mi to na jazyk</i>; (nastávat) <i>prichodí, prichádza jar</i> ◇ <i>roky prichádzajú léta přibývají; prichodí, prichádza rad na neho přichází řada na něj</i>; (dostávat se do nějakých okolností) <i>prichodí, prichádza do rokov přichází do let</i> ◇ <i>p. do riadnych, normálnych kol'ají p. do normálních kolejí; p. do rovnováhy; p. do ceny stoupat v ceně; p. na mizinu; p. navnivoč p. vniveč; p. na svet; p. na svetlo božie; to (ne)prichádza, (ne)prichodí do úvahy to (ne)přichází v úvahu; p. do rozpakov, do pomykova p. do rozpaků; (nabývat) ◇ p. k vedomiu; p. k životu; p. k sebe p. k sobě; p. k rozumu; p. k slovu a) dostávat slovo, b) být s to promluvit, c) uplatňovat se; p. si na svoje p. si na své; (ztrácet) ◇ p. o rozum; p. o hlavu; p. o hrdlo; p. o život; (dospívat k něčemu) ◇ p. niečomu na chuť; p. niečomu na koreň, na klb ... na kloub; (o</i></p>	<p>přicházet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. ● prichádzat', prichodiť' (v rozlič. význ.): <i>přicházeli první brigádníci prichádzali první brigádníci; zprávy přicházely pravidelně správy prichádzali pravidelne; po úvodu přichází vlastní stat' po úvode prichádza vlastná stat'; p. na nové zdroje surovin prichádzat' na nové zdroje surovín; p. s návrhem prichádzat' s návrhom; p. k majetku prichádzat' k majetku; p. k vědomí prichádzat' k vedomiu; p. o vliv prichádzat' o vplyv; p. k hlavnímu bodu pořadu prichádzat' k hlavnímu bodu programu; p. do mužných let prichádzat' do mužných rokov; přicházejí bouřky prichádzajú búrky; přichází mi to jako sen prichodí mi to ako sen</i></p> <p>◇ <i>p. z bláta do louže dostávat' sa z blata do kaluže, z dažďa pod odkvap; p. něčemu na chuť prichádzat' niečomu na chuť; to nepřichází v úvahu to neprichádza do úvahy; hovor. p. si na své prichádzat' si na svoje</i></p>

<p>tělesných pocitech) <i>prichádza, prichodí na koho spánok, slabost ap.</i>; neos.</p> <p><i>prichádza, prichodí mu zle, na zvracanie</i> dělá se mu špatně, je mu na zvracení; <i>prichodí mi ho ľúto</i> je mi ho líto; <i>taško mi prichodí ísť hore schodmi</i> je mi zatěžko jít nahoru po schodech; (zdát se) <i>všetko mi prichodí ako sen</i> všechno mi připadá jako sen</p> <p>2. přijíždět: (o dopravních prostředcích) <i>vlak</i> <i>prichodia, prichádzajú presne; prichádza, prichodí do práce vlakom přijíždí...</i></p> <p>3. komu patřit, náležet, příslušet: <i>koľko mu prichodí za robotu? kolik mu náleží, patří, přísluší za práci?</i></p> <p>4. neos. <i>prichodí komu</i> s inf. je třeba, je zapotřebí, je na čase: <i>teraz mi prichodí porátať sa s vami</i> teď je třeba, abych se s vámi vyrovnal; <i>prichodilo by sa mu oženiť</i> bylo by třeba, bylo by na čase, aby se oženil; <i>prichodí mi samej sa chytit do roboty</i> nezbývá mi než dát se samotná do práce; <i>prichodí mi ísť po žobraní</i> nezbývá mi než jít žebrat; <i>teraz mi neprichodí ta ísť</i> teď se mi nehodí tam jít; <i>neprichodí mi teraz na to peniaze vydávať</i> nevychází mi teď na to peníze dávat</p> <p>5. hovor. docházet k čemu: <i>často prichádza k vraždám; podobné šarvátky prichodia medzi nimi často k podobným šarvátkám dochází...</i></p>	
---	--

<p>prichytiť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>čo, čo čím</i> prichytiť, prichytnout</p> <p>2. <i>koho</i> pristihnout: <i>p. niekoho pri lži</i>;</p> <p>nedok. prichycovať, -ujem, -ujú i</p> <p>prichytávať, -am, -ajú</p> <p>1. prichycovať, prichytávať</p> <p>2. pristihovať</p> <p>prychitiť sa</p> <p>1. ●● <i>koho, čoho</i> i ~ prichytiť se: <i>p. sa operadla</i>,</p> <p>2. <i>do čoho</i>, s inf. dát se do čeho, pustiť se do čeho: <i>p. sa do roboty</i></p> <p>3. (o rastlinách) ujmout se, uchytiť se;</p> <p>nedok. prichytávať sa</p> <p>1. ●●● prichycovať se</p> <p>2. dávat se do čeho, poušťať se do čeho</p> <p>3. ujímat se</p>	<p>přichytit -ím -í, přichytnout -nu -nou -tl dok.</p> <p>1. ● prichytiť (pridržať): <i>p. vlasy stužkou</i></p> <p>prichytiť vlasy stužkou</p> <p>přichycovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. prichycovať, prichytávať</p> <p>přichytit se -ím -í, přichytnout se -nu -nou -tl dok.</p> <p>1. ●● prichytiť sa: (pridržať sa) <i>p. se opěradla prichytiť sa operadla</i>; (prilipnúť) <i>chmýří se přichytili na šaty</i> páperie sa prichytilo na šaty; hovor. <i>bábovka se trochu přichytila</i> bábovka sa trocha prihorela</p> <p>přichycovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●●● prichytávať sa</p>
<p>príklop¹, -u m. i príklopka, -y, 2. mn. -piek ž.</p> <p>1. ● príklop, príklopka; anat. hrtanová príklopka</p> <p>príklop², -u m. práv.</p> <p>1. ●● príklep</p>	<p>príklop -u m.</p> <p>1. ● príklop (veko);</p> <p>príklopek, príklúpek -pku m.</p> <p>1. zdrob. príklopok;</p> <p>príklopový príd.</p> <p>1. príklopový: polygr. <i>p. stroj</i> príklopový stroj</p> <p>príklep -u m.</p> <p>1. ●● príklep (na dražbe; v hokeji)</p>
<p>príkry, 2. st. -ejší príd.</p> <p>1. ● príkrý: (strmý) <i>p. svah</i>; (prísny) <i>p-e slová</i>; (prudký) <i>p -a bolesť</i></p> <p>2. (o chuti) odporný; (obyč. o přeslazeném jídle)</p> <p>príkro přísl.</p> <p>1. ●● příkře</p>	<p>příkrý příd.</p> <p>1. ● príkry: (prudký, strmý) <i>p. svah</i> príkry svah; <i>p-é schody</i> príkre schody; (tvrdý, prísny) <i>p-á kritika</i> príkra kritika; (silný, ostrý) <i>p. rozpor</i> príkry rozpor; <i>názory jsou v p-ém protikladu</i> názory sú v</p>

	<p>príkrom protiklade</p> <p>příkře prísl.</p> <p>1. ●● príkro: <i>p. klesat príkro klesat'; jednat p. jednat' príkro; p. s něčím kontrastovat príkro s dačím kontrastovat'</i></p>
<p>prikryť, <i>-kryjem, -kryjú</i> dok.</p> <p>1. ● přikrýt</p> <p>2. prostřít (na stůl, stůl)</p> <p>nedok. prikrývat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. přikrývat</p> <p>2. prostírat (na stůl, stůl)</p> <p>prikryť sa</p> <p>1. ●● přikrýt se</p> <p>nedok. prikrývat' sa</p> <p>1. ●●● přikrývat se</p>	<p>příkrýt <i>-kryji -kryjí -kryl</i> dok.</p> <p>1. ● prikryť, poprikrývať, pozakrývať: <i>p. hrniec pokličkou prikryť hrniec pokrievkou; p. na zimu ruže prikryť na zimu ruže; p. deti prikryť, poprikrývať deti; snih prikryl pole sneh prikryl polia;</i></p> <p>příkrývat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. prikrývať</p> <p>příkrýt se <i>-kryji -kryjí -kryl</i> dok.</p> <p>1. ●● prikryť sa, poprikrývať sa, pozakrývať sa: <i>p. se peřinou prikryť sa perinou;</i></p> <p>příkrývat se <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. ●●● prikrývať sa</p>
<p>prikvačit', <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● expr. přikvačit, přikvapit</p> <p>2. ●● <i>koho</i> (náhle postihnout) přikvačit na <i>koho: bieda ho prikvačila</i> bída na něj přikvačila</p> <p>3. čo zavěsit, připnout</p> <p>nedok. prikvačovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. přikvačovat, přikvapovat</p> <p>2. přikvačovat na koho</p> <p>3. věšet, připínat</p> <p>prikvačovat' sa</p>	<p>příkvačit <i>-ím -í</i> dok. kniž.</p> <p>1. ● přibechnút' (rychlo příst'): <i>p. se zprávou přibechnút' so správou</i></p> <p>2. ●● (na koho, co) prikvačit' (koho): <i>na rodinu prikvačily zlé časy</i> rodinu prikvačili zlé časy; <i>prikvačila nás noc</i> prikvačila, zastihla nás noc</p>

<p>1. <i>na koho, na kom</i> zavěsit se, zaháknout se</p>	
<p>prilbica, -e, 2. mn. -<i>bíc</i> ž. 1. ● přilbice přilbice 2. bot. oměj</p>	<p>přilbice, přilbice -e ž. 1. ● prilbica, šišak: <i>rytířská p.</i> rytiersky šišak</p>
<p>priletieť nedok. priletovať¹, -<i>ujem, -ujú</i> i prilietat' i priletúvat', -<i>am, -ajú</i> 1. ● přilétat, přilítat priletovat², -<i>ujem, -ujú</i> dok. hovor. 1. ●● (letováním připevnit) přiletovat</p>	<p>přiletovat -<i>uji -ují</i> dok. 1. ●● prispájkovať, hovor. priletovať přiletět -<i>ím -í, přilétnout</i>, hovor. přilítnout -<i>nu -nou -tl</i> dok. přilétat, hovor. přilítat -<i>ám -ají</i> nedok. 1. ● priletovať, prilietat'; přilétávat, hovor. přilítávat -<i>ám -ají</i> opak. 1. priletúvat'</p>
<p>priležitosť, -<i>ti</i> ž. 1. ● příležitost 2. zastar. povoz</p>	<p>příležitost -<i>i</i> ž. 1. ● příležitost': <i>p. k rozhovoru</i> príležitosť' na rozhovor; <i>šaty pro</i> <i>každou p.</i> šaty na každú príležitosť'; při příležitosti, u příležitosti predl. 1. kniž. <i>pri příležitosti, z příležitosti:</i> <i>uspořádat recepci při, u p-i podepsání</i> <i>smlouvy usporiadať recepciu pri</i> <i>příležitosti, z příležitosti podpisania</i> <i>zmluvy</i></p>
<p>primiest', -<i>metiem, -metú</i> dok. 1. <i>čo k čomu</i> přimést 2. trochu zamést</p>	<p>přimést nezpracováno</p>
<p>primknúť, -<i>nem, -nú</i> dok. 1. přivítit, přimknout: <i>p. oči</i> 2. zamknout (na chvíli): <i>p. dvere, p. dom</i> 3. přitisknout, přimknout: <i>lakte p. k</i></p>	<p>přimknout se -<i>nu -nou -kl</i> dok. 1. ● kniž. primknúť sa (v rozlič. význ.): (pritlačit' sa) <i>dívka se přimkla k</i> <i>tanečníkovi dievka sa primkla k</i></p>

<p><i>bokom</i> lokty...;</p> <p>nedok. primkýnat', nář.. i primkýňat', - <i>am</i>, -<i>ajú</i></p> <p>1. přivírat, přimykát 2. zamykat, přimykát 3. přitiskovat, přimykát</p> <p>primknút' sa ku komu, k čomu</p> <p>1. ● přimknout se;</p> <p>nedok. primkýnat' sa, nář.. i</p> <p>primkýňat' sa</p> <p>1. ●● přimykát se</p>	<p>tanečníkovi; (pripojiť sa, pripútať sa) <i>p. se k dělnické třídě primknút' sa</i> k robotníckej triede</p> <p>přimykát se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● primkýnat' sa, primykát' sa</p>
<p>prímľuva, -y, 2. mn. -<i>mluv</i> ž. kniž. zastar.</p> <p>1. ● přímľuva 2. proslov</p>	<p>přímľuva -y ž.</p> <p>1. ● príhovor, orodovanie (prihováranie sa za niekoho): <i>získať výhody na p-u přátel</i> získať výhody na príhovor priateľov</p>
<p>primřzat', -a, -<i>ajú</i> nedok.</p> <p>1. ● ~ i na čom, na čo, k čomu přimřzat, přimřzávat</p> <p>2. ● začínat mrznout, přimřzávat</p>	<p>přimrznout -ne -nou -zl dok.</p> <p>přimřzat, přimřzávat -á -ají nedok.</p> <p>1. ● primřzat' 2. zamřzat'</p>
<p>primrznút', -ne, -<i>nú</i> dok.</p> <p>1. ● ~ i na čom, na čo, k čomu přimrznout: přen. <i>úsmev primrzol na perách...</i> na rtech ◇ jazyk mu primrzol (mlčí)</p> <p>2. trochu zamrznout</p>	<p>přimrznout -ne -nou -zl dok.</p> <p>1. ● primrznút': <i>konev přimrzla k podlaze kanva primrzla k dlážke</i> 2. zamrznút', zmrznút': <i>kaluže přimrzly mláky zamrzly</i>; přen. <i>úsmev mu přimrzl na rtech</i> úsmev mu zmrzol, zamrel na perách ◇ <i>mlčí, jako by mu přimrzl jazyk mlčí,</i> ako by si bol jazyk prehltol; akoby mu bol jazyk zdrevenel; <i>stojí, jako by k zemi přimrzl</i> stojí ako primrazený;</p>
<p>priníest', -<i>nesiem</i>, -<i>nesú</i> dok.</p> <p>1. ● přinést ◇ expr. <i>hovorí, čo mu slina na jazyk prinesie</i></p>	<p>přinést -nesu -nesou -nesl dok.</p> <p>1. ● priníest', doníest' (v rozlič. význ.): <i>p. knihu z knihovny priníest' knihu z</i></p>

<p>2. <i>koho o čo</i> připravit: <i>p. niekoho o rozum</i></p> <p>nedok. prinášat', -am, -ajú</p> <p>1. přinášet</p> <p>2. připravovat oč</p>	<p>knížnice; <i>p. matce nákup</i> doniesť matke nákup; <i>listonoš přinesl dopis</i> poštár doniesol list; <i>co jste nám přinesli nového?</i> čo ste nám doniesli nového?; <i>rozhlas přinesl poslední zprávy</i> rozhlas priniesol posledné správy; <i>p. oběti rodině</i> priniesť obeť rodine; <i>mít obavy, co přinese zítřek</i> obávať sa, mať obavy, čo donesie zajtrajšok; <i>p. si z ciziny zkušenosti</i> priniesť si z cudziny skúsenosti; <i>práce přinesla zisk</i> práca priniesla zisk</p> <p>◇ expr. <i>který kozel ho sem přinesl?</i> ký čert, parom ho sem doniesol?; <i>mluví, co mu slina na jazyk přinese</i> hovorí, vraví, čo mu slina na jazyk donesie, prinesie;</p> <p>prinášet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. prinášat'</p>
<p>pripálit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● připálit</p> <p>2. expr. přihrnout se, přihnat se</p>	<p>připálit -ím -í dok.</p> <p>1. ● připálit' (v rozlič. význ.): (nechat' prihorieť) <i>p. jíšku</i> pripálit' zápražku; <i>p. límec žehličkou</i> pripálit' golier žehličkou; (zapálit') <i>p. si cigaretu (od někoho)</i> pripálit' si cigaretu (od niekoho)</p> <p>◇ expr. <i>p. si prsty, křídla</i> pripálit' si prsty, krídla</p>
<p>pripasovat', -ujem, -ujú dok. hovor.</p> <p>1. ● (upravit, aby něco přiléhalo) připasovat</p> <p>2. porovnat (měřením): <i>p. dve platne, či sú rovnaké</i></p>	<p>připasovat dok.</p> <p>1. ● ob. pripasovat' (prispôsobit', upraviť)</p>
<p>pripekat', -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ● opékat, připékat, připíkat: <i>p. si na ohni slaninku</i></p>	<p>připékat, hovor. připíkat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● pripekat': (pripaľovať) <i>p. buchty</i> pripekat' buchty; expr. (o slnku — veľmi páliť)</p>

<p>2. ● neos. (o slunci) připékat, připíkat, přižehovat</p> <p>3. (zapalovat) připalovat (dýmku)</p> <p>pripekat' sa</p> <p>1. (při pečení) připékat se, připíkat se</p>	<p><i>slunko začalo p. slnko začalo pripekat'</i></p>
<p>pripiect', -pečiem, -pečú dok.</p> <p>1. ● trochu připéci: p. mäso</p> <p>2. ~ <i>na koho, na čo</i> (obyč. o slunci) začít pražit</p> <p>3. <i>koho, čo</i> (o slunci) přižehnout: <i>pripieklo mu chrbát</i> přižehlo mu záda</p> <p>4. (zapálit) připálit (dýmku)</p> <p>pripiect' sa</p> <p>1. ●● připéci se: mäso sa pripieklo; přen. expr. <i>komu zůstat na kom: všetci utiekli a mne sa to pripieklo</i> všichni utekli a na mně to zůstalo</p>	<p>připéci, připéct -peču -pečou -pekl dok.</p> <p>1. ● pripiect' (pripálit'): <i>p. koláče v troubě</i> pripálit' koláče v rúre</p> <p>připékat se, hovor. připíkat se -á -ají nedok.</p> <p>1. pripekat' sa (přihárat', pripal'ovat' sa): <i>maso se už připéká</i> mäso sa už pripeká</p> <p>2. spekat' sa: pecny se k sobě připékaly pecne sa spekali</p>
<p>pripis, -u m.</p> <p>1. ● (úřední dopis) přípis</p> <p>2. (dodatečně napsaný text) přípisek</p>	<p>připis -u m.</p> <p>1. ● přípis (list): <i>úřední p. úradný prípis</i></p>
<p>pripravit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● připravít ◇ <i>p. pôdu niečomu, niekomu, pre niečo pre niekoho</i></p> <p>2. zříd. <i>koho</i> ustrojít, přístrojít; nedok. priprávat', -am, -ajú i</p> <p>pripravovat', -ujem, -ujú</p> <p>1. ●● připravovat</p> <p>2. zříd. <i>koho</i> strojít</p> <p>pripravit' sa</p> <p>1. ●●● připravít se</p> <p>2. zříd. ustrojít se, přístrojít se nedok. priprávat' sa i pripravovat' sa</p> <p>1. ●●●● připravovat se</p>	<p>připravít -ím -í dok.</p> <p>1. ● pripravit' (v rozlič. význ.): (prichystat', nachystat', nahotovit') <i>p. pôdu k setí</i> pripravít' pôdu na sítie; <i>je pripraven ke skoku</i> je pripravený na skok; <i>p. si prejav</i> pripravít' si prejav; (spraviť, urobiť) <i>p. něco k snědku</i> pripravít' niečo na zahryznutie, pod zub; <i>p. někomu horkou lázeň</i> pripravít' dakomu horúci kúpeľ'; (spôsobiť, zaviniť) <i>p. někomu radost, zármutek</i> pripravít' dakomu radosť, zármutok; (zbaviť niekoho dačoho) <i>p. někoho o klid, o čas</i> pripravít' niekoho o pokoj,</p>

<p>2. zříd. strojit se</p>	<p>o čas</p> <p>připravovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● pripravovať</p> <p>připravít se -ím -í dok.</p> <p>1. ●●● pripravít sa: (prichystať sa, nachystať sa) <i>p. se na cestu, ke zkoušce pripravít sa na cestu, na skúšku; byť pripraven na nejhorší byť pripravený na najhoršie; zried. (zbaviť sa dačoho) p. se o majetek pripravít sa o majetok;</i></p> <p>připravovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●●●● pripravovať sa</p>
<p>pripriahnuť, -nem, -nu dok.</p> <p>1. ● připřáhnout</p> <p>2. hovor. expr. <i>koho do čoho zapřáhnout, připřáhnout do čeho, k čemu: p. mládež do práce</i></p>	<p>připřáhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● pripriahnuť: <i>připřáhli ještě pár koní pripriahli ešte pár koní;</i></p> <p>připřáhat -ám -ají, připřahovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. pripriahať</p>
<p>připustit', -ím, -ia, -st!/-sti! dok.</p> <p>1. ● připustit: <i>koho kam</i> ◇ <i>p. si niečo k srdcu; p. koho na čo, k čomu, do čoho</i> (dovolit komu účast v něčem) <i>p. koho k čemu: p. na skúšku p. ke zkoušce</i> ◇ <i>nepřipustit niekoho k slovu; čo</i> (dovolit) <i>p. výnimku; čo</i> (uznat za možné) <i>připustil, že má pravdu; čo, čoho</i> (přidat napuštěním) <i>p. vody; zeměd. p. býka</i></p> <p>2. přidat (na délce n. šířce při měření) <i>p. na švy 1 cm</i></p> <p>nedok. připúšťat', -am, -ajú</p> <p>1. ●● připouštět</p> <p>2. přidávat</p>	<p>připustit -ím -í dok.</p> <p>1. ● připustit' (v rozlič. význ.): <i>p. návštěvy do vězení připustit' návštěvy do väzenia; p. žáka ke zkoušce připustit' žiaka na skúšku; připustil, že máme pravdu připustil, že máme pravdu;</i> (dovolit') <i>to nemohu p. to nemôžem připustit';</i> (přidat') <i>p. do vany vodu připustit' do vane vodu; poľnohosp. p. býka připustit' býka</i></p> <p>◇ <i>p. si někoho k tělu připustit' si niekoho veľmi blízko</i> (k sebe); <i>nepřipustit nikoho k slovu nepřipustit' nikoho k slovu</i></p>

	<p>připouštět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. ●● připušt'at' (v rozlič. význ.): <i>nepřipouštět cizince mezi sebe</i> nepripušt'at' cudzincov medzi seba; <i>nepřipouštěl ho k žádné práci</i> nepripušt'al ho k nijakej robote; <i>připouštím, že má pravdu</i> pripušt'am, že má pravdu; <i>předpisy to nepřipouštějí</i> predpisy to nepripušt'ajú, nedovoľujú; <i>p. horkou vodu</i> pripušt'at' horúcu vodu; poľnohosp. <i>připouštění skotu</i> pripušt'anie dobytky ◇ <i>p. si někoho k tělu</i> pripušt'at' si niekoho veľmi blízko (k sebe); <i>nepřipouštět nikoho k slovu</i> nepripušt'at' nikoho k slovu</p>
<p>prisadnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● <i>ku komu, k čomu, kam</i> přisednout: <i>p. si na lavicu; p. do auta</i></p> <p>2. <i>čo trochu si na něco</i> sednout, přisednout: <i>prisadol jej sukňu</i></p> <p>3. <i>na čo</i> usednout: <i>prach prisadnutý na stole</i> prach usedlý na stole</p> <p>nedok. prisadat', -ám, -ajú</p> <p>1. přisedat 2. usedat</p> <p>nás. prisadávat' i prisadúvat', -am, - ajú</p> <p>1. přisedávat 2. usedávat</p>	<p>přisednout -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. ● <i>prisadnúť: p. (si) ke stolu</i> prisadnúť (si) k stolu; <i>p. do vlaku</i> prisadnúť do vlaku; <i>přisedl jí sukni</i> prisadol jej sukňu</p> <p>2. <i>kvoknúť (si), čupnúť si: p. na bobek</i> kvoknúť si</p>
<p>prisažný¹, -ého i prisažník, -a, 1. mn. -čí m. hist.</p> <p>1. radní</p>	<p>přísežný příd.</p> <p>1. ● <i>prisažný: p-á formule</i> prisazná formula; <i>p. znalec</i> prisazný znalec;</p>

<p>prísazný² příd.</p> <p>1. ● přísěžný;</p> <p>prísazne přisl.</p> <p>1. ●● přísěžně</p>	<p>prísěžně přisl.</p> <p>1. ●● přísážne</p>
<p>prischnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● prischnout: <i>prischnutá krv</i>; přen. expr. <i>smiech mu prischol na ústach</i> smích mu přimrzl na rtech; <i>slovo mu prischlo v hrdle...</i> uvázlo v krku</p> <p>2. expr. <i>komu, na kom</i> (o něčem nepříjemném) zůstat komu (na krku): <i>nikoho nemal, prischol nám</i> nikoho neměl, zůstal nám (na krku); <i>všetok neúspech prischne na ňom...</i> zůstane na něm;</p> <p>nedok. prischýnať, nář.. i prischýňať, -am, -ajú</p> <p>1. ●● prisychat</p> <p>2. zůstávat komu (na krku)</p>	<p>přischnout -ne -nou -chl dok.</p> <p>1. ● prischnúť: <i>obvaz prischl k ráně</i> obvaz prischol na ranu</p> <p>přisychat, prisýchat -á -ají nedok.</p> <p>1. ●● prischýnať, prisychať</p>
<p>prisľúbit'</p> <p>prisľúbit' sa</p> <p>1. ● (slibem se zavázat přijít) příslibit: <i>prisľúbil sa na návštevu</i> příslibil, že přijde...</p> <p>2. <i>komu</i> dát slib manželství</p>	<p>přisľíbit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prisľúbit': <i>přisľíbit mu, že ho navštíví</i> příslibil mu, že ho navštíví; <i>p. nálezcovi odměnu</i> příslibit' nálezcovi odměnu</p>
<p>prisluhovať, -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● prisluhovat: <i>komu</i> pejor. <i>p. reakcii</i>; čo i ~ cirk. <i>kostolník prisluhuje pri omši...</i> při mši; <i>p. večeru Pánovu</i> podávat večeri Páně</p> <p>2. arch. <i>prisluhovat právo</i> vykonávat právo</p>	<p>přisluhovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● pejor. prisluhovať</p> <p>2. slúžit', vysluhovať: <i>p. u stolu</i> vysluhovať pri stole</p>
<p>príst', <i>prídem, prídu</i>, min. <i>prišiel</i> dok.</p> <p>1. ● přijít: (chůzi se dostat někam) ◇ hovor. <i>p.</i></p>	<p>příst <i>předu předou</i> předl nedok.</p> <p>1. <i>priast'</i> (v rozlič. význ.): <i>p. len priast' ľan</i>;</p>

<p><i>na ameň</i> (amen) p. s křížkem po funuse; kto prv príde, prv melie kdo dřív přijde, ten dřív mele (pořek.); (o věcech, dostat se dopr. prostředkem) <i>přišel tovar</i> přišlo zboží; (chůzi se někam dostat za jistým účelem) <i>p. po</i> (kraj. pre) <i>odpoveď</i> p. pro odpověď; <i>přišel si po svojej dieťa</i> přišel si pro své dítě; (o věcech a jevech) \diamond <i>p. niekomu na um, na rozum, do umu, do rozumu</i> p. někomu na mysl; <i>ani na um mi nepřišlo, aby som...</i> ani mi nenapadlo, abych...; <i>čo mu to prišlo do hlavy?</i> co mu to napadlo?; <i>nemôže mi p. na jazyk nemôže...</i>; hovor, <i>přišlo</i> (príde) <i>mu z očí</i> byl (bude) uhranut; (přiblížit se v čase) \diamond <i>příde rad na niekoho</i> přijde řada...; <i>přišla reč na niečo; keď príde čas</i>; (dostat se do nějaké situace) \diamond <i>p. s niekým do rodiny</i> spříznit se s kým; <i>lid. p. do človečenstva</i> oženit se; <i>p. pod čepiec; p. do druhého stavu</i> p. do jiného stavu; <i>p. do rečí, do klebiet, p. svetu na jazyk</i> p. do lidských řečí, úst; <i>p. do hriechu</i> a) upadnout do hříchu, b) přijít do lidských řečí; <i>p. do pomykova, do zmätku</i> p. do rozpaků; <i>p. do gurázu</i> p. do ráže; <i>p. do rovnováhy; p. na bubon; p. na mizinu; p. navnivoč</i> p. vniveč; <i>přišla kosa na kamen</i> padla, trefila, přišla kosa na kámen; <i>p. niekomu do cesty; p. niekomu na mušku</i> p. někomu do rány; <i>p. do cudzích rúk</i> p. do cizích rukou; expr. <i>p. niekomu do hrsti</i> dostat se někomu do hrsti; <i>p. do</i></p>	<p><i>p. nit, přízi</i> priasť niť, priadzu; <i>kotě přede</i> mača pradié; přádat -ám -ají opak. 1. priadavat' přijít -jdu -jdou -šel dok. 1. ● <i>příst'</i> (v rozlič. význ.): (dôjst') <i>p. do školy (včas)</i> <i>příst'</i> do školy (včas); <i>p. (si) pro knihu</i> <i>příst'</i> (si) po knihu; <i>přišel nový ředitel</i> přišiel nový riaditeľ; <i>p. z vojny domů</i> <i>příst'</i> z vojny domov; <i>přišel ke mně, na mě se žádostí</i> přišiel ku mne so žiadosťou; <i>noviny ještě nepřišli</i> noviny ešte nepřišli; <i>přišel mu dopis</i> přišiel mu list; (dostať sa) <i>p. do vězení</i> <i>příst'</i> do väzenia; (nastať) <i>po dubnu přijde květen</i> po apríli príde máj; <i>přišly velké deště</i> prišli veľké dažde; (stať sa) <i>co zase asi přijde</i> čo zasa asi príde; (zmocniť sa niekoho) <i>přišlo na nás neštěstí</i> přišlo na nás nešťastie; <i>přišla na ni mdloba</i> prišla na ňu mdloba; <i>přišli na nás loupežníci</i> prišli na nás lúpežníci; zried. neos. <i>přišlo mu špatně</i> přišlo mu zle; (objasniť, nájsť niečo) <i>p. na stopu</i> <i>příst'</i> na stopu; <i>p. na chybu v účtu</i> <i>příst'</i> na chybu v účte; (získať niečo) <i>p. lehce k na nás loupežníci</i> prišli na nás lúpežníci; zried. neos. <i>přišlo mu špatně</i> přišlo mu zle; (objasniť, nájsť niečo) <i>penězům</i> <i>příst'</i> ľahko k peniazom; <i>p. k úrazu</i> utrpieť úraz; (stáť istú sumu) <i>na kolik přišel ten kabát?</i> na koľko přišiel/vyšiel ten kabát?; (stratiť) <i>p. o</i></p>
---	--

<p><i>ceny</i> stoupnout v ceně; <i>p. ľudom na oči</i> <i>p. lidem...</i>; <i>p. na svetlo</i>; <i>p. na svet</i>; <i>príde na psa mráz</i> na každého jednou dojde; <i>niečo príde vhod</i>; <i>to nepríde do</i> <i>úvahy</i> to nepříjde v úvahu; <i>k čomu</i> (nabýt) ◇ <i>p. k moci, k veslu</i>; <i>p. k slovu</i> a) dostat se k slovu (moci promluvit v diskusi ap.), b) být s to promluvit (při leknutí ap.), c) uplatnit se; <i>p. k vedomiu</i> nabýt vedomí; <i>p. k sebe</i> <i>p. k sobě</i>; <i>p. k rozumu</i>; <i>ako by</i> <i>(som, si) k tomu prišiel</i>; <i>p. k niečomu ako</i> <i>slepá kura k zrnu</i> <i>p. k něčemu jako</i> slepý k houslím; (ztratit) expr. <i>p. o rozum,</i> <i>o hlavu, o hrdlo, o život</i>; <i>kričí, dobre že</i> <i>človek o uši nepríde</i>; <i>prišiel o to ako</i> <i>pes o chvost</i> přišel o to, ani neví jak; (dospět k něčemu) ◇ <i>p. ku koncu s niečím</i> <i>p.</i> <i>ke konci...</i>; <i>p. na iné myšlienky</i>; <i>p. do</i> <i>poriadku</i>, na poriadok uvést, dát věci do pořádku (vyříditi); <i>p. niečomu na</i> <i>koreň, na kľb.. na kloub</i>; <i>p. niečomu na</i> <i>chuť</i>; (o tělesných n. duševních pocitech) <i>přišla</i> <i>na mňa mdloba</i>; neos. <i>přišlo mu zle</i> přišlo (udělalo se) mu zle, špatně, nanic; <i>přišlo mu ho ľúto</i> bylo mu ho líto; <i>dobre mu to prišlo počut' takú pochvalu</i> dobře mu to dělalo slyšet takovou pochvalu; <i>komu za čo, od čoho</i> (stát peníze) <i>p. nač, od čeho kolko za to príde?</i> <i>nač</i> (na kolik) <i>to přijde?</i>; <i>kolko mu príde</i> <i>od roboty?</i> kolik přijde, (dostane) <i>od</i> <i>práce?</i>; <i>to mu príde draho!</i> 2. naskytnout se: <i>robí, čo príde</i> dělá, co</p>	<p><i>peníze, o zaměstnání</i> příst' o peniaze, o zamestnanie; (dospieť) <i>p. k poznání,</i> <i>přesvědčení</i> příst' k poznaniu, k presvedčeniu; (ocitnúť sa niekde) <i>p. do</i> <i>nešťestí</i> příst' do nešťastia; <i>p. na přetřes</i> příst' na pretras; <i>p. do řeči</i> příst' do řeči; <i>p. do módy</i> příst' do módy; <i>p. do jiného</i> <i>stavu</i> příst' do druhého stavu; <i>p. na</i> <i>mizinu</i> příst', vyjst' na mizinu; (pripadnúť) <i>na každého</i> přijdou dva chlebičky na každého přídu dva chlebičky; (napadnúť komu) <i>přišlo mi na mysl</i> přišlo mi na myse; <i>mluví, co mu přijde na jazyk</i> hovorí, čo mu príde na jazyk; (zazdať sa) <i>přišlo mi vše jako sen</i> přišlo mi všetko ako sen; <i>přišlo mu to k smíchu</i> přišlo mu to na smiech, pripadalo mu to smiešne ◇ <i>p. k nejlepšímu</i> příst', dostať sa do nejlepšieho; <i>p. s prázdnu</i> příst' naprázdno, s holými rukami; <i>čekali s</i> <i>jakou přijde</i> čakali, s akým, s čím příde (ako pochodili); <i>p. ke křížku</i> příst' na kolenách (kajať sa); ob. expr. <i>p. s křížkem</i> <i>po funuse</i> příst' s křížikom po funuse, příst' na amen; <i>p. se svou troškou do</i> <i>mlýna</i> příst' so svojou troškou do mlyna; <i>nesměl mu p. na oči</i> nesmel mu příst' na oči; <i>kdo dřív přijde, ten dřív</i> <i>mele</i> kto prv příde, ten prv melie; <i>p. na</i> <i>svět</i> příst' na svet (narodiť sa); <i>p. (někomu)</i> <i>do rány</i> příst' dakomu pod ruku, na mušku; <i>p. z deště pod okap, z bláta do</i></p>
--	---

<p>se naskytne; <i>žila, ako prišlo</i> žila, jak se dalo</p> <p>3. neos. <i>príde, prišlo k čomu, na čo i ~</i> dojít k čemu: <i>prišlo to tak daleko</i> ◇ <i>keď príde na lámanie chleba</i> když bude třeba učinit rozhodný krok</p> <p>4. neos. <i>príde (prišlo) komu s inf., na čo je</i> (bylo) třeba: <i>prišlo mu ísť cestou-necestou</i> bylo mu třeba jít...: <i>príde nám kosiť</i> bude třeba kosit; <i>keď na to príde, urobím to</i> bude-li třeba (ob. když na to přijde), udělám to</p> <p>5. (dostat se někam vozidlem) přijet: <i>p. na kole</i></p>	<p><i>louže</i> dostat' sa z dažďa pod odkvap, z blata do kaluže; <i>p. něčemu na chuť</i> prísť niečomu na chuť'; <i>p. něčemu na kloub</i> prísť niečomu na koreň; <i>nemůže mu p. na jméno</i> nemôže mu prísť na meno; hovor. <i>na mě si nepřijde</i> u mňa nepochodí, mňa nedobehne; <i>přišla kosa na kámen</i> trafila kosa na kameň; <i>p. k veslu</i> dostat' sa k veslu, ku kormidlu; <i>p. k něčemu jako slepý k houslím</i> prísť k niečomu ako slepá kura k zrnú; <i>to vám přijde draho</i> to vám príde draho; <i>p. ve psí</i> (pis. i vepsí) a) stať sa nulou; b) vyjst' na psí tridsiatok; <i>p. na buben</i> prísť, vyjst' na bubon; <i>přišel zkrátka</i> obišiel nakrátko; <i>když na to přijde</i> keď na to príde; <i>pokud přijde na mne</i> pokiaľ pôjde o mňa; <i>jak k tomu přijde?</i> ako k tomu príde?; <i>p. k sobě</i> prísť k sebe (nadobudnúť vedomie)</p>
<p>pristať, -stanem, -stanú, min. -stal dok. ~ <i>na čo, na koho</i></p> <p>1. přistoupit nač, souhlasit s něčím: <i>p. na návrh; ja by som pristala, keby som to dostala</i> byla bych spokojena, dostala-li bych to</p> <p>2. poněk. zastar. <i>ku komu, do čoho</i> přidat se: <i>p. do družstva</i></p> <p>3. ~, <i>komu, ku komu, k čomu</i> hodit se: <i>pristanú si jeden k druhému</i> hodí se k sobě: <i>k zelené farbe dobre pristane</i> žltá k zelené barvě se dobře hodí žlutá</p> <p>4. <i>komu, čomu i s inf.</i> slušet: <i>klobúk mi</i></p>	<p>přistát, přistat -stane -stanou dok.</p> <p>1. ● pristát: <i>lod' přistála u břehu</i> loď pristála pri brehu; let. <i>nouzové přistání</i> núdzové pristátie;</p> <p>přistávat -á -ají nedok.</p> <p>1. ●● pristávat</p>

<p><i>dobře pristane;</i> nedok. k 1 pristávat², <i>-am, -ajú</i> 1. přistupovat nač, souhlasit s čím</p> <p>pristávat¹, <i>-a, -ajú</i> nedok. 1. ●● pristávat: <i>lod' pristáva</i></p> <p>pristát', <i>-stane, -stanú</i> dok. 1. ● pristát, pristát: <i>lod' pristala;</i> <i>lietadlo pristalo</i></p>	
<p>pristavit¹, <i>-im, -ia</i> i pristavat', <i>-iam, -ajú</i> dok. 1. ● pristavět nedok. pristavovat', <i>-ujem, -ujú</i> 1. pristavovat</p> <p>pristavit², <i>-im, -ia</i> dok. 1. ●● pristavit: <i>p. vagón; p. na obed;</i> nedok. pristavovat², <i>-ujem, -ujú</i> 1. pristavovat</p> <p>pristavit³, <i>-im, -ia</i> dok. 1. <i>koho, čo</i> zastavit nedok. pristavovat³, <i>-ujem, -ujú</i> 1. zastavovat</p> <p>pristavit' sa 1. zastavit se 2. řidč. <i>nad čím</i> pozastavit se; nedok. pristavovat' sa 1. zastavit se 2. pozastavovat se</p>	<p>přistavit <i>-ím -í</i> dok. 1. ●● pristaviť: <i>p. stolec k posteli</i> <i>pristaviť stolík k posteli; p. vagón</i> <i>pristaviť vozeň</i> 2. postaviť: <i>p. brambory</i> dať variť <i>zemiaky</i></p> <p>přistavět <i>-ím -ějí</i> dok. 1. ● pristavať (stavebne pripojiť): <i>p. k domu</i> <i>garáž pristavať k domu garáž</i></p>
<p>pristavok¹, <i>-vku</i> m. 1. ● přístavek</p>	<p>přístavek¹ <i>-vku</i> m. 1. ● přístavok (dačo dodatočne pristavené):</p>

<p>pristavok², <i>-vka</i>, 1. mn. <i>-vkovia</i> m. nář. 1. přiřazený</p>	<p><i>pozdni p. paláce</i> neskorý prístavok paláca</p> <p>přístavek² <i>-vku</i> m. 1. gram. prístavok (apozícia); přístavkový prid. 1. prístavkový: <i>p. výraz prístavkový výraz</i></p>
<p>pristehovat¹, <i>-ujem, -ujú</i> dok. krejč. 1. ● přistehovat, přistehnout</p>	<p>přistěhovat¹ <i>-uji -ují</i> dok. 1. ● pristehovať: <i>p. límec pristehovať golier</i></p> <p>přistěhovat² <i>-uji -ují</i> dok. 1. prist'ahovať: <i>p. nábytek prist'ahovať nábytok</i></p>
<p>pristrúhat¹, <i>-am, -ajú</i> dok. 1. čo trochu přičezat: <i>p. ceruzu trochu p. tužku</i> 2. ● čoho (strouháním přidat) přistrouhat, přistrouhnout co</p>	<p>přistrouhat <i>-ám -ají</i> dok. 1. ● pristrúhať: <i>p. do těsta kúru z citrónu pristrúhať do cesta kôru z citróna</i></p>
<p>pristúpiť¹, <i>-im, -ia</i> dok. 1. ● pristoupit: (přikročit) <i>p. k oknu</i>; (vstoupit jako další) <i>p. do vlaku</i>; (začít se zabývat něčím) <i>p. k věci</i>; (přivolit) <i>p. na návrh</i> 2. (stát se členem) vstoupit: <i>p. do strany</i> 3. čo, koho přišlapnout 4. zastar. komu obvinít koho nedok. pristupovať¹, <i>-ujem, -ujú</i> 1. ●● pristupovat 2. vstupovat 3. přišlapovat, přišlapávat</p>	<p>přistoupit <i>-ím -í</i> dok. 1. ● pristúpiť (v rozlič. význ.): (přiblížit sa, přikročit) <i>p. k oknu pristúpiť k oknu</i>; (nastúpiť) <i>p. do vlaku pristúpiť do vlaku</i>; (začať dačo konať) <i>p. k volbě pristúpiť k volbe</i>; <i>p. k jednaní pristúpiť k rokovaniu</i>; (pridružiť sa) <i>p. k paktu pristúpiť k paktu</i>; (pristať) <i>p. na návrh pristúpiť na návrh</i>; zried. <i>p. do družstva pristúpiť do družstva</i>; přistupovat <i>-uji -ují</i> nedok. 1. ●● pristupovať</p>
<p>prisypat¹, <i>-em, -ú</i> dok.</p>	<p>přišypat <i>-u/-ám -ou/-ají</i> dok.</p>

<p>1. ● (přidat) přisypat</p> <p>2. zasypat: <i>p. zemou</i></p> <p>nedok. prisýpat', <i>-am, -ajú</i> i</p> <p>prisypávat', <i>-am, -jú</i></p> <p>1. ●● přisýpat, prisypávat</p>	<p>1. ● prisypat': <i>p. koks do kamen</i></p> <p>prisypat' koks do kachiel'</p> <p>prisypávat, prisýpat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● prisýpat', prisypávat'</p>
<p>prít'apkat'¹, <i>-ám, -ajú</i> dok. expr.</p> <p>1. ● (přijít řapavě) přít'apat, přít'apkat</p> <p>prít'apkat'², <i>-ám, -ajú</i> dok. expr. ČO</p> <p>1. (plácáním stlačit) uplácat</p> <p>nedok. prít'apkávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. uplácat</p>	<p>prít'apat -u/-ám -ou/-ají, přít'apkat -ám -ají dok.</p> <p>1. ● expr. prít'apkat', pricupkat'</p>
<p>prít'ažit', <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. čo zatížit</p> <p>2. ● komu přitížit</p> <p>nedok. prít'ažovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. zatěžovat</p> <p>2. ●● přitěžovat</p> <p>prít'ažit' sa neos.</p> <p>1. komu přitížit se</p>	<p>přítížit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prít'ažit' (zhoršit dakomu postavenie): <i>p. obviněnému prít'ažit' obviněnému;</i></p> <p>přítěžovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● prít'ažovat'</p>
<p>prítiahnuť, <i>-nem, -nu</i> dok.</p> <p>1. ● přitáhnout: (přisunout) <i>p. lavicu k oknu; prítiahol ju k sebe;</i> ◇ hovor. <i>to je za vlasy prítiahnuté ... přitaženo;</i> (pevněji stáhnout) <i>p. si remeň; p. skrutku p. šroub</i> ◇ <i>p. opraty, uzdu niekomu p. opraté někomu</i> (být přísnější); <i>poriadne niekoho p.;</i> <i>p. niekoho do práce;</i> (přilákat) <i>mesto ho prítiahlo;</i> (zvýšit úsilí) <i>musí p., aby bol hotový s pracou;</i> (přijít ve velkém množství) <i>vojsko prítiahlo</i></p> <p>2. koho získat: <i>p. niekoho na svoju stranu</i></p>	<p>přítáhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● prítiahnuť (v rozlič. význ.): <i>p. stůl k oknu prítiahnuť stůl k oknu; p. lodě ke břehu poprit'ahovať lode k břehu; magnet přitáhl hřebíčky magnet prítiahol klinčky; p. brzdu prítiahnuť brzdú; p. šroub prítiahnuť skrutku;</i> expr. <i>studenti musí p. študenti musia prítiahnuť</i></p> <p>2. hovor. expr. <i>privliecť, poprivláčať: přitáhl sem vši privliekol sem vši; přitáhl s sebou kamarády privliekol so sebou kamarátov</i></p>

<p>3. (o mrazu) přituhnout: <i>mráz pritiahol</i>; neos. <i>pritiahlo prítuhlo</i>; nedok. prít'ahovať, <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. ●● přitahovat: <i>p. lavicu</i>; <i>p. remeň</i>; <i>mesto priťahuje</i>; <i>p. k práci</i>; fyz. <i>zem</i> <i>priťahuje telesá země ...</i></p> <p>2. získávat</p> <p>3. přituhovat</p> <p>prít'ahovať sa</p> <p>1. <i>ku komu, k čomu</i> (přisunout se) přítáhnout se nedok. prít'ahovať sa</p> <p>1. ●●● (přisunovat se) přitahovat se</p>	<p>3. pritiahnuť, prísť (obyč. vo veľkom počte): <i>vojsko prítáhlo k hradu</i> vojsko pritiahlo, prišlo k hradu</p> <p>4. poľov. <i>priletieť</i> (o vtákoch), <i>prísť</i> (o zveri) ◇ poľov. <i>p. niekoho k práci</i> pripriieť <i>niekoho do roboty</i>; <i>to je za vlasy</i> <i>přitažené</i> to je pritiahnuté za vlasy; přitahovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. ●● prít'ahovať</p> <p>2. poľov. <i>priletúvať</i> (o vtákoch), <i>prichádzať</i> (o zveri)</p> <p>přítáhnout se <i>-nu -nou -hl</i> dok.</p> <p>1. <i>pritiahnuť sa</i>: <i>p. se ke kruhům</i> <i>pritiahol sa ku kruhom</i>; přitahovat se <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. ●●● prít'ahovať sa</p>
<p>pritisnúť (star. i <i>pritisknúť</i>), <i>-nem, -nú</i> dok.</p> <p>1. ● přitisknout: <i>čo, koho k čomu, ku</i> <i>komu, o čo, na čo</i> (přimknout) <i>co, koho k</i> <i>čemu, nač p. si čelo o oblok ... na okno</i>; <i>p. niekoho k srdcu</i>; (stlačit) <i>p. tlačidlo na</i> <i>lampe ... u lampy</i>; přen. <i>pritisla ho</i> <i>núdzá ... nouze</i></p> <p>2. <i>čo k čomu, ku komu</i> (sunutím přiblížit) přisunout, přirazit: <i>p. lavicu k oknu</i>; nedok. prítiskat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. ●● přitiskovat</p> <p>2. přisunovat, přirážet</p> <p>pritisnúť sa</p> <p>1. přitisknout se; nedok. prítiskat' sa</p>	<p>přítisknout <i>-nu -nou -kl</i> dok.</p> <p>1. ● pritisnúť: <i>p. kapesník na ústa</i> <i>pritisnúť vreckovku na ústav</i>; <i>přiložil</i> <i>náplast a přitiskl ji</i> <i>priložil náplast a</i> <i>pritisol ju</i>; <i>p. hráče na mantinel</i> <i>pritisnúť hráča na mantinel</i>; expr. <i>život</i> <i>ho přitiskl</i> <i>život ho pritisol</i>, <i>připrel</i></p> <p>2. <i>prítlačit'</i> (vytlačit' navyše al. dodatočne): <i>p.</i> <i>další výtisky prítlačit'</i> <i>d'alšie výtlačky</i> ◇ <i>p. niekoho ke zdi</i> <i>pritisnúť niekoho k</i> <i>múru, k stene</i></p> <p>přitiskovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. ●● prítiskat'</p> <p>2. <i>prítlačat'</i> (tlačit' navyše al. dodatočne)</p>

<p>1. přitiskovat se</p>	
<p>prítlačít', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● prítlačít: <i>čo, koho k čomu, ku komu, o čo, na čo</i> (tlakem přiblížit) p. co, koho, k čemu, nač ◇ p. <i>niekoho k stene</i> přitisknout někoho ke zdi; (poněkud stlačit) p. <i>tlačidlo zvonca</i></p> <p>2. <i>koho, čo</i> přimáčknout: <i>prítlačilo mu prst</i></p> <p>3. přirazit, přisunout: p. <i>lavicu pod okno</i></p> <p>4. hovor. (zvýšit úsilí) přitáhnout; <i>musí poriadne p., aby bol hotový;</i></p> <p>nedok. prítlačáť', -am, -ajú</p> <p>1. ●● prítlačovať</p> <p>2. přimačkávat, přimačkovat</p> <p>3. přirážet</p> <p>prítlačít' sa</p> <p>1. ●●● <i>ku komu, k čomu, na koho, na čo, o koho, o čo</i> prítlačít se;</p> <p>nedok. prítlačáť' sa</p> <p>1. prítlačovať se</p>	<p>prítlačít -ím -í dok.</p> <p>1. ● prítlačít': p. <i>na kartáč při drhnutí</i> prítlačít' na kefu při drhnutí; p. <i>na kliku</i> prítlačít' na kličku; p. <i>hráče k hrazení</i> prítlačít' hráča na mantinel; p. <i>prsten na pečeť</i> prítlačít' prsteň na pečeť</p> <p>prítlačovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● prítlačáť</p> <p>prítlačít se -ím -í dok.</p> <p>1. ●●● prítlačít' sa: p. <i>se ke zdi</i> prítlačít' sa k múru</p>
<p>prítúlit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● prítúlit, přivínout</p> <p>2. <i>koho</i> poskytnout přístřeší komu, zaopatřit koho, ujmout se koho: p. <i>sirotu;</i></p> <p>nedok. prítuľovať', -ujem, -ujú</p> <p>1. ●● prítuľovať, přivínovat</p> <p>2. poskytovat přístřeší, zaopatřovat, ujímat se prítúlit' sa <i>ku komu, k čomu</i></p> <p>1. ●●● prítúlit se, přivínout se</p> <p>2. (najít u někoho útočité) uchýlit se</p>	<p>prítúlit -ím -í dok.</p> <p>1. ● prítúlit'</p> <p>prítuľovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● zried. prítuľovať'</p> <p>prítúlit se -ím -í dok.</p> <p>1. ●●● prítúlit' sa: p. <i>se k matce</i> prítúlit' sa k matke</p> <p>prítuľovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●●● zried. prítuľovať' sa, túlit' sa</p>

<p>3. k čomu přitulit se, přichoulit se: <i>chalupa pritúlená k balvanu;</i> nedok. pritul'ovat' sa</p> <p>1. ●●●● přitulovat se, přivínovat se 2. uchylovat se 3. choulit se</p>	
<p>privolať, -ám, -ajú dok.</p> <p>1. ● privolať: <i>p. lekára; p. na seba trest</i> 2. ●● provolať: <i>p. na slávu komu</i> nedok. privolávat', -am, -ajú</p> <p>1. privolávat 2. provolávat</p>	<p>přivolať -ám -ají dok.</p> <p>1. ● privolať (v rozlič. význ.): <i>hvízdnutím p. psa (za)hvízdnutím privolať psa; přivolaný lékař zjistil smrt privolaný lékař zjistil smrt; p. na sebe trest privolať na seba trest; kniž. p. si vzpomínku privolať si spomienku;</i> přivolávat' -ám -ají nedok. 1. privolávat'</p> <p>provolať -ám -ají dok.</p> <p>1. zvolať: <i>p. smluvené heslo zvolať dohovorené heslo</i> 2. ●● vyhlásiť: <i>p. generálni stávkou vyhlásiť generálny štrajk; zried. (koho, čím) vyhlásiť: (koho za čo): p. někoho králem vyhlásiť niekoho za kráľa</i> provolávat' -ám -ají nedok. 1. volať, vyvolávat' 2. vyhlasovať'</p>
<p>privrátiť, -im, -ia dok.</p> <p>1. čo k čomu, ku komu privrátiť 2. čo za vrátiť: <i>p. kravu</i></p>	<p>přivrátiť nezpracováno</p>
<p>prosto¹ i proste přísl.</p> <p>1. ● prostě</p> <p>prosto² přísl. a předl. s 2. p.</p>	<p>prostě¹ přísl.</p> <p>1. ● prosto, proste (jednoducho, skromne): <i>p. oblečená žena prosto oblečená žena</i> 2. jednoducho (bez komplikácií): <i>vyjadruje</i></p>

<p>1. přísl. přímo, rovně: <i>hodil skalou p. do okna</i> 2. předl, s 2. p. nář.. <i>naproti s 3. p.: p. divadla n. divadlu</i></p>	<p><i>se p. a jasně</i> vyjadruje sa jednoducho a jasne</p> <p>prostě² část.</p> <p>1. hovor. <i>iba, len: přišel se p. zeptat, jak má věc zařídit</i> prišiel sa iba spýtať, ako má vec zariadiť</p> <p>2. hovor. <i>prosto</i> (slovom. skrátka): <i>byla to p. ostuda</i> bola to prosto hanba</p>
<p>proti předl, s 3. p. a přísl.</p> <p>1. ● předl, s 3. p. proti</p> <p>2. přísl. navzdory: <i>robiť niekomu p. dělat někomu n.</i></p>	<p>proti předl. s D</p> <p>1. ● proti: (vyjadruje smerovanie) <i>stáli p. sobě</i> stáli proti sebe; <i>prohlížet něco p. světlu</i> prezerat' dačo proti svetlu; <i>jít p. větru</i> ísť proti vetru; <i>plout p. proudu</i> plávať proti prúdu; (zreteľ) <i>vzbudit p. někomu nedůvěru</i> vzbudiť proti, voči dakomu nedôveru; (protiklad) <i>p. loňsku je letos mírnější zima</i> proti vlašajšku je tohto roku miernejšia zima; (cieľ, účel) <i>očkovat p. spále</i> očkovať proti šarlachu; <i>prostředek p. kašli</i> prostriedok proti kašľu; (nehoda) <i>p. všem zvyklostem</i> proti, (napriek) všetkým obyčajom; <i>je to p. zdravému rozumu</i> je to proti zdravému rozumu; <i>p. (všemu) očekávání</i> proti (všetkému) očakávaniu; (predmetový vzťah pri slovesách nepriateľskej al. obrannej činnosti al. pri podst. menách tohto významu) <i>svědčit p. někomu</i> svedčiť proti dakomu; <i>jednat p. nařízení</i> konať proti nariadeniu; <i>bojovat p. utiskovatelům</i> bojovať proti utláčateľom; <i>zakročit p. výtržníkům</i> zakročiť proti výtržníkom; <i>stavět se p.</i></p>

	<p>stavať sa proti; hovor. <i>hlasovať p.</i> (<i>návrhu</i>) hlasovať proti (<i>návrhu</i>); <i>důvody pro a p.</i> dôvody za a proti</p> <p>◇ <i>jde, je mi to p. srsti</i> je mi to proti srsti; <i>kdo nejde s námi, jde p. nám</i> kto nie je s nami, je proti nám; <i>p. věku není léku</i> proti veku nie je lieku; ob. <i>proti gustu žádný dišputát</i> proti gustu žiaden dišputát</p>
<p>protivný¹, 2. st. <i>-nejší</i> příd.</p> <p>1. ● (odporný) protivný</p> <p>protivně přísl.</p> <p>1. ●● protivně</p> <p>protivný² příd. kniž.</p> <p>1. ●●● protilehlý, protější: <i>p-á strana; p-é póly</i></p>	<p>protivný příd.</p> <p>1. ●●● trocha zastar. a kniž. protivný: (<i>náprotivný</i>) <i>p. konec města opačný koniec mesta</i>; (<i>protichodný</i>) <i>p-é jevy</i> protivné javy; (<i>nepriateľský</i>) <i>vojáci p-é strany</i> vojaci protivnej strany</p> <p>2. ● protivný, odporný: <i>p. zápach</i> protivný zápach</p> <p>protivně přísl.</p> <p>1. ●● protivne, odporne;</p> <p>protivnost -i s.</p> <p>1. protivnosť, odpornosť</p>
<p>prsia, <i>přs</i>, 3. <i>pršiam</i>, s. pomn.</p> <p>1. ● prsa ◇ <i>bit' sa do přs</i>, v <i>pršia</i> bít se v prsa; sport. <i>plávat p.</i></p> <p>2. ● prsa, prsy, ňadra</p> <p>3. kuch. prsíčka, řidě. prsa: <i>kuracie pršia</i> kuřecí prsíčka;</p> <p>pršičká, <i>-čiek</i>, i pršká, <i>-siek</i>, s. pomn.</p> <p>zdrob. expr.</p> <p>1. ●● prsíčka</p> <p>pršiská, <i>pršisk</i> s. pomn. zvel.</p> <p>1. velká prsa</p>	<p>prsa -ou s. pomn.</p> <p>1. ● pršia: <i>vpadlá p.</i> vpadnuté pršia; <i>pýchou se dmula p.</i> pýchou sa vzdúvali pršia; <i>byla splasklých prsou</i> (Rais) mala splasnuté pršia; <i>p. hráze pršia</i> hrádze</p> <p>2. čelo: <i>p. lodě</i> čelo lode</p> <p>3. náprsník: <i>p. zástěry</i> náprsník zástery</p> <p>◇ <i>bit' se v p.</i> bít sa do přs, v pršia; <i>leží jí balvan (kámen) na prsou</i> leží jej kameň na pršiach; <i>kámen se mi svalil z prsou</i> kameň mi spadol zo srdca; <i>zvítězit o p.</i> zvíťaziť o pršia (pri behu); zastar. ob. <i>být</i></p>

	<p><i>slabý na p.</i> byť slabý na prsia, na pľúca</p> <p>prsíčka -ček s. pomn. zdrob.</p> <p>1. ●● prsíčka, prská: <i>husí p.</i> husacie prská</p>
<p>prskat', -ám,, -ajú nedok.</p> <p>1. ● prskat</p> <p>2. stříkat: <i>p. vodu;</i></p> <p>nás. prskávat', -am, -ajú</p> <p>1. prskávat</p> <p>2. stříkávat</p>	<p>prskat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● prskat': <i>kočka prská</i> mačka prská; <i>svíčka prská</i> sviečka prská</p> <p>2. expr. pajedit' sa, jedovat' sa</p> <p>◇ expr. <i>p. kolem sebe jedovaté sliny</i> jed sa mu z úst sype, valí (ako plameň)</p>
<p>pruh¹, -u m.</p> <p>1. ● pruh;</p> <p>prúžok, -žka/-žku i prúžik, -a m. zdrob. expr.</p> <p>1. proužek, proužeček</p> <p>pruh², -u m. niž. hovor.</p> <p>1. kýla</p>	<p>pruh -u m.</p> <p>1. ● pás, pruh: <i>p. světla</i> pruh svetla; <i>p. papíru</i> pruh papiera; dopr. <i>silniční p.</i> cestný pruh; <i>řadící p.</i> zaraďovací pruh</p>
<p>prvák¹, -a, 1. mn. -cí m.</p> <p>1. žák první třídy, prvňák;</p> <p>prváčka, -y, 2. mn. -čok ž.</p> <p>1. žákyně první třídy, prvňačka:</p> <p>prváčik, -a/-čka, 1. mn. -čkovia/čikovia m. zdrob. expr.</p> <p>1. prvňáček</p> <p>prvák², -a, 1. mn. -y m. včel.</p> <p>1. ● prvák</p>	<p>prvák -u m.</p> <p>1. ● včel. slang. prvák (prvoroj)</p>
<p>prvok¹, -vku</p> <p>1. prvek</p> <p>prvok², -voka, 1. mn. -voky m. zool.</p> <p>1. ● prvok</p>	<p>prvok -a m.</p> <p>1. ● zool. prvok (živočích)</p>

<p>psica, -e, 2. mn. <i>psic</i> ž.</p> <p>1. bot. smilka</p> <p>2. ● nář.. psice, čuba, fena</p>	<p>psice -e ž.</p> <p>1. ● suka (i pren. hrub.)</p>
<p>pucovať, -ujem, -ujú nedok. niž. hovor.</p> <p>1. ● <i>co</i> čistiť</p> <p>2. <i>koho</i> pucovať ob., plísniť</p>	<p>pucovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● trocha zastar. ob. pucovať: <i>p. (si) boty</i> pucovať (si) topánky ◇ expr. <i>p. kliky</i> čistiť kľučky</p>
<p>pučiť, -ím, -ia nedok.</p> <p>1. rozmačkávať: <i>p. varené zemiaky</i></p> <p>2. rozlupávať: <i>p. slivky, hrachové strúčky</i> r. švestky, hrachové lusky</p> <p>3. ● nář.. pučet, rašiť</p> <p>pučiť sa</p> <p>1. praskat: <i>pluzgiere sa pučia</i> puchýře praskajú</p> <p>2. expr. pukat: <i>p. sa od zlosti, od smiechu</i> puká zlostí, smíchem</p>	<p>pučet -í -í nedok.</p> <p>1. ● pučať, pukať sa: (o rastlinách) <i>květy pučí</i> kvety pučia; (vyrastať) <i>pod nosom mu začíná p. chmýří</i> pod nosom mu začína pučať páperie; pod nosom mu začínajú šibať fúziky;</p> <p>pučívat -á -ají opak.</p> <p>1. pučievat'</p> <p>půjčit -ím -í dok.</p> <p>1. požičať: <i>půjč mi tužku</i> požičaj mi ceruzku; <i>p. peníze na úroky</i> požičať peniaze na úroky</p>
<p>puďľa, -le 2. mn. -li ž. nář..</p> <p>1. pult</p>	<p>puďl -a m.</p> <p>1. pudel (pes);</p> <p>puďlík -a, puďlíček -čka m.</p> <p>1. zdrob. puďlík, puďlíček</p>
<p>puchnúť, -nem, -nú nedok.</p> <p>1. ● otékat</p> <p>2. expr. nadýmat se</p>	<p>puchnout -ne -nou -chl nedok.</p> <p>1. ● zried. puchnúť: <i>puchnou mu nohy</i> puchnú mu nohy</p>
<p>puk¹, -u m.</p> <p>1. pupen, puk</p> <p>2. poupě</p> <p>3. (vřidek v pleť) pupínek;</p> <p>púčik, -a i púčok, -čka m. zdrob. expr.</p> <p>1. poupátko, poupátečko; <i>dievča ako</i></p>	<p>puk¹ -u m.</p> <p>1. ●● puk (odb. priehyb): <i>puky na kalhotách</i> puky na nohaviciach</p> <p>puk² -u m.</p> <p>1. ● šport. puk</p>

<p><i>ružový p.</i> dívka jako p.</p> <p>puk², <i>-u</i> m. sport. 1. ● puk, touš</p> <p>puk³, <i>-u</i> m. hovor. 1. ●● puk (např. u kalhot)</p> <p>puk⁴ cit. 1. puk (napodobuje zvuk při střelbě, pukaní ap.)</p>	<p>puk³ cit. 1. puf (napodobňuje zvuk při fajčení)</p>
<p>pukat' (sa), <i>-ám, -ajú</i> nedok. 1. ● pukat, praskat ◇ <i>srdce (sa) puká od žiaľu...</i> puká žalem; <i>p. (sa) od smiechu</i> p. smíchem; <i>p. (sa) od hnevu</i> p. hněvem 2. (o rostlinstvu) pukat, rašit: <i>stromy pukajú</i> pukat' 1. ● praskat, pukat: <i>lavice pukajú</i> 2. praskat: <i>p. bičom</i> nás. pukávat', <i>-am, -ajú</i> 1. ● praskávat, pukávat 2. praskávat</p>	<p>pukat <i>-ám -ají</i> nedok. 1. ● pukat': (pukat' sa, praskat') <i>země pukala</i> zem (sa) pukala; (praskat') <i>v kamnech pukala polínka</i> v kachliach pukali polienka; trocha zastar. (pučat') <i>lilie pukají</i> ľalie pukajú; ob. (pufkat', baľkat') <i>p. z dýmky</i> pukat' z fajky ◇ <i>srdce jí puká (bolesti)</i> srdce jej puká (od bolesti); expr. <i>div nepukal smíchy</i> div sa nepopukal od smiechu, skoro sa popukal od smiechu pukávat <i>-á -ají</i> opak. 1. ● pukávat'</p>
<p>pupenec, <i>-nca</i> m. 1. ● bot. pupen, puk, pupenec 2. ●● (kožní vyrážka) pupínek 3. bot. svlačec</p>	<p>pupen <i>-u</i>, pupenec <i>-nce</i> m. 1. ● puk, pupeň, pupenec: <i>jarní p-y</i> jarné puky; <i>svědivé p-e</i> svrbíacie puky, pupence (na koži); pupenový, pupencový príd. 1. pupeňový; pupínek <i>-nku</i> m. zdrob. 1. púčik, pupenček, pupienok: <i>p-y na větvi</i> púčiky na konári 2. ●● pupienok, pupenček (na koži)</p>

<p>pustiť</p> <p>pustiť sa</p> <p>1. ● pustiť se: (přestat se držet) <i>pustil sa jeho ruky</i>; (začít se zabývat) <i>p. sa do plaču, do smiechu</i>; (obořit se na koho) <i>pustil sa do nás</i>; (vydat se kam) <i>p. sa do sveta, svetom</i>; (začít téci) <i>pustil sa dážd'</i></p> <p>2. roztát: <i>zmrzlina sa pustila</i>:</p> <p>nedok. púšťat' sa</p> <p>1. pouštět se</p> <p>2. roztávat</p>	<p>pustiť se -ím -í dok.</p> <p>1. ● pustiť sa (v rozlič. význ.): <i>p. se zábradlí pustiť sa zábradlia</i>; <i>p. se do sveta pustiť sa do sveta</i>; <i>p. se na more pustiť sa na more</i>; <i>p. se do práce pustiť sa do roboty, do práce</i>; <i>p. se do koláčů pustiť sa do koláčov</i></p> <p>2. vzdialit' sa od dačoho, opustiť dačo: <i>p. se silnice opustiť hradskú</i> ◇ <i>p. se do někoho pustiť sa do niekoho</i>; <i>p. se s někým do křížku chytit' sa, pochytit' sa s někým za pačesy</i></p>
<p>puška, -y, 2. mn. -šiek ž.</p> <p>1. ● puška</p> <p>2. nář.. torba;</p> <p>puštička, -y, 2. mn. -čiek ž. zdrob. expr.</p> <p>1. puštička</p> <p>2. nář.. torbička</p>	<p>puška -y ž.</p> <p>1. ● puška: <i>lovecká p. poľovnícka puška</i>;</p> <p>puškový prid.</p> <p>1. puškový</p>
<p>pýr¹ -u, 6. j. -e m. bot.</p> <p>1. ● pýr, pýřavka</p> <p>pýr², -u, 6. j. -e m. kniž.</p> <p>1. červeň na tvářích</p>	<p>pýr¹ -u m.</p> <p>1. ● pýr: <i>pole zarostlé pýrem</i> pole zarastené pýrom</p> <p>pýr² -u m.</p> <p>1. iba v spojení ob. expr. <i>mít hlavu v pejru</i> mať hlavu v smútku (mať vážne starosti)</p>
<p>pysk, -u m.</p> <p>1. tlama</p> <p>2. ● hovor. expr. huba: <i>dat niekomu po p-u</i></p> <p>3. ●● expr. ret, pysk</p> <p>4. kraj. obyč. v mn. <i>pysky špičky</i> (u bot);</p> <p>pyštek, -o m. zdrob.</p> <p>1. expr. (malá ústa) <i>pusinka, hubinka</i>,</p>	<p>pysk -u m.</p> <p>1. ●● hovor. <i>gamba, pysk</i> (pera, pl. ústa) <i>našpulit p-y naduť gamby; kousnout se do p-u zahryznúť si do gamby</i></p> <p>2. ● <i>pysk, papuľa: koňské p-y konská papuľa</i>; pren. <i>zaječí p. zajačí pysk</i> (rázštep podnebia); anat. <i>stydke p-y pysky ohanbia</i> ◇ <i>ohrnovat p-y nad něčím, nad někým</i></p>

<p>hubička</p> <p>2. hovor, (polibek) pusinka, hubička, pusa</p> <p>3. kuch. pusinka</p> <p>4. hubice, hubička (u nádoby)</p> <p>5. hovor. expr. zobáček</p> <p>6. bot. Inice</p>	<p>odúvať, otrča gamby nad niečím, nad niekým; ob. hrub.: <i>mlít, mlátiť p-em</i></p> <p>mlieť, trepať papuľou; <i>sekat p-em</i></p> <p>papuľovať, pyskovať; <i>dostať po p-u</i></p> <p>dostať po papuli;</p> <p>pystíček -čku m.</p> <p>1. zdrob. expr. gambička, pyštek (ústočká): <i>dětské p-y</i> detský pyštek, detská papuľka</p>
<p>pýtať, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. čo, čo od koho; koho, s inf. se spoj. aby i ~ (požadovať niečo od niekoho) <i>žádat co, od koho, na kom, po kom</i>; říci komu oč, o koho: <i>p. si od niekoho peniaze</i>; pýtaj si to řekni si o to ^ hovor. žert. <i>topánky pýtajú kašu</i> boty se už poroučejí; žert. <i>keď spí, ani jest nepýta</i> když spí, ani chleba nechce</p> <p>2. poněk. zastar. <i>koho, koho o čo prosit: p. o odpustenie</i></p> <p>3. poněk. zastar. žebrať</p> <p>4. hovor. <i>čo, čo za čo počítat co, kolik za co</i>; <i>žádat co: mnoho si pýtal mnoho počítal</i>, mnoho žádal; <i>kol'ko pýtate? kolik to stojí?; nevie, čo kol'ko (má) p., čo, kol'ko by pýtal</i> neví co by chtěl (žádal)</p>	<p>ptát</p> <p>nezpracováno</p>
<p>pýtať sa¹, -am, -ajú nedok. <i>koho, koho na čo, po čom, na koho, po kom</i></p> <p>1. ● ptát se: <i>pýta sa na jeho názor</i>; <i>pýtal sa na otca</i> ptal se po otcí</p> <p>2. s inf. <i>kam, ~ i koho, ku komu prosit, žádat oč: sama sa pýtala domov z</i></p>	<p>ptát se <i>ptám ptají</i> nedok.</p> <p>1. ● pýtať sa, spytovať sa, vypytovať sa, dovedúvať sa: <i>p. se rodičů pýtať sa, spytovať sa rodičov; ptal se nás na cestu</i> spytoval sa nás na cestu; <i>teprve po dlouhém ptaní se to dozvěděli až po</i></p>

<p><i>nemocnice sama prosila, aby ji pustili domů...; dieta sa pýta spať</i> dítě už chce (jít) spát; <i>dieta sa pýta k matke</i> dítě chce k matce; <i>pes sa pýta dnu</i> pes chce dovnitř</p> <p>pýtat' sa², -am, -ajú nedok. i dok. ~, od <i>koho</i></p> <p>1. nedok. dovolovat se: <i>žiak sa pýta domov</i> žák se dovoluje domů</p> <p>2. dok. dovolit se: <i>pýtaj sa od otca</i> dovol se otce; <i>ani sa nepýtal a išiel</i> ani se nedovolil a šel</p>	<p>dlhom vypytovaní sa to dozvedeli; <i>ptal se po vašem zdraví</i> pýtal sa, spytoval sa, dovedúval sa na vaše zdravie; <i>ani se neptejte, co se stalo</i> ani sa nepýtajte, nespytujte, čo sa stalo; <i>nač to ptaní?</i> načo toľké vypytovanie?; <i>moc se ptáš</i> si veľmi zvedavý; <i>nikdo se po mně neptal?</i> nikto sa na mňa nepýtal, nespytoval?; <i>po tvém svolení se nikdo neptá</i> nikto sa nepýta, nespytuje, či to dovolíš</p> <p>◇ <i>kdo se moc ptá, moc se dozví</i> kto sa veľa spytuje, veľa blúdi; kto chce veľa vedieť, ošedivie; <i>kdo se ptá, nerad dá</i> kto sa pýta (či chceš), nerád dáva; kto chce dať, ten sa nespytuje;</p> <p>ptávat se -ám -ají opak.</p> <p>1. pýtavať sa</p>
---	---

<p>ráčít'</p> <p>ráčít' sa</p> <p>1. neos. <i>komu ráčít se</i> (chtít, líbit se)</p> <p>2. expr. <i>s kým</i> i ~ být zadobře s kým, mít v lásce koho; <i>s pánmi sa neráčil</i> pány neměl v lásce</p>	<p>ráčít se -ím -í nedok.</p> <p>1. zastar. hovor. i expr. <i>mať sa: jak se račte? jak se ráčíte?</i> ako sa ráčite mať?</p>
<p>ráčkovat', -ujem, -ujú nedok. expr.</p> <p>1. jít pozpátku</p> <p>ráčkovat' (star. i <i>ráčlovat'</i> i <i>rač'lovat'</i>), -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● ráčkovat (vyslovovat chybně hlásku r)</p>	<p>ráčkovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● ráčkovat': lek. <i>ráčkování</i> rotacismus</p>
<p>rad¹, -u m.</p> <p>1. ●(1) řada ž.: <i>v prvom r-e</i> v první řadě</p> <p>◇ <i>po r-e</i> po pořádku; <i>rad za r-om</i> jeden</p>	<p>řad¹ -u m.</p> <p>1. ●● odb. rad: voj., tel. <i>v ř. nastoupit!</i> v rad nastúpit!</p>

<p>za druhým; <i>opustil naše r-y</i></p> <p>2. ●●(2) voj., těl. řad: <i>v r. nastúpit'</i></p> <p>3. ulice (s domy jen po jedné straně)</p> <p>rad², -u m.</p> <p>1. ●●●(3) řád (vyznamenání): <i>nositel Radu práce</i></p> <p>řád¹, -u m.</p> <p>1. ●●●●(4) řád, řehole: <i>jezuitský r.</i>;</p> <p>řádový příd.</p> <p>1. řádový</p> <p>řád², -u m. mat.</p> <p>1. ●●●●●(5) řád: <i>jednotky prvního r-u</i></p> <p>řád³, <i>rada, rado</i>, 2. st. <i>radšej</i> s význ. přísl., příd.</p> <p>1. ●●●●●●(6) rád, 2. st. <i>radši, raději</i>: <i>r. prídem; čo byste radi?</i> ◇ <i>hovor. maj ma rád</i> měj mě rád</p> <p>rada, -y, 2. mn.. <i>rád</i></p> <p>1. ●●●●●●●(7) rada: (<i>ponaučení</i>) ◇ <i>vedieť si r-y, dať si r-y</i> (<i>s niekým, s niečím</i>) <i>vědět si rady</i> (<i>s někým, s něčím</i>); <i>niet mu r-y; komu niet rady, tomu niet pomoci</i> (přísl.); (orgán) <i>redakčná r.</i>; <i>Slovenská národná r.</i></p> <p>riad¹, -u m. hromad.</p> <p>1. nádobí: <i>kuchynský r.</i></p> <p>2. náčiní, nářadí: <i>ševcovský r.</i></p>	<p>2. radok: <i>sekáči začali nový ř. ženci</i> začali nový radok</p> <p>řád¹, řad² -u m. zastar.</p> <p>1. rováš: <i>připsala to na jeho ř. pripísal to na jeho rováš</i></p> <p>řád² -u m.</p> <p>1. ●●●●●●●●(8) poriadok: <i>mravní ř. mravný poriadok; jednací ř. rokovací poriadok; školní ř. školský poriadok; vojenské řady</i> vojenské poriadky; <i>jízdní ř. cestovný poriadok</i>; (systém) <i>společenský ř. spoločenský poriadok; socialistický ř. socialistický poriadok</i></p> <p>2. ●●●●(4) rád (rehoľa): <i>jezuitský ř. jezuitský rád</i>; mat. ř. <i>čísla rád čísla</i></p> <p>3. ●●●●●(5) stupeň: <i>vědec prvního řádu</i> vedec prvního stupňa (<i>vynikající vedec</i>); <i>hotel třetího řádu</i> treťotriedny hotel;</p> <p>4. bot., zool. rád (skupina v systéme)</p> <p>řád³ -u m.</p> <p>1. ●●●(3) rad (vyznamenanie): <i>Řád Klementa Gottwalda — zabudování socialistické vlasti</i> Rad Klementa Gottwalda za budovanie socialistickej vlasti; <i>Řád bílého lva</i> Rad bieleho leva</p> <p>rád, ráda, rado příd.</p> <p>1. ●●●●●●(6) s význ. přísl. rád, rada, rado (<i>v rozlič. význ.</i>): <i>rada pracuje</i> rada pracuje;</p>
---	--

<p>riadik, -a m. zdrob. expr.</p> <p>1. nádobíčko</p> <p>riad², -u m. zastar.</p> <p>1. ●●●●●●●● (8) řád, pořádek ◇ <i>to nie je s kostolným r-om</i> to není s dobrým</p>	<p><i>rád se napije</i> rád si vypije; <i>jsem nejraději doma</i> som najradšej doma; <i>jsem rád, že...</i> som rád, že...; <i>byl bych rád, kdyby...</i> bol by som rád, keby...; <i>rád bych věděl</i> rád by som vedel; <i>ráda bych (jedla) šlehačku</i> rada by som (jedla) šľahačku; <i>co byste rádi</i> čo by ste radi; <i>rádo se stalo</i> rado sa stalo; <i>má rád své přátele</i> má rád svojich priateľov; <i>mají se rádi a budou se brát</i> majú sa radi a budú sa brat'; <i>má ráda klid</i> má rada pokoj; <i>jdi raději domů</i> choď radšej domov; <i>kdyby ses radši učil</i> keby si sa radšej učil; <i>na vánoce rádo pršívá</i> na Vianoce rado pršiava ◇ <i>ať je rád, že je rád</i> nech sa teší, že sa raduje; nech je rád, že je tak, ako je; <i>rád nerad, musí tam jít</i> rád nerád, či rád či nerád, musí tam ísť; <i>nejradši bych do toho kopl</i> najradšej by som do toho kopol, najradšej by som sa na to vykašlal; <i>mají se rádi jako pes s kočkou</i> majú sa radi ako pes a mačka; <i>mít někoho rád jako veš v kozichu, jako lišku v kurníku, jako valach hříbě</i> mať niekoho rád (rád vidieť) ako koza nôž, ako pes mačku; <i>kdo haní, rád má</i> kto haní, (rád) kúpi; čo sa rado má, to sa rado hašterí; <i>co nemáš rád sám, nečihn druhému</i> čo sám nechceš, druhým nečihn</p> <p>rada¹ -y m.</p>
---	---

	<p>1. radca: <i>městský r.</i> mestský radca; <i>vládní r.</i> vládný radca;</p> <p>radová -é ž.</p> <p>1. star. manželka radcu, radcová: <i>paní r.</i> pani radcová</p> <p>rada² -y ž.</p> <p>1. ●●●●●●●(7) rada: (ponaučenie) <i>upřímná r. přítele</i> úprimná rada <i>priateľ'a;</i> (porada) <i>šla na radu k sousedce</i> išla na radu k susedke; (orgán) <i>ústavní r.</i> ústavná rada; <i>městská r.</i> mestská rada ◇ <i>vědět, nevědět si rady (s něčím) dať</i> <i>si, vedieť si, nedať si, nevedieť si, rady</i> <i>s niečím; komu není rady, tomu není</i> <i>pomoci</i> komu niet rady, tomu niet pomoci; <i>dobrá r. nad zlato</i> dobrá rada hotový groš; <i>tady je každá, dobrá r.</i> <i>drahá</i> dobrá rada vzácna; <i>tady není</i> <i>rady</i> tu ťažko radiť</p> <p>řada -y ž.</p> <p>1. ● rad: ř. <i>vojáků</i> rad vojakov; ř. <i>domů</i> rad domov; <i>lístky do první řady</i> lístky do prvého radu; <i>útočná ř.</i> útočný rad; <i>bojovat v řadách proletariátu</i> bojovať v radoch proletariátu; chem. <i>aromatická</i> ř. aromatický rad; (množstvo) <i>vyhlásili</i> <i>celou řadu závazků</i> vyhlásili celý rad, veľa záväzkov; <i>dosáhli řady úspěchů</i> dosiahli rad, veľa úspechov; (poradie) ř. <i>tónů</i> rad tónov; <i>přijít na radu</i> prísť na rad; <i>být na radě</i> byť na rade; <i>to se musí</i></p>
--	--

	<p><i>udělat v první řadě</i> to sa musí urobiť v prvom rade; mat. <i>geometrická ř.</i> geometrický rad; fyz., chem. <i>rozpádová ř.</i> rozpádový rad;</p> <p>v řadách predl. s G 1. v radoch: <i>v ř. hráčů došlo k protestu</i> v radoch hráčov prišlo k protestu;</p> <p>z řad predl. s G 1. z radov: <i>delegace z ř. zaměstnanců</i> delegácia z radov zamestnancov</p>
<p>radca, -u, 1. mn. -ovia m. 1. ● rádce 2. rada (titul): <i>vládný r.; tajný r.</i> radkyňa, -ne, 2. mn. -kyně ž. 1. rádkyně; radcovský příd. 1. radovský radcovstvo, -a s. 1. radovství</p>	<p>rádce -e m. 1. ● radca (poradca) rádkyně ž. 1. radkyňa rádcovský příd. 1. radcovský</p>
<p>radit¹, -im, -ia nedok. 1. ● radit nás. radievat², -am, -ajú 1. radívat radit' sa¹ 1. ●● radit se nás. radievat' sa 1. radívat se radit², -im, -ia nedok. 1. řadit radit' sa² 1. řadit se</p>	<p>radit -ím -í nedok. 1. ● radit': <i>radí mu v práci</i> radí mu v práci; <i>lékař radil změnu prostředí</i> lékař radil zmenu prostredia; <i>radím k opatrnosti</i> radím opatrnost', byť ◇ ob. expr. <i>babo rad' porad'</i>, kto si múdry radívat -ám -ají opak. 1. radievat' radit se -ím -í nedok. 1. ●● radit' sa: <i>r. se s lékařem o nemocném dítěti</i> radit' sa s lékařom o chorom dieťaťati; <i>výbor se radí</i> výbor sa</p>

	<p>radí;</p> <p>radívat se -ám -ají opak.</p> <p>1. radievať sa</p>
<p>radostný príd.</p> <p>1. ● radostný: <i>r-á chvíľa</i></p> <p>2. expr. milý, drahý (obyč. v oslovení): <i>dieťa moje r-é</i></p> <p>radostne prísł.</p> <p>1. radostně</p>	<p>radostný príd.</p> <p>1. ● radostný: <i>r-á zpráva radostná správa; r. smích radostný smiech;</i></p> <p>radostně prísł.</p> <p>1. radostne;</p> <p>radostnost -i ž.</p> <p>1. radostnosť</p>
<p>radový¹ príd.</p> <p>1. ● řadový: gram. <i>r-á číslovka; r. vojak</i></p> <p>radový² príd.</p> <p>1. ●● řádový: <i>r-á stužka</i></p>	<p>řadový príd.</p> <p>1. ● radový: ř. <i>tanec radový tanec; ř-é číslo radové číslo; tech. ř. motor radový motor; voj. ř-á služba radová služba; lingv. ř-á číslovka radová číslovka; ř. voják radový vojak; ř. pracovník radový pracovník</i></p> <p>řádový¹ príd.</p> <p>1. rádový (rehoľný): ř. <i>kněz rádový kňaz</i></p> <p>řádový² príd.</p> <p>1. ●● radový (vzt'ahujúci sa na vyznamenanie): <i>ř-á stužka radová stužka</i></p>
<p>rafat', -em/-ám, -ú/-ajú, <i>rafaj!</i> nedok. expr.</p> <p>1. čím o co i ~ tlouci: <i>moríak rafe krídlami o zem krocan...</i></p> <p>2. bouchat (vydávat tupý zvuk)</p> <p>3. pelášit, uhánět</p> <p>4. čo rvát: <i>r. čučoriedky trhat borůvky</i></p> <p>rafat' sa</p> <p>1. bouchat se, tlouci se</p>	<p>rafat -ám -ají nedok. expr.</p> <p>1. chniapať: <i>štěně rafá po noze šteňa chniape po nohe</i></p> <p>2. havkať, d'avkať (brechať): <i>psi zlostně rafali psi zlostne havkali</i></p> <p>rafat se -ám -ají nedok. expr.</p> <p>1. chniapať sa (biť sa): <i>smečky psů se rafaly svorky psov sa chniapali</i></p>

	2. hrub. brechať na seba (vadiť sa)
<p>rafnúť, <i>-nem, -nú</i> dok. hovor. expr.</p> <p>1. <i>koho, čo; čím o čo, po čom i ~ praštit</i></p> <p>2. <i>koho, čo</i> (chytit) <i>rafnout: pes ho rafol (za nohu)</i></p> <p>3. řachnout (<i>spadnout</i>)</p>	<p>rafnout <i>-nu -nou -fl/-fnul -fla</i> dok. expr.</p> <p>1. chňapnúť, rafnúť (zdrapiť, chmatnúť): <i>pes ho rafl do lýtka pes ho rafol do lýtka</i></p> <p>2. zried. zahavkať (zabrechať, zaštekáť): <i>krátké rafnutí krátke zahavkanie</i></p> <p>rafnout se <i>-nu -nou -fl/-fnul -fla</i> dok.</p> <p>1. hrub. pochytiť sa (dostať sa do zvydy): <i>ženské se spolu rafly ženské sa spolu pochytili</i></p>
<p>ráchať, <i>-am, -ajú</i> nedok. hovor. expr.</p> <p>1. ● mlátit, bouchat</p>	<p>rachat <i>-ám -ají</i> nedok. expr.</p> <p>1. ● rachotať: <i>venku rachají auta vonku rachocú autá; v kuchyni rachá nádobí v kuchyni rachoce riad</i></p> <p>2. kvákať: <i>rachání žab kvákanie žiab; kačeny rachají kačice kvákajú</i></p> <p>3. chrochtať, grúliť: <i>prasnice rachá prasnica chrochtá, grúli</i></p> <p>rachat se <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. zried. hrabať sa, špárať sa: <i>dlouho se rachal v motoru dlho sa špáral v motore</i></p>
<p>rajtár¹ i rajtar, <i>-a, 6. j. -i, 1. mn. -e m.</i> zastar.</p> <p>1. fukar</p> <p>rajtár², <i>-a m. zastar.</i></p> <p>1. rejtár</p>	<p>rejtár nezpracováno</p>
<p>ramár¹, <i>-a m.</i></p> <p>1. ● rámař</p> <p>ramár², <i>-a, 6. j. -i, 1. mn. -e m. hovor.</i></p> <p>1. píst</p>	<p>rámař <i>-e m.</i></p> <p>1. ● ramár;</p> <p>rámařský príd.</p> <p>1. ramársky</p>

<p>rameno (bás. a zastar. i ramä), -a, 2. mn.. mien s.</p> <p>1. paže</p> <p>2. ●● rameno ◇ <i>prijat' dakoho s</i> <i>otvorenými r-ami</i> přijmout někoho s otevřenou náručí expr. <i>r. spravodlivosti;</i> <i>krčit r-ami nad niečím</i></p> <p>ramenný příd.</p> <p>1. ramenní</p>	<p>rameno, zried. kniž. rámě <i>ramena/-ne</i> s.</p> <p>1. ●● plece: <i>přehodit si pytel přes r.</i> prehodit' si vrece cez plece; <i>nést dítě na</i> <i>r-ou</i> nést' dieťa na pleciah; <i>poklepat</i> <i>někomu na r.</i> poklepkat' niekoho po pleci; zool. <i>rameno</i> plece</p> <p>2. ruka, pazucha: <i>nabídnout někomu</i> <i>rámě (k zavěšení)</i> ponúknuť dakomu ruku (aby sa chytil pod pazuchu); pren. <i>r-o</i> <i>spravedlnosti</i> ruka spravodlivosti</p> <p>3. iba <i>r-o</i> rameno: <i>r. řeky</i> rameno rieky; <i>r. kříže</i> rameno kríža; (často v rozlič. odboroch): stroj. <i>nosné r.</i> nosné rameno; <i>zvedací r.</i> zdvíhacie rameno; geom. <i>r.</i> <i>úhlu</i> rameno uhla; fyz. <i>r. síly</i> rameno sily; stav. <i>schodišťové r.</i> rameno schodišťa</p> <p>◇ <i>krčit r-y</i> krčiť' plecami; expr. <i>vzít nohy</i> <i>na r-a</i> vziať nohy na plecia; <i>dívat se na</i> <i>někoho, na něco přes r.</i> dívať sa na niekoho, na dačo cez plece</p> <p>ramenový příd.</p> <p>1. ramenový: stav. <i>r. panel</i> ramenový panel</p>
<p>ráno¹,</p> <p>ranný příd.</p> <p>1. ranní: <i>r. vlak</i></p> <p>raný, 2. ranější příd.</p> <p>1. ● raný: <i>r. sněh; r-á zelenina; r-á</i> <i>gotika</i></p>	<p>raný příd.</p> <p>1. ● raný, skorý, včasný: <i>r. podzim</i> skorá jeseň; <i>r-é brambory</i> rané zemiaky; <i>r. středověk</i> raný stredovek</p> <p>2. ranný, skorý: <i>v ranných hodinách</i> v ranných hodinách</p> <p>raně přísl.</p> <p>1. zavčasu, skoro: <i>r. vstávat</i> zavčasu vstávať; <i>r. gotická malba</i> ranogotická</p>

	<p>maľba; <i>r. kvetoucí tulipány</i> včasné tulipány</p> <p>ranost -i ž.</p> <p>1. ranosť: poľnohosp. <i>r. brambor</i> ranosť zemiakov</p>
<p>rároh¹, -o, 1. mn. -y m. zool.</p> <p>1. ● rároh</p> <p>rároh², -a m. i rároha, -y, 2. mn.. -roh ž.</p> <p>obyč. v mn. hovor. pejor.</p> <p>1. haraburdí</p> <p>2. rozsocha</p>	<p>raroh -a m. zool.</p> <p>1. ● rároh (Hierofalco)</p>
<p>raz¹ čísl. nás.</p> <p>1. ● krát: <i>povedať niečo dva, tri razy</i> říkať něco dvakrát, trikrát; <i>päť, šesť raz</i> päťkrát, šestkrát ◇ hovor. <i>raz za uhorský (turecký) rok, mesaic</i> jednou za uherský rok; (urobiť niečo) <i>raz-dva</i> (udélat něco) ráz naráz</p> <p>raz² přísl.</p> <p>1. jednou: <i>bol raz jeden chudobný kováč ... kovář</i></p> <p>2. obyč s přísl. už konečně, tedy: <i>povedz mi už len raz, čo chceš</i></p> <p>3. hovor. expr. opravdu: <i>ja raz neviem, čo mám robiť</i> já opravdu nevím, co mám dělat</p> <p>ráz, -u m.</p> <p>1. ●● ráz, charakter</p>	<p>ráz¹ -u m.</p> <p>1. ●● ráz (i vo fiz., lingv., poľnohosp.): <i>osobitý r. díla</i> osobitý ráz diela; <i>úřední r. dopisů</i> úradný ráz listov; <i>potíže technického r-u</i> ťažkosti technického rázu</p> <p>2. šmah (prudký, rýchly pohyb): <i>jedním r-m strhl ručnici</i> jedným šmahom strhol ručnicu</p> <p>3. záber: <i>r-y vesel</i> zábery vesiel; <i>mocné r-y plavce</i> mocné tempá plavca</p> <p>4. zastar. a odb. úder, náraz: <i>r-y kladiv</i> údery kladív; fyz. <i>r. středový</i> stredový náraz; elektrotech. <i>zkouška (elektr.) stroje r-em</i> nárazová skúška (elektr.) stroja; tech. <i>zkouška r-em</i> nárazová skúška</p> <p>◇ <i>šlo to r. na r.</i> išlo to jedno za druhým (veľmi rýchlo); <i>na jeden r. naraz; na první r. na prvý raz; (provést, udělat něco) jedním rázem</i> (urobiť, spraviť niečo) jedným šmahom; zastar. <i>r-em dvanácté</i> úderom</p>

	<p>dvanástej</p> <p>rázový príd.</p> <p>1. tech., elektrotech. nárazový: <i>padací kladivo r-é</i> nárazové padacie kladivo</p> <p>2. let. rázový: <i>r-á vlna</i> rázová vlna</p> <p>ráz², raz¹ v platnosti čísl. neskl. hovor.</p> <p>1. ● raz: <i>r., dva, tři</i> raz, dva, tri ◇ <i>je s tím hotov, udělá to raz dva</i> je s tím hotový, urobí to raz-dva</p> <p>ráz³, raz² čísl.</p> <p>1. ● raz: <i>r. za rok</i> raz za rok, raz do roka</p> <p>ráz⁴, raz³ prísl.</p> <p>1. nár. raz: <i>r. tak a podruhé tak</i> raz tak a druhý raz tak</p>
<p>razit¹, -ím,-ia nedok.</p> <p>1. ● razit: <i>r. peniaze; r. chodbu v bani</i> <i>r. chodbu v dole</i> ◇ <i>r. si cestu</i></p> <p>nás. razievať², -am,-ajú</p> <p>1. razívat</p> <p>razit², -ím,-ia nedok. hovor.</p> <p>1. <i>čím i</i> ~ páchnout, být cítit, čpít, čpět: <i>pohár razí vínem</i> sklenice páchne, je cítit vínem</p>	<p>razit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● razit' (v rozlič. význ.): <i>r. peníze razi</i> <i>peniaze; ražení mincí</i> razenie mincí; <i>r. zásady raziť</i> zásady; <i>namáhavě si razil cestu sněhem</i> namáhavo si razil cestu snehom; <i>ban. r. chodbu raziť</i> chodbu</p> <p>◇ kniž. <i>r. si cestu raziť</i> si cestu; <i>r. cestu nové myšlence raziť</i> cestu novejšie myšlienke;</p> <p>razívat -ám -ají opak.</p> <p>1. razievať</p>
<p>rázštep, -u m.</p> <p>1. ● rozštep; lék. <i>r. podnebia r. patra</i></p> <p>2. rozštipec</p>	<p>rozštěp -u m.</p> <p>1. rozštep, rozštiepenie: <i>r. stromu bleskem</i> rozštiepenie stromu bleskom;</p> <p>tel. <i>r. čelný rozštep</i> čelný; psych., lek. <i>r.</i></p>

	<p><i>osobnosti rozštiepenie osobnosti</i></p> <p>2. ● rázštep: <i>r. větve</i> rázštep vetvy; lek. <i>r. patra</i> rázštep podnebia; <i>r. rtu</i> rázštep pery</p> <p>rozštepový príd.</p> <p>1. rázštepový: lek. <i>r-é vady</i> rázštepové chyby</p>
<p>regál¹, <i>-a/-u</i>, 6. j. <i>-i</i>, 1. mn. <i>-y</i> m.</p> <p>1. ● regál, police</p> <p>regál², <i>-u</i>, 6. j. <i>-i</i>, 1. mn. <i>-y</i> m.</p> <p>1. ●● hist., práv. regál (výnosové právo z rôznych podniků): <i>solný r.</i></p> <p>2. (podnik s výnosovým právem) hostinec, výčep</p>	<p>regál¹ <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● regál (polica i starý prenosný organ); regálek <i>-lku</i> m.</p> <p>1. zdrob. regálik (malá polica, polička); regálový príd.</p> <p>1. regálový</p> <p>regál² <i>-u</i> m.</p> <p>1. ●● hist., práv. regál</p> <p>2. (iba pl.) hist. znaky kráľovskej moci, korunavačné klenoty</p> <p>regální príd.</p> <p>1. regálny</p>
<p>repetit¹, <i>-im,-ia</i> nedok. hovor. expr.</p> <p>1. vléci (s námahou)</p> <p>repetit' sa</p> <p>1. štrachat se</p> <p>repetit² i repentit², <i>-im,-ia</i> dok. hovor. expr.</p> <p>1. ● repetit, brebentit</p>	<p>repetit <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. ● expr. rapotať, trkotať</p>
<p>reštaurácia¹, <i>-ie</i>, 2. mn. <i>-ii</i> ž.</p> <p>1. ● restaurace</p> <p>reštaurácia², <i>-ie</i>, 2. mn. <i>-ii</i> ž.</p> <p>1. hist. volby</p>	<p>restaurace¹ <i>-e</i> ž.</p> <p>1. ● reštaurácia (pohostinský podnik); restaurační¹ príd.</p> <p>1. reštauračný</p> <p>restaurace² <i>-e</i> ž.</p>

	<p>1. reštaurácia (obnova);</p> <p>restaurační² příd.</p> <p>1. reštauračný</p>
<p>rez, -u m.,</p> <p>1. řez: lék. <i>cisársky r.</i>; geom. <i>kruhový r.</i>; trochu zastar. <i>kniha so zlatým r-om ... se zlatou ořízkou</i>; cukrář, <i>čokolodové r-y</i></p> <p>2. zastar. ve spoj. <i>dat' niekoho niekomu do rezu</i> svěřit někoho někomu pod přísnou výchovu; <i>držat' niekoho, niečo v reze</i> držet někoho přísně; <i>byť v reze</i> být pod metlou (pod přísnou kázní)</p>	<p>rez rzi ž.</p> <p>1. hrdza (v rozlič. význ.): (i rezu m.) <i>plechovky pokryté rzi, rezem</i> plechovky pokryté hrdzou; bot. (iba ž.) <i>r. obilná</i> hrdza obilná</p>
<p>rezač</p> <p>rezačka¹, -y, 2. mn.. -čiek ž.</p> <p>1. rezačka</p> <p>rezačka², -y, 2. mn.. -čiek ž.</p> <p>1. ● rezačka (stroj)</p> <p>rezačka³, -y, 2. mn.. -čiek ž.</p> <p>1. ořezávání</p>	<p>řezačka -y ž.</p> <p>1. ● rezačka (nástroj al. stroj): ř. <i>na maso</i> rezačka na maso; ř. <i>na píci</i> rezačka na krmivo, sečkovica</p> <p>řezačkový příd.</p> <p>1. rezačkový</p>
<p>rezák, -a, obyč. v mn. řezáky m.</p> <p>1. ● rezák (zub)</p> <p>2. řezavka</p>	<p>řezák -u m.</p> <p>1. ● rezák: (zub) <i>ostré ř-y</i> ostré rezáky; (nástroj) <i>bednářský ř.</i> debnářsky rezák;</p> <p>řezáček -čku m.</p> <p>1. zdrob. rezáčik</p>
<p>rezavý příd.</p> <p>1. ● rezavý, ostrý;</p> <p>rezavo přísl.</p> <p>1. řezavě</p>	<p>rezavý, rezivý, rezovatý, rezatý příd.</p> <p>1. hrdzavý (v rozlič. význ.): <i>r-é hřebíky</i> hrdzavé klince; <i>r-avé vlasy</i> hrdzavé, ryšavé vlasy</p> <p>rezavě, rezatě přísl.</p> <p>1. hrdzavo</p> <p>rezavost, rezatost -i ž.</p> <p>1. hrdzavost'</p>

	<p>řezavý příd.</p> <p>1. ● rezavý: ř. <i>hvízdot pily rezavý hvízdot píly</i>; ř. <i>smích rezavý smiech</i>; ř-<i>é světlo rezavé svetlo</i>; ř-<i>á bolest rezavá bolesť</i></p> <p>2. expr. štiplavo: ř. <i>mluvit štiplavo hovoriť</i></p> <p>řezavost -i ž. zried.</p> <p>1. rezavost'</p> <p>2. expr. štiplavost'</p>
<p>rezba, -y, 2. mn.. -<i>zieb</i> ž.</p> <p>1. řezání: <i>r. dreva, skla</i></p> <p>2. ● řezba (zvl. do dřeva)</p>	<p>řezba -y ž.</p> <p>1. ● rezba: (rezanie) ř. <i>dřeva rezba dreva</i>; (vyrezávané dielo) <i>lidová ř. ľudová rezba</i>; <i>skříň s řezbou skriňa s rezbou</i>;</p> <p>řezbička -y ž. zdrob.</p> <p>1. rezbička</p>
<p>rezný¹ příd.</p> <p>1. ● řezný: <i>r-á rýchlost'</i></p> <p>rezný² příd.</p> <p>1. řízný, ostrý: <i>r-é pivo</i>;</p> <p>režno přísl.</p> <p>1. řízně</p>	<p>režný příd.</p> <p>1. obl. mor. ražný: <i>r-á kořalka ražná pálenka</i>,</p> <p>2. zrebný: <i>r-é plátno zrebné plátno</i></p> <p>3. stav. <i>r-é zdivo</i> neomietané murivo</p> <p>řezný příd.</p> <p>1. ● rezný: tech. <i>ř-á rychlost rezná rýchlost'</i>; lek. <i>ř-á rána rezná rana</i></p> <p>2. rezací: tech. ř. <i>nástroj rezací nástroj</i></p>
<p>riad¹, -u m. hromad.</p> <p>viz výše</p>	
<p>riadenie¹, -ia s.</p> <p>1. ● řízení: tech. <i>samočinné r. ◇ r. božie, r. osudu</i></p> <p>riadenie², -ia s.</p>	<p>řazení -í s.</p> <p>1. tech. riadenie, zaraďovanie: <i>nožní ř. nožné zaraďovanie</i></p> <p>2. elektrotech. zapojenie: <i>paralelní ř. paralelné zapojenie</i></p>

<p>1. úklid: <i>r. bytu</i></p>	<p>řízení -í s.</p> <p>1. ● riadenie: <i>dálkové řízení</i> diaľkové riadenie; <i>ř. letadla</i> riadenie lietadla</p> <p>2. ● vedenie, riadenie: <i>přestavba ř.</i> prestavba riadenia; <i>převzít ř. státu</i> prevziať vedenie štátu</p> <p>3. konanie: práv. <i>opravné ř.</i> opravné konanie; <i>soudní ř.</i> súdne konanie; <i>mám na úřadech nějaké ř.</i> mám na úradoch nejaké vybavovanie</p>
<p>riadiaci, -a, -e příd.</p> <p>1. ● (sloužící k řízení) řídící: <i>r-a páka</i></p> <p>2. (který řídí) řídící: <i>r. orgán</i></p>	<p>řadicí příd.</p> <p>1. ● tech. riadiaci: <i>ř. páka</i> riadiaca páka</p> <p>2. lingv. zarad'ovací, klasifikačný: <i>ř. předpony</i> zarad'ovacie predpony</p> <p>3. odb. registračný: <i>ř. pořádek</i> registračný poriadok</p>
<p>riadiť¹, -im, -ia nedok.</p> <p>1. ● řídit: <i>r. dopravu</i> nás. radievat¹, -am, -ajú</p> <p>1. řídívat</p> <p>riadiť², -im, -ia nedok.</p> <p>1. uklízet, poklízet: <i>r. byt</i></p> <p>2. zastar. opatrovat, obstarávat: <i>r. kone;</i> <i>r. deti</i> nás. radievat², -am, -ajú</p> <p>1. uklízívat</p>	<p>radit -ím -í nedok.</p> <p>1. radit': <i>radí mu v práci</i> radí mu v práci; <i>lékař radil změnu prostředí</i> lekár radil zmenu prostredia; <i>radím k opatrnosti</i> radím opatrnosť, byť opatrný</p> <p>◇ ob. expr. <i>babo rad' porad'</i>, kto si múdry</p> <p>radívat -ám -ají opak.</p> <p>1. radievat'</p> <p>řadit -ím -í -děn/-zen nedok.</p> <p>1. radit': <i>ř. knihy podle oborů</i> radit' knihy podľa odborov (zorad'ovat'); <i>řadí je k svým přátelům, mezi své přátele</i> radi ich k svojim priateľom, medzi svojich priateľov</p>

	<p>2. tech. zaraďovať: <i>ř. rychlost</i> zaraďovať rýchlosť</p> <p>řádit -ím -í nedok.</p> <p>1. zúriť, besnieť: <i>požár řadí</i> požiar zúri, besnie; <i>v kraji řádila chřipka</i> v kraji zúрила chrípka; <i>řádění zločinců</i> výčiny zločincov</p> <p>2. expr. vyčínať, vyvádzať, vystrájať: <i>když se napije, řadí</i> keď sa opije, vyčíňa</p> <p>řídit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● viesť: (určovať smer pohybu) <i>ř. auto</i> viesť auto; <i>ř. koně</i> poháňať kone; (usmerňovať) <i>ř. sportovní utkání</i> viesť športové stretnutie; <i>ř. schůzi</i> viesť schôdzku; <i>ř. podnik, stát</i> viesť podnik, štát</p> <p>2. ● viesť, spravovať, riadiť: <i>ř. stroj</i> riadiť stroj; <i>válcovna řízená</i> <i>dispečerem z jednoho místa</i> valcovňa riadená dispečerom z jedného miesta; <i>ř.</i> <i>výrobu</i> viesť, riadiť výrobu; <i>ř. činnost</i> <i>podle podmínek</i> riadiť, usmerňovať činnosť podľa podmienok</p> <p>3. ● regulovať: <i>doprava řízená světly</i> doprava regulovaná svetlami</p> <p>4. dirigovať: <i>ř. orchestr, koncert</i> dirigovať orchester, koncert</p> <p>5. naprávať, nastavovať: <i>ř. hodiny</i> nastavovať hodiny</p> <p>6. ob. zaopatrovať, zaobstarávať,</p>
--	---

	<p>zadovažovať: ř. <i>si prádlo do výbavy</i> zaopatrovať si bielizeň do výbavy</p>
<p>riedený príd. 1. ředěný 2. prořídly: <i>r. les</i></p>	<p>ředěný nezpracováno</p>
<p>robota, -y, 2. mn.. -bôt ž. 1. práce: expr. <i>konská r.</i>; expr. <i>trhať sa, potrhať sa v r-e</i> ◇ <i>je do r-y ako oheň, ako osa ... jako oheň</i> (lev, kat); expr. <i>r. mu smrdí</i>; hovor. expr. <i>r. mi stojí</i>; hovor, <i>mať s niekým do r-y</i> mít s někým co činit; <i>r-y má vyše práva</i> má práce nad hlavu; <i>má plné ruky r-y</i>; <i>to je pekná r.!</i>; <i>dať si s niečím r-u</i> 2. hovor. trochu zastar. obyč. v mn. práce (sezónní, špičkové): <i>jarné, letné, jesenné r-y</i> 3. ●● hist. robota: <i>panskú r.</i></p>	<p>robota -y ž. 1. ●● hist. robota, panské: <i>chodit na r-u</i> chodiť na panské 2. ● nár. a expr. otročina, hrdlačina: <i>denní r.</i> denná otročina</p>
<p>robotnica, -e, 2. mn.. -níc ž. 1. trochu zastar. pracovitá žena 2. včel. dělnice</p>	<p>robotník robotnice -e ž. 1. hist. poddaná robotnický príd. 1. poddanský: <i>r-é dědiny</i> poddanské dediny</p>
<p>rodičovské, -ého s. 1. podíl po rodičích</p>	<p>rodičovská nezpracováno</p>
<p>rodina, -y, 2. mn.. -din ž. 1. ● rodina 2. příbuzenstvo: <i>blízka r.</i> blízké příbuzenstvo ◇ hovor. žert. <i>je mu r. po Adamovi a Eve</i> je s ním příbuzný po Adamovi a Evě rodinka, -y, 2. mn.. -niek ž. zdrob. expr. 1. ●● rodinka</p>	<p>rodina -y ž. 1. ● rodina: <i>založit (si) r-u</i> založit' (si) rodinu; <i>čekat, mít r-u</i> čakať, mať rodinu (dieťa); <i>spřátelit se s r-ou své ženy</i> spriatelit' sa s rodinou svojej ženy (s příbuzenstvom) ◇ <i>byli (jako) jedna r.</i> boli (ako) jedna rodina;</p>

<p>rodinôčka, -y, 2. mn.. -čok ž. zdrob. expr. 1. rodinečka</p>	<p>rodinka¹ -y ž. zdrob. 1. ●● rodinka</p> <p>rodinka² -y ž. 1. hovor. star. rodinná škola</p>
<p>rohové, -ého s. zastar. 1. ocasně (dárek, obyč. dětem při dobrém prodeji dobytka)</p>	<p>rohový¹ příd. 1. rohový (vyrobený z rohu, obsahující rohovinu)</p> <p>rohový² příd. 1. rohový, rožný: <i>r-á miestnosť</i> rohová, rožná miestnosť; <i>r. dŕm</i> rohový, nárožný dom; šport. <i>r. kop</i> rohový kop</p>
<p>rojníca¹, -e, 2. mn.. -nic- ž. včel. 1. rojáček rojníca², -e, 2. mn.. -nic ž. voj. 1. ● rojnice</p>	<p>rojnice -e ž. 1. ● voj. rojnica (útvár)</p>
<p>rok, -a/-u m. 1. ● rok (časový úsek): <i>minulý, lanský, vlašajší rok</i> minulý, loňský rok; <i>budúci rok</i> příští rok; hovor, <i>takto r.</i> před rokem; <i>na takto r., do takto r-a</i> příští rok, za rok; <i>z r-a na r.</i> rok od roku; <i>o rok</i> za rok; <i>ako je r. dlhý; raz za uhorský, turecký r.</i> jednou za uherský měsíc; zastar. <i>roku Pána léta Páně</i> 2. (jen v mn.) léta, roky: <i>r-y mladosti</i> léta mladosti; <i>dlhé r-y (nevidieť koho)</i> dlouhá léta...; <i>po r-och</i> po létech; <i>byť v r-och</i> být v letech; <i>má svoje r-y</i> má svá léta; <i>v najlepších r-och</i>; rôčik, -a/-čka m. zdrob. expr. 1. roček, růček</p>	<p>rok -u m. 1. ● rok: <i>kalendárni r.</i> kalendárny rok; <i>letošní r.</i> tento rok; <i>v příštím roce</i> v budoucom roku, na budouci rok; <i>každým rokem</i> každý rok; <i>dítěti je už r.</i> dieťa má už rok; <i>jít za r. k odvodu ísť</i> o rok na odvod; <i>mezi rokem</i> v priebehu roka; <i>ubíhal r. po roce</i> utekal, ubiehal rok za rokom; <i>byl přes r. v cizině</i> bol vyše roka v cudzine 2. hovor. ročník: <i>je na technice v prvém roce</i> je na technice v prvom ročníku ◇ <i>r. co rok</i> rok čo rok, rok po rok, rok od roka; <i>r. od roku</i> z roka na rok; <i>věc se táhla z roku na r.</i> vec sa ťahala z roka na rok; <i>než se r. s rokem sešel, všechno</i></p>

	<p><i>se zmenilo</i> kým sa rok s rokom stretol (zišiel), všetko sa zmenilo; ob. expr. <i>jednou za uherský r. raz za uhorský, turecký rok</i>;</p> <p>roček, rúček -čku m.</p> <p>1. zdrob. obyč. expr. rôčik</p>
<p>rokovat', -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. jednat: <i>r. o mieri</i></p> <p>2. trochu zastar. rokovat, debatovat</p>	<p>rokovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. kniž. rokovat'</p>
<p>rola, -y, 3., 6. j. -e, 1. mn. -y, 2. <i>rolí</i> ž. kniž.</p> <p>1. ● role, úloha ◇ <i>hrať veľkú, významnú, poprednú r-u</i>;</p> <p>rolička¹, -y, 2. mn.. -ciok ž. zdrob. expr.</p> <p>1. rolička</p> <p>rol'a, -le, 2. mn.. -lí ž.</p> <p>1. ●● role, pole</p> <p>rolička², -y, 2. mn.. -čiek i rolka, -y, 2. mn.. -liek ž. zdrob. expr.</p> <p>1. rolička</p>	<p>role¹ -e ž.</p> <p>1. ●● zastar. kniž. a nár. rol'a</p> <p>2. rol'a (stará pozemková miera);</p> <p>rolička¹ -y ž. zdrob.</p> <p>1. rolička, rol'ka</p> <p>role² -e ž.</p> <p>1. ● rola: (úloha herca) <i>hlavní r. hlavná rola</i>; (text hereckej úlohy) <i>učit se roli nazpaměť</i> učiť sa rolu naspamäť; (funkcia) <i>hráč v roli středního obránce</i> hráč v role stredného obrancu ◇ <i>hrať významnou roli</i> hrať významnú rolu; <i>vypadnout z r.</i> vypadnúť z konceptu; stratiť koncept;</p> <p>rolička² -y ž. zdrob.</p> <p>1. expr. rolička</p> <p>role³ -e ž.</p> <p>1. zvitok: <i>r. papíru</i> zvitok papiera;</p> <p>rolička³ -y ž. zdrob.</p> <p>1. zvitoček</p>
<p>rolnictvo, -a s.</p> <p>1. ● hromad. rolnictvo</p>	<p>rolnictvo -a s. hromad.</p> <p>1. ● roľníctvo (roľníci)</p>

2. roľníctví, zemĕdĕlství	
<p>rosa</p> <p>rosička¹, -y ž. zdrob. expr.</p> <p>1. ● rosička</p> <p>rosička², -y, 2. mn.. -čiek ž. bot.</p> <p>1. rosnatka</p>	<p>rosa -y ž.</p> <p>1. rosa: <i>ranní r. na trávě</i> ranná rosa na trávě; <i>r. na lahvích</i> rosa na flášiach;</p> <p>rosička¹ -y ž. zdrob.</p> <p>1. ● expr. rosička</p>
<p>roveň, -vne ž.</p> <p>1. kniž. rovina</p> <p>2. ●● roveň: <i>stavať sa, postaviť sa na r. niekoho, niečoho</i> (niekomu, niečomu, s kým, s čím); <i>nie je mi r. není mi rovný</i></p>	<p>roveň¹ příd.</p> <p>1. kniž. a zastar. roveň (rovný): <i>kdyby mi byl pán r. keby mi bol pán roveň</i></p> <p>roveň² -vně ž.</p> <p>1. ●● roveň: len v spojení <i>stavět, postavit někoho na r.</i> (pis. i <i>naroveň</i>) <i>s někým dávat, stavať, postaviť niekoho na roveň s dakým, dakomu: žena je postavena na r. s mužem žena je postavená na roveň mužovi</i></p>
<p>rovno přísl.</p> <p>1. ● rovně (přímo, vzhůru) <i>držat hlavu r.</i></p> <p>2. rovnou (přímo): <i>utekat, letiet r. k niekomu;</i> (bez zdržení) <i>íst r. domov;</i> (přesně) <i>r. 20 korun;</i> <i>trafil klinec r. po hlave trefil hřebík na hlavičku;</i> (hned) <i>íst r. k veci</i></p> <p>3. zastar. stejně: <i>r. zmyšľat'</i></p> <p>4. přímo, zrovna (zdůrazňuje příslušný větný člen) <i>to člověka r. omráči to člověka přímo omráčí</i></p>	<p>rovně přísl.</p> <p>1. ● rovno: (přímo) <i>jít, dívat se r. íst', dívat sa rovno;</i> (dorovna) <i>r. zastřižené vlasy rovno</i> <i>zastrihnuté vlasy;</i> (vzpriamene) <i>stát, sedět r. stát', sediet' rovno;</i> (vodorovne) <i>ležet r. ležať rovno;</i> (úprimne, otvorene) <i>říct něco r. povedať dačo rovno;</i> <i>jednat r. konať rovno</i></p>
<p>rozbabrat', -em, -ú dok. hovor. expr.</p> <p>1. rozbabrat, rozdělat práci</p> <p>2. rozrýpat: <i>r. zem</i></p> <p>rozobrat' si</p>	<p>rozbabrat</p> <p>nezpracováno</p>

1. <i>čo s kým</i> rozházet si s někým	
rozbehaný , příd. expr. 1. ● rozbehaný (mající chuť na běhání) 2. rozběhlý	rozběhaný příd. 1. ● expr. rozbehaný: <i>r. den</i> rozbehaný deň (strávený chodením, behaním)
rozbujněný příd. 1. ● rozbujněný: <i>r-á tráva</i> 2. rozbujněný: <i>r. život</i>	rozbujněný příd. 1. ● rozbujněný: <i>r-é houští</i> rozbujněná húština; <i>r-á fantázie</i> rozbujněná fantázia rozbujněnosť -i ž. 1. rozbujněnosť rozbujněný nezpracováno
rozbujniť (sa) , - <i>iem</i> , - <i>ejú</i> dok. 1. ● rozbujiť (se) 2. rozbujiť (se)	rozbujiť, rozbujiť sa - <i>í</i> - <i>ejí</i> /- <i>í</i> dok. 1. ● rozbujniť (sa): <i>plevel (se) rozbujiť</i> burina rozbujiť; <i>korupce (se) rozbujiť</i> korupcia rozbujiť
rozčeriť , - <i>ím</i> , - <i>ia</i> dok. expr. 1. vyceniť, rozchlípiť (obyč. jen ústa): <i>r. čelúste</i> rozčeriť , - <i>ím</i> , - <i>ia</i> dok. 1. ● rozčeriť nedok. rozčerovať , - <i>ujem</i> , - <i>ujú</i> 1. rozčerovať rozčeriť sa 1. rozčeriť se	rozčeriť - <i>í</i> - <i>í</i> dok. 1. ● rozčeriť: <i>větrík rozčeriť hladinu</i> vetřík rozčeriť hladinu
rozčapíriť , - <i>ím</i> , - <i>ia</i> dok. expr. 1. rozčapíriť rozčapíriť sa 1. ● rozčapíriť se 2. rozvaliť se	rozčapíriť sa - <i>ím</i> - <i>í</i> dok. 1. ● naježiť sa, zježiť sa: <i>krocan se celý rozčapíriť</i> moriak sa celý naježiť
rozduřit , - <i>ím</i> , - <i>ia</i> dok. expr.	rozduřit - <i>ím</i> - <i>í</i> dok.

<p>1. <i>koho, čo rozplašit, rozehnat</i></p> <p>2. ● <i>koho rozdurdit</i> (rozhněvat)</p> <p>nedok. rozdúrat', <i>-am,-ajú</i> i</p> <p>rozdurovať', <i>-ujem,-ujú</i></p> <p>1. rozplašovať</p> <p>rozdurdiť sa expr.</p> <p>1. rozletieť se</p>	<p>1. ● <i>nadurdiť, rozdurdiť, rozpaprčiť, napaprčiť</i></p> <p>rozdurdiť se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. <i>nadurdiť sa, rozdurdiť sa, rozpaprčiť sa, napaprčiť sa</i></p>
<p>rozchodiť sa¹, <i>-ím,-ia</i> i rozchádzat' sa, <i>-am,-ajú</i> nedok.</p> <p>1. <i>rozcházet se</i> ◇ <i>ich cesty se rozchodia, rozchádzajú; naše názory, mienky, náhľady sa rozchádzajú</i></p> <p>rozchodiť sa², <i>-ím,-ia</i> dok.</p> <p>1. ● <i>rozchodiť se</i> (dostat se do chůze)</p>	<p>rozchodiť se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● <i>rozchodiť sa: musí se po dlouhém sezení r. musí sa po dlhom sedení rozchodiť; opíral se o hůl, než se trochu rozchodil</i> opieral sa o palicu, kým sa trochu rozchodil</p>
<p>roziskriť sa, <i>-í,-ia</i> dok. expr.</p> <p>1. ● <i>rozjiskřit se</i></p> <p>2. rozhořet se</p>	<p>rozjiskřit se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● <i>roziskřit sa</i></p> <p>rozjiskřovat se <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. roziskřovat' sa</p>
<p>rozíst' sa, <i>-idem,-ídu</i>, min. <i>-išiel, -id!</i> dok.</p> <p>1. ● <i>rozejít se</i></p> <p>2. zříd. zvětšit se: <i>oči sa jej rozišli</i></p>	<p>rozejít se <i>-jdu -jdou -šel -šla</i> dok.</p> <p>1. <i>rozchodiť sa: nohy jí zprvu podklesávají, pak se rozejde</i> nohy sa jej sprvu podlamujú, potom sa rozchodí</p> <p>2. ● <i>rozíst' sa</i> (v rozlič. význ.): <i>dav se rozešel</i> dav sa rozišiel, porozchádzal, porozchodil; <i>sólistka se rozešla s orchestrem</i> sólistka sa rozišla s orchestrom (nedodržala tempo orchestra)</p>
<p>rozkázat', <i>-žem,-žu</i> dok.</p> <p>1. ● <i>rozkázat</i></p> <p>2. <i>komu čo, s inf. i ~ poručit si, dát si: r. si obed, večeru</i></p>	<p>rozkázat <i>-žu/-ži -žou/-ží</i> dok.</p> <p>1. ● <i>rozkázat'</i>: <i>rozkázal, aby zapřáhlí</i> rozkázal, aby zapriahli</p> <p>rozkazovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozkazovať</p>
<p>rozklad, <i>-u</i> m.</p>	<p>rozklad <i>-u</i> m.</p>

<p>1. ● rozklad</p> <p>2. zeměd. rozhor</p>	<p>1. ● rozklad: <i>r. akordu v tóny</i> rozklad akordu na tóny; <i>tělo v r-u</i> telo v rozklade; <i>r. manželství</i> rozklad manželstva; (často v rozlič. odb.): fyz. <i>r. světla</i> rozklad světla; <i>r. síly</i> rozklad síly; mat. <i>r. čísla v prvočinitele</i> rozklad čísla na prvočinitele</p> <p>2. rozbor: <i>podat r. o situaci</i> podat rozbor situácie</p> <p>rozkladový příd.</p> <p>1. zried. odb. rozkladový</p>
<p>rozkolísaný příd.</p> <p>1. rozhoupaný: <i>r. zvon</i></p> <p>2. ● rozkolísaný: <i>r-é ceny</i></p>	<p>rozkolísaný příd.</p> <p>1. kolísavý, vratký, tackavý: <i>r-é kroky</i> vratké kroky</p> <p>2. ● rozkolísaný (nestály, nepevný): <i>r-é ceny</i> rozkolísané ceny; <i>r. jazykový úzus</i> rozkolísaný jazykový úzus</p>
<p>rozkolísat', -sem, -šu, přech. -líšuc/-líšajuce dok.</p> <p>1. <i>co, koho</i> rozkolébat, rozhoupat</p> <p>2. ● rozkolísat</p> <p>rozkolísat' sa</p> <p>1. rozkolébat se, rozhoupat se</p> <p>2. ●● rozkolísat se</p>	<p>rozkolísat -ám -ají dok.</p> <p>1. ● rozkolísat' (spôsobiť labilnosť): <i>r. výslovnost</i> rozkolísat' výslovnost'</p> <p>rozkolísávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. rozkolísavať</p> <p>rozkolísat se -á -ají dok.</p> <p>1. ●● rozkolísat' sa (stať sa nepevným, labilným)</p>
<p>rozkrútiť', -im, -ia dok.</p> <p>1. <i>čo, koho</i> rozkroutit, roztočit</p> <p>2. ● <i>čo, zříd. i koho</i> rozmotat, rozbalit: <i>r. balík; r. dieťa</i></p> <p>rozkrútiť' sa</p> <p>1. roztočit se</p> <p>2. zříd. rozmotat se, rozbalit se</p>	<p>rozkroutit -ím -í dok.</p> <p>1. ● rozkrútiť' (rozmotat', rozvinúť'): <i>r. motouz</i> rozkrútiť' motúz</p>

<p>rozkúriť, <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. roztopit, zatopit (udělat oheň)</p> <p>2. zříd. <i>čo</i> vytopit, rozehřát: <i>r. izbu</i></p> <p>3. expr. rozprášit, rozehnat</p>	<p>rozkouřit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. rozfajčit: <i>r. doutník rozfajčit</i> cigaru;</p> <p>rozkuřovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozfajčievať</p>
<p>rozkydat', <i>-ám, -ajú</i> dok.</p> <p>1. <i>čo</i> rozkydat: <i>r. hnoj</i></p> <p>2. expr. rozkecat (rozházet)</p> <p>rozkydat' sa expr.</p> <p>1. rozsypat se</p>	<p>rozkydat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>rozletieť sa</p> <p>nedok. rozlietať sa²</p> <p>1. rozlétávat se</p> <p>rozlietať sa¹, <i>-am, -ajú</i> dok.</p> <p>1. ● rozletět se</p>	<p>rozletět se <i>-í -í</i>, rozlétnout se, hovor.</p> <p>rozlítnout se <i>-ne -nou -tl</i> dok.</p> <p>1. ● rozletieť sa, porozlietať sa, rozlietnuť sa: <i>vrabci se rozletěli na všechny strany</i> vrabce sa rozleteli na všetky strany; <i>vlasy se jí ve větru rozletí</i> vlasy sa jej vo vetre rozletia</p> <p>2. expr. rozletieť sa: <i>mísa spadla a rozlítla se na kusy</i> misa spadla a rozletela sa na kusy (rozbila sa); <i>okno se průvanem rozletělo</i> okno sa od prívaniu rozletelo (prudko sa otvorilo); <i>zpráva se rozlétla po městě</i> správa sa rozletela po meste; <i>děti se rozletěly matce naproti</i> deti sa rozleteli naproti matke;</p> <p>rozletovat se <i>-uje -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozletúvať sa, rozletovať sa, rozlietať sa, porozletúvať sa</p> <p>2. rozletúvať sa, rozletovať sa</p>
<p>rozluka¹, <i>-y, 2. mn. -lúk</i> ž.</p> <p>1. ● rozluka</p> <p>rozluka², <i>-y, obyč. v mn. rozluky, -lúk</i> ž. náj.</p>	<p>rozluka <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ● odb. rozluka</p>

<p>1. písne na rozlúčenou (ženicha n. nevesty se svobodným stavem)</p>	
<p>rozmlátit', -im, -ia dok. expr. 1. ● rozmlátit (rozbit) 2. koho zmlátit (zbit) rozmlátit' sa 1. rozmlátit se</p>	<p>rozmlátit dok. 1. ● ob. expr. rozdrúzgať, rozmlátit': <i>r. nádobí rozdrúzgať riad; kroupy rozmlátily obilí ľadovec zbil obilie; hrub. r. někomu držku rozbit' dakomu papuľu</i></p>
<p>rozobrať', -beriem, -berú dok. 1. ● rozebrať rozobrať' sa 1. rozebrať se, probrať se</p>	<p>rozebrať -beru -berou dok. 1. ● rozobrať' (v rozlič. význ.): <i>r. přístroj rozobrať' přístroj; r. plot na topení rozobrať' plot na kúrenie; r. zboží rozobrať', rozchytat', porozchytávat' tovar; kniha je už rozebrána kniha je už rozobraná; lidé rozebrali, kde co bylo ľudia rozobrali, porozoberali, kde čo bolo; r. mezinárodní situaci rozobrať' medzinárodnú situáciu; škol., lingv. r. větu rozobrať' vetu</i> 2. hovor. (koho) znosit' (koho), nanosit' sa (do koho): <i>vy dovedete člověka r. vy ale viete človeka znosit';</i> rozbírat, zried. rozebírat -ám -ají nedok. 1. rozoberat'</p>
<p>rozostavať', -viam, -vajú, -stavaj/ dok. 1. ● rozostavět; <i>r. dom</i> 2. ●● rozostavit: <i>r. stánky</i></p>	<p>rozostavět -ím -ějí dok. 1. ● rozostavať': <i>r. dům rozostavať' dom</i> rozostavovat¹ -uji -ují nedok. 1. rozostavovat' rozostavit -ím -í dok. 1. ●● rozostavit', porozostavovat': <i>r. nábytek rozostavit' nábytok;</i> rozostavovat² -uji -ují nedok. 1. rozostavovat'</p>

<p>rozpásť sa, <i>-pasie, -pasú</i> dok.</p> <p>1. pustit se do pasení</p> <p>2. expr. vypásť se (zručnět)</p>	<p>rozpásť se</p> <p>nezpracováno</p>
<p>rozplesnúť sa (star. i rozplesknúť sa), <i>-nem, -nú</i> dok. expr.</p> <p>1. ● rozplesknout se</p> <p>2. zříd. rozevřít se (dokořán)</p>	<p>rozplesknout se <i>-nu -nou -kl/-knul -kla</i> dok.</p> <p>1. ● rozplásnúť sa, rozplesnúť sa: <i>sněhová koule se rozpleskla na zdi</i> sněhová guľa sa rozplásla na stene</p> <p>2. expr. rozplástit' sa (naširoko spadnúť): <i>r. se do bláta rozplástit sa do blata</i></p>
<p>rozporný¹ příd. kniž.</p> <p>1. ● rozporný: <i>r-é city</i></p> <p>rozperný i rozporný² příd. tech.</p> <p>1. rozperný</p>	<p>rozporný příd.</p> <p>1. ● kniž. rozporný: <i>r-á bytosť rozporná bytosť</i></p> <p>rozpornost ž.</p> <p>1. rozpornost'</p>
<p>rozpracovať, <i>-ujem, -ujú</i> dok.</p> <p>1. ● rozpracovat</p> <p>2. propracovat</p> <p>nedok. rozpracúvať, zříd. i</p> <p>rozpracovávať, <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. rozpracovávat</p>	<p>rozpracovat <i>-uji -ují</i> dok.</p> <p>1. ● rozpracovať, rozrobiť: <i>r. článok rozpracovať článok; ekon. rozpracovaný výrobek rozpracovaný výrobok</i></p> <p>2. rozpracovať (prehľbiť): <i>r. námět pro film rozpracovať námět pre film; ekon. r. ukazovatele plánu rozpracovať ukazovatele plánu;</i></p> <p>rozpracovávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. rozpracúvať, rozpracovávat'</p>
<p>rozprávať, <i>-am, -ajú</i> nedok.</p> <p>1. mluvit, hovořit: <i>r. (po) slovensky</i></p> <p>2. ● čo, o čom, o kom, komu i se spoj. že vyprávět, vykládat, mluvit ◇ <i>r. niekomu do duše</i> mluvit někomu do duše; hovor. <i>r. dve na tri</i> mluvit páté přes deváté; <i>r. do sveta</i> mluvit do větru</p> <p>rozprávať sa</p>	<p>rozprávět <i>-ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. ● rozprávať: <i>r. o životě a smrti</i> rozprávať o živote a smrti</p>

1. rozmlouvat, bavit se	
<p>rozprávka, -y, 2. mn.. -vok ž.</p> <p>1. pohádka: <i>r. o popoluške</i> p. o popelce</p> <p>2. ● trochu zastar. rozhovor, rozprávka</p> <p>rozprávočka, zříd. i rozprávčička, -y, 2. mn.. -čiek ž. zdrob. expr.</p> <p>1. pohádečka</p>	<p>rozprávka -y ž.</p> <p>1. ● rozhovor, beseda: <i>začít s někým r-u začat' s niekým rozhovor</i></p> <p>◇ <i>to je řeč jak r.</i> a) ani číhi ani hota (s ním); b) s takými rečami nedôjdeš konca kraja</p>
<p>rozpučať (sa), -í, -ia dok.</p> <p>1. ● rozpučet se: <i>stromy (sa) rozpukali</i></p> <p>2. nabobtnat, nabotnat, zatáhnout se (zvětšit svůj objem působením vlhkosti): <i>rozpučané koryto</i></p>	<p>rozpučet, rozpučet se -í -í dok.</p> <p>1. ● vypučať: <i>na jaře (se) rozpučí každý keř</i> na jar vypučí každý ker</p>
<p>rozpučit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. <i>koho, čo rozmáčknout: expr. rozpučím ta ako žabu, ako voš, ako muchu, ako chrústa zamáčknú tě jako housenku, jako hmyz; malo ho, išlo ho, ide ho od zlosti, od jedli, od hnevu r. mohl, může prasknout zlostí; to je do rozpučenia</i> a) to je k popukání (smíchem), b) to je k prasknutí (zlostí)</p> <p>nedok. rozpúčať, -am, -ajú</p> <p>1. rozmačkávat</p> <p>rozpučit' sa</p> <p>1. rozmáčknout se, puknout: <i>šiel sa od smiechu r., div sa od smiechu nerozpučil</i> mohl puknout smíchem, div smíchem nepukl; <i>nech sa (od zlosti, od hnevu) rozpučí!</i> ať praskne (zlostí)</p> <p>nedok. rozpúčať sa</p>	<p>rozpučet</p> <p>nezpracováno</p> <p>rozpukat¹, rozpukat se¹ -á -ají dok.</p> <p>1. rozpukať sa, dopukať sa, popukať: <i>kůže na patách rozpukala</i> koža na pätách popukala; <i>vyschlá země (se) rozpukala</i> vyschnutá zem sa rozpukala</p>
<p>rozpuk, -u m.</p> <p>1. ● rozpuk (květů)</p> <p>2. zříd. puknutí, prasknutí: <i>to je do r-u a)</i></p>	<p>rozpuk -u m.</p> <p>1. ● rozpuk: (rozvitie púčikov) <i>růže před r-em</i> ruža pred rozpukom; <i>r. ovocných</i></p>

<p>to je k puknutí (o něčem směšném), b) to je k prasknutí (o něčem, co způsobuje zlost)</p> <p>3. bot. rozpuk</p>	<p><i>stromů</i> rozpuk ovocných stromov; kniž. (prudký rozvoj) <i>r. jara</i> rozpuk jari; bot. <i>r. jízlivý</i> rozpuk jedovatý (<i>Cicuta virosa</i>);</p> <p>rozpukový příd.</p> <p>1. rozpukový: <i>r. jed</i> rozpukový jed</p>
<p>rozpuknúť sa, -ne, -nú dok.</p> <p>1. ● rozpuknout se, rozprasknout se: <i>líca mu idú r. tváre</i> mu mohou prasknout (o tlustém); <i>ide sa mu hlava r.</i> může mu hlava prasknout; <i>najest' sa do rozpuknutia</i> najíst se na prasknutí</p> <p>2. ● (o květech) rozpuknout se</p>	<p>rozpuknout, rozpuknout se -ne -nou -kl dok.</p> <p>1. ● rozpuknúť sa, puknúť: <i>stěna se rozpukla</i> stena pukla; <i>hlava se mu bolesti div nerozpukla</i> od bolesti mu išla hlava puknúť, dobre mu od bolesti hlava nepukla; <i>poupě už rozpuklo</i> púpä sa už rozpuklo, púčik sa rozpukol;</p> <p>rozpukávat, rozpukávat se, rozpukat², rozpukat se² -á -ají nedok.</p> <p>1. rozpukávat sa</p>
<p>rozrevať sa, -revem, -revú, -rev! dok. expr.</p> <p>1. ● rozkřičet se, rozeřvat se</p> <p>2. ● hovor. rozbrečet se</p>	<p>rozervat -rvu -rvou dok.</p> <p>rozervat se -rve -rvou dok.</p> <p>1. roztrhat' sa, rozdriapat' sa: <i>podšívka se už rozervala</i> podšívka sa už roztrhala</p> <p>rozeřvat dok.</p> <p>rozeřvát se -řvu -řvou dok.</p> <p>1. ● rozrevať sa (začat' revať): <i>šelmy se rozeřvaly</i> šelmy sa rozrevali; expr. <i>rozeřval se na děti</i> rozreval sa na deti; ob. expr. (rozplakat' sa) <i>dítě se rozeřvalo</i> dieťa sa rozrevalo</p>
<p>rozriedený příd.</p> <p>1. (o plynech, kapalinách a tuhých hmotách) rozředěný</p> <p>2. zříd. prořídilý: <i>r. les</i></p>	<p>rozředěný nezpracováno</p>

<p>rozsadiť, <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. rozsadiť: <i>išlo ho r. od hnevu</i> mohol prasknout hněvem</p> <p>nedok. rozsádzať, <i>-am, -ajú</i> i</p> <p>rozsadzovať, <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. rozsazovat</p> <p>rozsadiť sa</p> <p>1. rozsadiť se</p> <p>nedok. rozsádzať sa i rozsadzovať sa</p> <p>1. rozsazovat se</p>	<p>rozsadiť <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. rozsadiť, porozsádzať (v rozlič. význ.): <i>r. hosty kolem stolu</i> rozsadiť, porozsádzať hostí okolo stola; <i>r. žáky</i> rozsadiť žiakov; <i>r. květiny</i> rozsadiť kvety;</p> <p>rozsazovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozsádzať, rozsadzovať</p> <p>rozsadiť se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. rozsadiť sa: <i>r. se do lavic</i> rozsadiť sa, porozsádzať sa do lavíc;</p> <p>rozsazovat se <i>-uje -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozsádzať sa, rozsadzovať sa</p>
<p>rozsievka¹, <i>-y</i>, 2. mn.. <i>-vok</i> ž.</p> <p>1. ●● ROZSÍVKA (zástěra, plachta na rozsívání)</p> <p>rozsievka², <i>-y</i>, obyč. v mn. rozsievky, <i>-vok</i> ž. bot.</p> <p>1. ● rozsivka</p>	<p>rozsivka <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ● bot. rozsievka (jednobunkový organizmus);</p> <p>rozsivkový příd.</p> <p>1. rozsievkový</p> <p>rozsívka <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ●● star. rozsievka (plachta na zrno při siatí)</p>
<p>rozštiepiť, <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● <i>co</i> rozštípnout, rozštěpit</p> <p>2. ● expr. <i>co, koho</i> rozštěpit, rozdvojit;</p> <p>nedok. rozštiepovať, rozštepovať, <i>-ujem, -ujú</i> i rozštepúvať, <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. rozštěpovat</p> <p>rozštiepiť sa</p> <p>1. rozštěpit se</p> <p>nedok. rozštiepovať sa, rozštepovať sa i rozštepúvať sa</p> <p>1. rozštěpovat se</p>	<p>rozštěpit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● rozštiepiť: <i>blesk rozštěpil kmen</i> blesk rozštiepil kmeň; kniž. <i>r. hnutí</i> rozštiepiť hnutie</p> <p>rozštěpovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. rozštiepovať, rozštepovať, rozštepúvať</p> <p>rozštěpit se <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. rozštiepiť sa: <i>společnost se rozštěpila v třídy</i> spoločnosť sa</p>

	<p>rozštiepila na triedy</p> <p>rozštepovať se -uje -ují nedok.</p> <p>1. rozštiepovať sa, rozštepovať sa, rozštepúvať sa</p>
<p>roztláčiť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● roztláčiť <i>r. topánky r. boty</i></p> <p>2. rozmačkat <i>r. ovocie</i></p>	<p>roztláčiť -ím -í dok.</p> <p>1. ● roztláčiť, roztisnúť: <i>r. sáně</i> roztisnúť sane; <i>r. nové boty</i> roztláčiť nové topánky</p> <p>roztláčovať -uji -ují nedok.</p> <p>1. roztláčať, roztískať</p>
<p>roztopiť, -ím, -ia dok.</p> <p>1. roztaviť: <i>r. rudu, sklo, sneh</i></p> <p>2. ● rozpustiť: <i>r. maslo</i></p> <p>nedok. roztápať, -am, -ajú</p> <p>1. roztavovať</p> <p>2. rozpoušťať</p> <p>roztopiť sa</p> <p>1. roztaviť se ◊ <i>idem sa r. od horúčosti</i> mohu shoieť teplom</p> <p>2. rozpustiť se</p> <p>3. roztáť: <i>sneh sa roztopi</i> sníh roztaje;</p> <p>nedok. roztápať sa</p> <p>1. roztavovať se</p> <p>2. rozpoušťať se</p> <p>3. roztávať</p>	<p>roztopiť -ím -í dok.</p> <p>1. rozkúriť: <i>r. kamna</i> rozkúriť kachle</p> <p>2. podkúriť, zakúriť: <i>r. v kamnech</i> zakúriť v kachliach, do kachlí</p> <p>3. ● trocha zastar. a nár. roztopiť: <i>r. maslo</i> roztopiť maslo</p> <p>roztápět -ím -ějí nedok.</p> <p>1. rozkurovať</p> <p>2. podkurovať, zakurovať</p> <p>3. trocha zastar. a nár. roztápať</p> <p>roztopiť se -ím -í dok. zried.</p> <p>1. rozkúriť sa: <i>než se pec roztopí, bude tma</i> kým sa pec rozkúri, bude tma</p> <p>2. trocha zastar. a nár. roztopiť sa</p> <p>roztápět se -ím -ějí nedok.</p> <p>1. rozkurovať sa</p> <p>2. trocha zastar. a nár. roztápať sa</p>
<p>roztrepaný příd.</p> <p>1. hovor. expr. roztlučený, rozbitý: <i>r-á hlava</i></p> <p>2. kuch. rozkvedlaný</p>	<p>roztrěpený příd.</p> <p>1. rozstrapkaný, vystrapkaný, obstrapkaný: <i>r-é manžety</i> rozstrapkané manžety; <i>r. límeček</i> vystrapkaný</p>

<p>3. zříd. roztrěpaný</p>	<p>golierik</p> <p>roztrěpaný nezpracováno</p>
<p>roztrepat', -em, -ú dok.</p> <p>1. hovor. expr. čo roztrískat</p> <p>2. kuch. čo rozkvedlat: <i>r. smotanu</i></p> <p>nedok. roztrépávat', -am, -ajú</p> <p>1. rozbíjet</p> <p>2. rozkvedlávat</p> <p>roztrepat' sa</p> <p>1. rozbít se</p>	<p>roztrěpat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. roztriasť: <i>r. seno roztriasť seno</i>; <i>s. složený kapesník roztriasť zloženú vreckovku</i>; <i>jízda ho roztrěpala</i> jazda ho roztriasla</p> <p>roztrépávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. roztriasať</p>
<p>rozvalit', -im, -ia, -val! dok.</p> <p>1. ● čo rozvalit</p> <p>2. hovor. expr. čo rozbít, rozmlátit</p> <p>rozvalit' sa</p> <p>1. rozvalit se</p>	<p>rozvalit -ím -í dok.</p> <p>1. rozváľať: <i>r. kopku sena rozváľať kôpku sena</i></p> <p>2. ● rozvaliť, porozvaľovať: <i>víchřice rozvalila chalupy</i> víchřica porozvaľovala chalupy</p> <p>rozvalit se -ím -í dok.</p> <p>1. rozvaliť sa (v rozlič. význ.): <i>dům se rozvalil v trosky</i> dom sa rozvalil na ruiny; ob. expr. <i>pohodlně se r. do křesla</i> pohodlne sa rozvaliť v křesle</p> <p>rozvalovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. rozvaľovať sa</p>
<p>rozvířený příd. expr.</p> <p>1. rozvířený</p> <p>2. roz dováděný</p> <p>rozvířene přísl.</p> <p>1. rozvířeně</p>	<p>rozvířený nezpracováno</p>
<p>rozvláčit', -im, -ia dok.</p> <p>1. ● čo rozvláčit (roznosit); přen. hovor. <i>deň</i></p>	<p>rozvláčet¹ -ím -ejí, rozvláčit -ím -í dok.</p> <p>1. pobrániť: <i>r. hroudy (na poli)</i></p>

<p><i>na nohách r.</i> zbytečně den prochodit</p> <p>2. hovor. expr. roznosit, roznést (pomluvit)</p>	<p>pobrániť hrudy (na poli);</p> <p>rozvlačovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. brániť</p> <p>rozvláčet² -ím -ejí nedok.</p> <p>1. ● zried. rozvláčať, rozvlačovať: <i>r. hnúj po dvoře rozvláčať hnoj po dvore</i></p>
<p>rožný¹ příd.</p> <p>1. ● rožní, rohový: <i>r. dom</i></p> <p>rožný² příd.</p> <p>1. rohatý: <i>r. dobytok</i></p>	<p>rožní příd.</p> <p>1. ● rožný, rohový: <i>r. dům rožný dom</i></p>
<p>rubač, -a m.</p> <p>1. dřevorubec</p> <p>2. ● horn. rubač</p> <p>rúbačka, -y, 2. mn.. -čiek ž. hovor.</p> <p>1. rubáni dřeva</p> <p>2. bitka</p>	<p>rubač -e m.</p> <p>1. ● ban. rubač</p> <p>rubačský příd.</p> <p>1. rubačský</p>
<p>ručka¹, -y, 2. mn.. -čok ž.</p> <p>1. ručka, držadlo: <i>r. pera násadka</i></p> <p>ručka², -y, 2. mn.. -čok ž. zdrob. expr.</p> <p>1. ● ručka, ručička</p>	<p>ručka -y ž.</p> <p>1. ● rúčka: (zdrob. k ruka) <i>buclaté dětské r-y buclaté detské rúčky</i>; zried. <i>r-y na orloji rúčky na orloji</i></p> <p>◇ expr. <i>dát něco, vyměnit něco, obchodovat z r-y do r-y dať dačo, vymeniť dačo, obchodovať z rúčky do rúčky</i></p>
<p>ručník, -a m.</p> <p>1. ● ručník</p> <p>2. šátek, kapesník</p> <p>ručníček, -čka m. zdrob.</p> <p>1. ●● ručníček</p> <p>2. šáteček</p>	<p>ručník -u m.</p> <p>1. ● uterák: <i>lněný r. ľanový uterák</i>;</p> <p>ručníček -čku m.</p> <p>1. ●● zdrob. uteráčik;</p> <p>ručníkový příd.</p> <p>1. uterákový</p>
<p>ručho, -a, 2. mn.. <i>ruč</i> s.</p> <p>1. ● kniž. roucho; šaty: <i>svadobné r. ◇ vlk</i></p>	<p>roucho -a s.</p> <p>1. ● kniž. rúcho: <i>knižecí r. kniežacie</i></p>

<p>v ovčom r-u; odetá v Evinom r-u</p> <p>2. nář. výbava nevěsty</p>	<p>rúcho</p> <p>◇ <i>chodit v rouše Evině chodit</i> v Evinom rúchu; <i>vlk v rouše beránčím</i> vlk v ovčom rúchu</p>
<p>rúra, -y, 2. mn.. <i>rúr</i> ž.</p> <p>1. ● roura: <i>vodovodná r.</i>; odb. <i>močová r.</i></p> <p>2. trouba (na pečení)</p> <p>rúrka, -y, 2. mn. -<i>rok</i> i. zdrob.</p> <p>1. ●● rourka</p> <p>rúročka, -y, 2. mn. -<i>čiek</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. rourečka</p>	<p>roura -y ž.</p> <p>1. ● rúra: <i>vodovodní, okapová r.</i> vodovodná, odkvapová rúra; <i>betonová r.</i> betonová rúra; <i>r. balicího papíru</i> rúra baliaceho papiera; slang. <i>roury</i> rúry (úzke nohavice);</p> <p>rourový příd.</p> <p>1. rúrový;</p> <p>rourka -y ž. zdrob.</p> <p>1. ●● rúrka;</p> <p>rourkový příd.</p> <p>1. rúrkový</p>
<p>rybár, -a m.</p> <p>1. ● rybář</p> <p>2. zool. rybák</p> <p>rybárka, -y, 2. mn.. -<i>rok</i> ž.</p> <p>1. rybářka</p> <p>rybársky příd.</p> <p>1. rybářský</p> <p>rybárstvo, -a s.</p> <p>1. rybářství</p> <p>rybárik¹, -a, 1. mn. -<i>ci</i> m. zdrob. expr.</p> <p>1. rybařík</p> <p>rybárik², -a, 1. mn. -y m. zool.</p> <p>1. ●● ledňáček</p>	<p>rybář -e m.</p> <p>1. ●rybář;</p> <p>rybářka -y ž.</p> <p>1. rybářka;</p> <p>rybářský příd.</p> <p>1. rybářsky</p> <p>rybařík -a m.</p> <p>1. ●● zool. rybárik (Ceryle)</p>
<p>ryčať. -<i>í</i>, -<i>ia</i> nedok. expr.</p> <p>1. ● (o zvířatech) říčet, řvát</p> <p>2. (o vodě) hučet</p>	<p>ryčet -<i>ím</i> -<i>í</i> nedok.</p> <p>1. ● ryčať, ručať: <i>ryčet jako zvíře ručať</i> ako zviera</p>

	<p>řičet -ím -í nedok.</p> <p>1. ● ryčať, ručať: <i>hřebec řičí žrebec</i> ryčí; expr. ř. <i>bolestí, smíchem</i> ryčať od bolesti, od smiechu;</p> <p>řičívat -ám -ají opak.</p> <p>1. ryčiavať</p>
<p>rýchlit', -im,-ia nedok.</p> <p>1. ● zahr. rychlit</p> <p>2. zříd. urychlovat, zrychlovat</p>	<p>rychlit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● rýchlit': zahr. <i>rychlení zeleniny</i> rýchlenie zeleniny</p>
<p>ryť, <i>ryjem, ryjú, ry!</i> nedok.</p> <p>1. ● rýt</p> <p>řit', -ti ž. vulg.</p> <p>1. prdel, zadnice, řiť</p> <p>řitka, -y, 2. mn. -<i>liek</i> ž. zdrob. oslab. fam.</p> <p>1. zadeček, řiťka</p>	<p>ryť¹ -u m.</p> <p>1. bot. rezeda (Reseda)</p> <p>ryť² <i>ryji ryjí</i> nedok.</p> <p>1. ryl'ovať: <i>r. v zahradě ryl'ovať v záhrade</i></p> <p>2. vyrývať: <i>r. čárky, monogram</i> vyrývať čiarky, monogram</p> <p>3. ● ryť: (rozrývať) <i>svině ryla v zemi</i> sviňa ryla v zemi; odb. <i>r. do kovu, do dřeva</i> ryť do kovu, do dreva; <i>r. sklo</i> ryť sklo</p> <p>4. expr. zapárat', zabřdat': <i>neustále do ní ryl</i> ustavične do nej zapáral</p>
<p>rytier, -a m.</p> <p>1. ● rytíř</p> <p>rytierstvo, -a s.</p> <p>1. ●● rytířství</p> <p>2. ●●● hromad. rytířstvo</p>	<p>rytíř -e m.</p> <p>1. ● rytier (v rozlič. význ.) hist.: <i>r. v brnění</i> rytier v pancieri; <i>být pasován na r-e</i> byť pasovaný na (za) rytiera; cirk. <i>němečtí r-i</i> nemeckí rytieri; <i>r. čestné legie</i> rytier čestnej légie; kniž. <i>r. ducha</i> rytier ducha; <i>měla už svého r-e</i> mala už svojho rytiera (obdivovateľa, ctiteľa)</p> <p>2. <i>chudí r-i</i> ≈ opekance, bobále, pupáky (ľudový názov jedla, obyč. opekaných žemlí máčaných v mlieku al. podlhovastých buchiet)</p>

	<p>◇ <i>r. bez bázně a hany</i> rytier bez bázne a hany</p> <p>rytíštví -í s.</p> <p>1. ●● rytierstvo</p> <p>rytíšstvo -a s. hromad.</p> <p>1. ●●● rytierstvo (rytieri)</p>
--	---

<p>S, SO predl. se 7. p.</p> <p>1. ● s, se</p>	<p>S, SE predl.</p> <p>1. ● so 7. p. S, SO (v rozlič. význ. vyjadruje: spoločnosť, príslušenstvo) <i>tančiť s mláďenci</i> tancovať s mláďencami; <i>vziť s sebou</i> (vysl. sebou) <i>vziať so sebou</i>; <i>byť s kúpeľňou</i> byt s kúpeľňou; (spôsob, podmienky) <i>pracovať s chuťou</i> pracovať s chuťou; <i>piť s mierou</i> piť s mierou; (účel al. dôvod) <i>jít s dopisem (na poštu)</i> ísť s listom (na poštu); <i>přijít se vzkazem</i> prísť s odkazom; (zreteľ) <i>poradit si s prací</i> poradiť si s robotou; <i>být nemocný se srdcem</i> byť chorý na srdce, mať voľáčo so srdcom; (časová súbežnosť) <i>s lety rostou zkušenosti</i> s rokmi rastú skúsenosti; (väzbu pri slovesách a◇ menách) <i>dát si s něčím práci</i> dať si s dačím robotu; <i>sejít se s děvčetem</i> stretnúť sa s dievčaťom; <i>vycházet s lidmi</i> vychádzať s ľuďmi; <i>s každým se spřátelí</i> s každým sa spriatelí; <i>hrát si s někým</i> hrať sa s dakým</p> <p>2. s G Z, ZO (popri vždy správnej predl. z, ze iba v spoj. s názvami hmotných predmetov vyjadruje smerovanie deja z povrchu preč al. po povrchu)</p>
---	--

	<p>dolu): <i>uklidit se (ze) stolu</i> upratať zo stola; <i>sundat se (ze) stěny</i> zvesiť zo steny; <i>jet s (z) kopce</i> ísť z kopca; <i>voda teče se (ze) skály</i> voda tečie zo skaly; <i>zvednout se (ze) země</i> zdvihnúť zo zeme; <i>viset se (ze) stropu</i> visieť zo stropu; <i>utírat pot s (z) čela</i> utierať pot z čela; <i>spadnout se (ze) schodů</i> spadnúť zo schodov</p> <p>3. s A v spoj. a) <i>být s to</i> (vo vzťahných vetách seč) byť schopný, môcť; <i>nebyl s to, aby tam došel</i> nebol schopný ta prísť; <i>není s to se rozhodnout</i> nie je schopný, nevie sa rozhodnúť; <i>přičiňujeme se, seč jsme</i> robíme, čo môžeme, čo sa dá; b) <i>kdo s koho: ukáže se, kdo s koho</i> ukáže sa, kto zvíťazí; <i>pracovat kdo s koho</i> robiť opreteky, do výstihu, ktorý nad ktorého ◇ <i>s takou si na mě nepřiđeš</i> s tým u mňa nepochodíš</p>
<p>sa¹ zájm. zvrat. 1. ● <i>se: pustit sa do seba; byt bez seba; příst k sebe</i> přijít k sobě; <i>mať niečo za sebou; to je samo sebou</i></p> <p>sa² 3. os. slovesa byť arch. 1. jsou: <i>to sa chlapci, to sa</i></p> <p>sa³ část. 1. (nepřekládá se) <i>hor sa do práce</i> vzhůru do práce; <i>do boja sa!</i> v boj!</p>	<p>se², si zám. zvrat. 1. ● (bez N; G sebe D si, sobě A se, sebe L sobě I sebou) sa, si: <i>mýt se studenou vodou</i> umývať sa studenou vodou; <i>přát si mír</i> želať si mier; <i>neos. žije se tam lacino</i> žije sa tam lacno; <i>to se lehk řekne</i> to sa ľahko povie; <i>popřát si spánku</i> dožičiť si, dopriať si spánku; <i>koupili si dům</i> kúpili si dom; <i>výloha se upravuje</i> výklad sa upravuje; <i>ztratil se (v davu)</i> stratil sa (v dave); <i>nebudu se o to prosit</i> nebudem sa o to prosiť; <i>zaposlouchat se do melodie</i> započúvať sa do</p>

	<p>melódie; <i>poležet si</i> poležať si; <i>jet si do hor</i> ísť do hôr; <i>stydět se</i> hanbiť sa; <i>umítnit si</i> umieniť si; <i>blýská (se)</i> blýska sa; <i>myslit (si)</i> myslieť si; (pri slovesách pohybu na mieste) se i sebou: <i>zmítat se (sebou)</i> na posteli zmietat' sa na posteli; <i>kapr se (sebou)</i> házel v síti kapor sa hádzal v sieti; <i>vrtěl se (sebou)</i> na židli vrtel sa na stoličke</p> <p>◇ <i>být bez sebe</i> byť bez seba; <i>přijít k sobě</i> prísť k sebe; <i>udělat se, zařídit se pro sebe</i> postaviť sa na svoje, na vlastné nohy; <i>jsou každou chvíli v sobě</i> sú každú chvíľu v sebe (hádajú sa, bijú sa ap.); <i>jít do sebe</i> vstupovať do seba; <i>dostat se do sebe</i> dať sa do seba, pustiť sa do vlasov</p>
<p>sánka, -y, 2. mn. -nok ž. anat. 1. sanice, dolní čelist</p> <p>sánky, <i>sánok</i> ž. pomn. 1. ● sánky</p> <p>sánočky, -čiek ž. pomn. zdrob. expr. 1. sáněčky</p>	<p>sánky -něk ž. pomn. 1. ● sánky: <i>děti jezdí na sánkách</i> deti sa sánkujú; tech. <i>regulační s.</i> regulačné sánky (súčasť daktorých strojov); sánkový príd. 1. sánkový</p>
<p>scepenieť, -ie, -ejú -nej! dok. 1. ● zcepenět, chcípnout 2. ztuhnout</p>	<p>zcepenět, -ím, -ějí/í dok. 1. ● zdochnúť, skapat': starý kůň zcepeněl starý kôň zdochol; pren. hrub. z. hrůzou, strachy skapat', pominúť sa od hrzy, od strachu</p>
<p>sčítaný¹ príd. 1. ● sečtělý sčítanost', -ti í. 1. sečtělост</p>	<p>sčítaní, sečítaní -í s. 1. mat. sčítanie, spočítanie; admin. <i>sčítaní lidu</i> sčítanie ľudu sečtělý príd.</p>

<p>sčítaný² příd. 1. sečtený ◇ <i>dni niekoho sú sčítané</i></p>	<p>1. ● sčítaný sečiteľnosť -i ž. 1. sčítanosť</p>
<p>seč¹, -i ž. voj. 1. ● seč, zteč <i>ísť na seč</i>; sečný příd. 1. sečný: <i>s-á zbraň</i> seč², -i ž. 1. ●● les. seč, prosekávání lesa 2. mláží</p>	<p>seč¹ p. co a s, se seč² -e ž. 1. ● bitka, sekanie sa, bás. seč: <i>krvavá s. krvavá bitka</i> 2. kniž. kosenie, kosba: <i>louka po prvni seči</i> lúka po prvom kosení 3. ●● les. rub: <i>výběrná s. výberkový rub</i> 4. kraj. rúbanisko</p>
<p>sedliactvo, -a s. 1. hromad. sedláci 2. selství</p>	<p>sedláctví nezpracováno</p>
<p>sedlový příd. 1. ● podsední, levý: <i>s. kôň</i> 2. stav. sedlový: <i>s-á strecha</i></p>	<p>sedlo -a s. sedlový příd. 1. ● s. <i>kůň sedlový kôň</i> (podsebný)</p>
<p>seknúť, -nem, -nú dok. 1. ● seknout: (ostrým předmětem) ◇ s. <i>niekomu žilu pustit někomu žilou</i>; (praštit) <i>seknem ťa</i> ◇ <i>zuby mu na prázdno sekli utřel hubu</i> seknúť sa 1. ●● seknout se: s. <i>sa do prsta</i>; hovor. expr. (zmýlit se) 2. (o tekutých látkách) srazit se: <i>mlieko sa seklo</i></p>	<p>seknout¹ -nu -nou -kl/-knul -kla dok. 1. ● seknúť: s. <i>mečem seknúť mečom</i> 2. expr. tresnúť (udriet): <i>nezlob, nebo tě seknu nezlosti, lebo ťa tresnem</i>; hovor. <i>je čas do toho s. je čas do toho tresnúť</i>; <i>kotě seklo packou</i> mača draplo, škrablo packou 3. expr. šmarit': <i>sekla po něm talířem</i> šmarila po ňom tanier; <i>sekla vztekle knihou</i> zlostne šmarila knihu, knihou; ob. <i>sekla ho mrtvice</i> ranila ho mrtvica 4. ob. expr. potiahnúť (ukradnúť) ◇ hovor. s. <i>s prací seknúť s robotou</i>, <i>hodiť robotu</i> (do kúta); hovor. expr. s. <i>poklonu struhnúť</i>, <i>seknúť poklonu</i></p>

	<p>seknout² nedok.</p> <p>1. ob. expr. (komu) seknúť, pasovať: <i>tobě ten klobouk sekne</i> ten klobúk ti (ale) sekne</p> <p>seknout se -nu -nou -kl-knul -kla dok.</p> <p>1. ●● seknúť sa (ostrým predmetom sa poraniť): ob. expr. S. <i>se při počítání</i> kopnúť sa, seknúť sa pri rátaní (zmýliť sa)</p> <p>seknout sebou -nu -nou -kl-knul -kla dok.</p> <p>1. expr. drisnúť, capnúť (spadnúť): S. <i>sebou na náledí</i> drisnúť, skydnúť sa na ľadovici</p>
<p>semenník, -a m.</p> <p>1. ● bot. semeník</p> <p>2. anat. varle</p>	<p>semeník -u m.</p> <p>1. ● bot. semenník</p> <p>semeníkový prid.</p> <p>1. semenníkový</p>
<p>sestřenica, -e, 2. mn.. -nic ž. kraj.</p> <p>1. neteř</p> <p>2. ● sestřenice</p>	<p>sestřenice -e ž.</p> <p>1. ● sesternica</p> <p>sestřenička -y ž. zdrob.</p> <p>1. sesternička</p>
<p>schodit¹, -ím, -ia nedok.</p> <p>1. scházet: <i>schodil schodíkmi</i> ◇ <i>niekto (niečo) mu neschodí z umu, z mysle</i></p> <p>2. zříd. vzcházet (klíčit) <i>žito schodí</i>; nás. schodievat', -am, -ajú</p> <p>1. scházivat</p> <p>schodit' sa</p> <p>1. scházet se, sejít se</p>	<p>zchodit -ím -í dok.</p> <p>1. ● pochodit', schodit', poprechodit': z. <i>všechny úřady</i> poschodit' všetky úrady</p> <p>2. <i>zchodit (si)</i> schodit' si, vychodit' si, vyšliapat' si: z. <i>(si) podpatky</i> zošliapat' si, vychodit' si (veľmi), obdrat' si podpätky</p> <p>shodit -ím -í dok.</p>

<p>schodit², -im, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>čo</i> zchodit, pochodit: <i>s. celé mesto</i></p>	<p>1. zhodiť: <i>s. laťku</i> zhodiť latku; hovor. expr. <i>s. niekoho pred kamarády</i> zhodiť niekoho pred kamarátmi (znevážiť); <i>s. ze sebe starosti</i> zhodiť zo seba starosti; <i>s. vousy</i> dať si dolu bradu</p>
<p>schod,</p> <p>schodok¹, -dka, obyč. v mn. -díky, -díčky, -dka m. zdrob. expr.</p> <p>1. ● schůdek</p> <p>schodok², -dka m.</p> <p>1. ●● schodek: <i>vyrovnať s.</i></p>	<p>schodek¹ -dka m.</p> <p>1. ● zdrob. schodík: <i>schodky před domem</i> schodíky pred domom;</p> <p>schodeček -čku m.</p> <p>1. zdrob. expr. schodíček</p> <p>schodek² -dka m.</p> <p>1. ●● schodok: <i>rozpočtový, finanční s.</i> rozpočtový, finančný schodok;</p> <p>schodkový príd.</p> <p>1. schodkový</p>
<p>schôdzka, -y, 2. mn.. -dzok ž.</p> <p>1. schůze: <i>členská s.</i></p> <p>2. ● schůzka: <i>má tajné s-y</i></p> <p>schôdzkový i schôdzový príd.</p> <p>1. schůzový</p>	<p>schůzka -y ž.</p> <p>1. ● schôdzka (dohovorené stretnutie)</p>
<p>schraňovat^o, -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. shrnovat: <i>s. suché listie</i></p> <p>2. ● schraňovat</p>	<p>schraňovat -uji -ují nedok. kniž.</p> <p>1. ● zhřnať, zháňať, schraňovat': <i>s. korunku ke korunce</i> odkladať, ukladať korunku ku korunke; <i>s. důkazy</i> zháňať dôkazy</p> <p>2. strážiť(si), ochraňovat', opatrovat': <i>pečlivě s. osobní doklady</i> starostlivo si strážiť, opatrovať osobné doklady</p>
<p>schudnúť^o, -nem, -nú dok.</p> <p>1. zhubnout</p>	<p>zchudnout -nu -nou -dl dok.</p> <p>1. schudobnieť</p>
<p>schudnutý príd.</p> <p>1. vyhublý</p>	<p>zchudlý príd.</p> <p>1. schudobnený: <i>z. šlechtic</i></p>

	schudobnený
<p>schvátený příd.</p> <p>1. ● zříd. schvácený (vyčerpaný)</p> <p>2. veter. zachvácený</p>	<p>schvácený, zchvácený příd.</p> <p>1. ● upachtený, udychčaný, zadychčaný: <i>přiběhl celý</i> s., z. <i>pribehol celý</i> upachtený, udychčaný</p> <p>schváceně, zchváceně prisl.</p> <p>1. upachtene, udychčane</p> <p>schvácenost, zchvácenost -i ž.</p> <p>1. upachtenost', udychčanost', zadychčanost'</p>
<p>schvátit', -im, -ia dok. expr.</p> <p>1. schvátit, zchvátit, uchvátit: <i>schvátil ju okolo hrdla</i></p> <p>2. ●● zachvátit: <i>schvátila ho bolest</i></p>	<p>schvátit, zchvátit -ím -í dok. kniž. a trocha zastar.</p> <p>1. uhnať, vysiliť: s. <i>koně ostrým cvaľem</i> uhnať koňa ostrým cvaľom; <i>starosti ho zchvátily</i> starosti ho vyčerпали</p> <p>2. ●● preniknúť, prejať, zachvátit': <i>nemoc, vášeň ho úplně schvátila</i> choroba, vášeň ho úplne zachvátila; <i>hlboká soustrast ji schvátila</i> hlboká sústrast' ju prenikla</p> <p>◇ <i>co vlk schvátí, nerad vrátí</i> čo sa raz vlkovi do hrtana dostane, to nikto viac nevydriape; čo čert vzal, to nevráti</p>
<p>siat', sejem, sejú nedok.</p> <p>1. ● sít: s. <i>zrno</i>; s. <i>nesváry</i>; <i>ako kto seje, tak žne</i> (pořek.)</p> <p>sat', sajem, sajú, saj! nedok.</p> <p>1. ●● sát: s. <i>mlieko, krv, s. vláhu</i></p>	<p>sít seji sejí sel/sil nedok.</p> <p>1. ● siat': s. <i>obilí, jetel</i> siat' obilie, d'atelinu; s. <i>do řádků</i> siat' do riadkov; kniž. s. <i>zlobu zasievať, rozsievať</i> zlobu, pokušenie</p> <p>◇ <i>neklid', cos nesil</i> netrhaj, čo si nesadil, nežni, čo si nesial; <i>kdo seje vítr, (s)klidí bouří</i> kto seje vietor, žne dážd', búrku</p>

	<p>sát <i>saji, sají</i> nedok.</p> <p>1. ●● cicať: <i>s. si z prstu krev cicať si z prsta krv</i>; (o mláďatách, o hmyze) <i>dítě saje materské mléko</i> dieťa cicia materské mlieko; <i>včely sají z květů šťávu</i> včely cicajú, sajú z kvetov šťavu</p> <p>2. piť, vpíjať, sať: <i>flanel dobře saje pot</i> flanel dobre pije, prepúšťa pot</p> <p>3. kniž. vdychovať: <i>s. kouř cigarety</i> vdychovať cigaretový dym; <i>s. čistý vzduch plnými doušky</i> vdychovať čistý vzduch plnými dúškami; <i>s. vůni květů</i> vdychovať vôňu kvetov</p> <p>4. nasávať: tech. <i>sání pístového motoru</i> nasávanie piestového motora</p> <p>5. kniž. zried. čerpať, nabrať: <i>s. sílu, útechu z něčeho</i> čerpať silu, útechu z dačoho</p>
<p>sídlo¹, -a, 2. mn.. -del/-diel s.</p> <p>1. ● sídlo</p> <p>sídelný příd.</p> <p>1. sídelní</p> <p>sídlo², -a, 2. mn.. -del/-diel s. nář.</p> <p>1. osidlo</p>	<p>sídlo -a s.</p> <p>1. ● sídlo</p> <p>sídelko -a s. zdrob.</p> <p>1. expr. sídelko</p>
<p>sieň, -ne 2. mn.. -ní ž.</p> <p>1. ● síň: <i>zasadacia s.</i>;</p> <p>2. nář. předsíň</p> <p>sienka, -y, 2. mn.. <i>sienok</i> ž. zdrob.</p> <p>1. síňka</p>	<p>síň -ně ž.</p> <p>1. ● sieň: <i>koncertní, výstavní s.</i> koncertná, výstavná sieň</p> <p>2. anat. <i>srdeční s.</i> srdcová predsieň;</p> <p>síňový příd.</p> <p>1. sieňový</p>
<p>sílit², -im, -ia nedok.</p> <p>1. <i>koho do čoho</i> nutit někoho do</p>	<p>sílit -ím -í nedok.</p> <p>1. <i>mocniet', silniet', zosilňovať sa: vítr,</i></p>

<p>něčeho, naléhat na někoho: <i>s. niekoho do ženby</i>; neos. <i>silí ma na zvracanie</i> nutká mě ke zvracení, je mi na zvracení</p> <p>silit' sa do čoho</p> <p>1. nutit se: <i>n. sa do práce</i></p> <p>silit' si</p> <p>1. namáhat si: <i>s. si oči</i></p>	<p><i>děšť sílí vietor</i>, <i>dážď silnie</i>; <i>s. na duchu i na těle mocniet' na duchu a na tele</i></p> <p>2. tučnieť: <i>od svých třiceti let stále silila</i> od svojich tridsiatich rokov stále tučnela, priberala</p> <p>3. (koho, čo) posilňovať: <i>cvičení pro sílení svalů</i> cvičenie na posilňovanie svalov; <i>naděje nás sílí</i> nádej nás posilňuje</p> <p>silit se -ím -í nedok.</p> <p>1. zried. posilňovať sa, dodávat' si síly</p>
<p>sirota</p> <p>sirôtka, -y, 2. mn.. -tok ž.</p> <p>1. ● zdrob. expr. siroteček</p> <p>2. bot. maceška</p>	<p>sirotek</p> <p>siroteček -čka m.</p> <p>1. ● zdrob. expr. sirôtka, sirôtočka, sirôtenka, sirotienka</p>
<p>skala, -y, 2. mn.. skál ž.</p> <p>1. kámen</p> <p>2. ● skála</p>	<p>skála -y ž.</p> <p>1. ● skala</p> <p>◇ <i>leželo mu to na srdci jako s.</i> ležalo mu to na srdci ako balvan, kameň; <i>mohl by s-y lámat</i> mohol by skaly lámat'</p>
<p>skapat', -em, -ú dok.</p> <p>1. zmizet: <i>peniaze mi skapali</i></p> <p>2. ● expr. chcípnout, scípnout, pojít: <i>je mu na skapanie</i> je mu na umření</p>	<p>skapat -e/-á -ou/-ají dok.</p> <p>1. odkvapkat', stieť: <i>vosk skapal na zem</i> vosk odkvapkal na zem; zried. <i>těstoviny se nechají</i> s. cestoviny sa nechajú odkvapkat'</p> <p>skapávat -á -ají nedok.</p> <p>1. zried. odkvapkávat' (rozliš od zkapat)</p> <p>zkapat dok.</p> <p>1. ● ob. hrub. skapat': <i>staré ovce zkapaly</i> staré ovce skapali (rozliš od skapat)</p>

<p>sklad¹, -u m.</p> <p>1. ● sklad: <i>s. uhlia</i> ◇ <i>bez ladu a s-u</i></p> <p>sklad², -u m. gram.</p> <p>1. syntagma, skladební, syntaktická dvojice</p>	<p>sklad -u m.</p> <p>1. ● sklad (v rozlič. význ.): <i>uhelný s. uhoľný sklad</i> ◇ <i>bez ladu a s-u</i> bez ladu a skladu;</p> <p>skládek -dku m.</p> <p>1. zdrob. skladík</p>
<p>skladný příd.</p> <p>1. ● skladný</p> <p>2. skladní: <i>dopr. s. list</i></p>	<p>skladný příd.</p> <p>1. ● spratný, skladný: <i>s. nábytek spratný nábytok; s. pokoj spratná, skladná izba</i></p> <p>skladně přísl.</p> <p>1. spratne, skladne;</p> <p>skladnosť -i ž.</p> <p>1. spratnosť, skladnosť</p> <p>skladní příd.</p> <p>1. skladový: <i>s. miestnosti skladové miestnosti</i></p>
<p>sklený i sklenený příd.</p> <p>1. ● skleněný, skelný: <i>s-é dvere</i>; přen. <i>s-é oči</i></p>	<p>skelný příd.</p> <p>1. sklený: <i>zried. s. papír sklený papier; s. lesk sklený lesk; s. pohľad sklený pohľad</i></p> <p>2. sklovitý, sklený: <i>s-á rýže sklovitá, sklená ryža</i>; odb. <i>s. stav sklovitý stav</i></p> <p>3. zried. sklársky: <i>s-á huť sklárska huta; s. obchod sklársky obchod, obchod so sklom</i></p> <p>skleněný příd.</p> <p>1. ● sklený, sklenený: <i>s-é nádoby sklený riad; s-é oči sklené oči</i>;</p> <p>skleněně přísl.</p> <p>1. skleno, skleneno</p>

<p>sklep, <i>-u/-a</i> m.</p> <p>1. hovor. trochu zastar. krám, obchod</p> <p>2. ● zastar. sklep</p> <p>skliepok, <i>-pku/-pka</i> m. zdrob.</p> <p>1. kráamek</p>	<p>sklep <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● pivnica, komora (podzemná): <i>uložit brambory ve s-ě</i> uložit zemiaky do pivnice; <i>zámecký s.</i> zámecká pivnica (aj o miestnosti, kde sa čapuje víno a pivo)</p>
<p>sklepenie, <i>-ia</i> s. trochu zastar.</p> <p>1. ● klenba: <i>gotické s.</i></p>	<p>sklepení <i>-í</i> s.</p> <p>1. pivnica (klenutá): <i>hradní s.</i> hradná, zámecká pivnica</p> <p>2. ● zastar. sklepenie (klenba)</p>
<p>sklíčit', <i>-im, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● <i>koho</i> sklíčit</p> <p>2. čo sepnout: <i>s. ruky</i></p>	<p>sklíčit <i>-í -í</i> dok.</p> <p>1. ● sklíčit', zronit': <i>sklíčilo ho stáří</i> sklíčila ho staroba</p> <p>skličovat <i>-uje -ují</i> nedok.</p> <p>1. skl'učovat': <i>skličující pocit</i> skl'učující pocit</p>
<p>skopat'¹, <i>-em, -ú</i> dok.</p> <p>1. ● skopat: <i>s. záhradu</i></p> <p>2. ●● kniž. hovor, zkopat (zkazit); nedok. k 1 skopávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. skopávat</p> <p>skopat'², <i>-em, -ú</i> dok.</p> <p>1. ●●● (nohou) zkopat</p> <p>nedok. skopávat', <i>-am, -ajú</i></p> <p>1. skopávat</p> <p>skopat' sa</p> <p>1. (v spánku) odkopat se</p>	<p>skopat <i>-u/-ám -ou/-ají</i> dok.</p> <p>1. ●●● skopat': <i>s. břeh</i> skopat' breh; <i>dítě skopalo peřinku</i> dieťa skopalo perinku;</p> <p>skopávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. skopávat' (rozliš od zkopat, zkopávat)</p> <p>zkopat <i>-u/-ám -ou/-ají</i> dok.</p> <p>1. ● pokopat', skopat': <i>z. poličko</i> pokopat' poličko</p> <p>2. dokopat', skopat', nakopat': <i>surově z. zajatce</i> surovo dokopat' zajatca; (rozliš od skopat)</p> <p>3. ●● hovor. pejor. skopat' (zbabrat'): <i>z. úlohu v divadle</i> skopat' úlohu v divadle;</p> <p>zkopávat <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. skopávat': <i>z. záhony</i> skopávat' hriadky; (rozliš od skopávat)</p>

<p>skoro prísl.</p> <p>1. brzy: <i>čo chcem, s. zviete</i></p> <p>2. časne: <i>s. ráno odišiel</i></p> <p>3. expr. rychle</p> <p>4. ● skoro: <i>s. každý</i></p>	<p>skoro¹, ob. i skorem prísl.</p> <p>1. ● skoro (vyjadruje časovú al. miestnu blízkosť): <i>s. totéž skoro to isté; nemá s. nic na práci nemá skoro nič čo robiť</i></p> <p>skoro² čast. (zdôrazňuje neistotu)</p> <p>1. tuším, hádam, vari, azda: <i>s. bych řekl, že to bude tak</i> povedal by som, že to bude tak; <i>s. bych vám to neradil</i> radšej, hádam by som vám to</p>
<p>skosit¹, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● skosit (kosou); kniž. <i>smrt ho skosila</i></p> <p>skosit², -im, -ia dok.</p> <p>1. ●● zkosit (učiniť kosým)</p>	<p>skosit -ím -í dok.</p> <p>1. ● skosiť: <i>s. louku skosiť</i> lúku; expr. <i>nemoc ho skosila</i> choroba ho skosila (rozlíš od zkosit)</p> <p>zkosit -ím -í dok.</p> <p>1. ●● odb. skosiť (šikmo zrezať): tech. z. <i>hranu skosiť</i> hranu (rozlíš od skosit)</p>
<p>skrčený příd.</p> <p>1. ● skrčený</p> <p>2. zmačkaný: <i>s-á látka</i></p>	<p>skrčený příd.</p> <p>1. ● skrčený: <i>ležet se s-ma nohama</i> ležať so skrčenými nohami</p> <p>2. krpátý: <i>s-á postava</i> krpátá postava;</p> <p>skrčeně přísl.</p> <p>1. skrčene</p> <p>skrčenost -i ž.</p> <p>1. skrčenosť</p>
<p>skrčít¹, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● skrčít: <i>s. nohy</i></p> <p>2. zmačkat: <i>s. šaty</i></p> <p>skrčít² sa</p> <p>1. ●● skrčít se</p> <p>2. zmačkat se</p>	<p>skrčít -ím -í dok.</p> <p>1. ● skrčít: <i>s. hlavu mezi ramena skrčít</i> hlavu medzi pleciami</p> <p>skrčít se -ím -í dok.</p> <p>1. ●● skrčít sa: <i>skrčít se v koutku</i> skrčít sa v kútiku; pren. <i>chaloupky se skrčily pod strání</i> domce sa učupili pod</p>

	svahom
<p>skrútiť, <i>-ím, -ia</i> dok.</p> <p>1. ● zkroutit: <i>s. sa do kľbka</i></p> <p>2. (otočiť) <i>s. vypínač</i> (vypínačom)</p> <p>skrútiť sa</p> <p>1. ●● zkroutit se</p>	<p>skroutit <i>-ím -á</i> dok.</p> <p>1. skrútiť, poskrúcať (krútením spojiť dovedna): <i>s. dve vlákna skrútiť dve vlákna</i></p> <p>2. zakrútiť: <i>s. si cigaretu zakrútiť si, ušúľať si cigaretu</i></p> <p>skrucovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. skrúcať</p> <p>2. zakrúcať, krútiť (rozliš od zkroutit, zkrucovat)</p> <p>zkroutit <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● skrútiť: <i>železné traverzy byly zkrouceny žárem</i> železné traverzy boli skrútené od žiaru</p> <p>2. vykrútiť: <i>z. někomu ruku vykrútiť</i> dakomu ruku</p> <p>3. prekrútiť: <i>z. paragraf zákona, něčí výpověď prekrútiť</i> paragraf zákona, dačiu výpoved'; (rozliš od skroutit)</p> <p>zkrucovat <i>-uji -ují</i> nedok. zried.</p> <p>1. skrúcať</p> <p>2. vykrúcať</p> <p>3. prekrúcať (rozliš od skrucovat)</p> <p>zkroutit se <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ●● skrútiť sa, stočiť sa</p> <p>2. skriviť sa, zdeformovať sa: <i>obličej se jí zkroutil bolestí</i> tvár sa jej skrivila od bolesti;</p> <p>zkrucovat se <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. zried. skrúcať sa</p>

<p>skudlit'¹, <i>-im, -ia</i> dok. expr. 1. čo zvířít, rozvířít: <i>s. prach</i></p> <p>skudlit' sa 1. zvířít se</p> <p>skudlit'², <i>-ím, -ia</i> dok. expr. 1. (o vlasech, niti ap.) ZCuchat</p>	<p>škudlit <i>-ím -í</i> nedok. expr. 1. žgřlošit', skývražít'</p>
<p>skuhravý příd. 1. ● skuhravý: <i>s. plač</i> 2. skoupý, lakomý</p> <p>skuhravo přísl. 1. ●● skuhravě</p>	<p>skuhravý příd. expr. 1. fufnavý, huhňavý (o temnom, nezrozumiteľnom hlase) 2. ● skuhravý (nariekavý) 3. proskajúci, žobrajúci, skuhravý;</p> <p>skuhravě přísl. 1. fufnavo, huhňavo 2. ●● skuhravo (nariekavo) 3. žobravo, skuhravo</p>
<p>skúpit'¹, <i>-im, -ia</i> dok. 1. ● skoupit nás. skupúvať', <i>-am, -ajú</i> 1. skupovávat</p> <p>skúpit'², <i>-im, -ia</i>, nedok. 1. čím, v čom i ~ skrblit</p>	<p>skoupit <i>-ím -í</i> dok. 1. ● pokúpiť, poskupovať' (si): <i>skoupil, co mu do roky prišlo</i> pokúpil, poskupoval, čo mu pod ruku prišlo ◇ <i>hloupý všetko skoupí</i> hlúpy všetko kúpi, sprostému je všetko dobré</p>
<p>skvasit', <i>-im, -ia</i> dok. 1. ● zkvasit' (podlehnout kvašení) 2. naložit (na kvašení)</p>	<p>zkvasit <i>-ím -í</i> dok. 1. ● skvasit' (sa): <i>šťáva zkvasila</i> šťava (sa) skvasila 2. ● skvasit' (čo): chem. z. <i>cukr na alkohol</i> skvasit' cukor na alkohol zkvašovat <i>-uji -uji</i> nedok. 1. skvášať sa 2. skvášať</p>
<p>skysnúť', <i>-nem, -nú</i> dok. 1. ● zkysnout: <i>skysntié víno</i></p>	<p>zkysnout <i>-nu -nou -sl</i> dok. 1. ● skysnúť' (iba o mlieku) skýšiť sa:</p>

<p>2. zkynout: <i>cesto dobre skyslo</i> těsto dobře vykynulo; přen. <i>tu můžeš s.</i></p>	<p><i>mléko zkyslo</i> mlieko sa skýšilo ◇ zastar. ob. expr. <i>čekať nebude, že by zatím zkysla</i> čakať nebude, aby neostala na ocot (že by sa nevydala); ob. expr. <i>kdepak zkysl? kde zamrzol?, kde zostal trčať?</i></p>
<p>sladina, -y, 2. mn. -<i>din</i> ž. 1. ● včel. nektar (sladká šťáva v květech) 2. odb. sladina</p>	<p>sladina -y ž. 1. ● včel., piv. sladina sladinový příd. 1. sladinový</p>
<p>slez¹, -u m. 1. ● slez (část žaludku převýkavců) slez², -u m. bot. 1. ●● sléz slezový příd. 1. ●●● slézový: <i>s-á ruža</i></p>	<p>slez -u m. 1. ● zool. slez (část žalúdka prežúvavcov) sléz -u m. 1. ●● bot. sléz (Malva) slézový příd. 1. ●●● slezový (ružový ako slez)</p>
<p>slimák, -a, 1. mn. -y m. 1. ● hlemýžď, slimák ◇ <i>íst', vliet' sa ako s.</i> 2. anat. hlemýžď (část vnitřního ucha) slimáček, -a m. 1. slimáček</p>	<p>slimák -a m. 1. zool. slizniak (Limax) 2. ● slimák ◇ <i>vléci se jako s. vliet' sa, ťahať sa ako slimák</i> slimáček -čka m. zdrob. 1. slizniček 2. slimáček</p>
<p>slnce slnečný příd. 1. ● sluneční: <i>s-é teplo</i> 2. ●● (slunný) slunečný <i>s. deň</i></p>	<p>sluneční příd. 1. ● slnečný: <i>s. paprsky</i> slnečné lúče; astron. <i>s. soustava</i> slnečná sústava slunečný příd. 1. ●● slnečný: <i>s. den</i> slnečný deň; spodst. slunečno -a s. 1. slnečné počasie, slnečné svetlo:</p>

	<p><i>sklízet obilí za s-a žat' obilie za slnečného počasia</i></p> <p>slunečno prísl. v prísudku</p> <p>1. slnečno: <i>bylo s. bolo slnečno</i></p>
<p>slobodno prísl.</p> <p>1. možno, dovoleno: <i>s. fajčiť' možno kouřit</i> ◇ <i>slobodno volno</i> (na zaklepání)</p>	<p>svobodný (i menné tvary) príd.</p> <p>svobodně prísl.</p> <p>1. slobodne</p>
<p>slučka, -y, 2. mn.. -čiek ž.</p> <p>1. smyčka: <i>hodiť s-u na krk</i></p> <p>2. nástraha, past</p>	<p>slučka -y ž.</p> <p>1. zdrob. <i>slučka</i> (malá sluka)</p> <p>2. (zool.) <i>močiarnička</i> (Lymnocyptes)</p>
<p>sluch, -u m.</p> <p>1. ● sluch</p> <p>sluchový príd.</p> <p>1. ●● sluchový</p> <p>sluchove/sluchovo prísl.</p> <p>1. sluchově</p> <p>slucha, -y, obyč. v mn. sluchy, <i>slúch</i> ž.</p> <p>1. spánek: <i>v s-ách ma pichá</i></p> <p>sluchy, <i>slúch</i> ž. pomn. mysl. slang,</p> <p>1. ●●● slechy</p>	<p>sluch -u m.</p> <p>1. ● sluch: <i>mít špatný s. mať zlý sluch; vada s-u</i> chyba sluchu; hud. <i>absolutní s. absolútny sluch; poľov. sluchy</i> sluchy (uší zvierat'a)</p> <p>2. uši: <i>došlo k jeho s-u</i> dostalo sa mu do uší</p> <p>3. kniž. vypočutie, pochopenie, porozumenie: <i>nemít pro nic ani s-u, ani smyslu</i> pre nič nemať porozumenie, pochopenie; <i>nenalézt nikde s-u</i> nenájsť nikde pochopenie, pomoc</p> <p>◇ <i>přecházel ho (mu) zrak i s. také čosi nevidal, neslýchal; vlastným očiam, ušiam neveril; nemohl uvěřit svému s-u</i> nemohol uveriť svojim ušiam; <i>popřát s-u někomu</i> (ochotne) vypočuť niekoho, dožičiť dakomu, aby sa vyrozprával; <i>dojít s-u u někoho</i> dosiahnuť porozumenie u niekoho</p> <p>sluchový príd.</p> <p>1. ●● sluchový: <i>s-á vada</i> sluchová chyba, sluchová porucha</p>

	<p>slech -u m.</p> <p>1. ●●● obyč. pl. <i>slechy</i> poľov. sluchy (uši)</p> <p>2. zastar. počutie, chýr: <i>znát niekoho jen od s-u</i> poznať niekoho iba z počutia, z chýru; <i>nenalézá u nikoho s-u</i> nenachádza u nikoho porozumenie</p> <p>3. zastar. reči, zvesti, chýry: <i>jdou slechy, že... idú reči, chýry, že..., povráva sa, že...</i></p> <p>◇ <i>není po něm (ani vidu) ani slechu</i> niet o ňom ani chýru (vidu) ani slychu, nechyrovať o ňom</p>
<p>slza</p> <p>slzný príd.</p> <p>1. zříd. (slzavý) slzný: <i>s-é oči</i></p> <p>2. ● slzní: <i>s-á žláza</i></p>	<p>slzný, slzní príd.</p> <p>1. ● slzný: anat. <i>s-á</i>, s. <i>žláza</i> slzná žľaza; <i>s-ý</i> s. <i>váček</i> slzný vačok; zool. <i>s-á jáma</i> slzná jama</p> <p>2. iba <i>slzný</i> slzotvorný: s. <i>plyn</i> slzotvorný plyn</p>
<p>smejko i smejo, -a, 1. mn. -ovia m. expr.</p> <p>1. ● smíšek</p> <p>smiešik, -ška m. expr.</p> <p>1. úsměv: <i>sedí mu s. na tváři</i></p> <p>2. nář. žert</p> <p>smiešok, -šku/-ška m. expr.</p> <p>1. úsměv</p>	<p>smíšek¹ -ška m.</p> <p>1. ● smejko, smejo, smieško</p> <p>smíšek² -šku m.</p> <p>1. zdrob. zried. expr. smiešik, smiešok: <i>zvonivý</i> s. <i>zvonivý</i> smiešik; <i>tropit si s-y z něčeho</i> robiť si posmešky z dačoho</p>
<p>smolit', -ím, -ia nedok.</p> <p>1. ● čo smolit: přen. s. <i>článok</i></p> <p>2. zříd. plakat, brečet</p>	<p>smolit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● smolit': s. <i>dratev</i> smolit', napúšťať smolou dratvu; hovor. expr. s. <i>úlohu celé odpoledne</i> smolit' úlohu celé popoludnie, ťahať sa s úlohou celé</p>

	popoludnie
smrčok , -čka m. bot. 1. smrž	smrček -čku m. 1. zdrob. smriečok, smriečik
smrečina , -y, 2. mn. -čín ž. 1. ● smrečina (<i>smrkový porost</i>) 2. smrk smrečinový příd. 1. smrkový	smrčina -y ž. 1. ● smrečina, svrčina; smrčinový příd. 1. smrečinový, svrčinový; smrčinka -y ž. zdrob. 1. smrečinka, svrčinka
smrkat' , -ám, -ajú nedok. 1. ● smrkat 2. expr. plakat, brečet	smrkat -ám -aji nedok. 1. ● siakat': s. <i>do kapesníku siakat'</i> do vreckovky; <i>hlasitě</i> s. hlasno siakat'
smrknúť , -nem, -nú dok. 1. ● smrknout 2. expr. zaplakat 3. expr. <i>čoho i ~ srknout</i> (trochu vypít)	smrknout -nu -nou -kl/-knul -kla dok. 1. ● siaknuť, zasiakat': <i>hlasitě smrkl</i> hlasno siakol, hlasno zasiakal
smrt' smrtný příd. 1. smrtelný, smrtný: s. <i>prípady; s-é oznámenie</i> úmrtní oznámení 2. ● smrtný: <i>S-á nedeľa</i>	smrtný příd. 1. ● cirk. <i>S-á nedeľa</i> Smrtná nedeľa
smrteľný příd. 1. ● smrtelný: s. <i>jed</i> ◇ <i>byť na s-ej posteli</i> ; (nesmírný) <i>s-á urážka</i> 2. úmrtní: <i>s-é oznámenie</i> ; smrteľne přisl. 1. ●● smrtelně	smrteľný příd. 1. ● smrtelný: <i>s-á nemoc</i> smrtelná choroba; expr. <i>s-á únava</i> smrtelná únava ◇ <i>ležet na s-é posteli</i> ležat' na smrtel'nej posteli; cirk. <i>S-á nedeľa</i> Smrtná nedeľa; smrteľně přisl. 1. ●● smrtel'ne: expr. <i>myslí to</i> s. <i>vážně</i> <i>myslí to smrtel'ne</i> vážne smrteľnosť -i ž. 1. smrtel'nosť
snet' , -ti ž., zříd. i snet , -u m. nář. 1. ● větev	snět' -ti ž. 1. ● trocha zastar. konár, vetva

<p>snet², -ti ž. bot.</p> <p>1. ●● sněť: <i>obilná s.</i>; lék. sněť, gangréna</p>	<p>snět² -ti ž.</p> <p>1. ●● lek., bot., poľnohosp. snet': lek. <i>slezinná s.</i> slezinná snet'</p> <p>snět'ový příd.</p> <p>1. snet'ový</p>
<p>snovat' i snut', snujem, snují, min. <i>snoval/snul</i> nedok.</p> <p>1. ● snout i snovat: text. <i>s. priadzu</i>; přen. <i>s. plány</i></p> <p>snovat' sa i snut' sa kniž.</p> <p>1. sunout se (zvolna se pohybovat)</p>	<p>snovat, snout snuji/ zried. <i>snovu/snovám snuji/</i> zried. <i>snovou/snovají</i> nedok.</p> <p>1. ● kniž. snovat', snut': text. <i>snovat přízi</i> snovat' priadzu; <i>s. pomstu</i> snovat' pomstu</p>
<p>sóda, -y ž.</p> <p>1. ● soda</p> <p>2. hovor. sodovka</p> <p>sódový příd.</p> <p>1. sodový</p>	<p>soda -y ž.</p> <p>1. ● sóda: hovor. <i>viska se s-ou</i> whisky so sódou</p> <p>sodový příd.</p> <p>1. sódový: <i>s-á voda</i> sódová voda</p>
<p>socha¹, -y, 2. mn.. <i>sôch</i> ž.</p> <p>1. ● socha \diamond <i>stát ani s.</i></p> <p>soška, -y, 2. mn.. -<i>šiek</i> ž. zdrob.</p> <p>1. soška</p> <p>socha², -y, 2. mn.. <i>sôch</i> ž.</p> <p>1. podpěra (obyč. dřevěná, s dvojitým horním koncem)</p>	<p>socha -y ž.</p> <p>1. ● socha: <i>sádrová s.</i> sadrová socha</p> <p>2. (kedysi) radlo</p> <p>\diamond <i>být strnulý jako s.</i> byť meravý, nehybný ani socha; <i>stát (nehybně) jako s.</i> stát' (nehybne) ako socha</p> <p>soška -y ž.</p> <p>1. zdrob. soška</p> <p>2. poľov. žrd', kôl (na upevnenie siete pri chytaní zveri)</p>
<p>sokol²</p> <p>sokolstvo, -a s.</p> <p>1. hromad. sokolstvo</p> <p>2. ● sokolství</p>	<p>sokolství -í s.</p> <p>1. ● star. sokolstvo (sokolské hnutie)</p> <p>sokolstvo -a ž.</p> <p>1. star. sokoli, sokolská organizácia</p>

<p>solisko, -a, 2. mn. -<i>lísk</i> s.</p> <p>1. ● mysl. slanisko, solisko, liz (místo, kde se dává lesní zvěři sůl)</p> <p>2. přírodní solná jáma, solný pramen</p>	<p>solisko -a s.</p> <p>1. ● solisko</p>
<p>sova, -y, 2. mn.. <i>SOV</i> ž.</p> <p>1. ● sova: <i>húkanie s-y</i> ◇ <i>s. nevsedi sokola jablko nepadne daleko od stromu</i> (přísl.)</p> <p>2. sůva (nadávka): <i>nočná s.</i></p> <p>sovička, -čky, 2. mn.. -<i>čiek</i> i. zdrob.</p> <p>1. sovička</p>	<p>sova, expr. sůva -y ž.</p> <p>1. ● sova: <i>ponocuje jako s. je (to) nočný vták; máta, túla sa po nociach</i> ◇ expr. <i>koukat jako sůva (z nudlí) hľadieť jako hrom do duba, do buka; byť nadutý ako sova; nosiť sovy do Atén</i> <i>nosiť sovy do Atén</i> (a, robiť dačo zbytočné; b, poučovať múdrejšieho);</p> <p>sovička, expr. sůvička -y ž. zdrob.</p> <p>1. sovička</p>
<p>spájat', -am, -ajú i spojovat', -ujem, -ujú nedok.</p> <p>1. ● spojovat: <i>čo, čo čím, s čím, koho s kým, s čím</i> spojovat: <i>s murivo maltou s. zdivo maltoví; mat, s. body; přen. s. teóriu s praxou</i></p> <p>2. ●● tech. zastar. spájet</p> <p>spájat' sa i spojovat' sa</p> <p>1. spojovat se; <i>s kým, s čím, proti komu, proti čomu: s. sa proti spoločnému nepriateľovi</i></p>	<p>spájet -ím -ejí nedok.</p> <p>1. ●● tech. spájkovat'</p> <p>2. kniž. spájat', spojovat': <i>spájení barev spájanie farieb</i></p> <p>spojovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● spájat', spojovat' (v rozlič. význ.): <i>s. slova do věty spájat' slova do vety; s. příjemné s užitečným spájat' příjemné s užitočným; geom. přímka spojující dva body</i> <i>priamka spájajúca dva body; s. účastníky hovorů spájat' účastníkov hovorov</i></p>
<p>spálit', -ím, -ia, <i>spál!</i> dok.</p> <p>1. ● spálit': (ohněm zničit) <i>s. list</i> ◇ <i>s. za sebou všetky mosty; (spotřebovat pálením veľa (uhlia) s.; (poškodit) s. si prst; mráz spálil květy; (připálit) s. máso; (přepálit) s. poistku</i></p>	<p>spálit -ím -í dok.</p> <p>1. ● spálit': <i>s. maso na uhel spálit' máso na uhoľ; mráz spálil květy</i> <i>mráz opálil, spálil kvety; s. málo uhlí spálit' málo uhlia</i> ◇ <i>s. si prsty popálit', opálit' si prsty; s. si</i></p>

<p>2. upálit</p> <p>spálit' sa</p> <p>1. ●● spálit se</p>	<p><i>křídla</i> popálit', spálit' si, polámat' si křídla; <i>mráz kopřivu nespálí</i> zlá zelina nevyhynie; do žihľavy hromy nebijú; s. <i>za sebou (všetchny) mosty spálit' za</i> sebou všetky mosty;</p> <p>spalovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. spaľovať</p> <p>spálit se -ím -í dok.</p> <p>1. ●● spálit' sa (zhorieť): <i>pojistka se</i> <i>spálila</i> poistka sa prepálila, spálila</p> <p>2. popálit' sa, opálit' sa: s. <i>se o kamna</i> popálit' sa, opálit' sa na kachliach; s. <i>se</i> <i>o kopřivu popřhliť sa</i>; expr. <i>nechtěl se</i> <i>do toho plést, poněvadž by se mohl s.</i> nechcel sa do toho miešať, pliesť, lebo by sa mohol popálit': <i>člověk se spálí jen</i> <i>jednou</i> človek sa iba raz popáli, kto sa raz opáli, aj huspeninu dúcha</p> <p>◇ <i>i chytrák se spálí</i> aj múdry sa popáli</p> <p>spalovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. spaľovať sa: kniž. s. <i>se touhou</i> spaľovať sa túžbou</p>
<p>spamätať sa, -ám, -ajú, zříd. i</p> <p>spamätovat' sa, -ujem, -ujú dok.</p> <p>1. upamatovat se, vzpamatovat</p> <p>2. ● vzpamatovat se: (znovu se vzbopit) s. <i>sa finančne</i>; (přijít k sobě) s. <i>sa z ľaku... z</i> leknutí</p>	<p>vzpamatovat se -uji -ují dok.</p> <p>1. ● spamätať sa (v rozlič. význ.): <i>sotva se</i> <i>stačil v., už...</i> ešte sa nestačil ani spamätať, kým sa stačil spamätať, už...; <i>vzpamatuj se prece!</i> veď sa spamätaj!; v. <i>se z mdloby</i> spamätať sa z mdloby</p> <p>vzpamatovávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. spamätúvať sa, spamätávať sa</p>
<p>spárit', -im, -ia dok.</p> <p>1. spárovat (spojit do páru): s. <i>rukavice</i>; s. <i>tanečníkov</i></p>	<p>spárit -ím -í dok.</p> <p>1. ● poľnohosp. spárit' (zvieratá)</p> <p>2. popárit': <i>už je spolu spářili už ich</i></p>

<p>2. ● <i>koho</i> spáříť (samce a samici)</p> <p>spáříť sa</p> <p>1. ●● (pohlavně o zvířatech) spáříť se</p> <p>2. ●●● spárovať (utvořit pár)</p>	<p>spolu popáрили</p> <p>spáříť se -í -í dok.</p> <p>1. ●● poľnohosp. spáříť sa (o zvieratách)</p> <p>2. ●●● zried. popáříť sa, spáříť sa: <i>mladí se spářili</i> mladí sa popáрили</p>
<p>spasit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● <i>koho</i>, čo spasit: náb. s. dušu ◇ o <i>dušu spasenú</i> (např. utekať, robiť niečo) O překot...</p> <p>2. expr. čo, <i>koho</i> sprovodit ze světa</p>	<p>spasit -ím -í dok.</p> <p>1. ● spasit': náb. s. <i>duši</i> spasit' dušu; kniž. <i>trosečníky spasila cizí loď</i></p> <p>stroskotancov spasila cudzia loď; hovor. <i>těch pár korun tě nespasí</i> tých pár korun ťa nespasí</p>
<p>spätný¹ příd.</p> <p>1. ● zpětný: s. <i>pohyb</i>; so <i>s-ou platnosťou</i></p> <p>spätný² příd. těl.</p> <p>1. spatný: <i>stoj s.</i></p>	<p>zpětný příd.</p> <p>1. ● spätný: z-é <i>pohyby</i> spätné pohyby; tech. z. <i>chod, běh stroje</i> spätný chod stroja; motor. z-é <i>zrcátko</i> spätné zrkadlo; ban. z. <i>náraz vzduchu</i> spätný náraz vzduchu; odb. z-á <i>vazba</i> spätná väzba; lingv. z-é <i>přejetí</i> spätné prevzatie (slova);</p> <p>zpětně přísl.</p> <p>1. spätne;</p> <p>zpětnost -i ž.</p> <p>1. spätnosť</p>
<p>spečatit', -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● zpečetit: s. <i>svoj slub přísahou</i> ◇ <i>jeho osud je spečatený</i></p> <p>2. zastar. zapečetit</p>	<p>zpečetit -ím -í dok.</p> <p>1. ● kniž. spečatit': z. <i>slib, věrnost, spojenectví podpisem</i> spečatit' slub, vernost', spojenectvo podpisom;</p> <p>zpečet'ovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. spečaťovat'</p>
<p>spevný příd.</p> <p>1. ● zpěvný: s-é <i>vtáča</i>; s-é <i>verše</i></p> <p>2. zpěvní: s-é a <i>tanečné vložky</i>;</p>	<p>zpěvní příd.</p> <p>1. trocha zried. <i>spevácky</i>, spevný: z. <i>vlohy</i> spevácke nadanie; z. <i>čísla programu</i></p>

<p>spevnosť, <i>-ti ž.</i></p> <p>1. zpěvnost</p>	<p>spevné, spevácke čísla programu</p> <p>zpěvný príd.</p> <p>1. spevavý: <i>z-í ptáci</i> spevavé vtáky; <i>jsme národ z. sme</i> národ spevavý; <i>z. ráz italštiny</i> spevavý ráz taliančiny</p> <p>2. ● spevný: <i>z-á operní árie</i> spevná operná ária; <i>z-é ústrojí</i> orgán spevu</p> <p>zpěvně prisl.</p> <p>1. spevavo; spevne;</p> <p>zpěvnost <i>-i ž.</i></p> <p>1. spevavosť; spevnosť</p>
<p>spieť, <i>spečiem. spečú</i>, min. <i>spiekol</i> dok.</p> <p>1. čo zpéci: <i>s. všetku múku</i></p> <p>2. spéci (dohromady)</p> <p>3. <i>koho</i> zbavit se</p> <p>spieť sa</p> <p>1. ● spéci se (pečením zmenšit svůj objem; spojit se)</p> <p>2. spéci se, ztvrdnout</p>	<p>spéci</p> <p>nezpracovano</p> <p>spéci se, spéct se <i>speče spečou spekl</i> dok.</p> <p>1. ● spieť sa: <i>maso se speklo</i> mäso sa spieklo</p> <p>2. polepiť sa, zlepiť sa: <i>vlasý se nečistotou spekly</i> vlasy sa od nečistoty zlepili</p>
<p>spíliť, <i>-im, -ia, spíľ!</i> dok.</p> <p>1. skácet (uřezat pilou): <i>s. strom</i></p> <p>2. seříznout (pilou); <i>s. hranu</i>;</p> <p>nedok. spil'ovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. kácet</p> <p>2. seřezávat</p>	<p>spilovat <i>-uji -ují</i> dok.</p> <p>1. spilovat', opilovat': <i>s. vyčnívající hrany</i> spilovat' vyčnievajúce hrany</p>
<p>spísat', <i>-šem, -šu, spíš!</i> dok.</p> <p>1. ●● napsat: <i>s. zápisnicu s. zápis</i></p> <p>2. ● sepsat: <i>s. majetok</i></p> <p>nedok. spisovat', <i>-ujem, -ujú</i></p> <p>1. spisovat</p>	<p>sepsat <i>-píšu/-píši -píšou/píší</i> dok.</p> <p>1. ● spísat', pospisovat', popisat' (urobit' súpis): <i>s. požadavky</i> spísat', pospisovat' požiadavky</p> <p>2. ●● napísať: <i>sepsání protokolu</i>,</p>

	<i>smlouvy</i> spísanie, zostavenie protokolu, zmluvy; s. <i>článok</i> napísať článok
spisovatel spisovatel'stvo , -a s. 1. spisovatelství 2. ● zříd. hromad. spisovatelé	spisovatelstvo -a s. 1. ● kniž. spisovatelia
spľasnúť¹ i spľasknúť¹ , -nem, -nú min. -sol/-kol dok. 1. ● splasknout: <i>bublina splasne</i> , splaskne ◇ expr. <i>spľasol mu hrebeň</i> spľasnúť sa i spľasknúť sa 1. splasknout se spľasnúť² i spľasknúť² , -nem, -nú dok. 1. splasknout, tlesknout: s. <i>dlaňami</i> (na znak údivu)	splasknout -ne -nou -kl dok. 1. ● spľasnúť, spľasknúť (o dačom nafúknutom, plnom): <i>padák splaskl padák</i> spľasol; s. <i>jako bublina</i> spľasnúť ako bublina; <i>otok splaskl</i> opuch spľasol, odpuchol splaskovat -uje -ují, splaskávat -á -ají nedok. 1. spľaskýnať: <i>balónek pomalu splaskuje</i> balónik pomaly spľaskýna
splav , -u m. 1. ● splav 2. plavení: s. <i>dreva</i>	splav -u m. 1. ● splav: s. <i>na řece</i> splav, stav na rieke; <i>mlýnský</i> s. úpust; anat. <i>mozkový, srdeční</i> s. mozgový, srdcový splav (sínus) 2. cukrovar. žľab
spodobat' sa , -ám, -ajú dok. 1. ● připodobnit se 2. nář. zalíbit se 3. nář. zadržat se	podobat se -ám -ají nedok. 1. ● podobat' sa, ponášať sa: <i>dvojčata se sobě podobala k nerozeznání</i> dvojčence sa na seba ponášali na nerozoznanie ◇ <i>podobá se pravdě</i> bude asi pravda; expr. <i>(práce) se podobala k světu</i> (práca) bola k svetu, súca na svet
spodobit' i spodobnit' , -ím, -ia -dob!/- <i>dobni!</i> dok. 1. připodobnit, přizpůsobit	zpodobit, zpodobnit -ím -í dok. 1. ● kniž. spodobit', spodobnit', stvárniť: z. <i>významnou osobnost</i> spodobit'

<p>2. ● zpodobit (zobrazit)</p> <p>spodobit' sa</p> <p>1. spodobnit se, pripodobnit se</p>	<p>významnú osobnosť; z. <i>výjevy z války</i></p> <p>stvárnit' výjavy z vojny; z. <i>život a práci lidu</i></p> <p>spodobnit' život a prácu ľudu</p> <p>zpodobovat, zpodobňovat -uji -ují</p> <p>nedok.</p> <p>1. spodobovat', spodobňovat', stvárnňovat'</p>
<p>spoločenstvo, -a, 2. mn.. -tiev s.</p> <p>1. společenství</p> <p>2. ● práv. zastar. společenstvo: <i>obchodné s.</i></p>	<p>společenstvo -a s.</p> <p>1. ● spoločenstvo: <i>hospodářské s.</i></p> <p>hospodárske spoločenstvo; biol.</p> <p><i>přirozené s.</i> prirodzené spoločenstvo</p>
<p>spolu prísl.</p> <p>1. ● spolu ◊ <i>chodia s.</i>; hovor. <i>byť s.</i>; (o manželstvi)</p> <p>2. dohromady: <i>to sa píše s.</i></p>	<p>spolu prísl.</p> <p>1. ● spolu: <i>odešli s.</i> odišli spolu, vedno; <i>události s.</i> <i>souvisí</i> udalosti spolu súvisia;</p> <p>spolu s predl.</p> <p>1. spolu s: <i>s. s tím probíhala další akce</i></p> <p>spolu s tým prebiehala ďalšia akcia</p>
<p>sporit'¹, -im, -ia nedok.</p> <p>1. ● spořit, šetřit: <i>s. uhlím</i></p> <p>sporit' sa, zříd. i sporit'², -im, -ia nedok.</p> <p>1. s kým mít spor, přít se</p>	<p>spořit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● spořit, hovor. športovat'; šporit': <i>s. (si) na dovolenou</i> sporit', šporit' (si) na dovolenku; <i>podnikové spoření</i></p> <p>podnikové sporenie</p>
<p>spôsobný príđ.</p> <p>1. ● způsobný: (vychovaný) <i>s. člověk</i></p> <p>2. zastar. <i>na čo, k čomu</i>, s inf. i ~</p> <p>způsobilý; spôsobne prísl.</p> <p>1. způsobně</p>	<p>způsobný príđ.</p> <p>1. ● slušný, vhodne sa správajúci, dobre vychovaný: z. <i>chlapeček, žák</i></p> <p>slušný chlapček, žiak</p> <p>způsobně prísl.</p> <p>1. slušne</p>
<p>sprat'</p> <p>sprat' sa¹ s kým i ~</p> <p>1. ● poprat se</p>	<p>seprat -peru -perou dok.</p> <p>1. sprat' (preprať novú vec, aby sa zbehla)</p> <p>seprat se -peru -perou dok.</p>

<p>sprat' sa², <i>sperie, sperú</i> dok. 1. (o látce, tkanivu) <i>seprat se</i> nedok. spierat' sa, <i>-a, -ajú</i> 1. <i>spírat se</i></p>	<p>1. ● <i>pomlátiť sa, poklbčiť sa: kluci se každou chvíli seperou (o míč) chlapci sa každú chvíľu poklbčia (o loptu)</i></p>
<p>sprava¹ prísl. 1. ● <i>zprava</i></p> <p>sprava², <i>-y</i>, 2. mn.. <i>správ</i> ž. neodb. 1. <i>náradí, náčiní: rybárska s.</i></p> <p>správa, <i>-y</i>, 2. mn.. <i>správ</i> ž. 1. ●● <i>správa: s. podniku;</i> 2. ●●● <i>zpráva</i></p>	<p>správa <i>-y</i> ž. 1. ●● <i>správa: státní s. štátna správa; domovní s. domová správa</i> 2. <i>oprava: dát boty do s-y dať topánky do opravy</i> 3. zastar. <i>poriadok: není s nimi žádné s-y nemožno s nimi prísť na poriadok (rozliš od zpráva)</i></p> <p>zprava prísl. 1. ● <i>sprava (z pravej strany)</i></p> <p>zpráva <i>-y</i> ž. 1. ●●● <i>správa, hlásenie: z. o nešťestí správa o nešťastí; pokladní z. pokladničné hlásenie; voj. informační, klamná, průzkumová z. informačná, klamná, prieskumová správa</i> ◇ <i>Jobova z. Jóbova zvest' (rozliš od spáva);</i> zprávička <i>-y</i> ž. zdrob. 1. <i>expr. správička</i></p>
<p>spravit', -im, -ia dok. 1. <i>udělat: čo i ~, čo z čoho; čo môžeš s. dnes, neodkladaj na zajtra (prísl.); dat si s. topánky dáť si u. boty; s. kotrmelec (i přen. expr.) ◇ s. (niekomu) čiaru cez rozpočet; s. križ nad niekým, nad niečím; expr. často iron. s. dieru do sveta; s. kyslú tvár; z koho, z čoho čo; koho,</i></p>	<p>spravit' -ím -í dok. 1. <i>opravit': s. boty opraviť topánky; dát si s. hodinky dáť si opraviť hodinky</i> 2. <i>dať do poriadku, vyliečiť: všechno spraví čas všetko dá do poriadku, vylieči, zahojí čas</i> 3. <i>napraviť, zlepšiť: s. jídlo kořením zlepšiť jedlo korením</i></p>

<p><i>čo čím, akým</i> (změnit někoho, něco na něco), <i>žena ho spravila iným človekom; čo komu, čomu; čo</i> (způsobit) <i>s. niekomu zle</i> ◇ spravilo mu to dobre; <i>s. niekomu po vôle; s kým, s čím</i> (naložit nějak) ◇ expr. <i>s. s niekým, s niečím krátky proces</i></p> <p>spraviť sa</p> <p>1. udělat se: ~ <i>i komu</i>; (utvořit se) <i>na vode sa spravili kruhy; kým, čím, akým, se</i> spoj. <i>že, akoby</i> (předstírat něco) <i>s. sa chorým, hluchým</i></p> <p>2. <i>s kým</i> dohodnout se</p>	<p>4. hovor. zariadiť, vykonať, napraviť: <i>spravi to pár korun</i> zariadi sa to s pár korunami; <i>i nedok., obyč. v zápore: pláčem se nic nespravi</i> plačom sa nič nenapraví, nevykoná; <i>nějak to s ním spravíme</i> dajako to sním urovnáme, napravíme; <i>nic s ním nespravili po dobrém ani po zlém</i> nič s ním nezmohli po dobrom ani po zlom ◇ <i>s. si žaludek vyliečiť</i> si žalúdok; <i>s. si chuť napraviť</i> si chuť (rozliš od zpravit)</p> <p>spravit se -ím -í dok.</p> <p>1. popraviť sa (stučniet; zotaviť sa): <i>spravil se o 5 kg</i> popravil sa, pribral 5 kg</p> <p>zpravit -ím -í dok.</p> <p>1. kniž. (koho, co o čem) upovedomiť, informovať, vyrozumieť: <i>z. veřejnost o důlním neštěstí</i> informovať verejnosť o banskom nešťastí;</p> <p>zpravovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. kniž. upovedomovať, informovať, vyrozumievať (rozliš od spravovat)</p>
<p>správný¹ příd.</p> <p>1. ● <i>správní</i>: <i>s. obvod</i></p> <p>správný² příd.</p> <p>1. ●● <i>správný</i> ◇ <i>chytit' (držat) něco za s. koniec</i>;</p> <p>správně přísl.</p> <p>1. ●●● <i>správně</i>;</p> <p>správnost', -ti ž.</p>	<p>správní příd.</p> <p>1. ● <i>administrativny, správny</i>: <i>s. aparát</i> administratívny aparát; <i>s. budova</i> administratívna budova; (kedysi) <i>s. rada</i> správna rada; <i>Nejvyšší s. soud</i> Najvyšší správny súd</p> <p>správně¹ přísl.</p> <p>1. administratívne, správne: <i>s. samostatné území</i> správne samostatné</p>

<p>1. správnost</p>	<p>územie</p> <p>správný príd.</p> <p>1. ●● správný: (vystihujúci skutočnosť) <i>s-é řešení správne riešenie</i>; (vhodný, náležitý) <i>s-é jednání</i> správne konanie</p> <p>2. expr. (o ľuďoch) akurátny, súci, ako sa patrí: <i>je to s. kluk</i> je to akurátny, súci chlapec; <i>s-á legrace</i> výborná zábava, zábava ako sa patrí; <i>s-á parta</i> fajn, dobrá parta;</p> <p>správně² prisl.</p> <p>1. ●●● správně: s. <i>psát, mluvit</i> správne písať, hovoriť</p> <p>2. expr. akurátne, súco, ako sa patrí: s. <i>oblečená holka</i> akurátne oblečené dievča; <i>musí s. zabrat v práci</i> musí sa poriadne pustiť do roboty</p> <p>správnost -i ž.</p> <p>1. správnost': s. <i>definice</i> správnosť definície; lingv. <i>jazyková</i> s. jazyková správnosť</p>
<p>spřchat', -a, -ajú nedok. (jen ve 3. os.)</p> <p>1. (o dešti) spřchat</p> <p>2. opadávat: <i>listie sprcha</i> listí opadá</p> <p>nás. spřchavat', -a, -ajú</p> <p>1. opadávat</p>	<p>sprchat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>sprchnut', -ne, -nu dok. (jen ve 3. os.)</p> <p>1. ● sprchnout</p> <p>2. opadnout, sprchnout</p>	<p>sprchnout -ne -chlo dok.</p> <p>1. ● spřchnut': neos. <i>večer sprchlo</i> večer spřchlo</p>
<p>spriečit' sa, -i, -ia dok.</p> <p>1. ● vzpričit' se (postavit se napříč) <i>náboj sa spriečil</i></p>	<p>zpričit' se -í -í dok.</p> <p>1. ● spriečit' sa: <i>trám se při nakládání zpričil</i> trám sa pri nakladaní spriečil;</p>

<p>2. čomu vzepřít se: s. sa rozkazu</p> <p>3. zpřičit se (zprotivit se) <i>toto jedlo sa mi spriečilo</i></p> <p>spriečiť' zříd.</p> <p>1. vzpřičit: s. <i>brvná</i></p>	<p><i>zpričené dveře spriečené dvere</i></p> <p>vzpřičit se -ím -í dok.</p> <p>1. ● spriečiť' sa: v. <i>se vůli rodičů</i> spriečiť' sa vůli rodičov; <i>kostička se vzpřičila v hrdle</i> kôstka, kostička sa spriečila v hrdle; kniž. <i>všetchno se v něm vzpřičilo</i> všetko sa v ňom spriečilo</p> <p>vzpřičovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. priečiť' sa</p>
<p>sprievod, -u m.</p> <p>1. ● průvod: <i>prvomájový s.</i></p> <p>2. doprovod: <i>robiť niekomu s.</i>; hud. <i>spievať s klavírnym s-om</i> zpívat s klavírním doprovodem</p>	<p>průvod -u m.</p> <p>1. ● sprievod: <i>manifestační p.</i> manifestačný sprievod; <i>jít v p-u člena</i> VB ísť v sprievode člena VB; zastar. <i>skladba pro housle s p-em klavíru</i> skladba pre husle so sprievodom klavíra</p>
<p>sprostý, 2. st. -ejší příd.</p> <p>1. hloupý: <i>je s. ako baran</i> je hloupý jako bota; <i>robiť sa s-ým</i> dělat se hloupým; expr. <i>s-á výhovorka</i> hloupá výmluva;</p> <p>sprosto/sproste přisl.</p> <p>1. hloupě</p>	<p>sprostý příd.</p> <p>1. hrubý, chrapúnsky, nevychovaný: <i>s-á tvář</i> hrubá tvár; <i>s-é chování</i> nevychované, grobianske správanie; s. <i>vtip</i> neslušný, hrubý vtip</p> <p>2. expr. brutálny, surový, bezohľadný: s. <i>vrah</i> brutálny vrah</p> <p>3. zastar. a ob. (o veciach) sprostý (obyčajný, bežný): s. <i>tabák</i> sprostý, ordinárny tabak</p>
<p>spuchnúť¹, -nem, -nú dok.</p> <p>1. zpuchnout, otéci;</p> <p>nedok. spúchat', -am, -ajú</p> <p>1. otékat</p> <p>spuchnúť², -ne, -nú dok. nář.</p> <p>1. ● ztuchnout</p>	<p>zpuchnout</p> <p>nezpracováno</p> <p>ztuchnout -ne -nou -chl dok.</p> <p>1. ● potuchnúť', stuchnúť'</p>

<p>spustiť, <i>-ím, -ia, spustí!/-ti!</i> dok.</p> <p>1. ● spustiť: (dolú) <i>s. záclonu</i>; (ztratit) <i>S. niekoho z očí</i>; (uviesť v činnosť) <i>s. paľbu</i>; <i>keď pánboh dopustí, aj motyka spustí</i> (pořek.)</p> <p>2. slevit: <i>s. z ceny</i></p> <p>spustiť sa</p> <p>1. spustiť se: (dolú) <i>s. sa z okna</i>; (klesnout) <i>morálne sa s.</i>; (o dešti) <i>dážď sa spustil</i></p>	<p>spustiť <i>-ím -í</i> dok.</p> <p>1. ● spustiť (v rozlič. význ.): (dolu) <i>S. ruce podél těla spustiť ruky vedľa tela</i>, (uviesť do chodu) <i>s. gramofon spustiť gramofón</i>; <i>s. stroje spustiť stroje</i>; (nechať unášať) <i>S. člun na vodu spustiť čln na vodu</i>; <i>nespustil ji z očí nespustil ju z očí</i>; hovor. <i>s. pláč spustiť plač</i></p> <p>◇ ob. <i>když pánbůh dopustí, i motyka spustí</i> keď pánboh dá, i motyka vystrelí; <i>s. bandurskou spustiť na plné ústa</i>, <i>spustiť celý organ</i> (začať nadávať)</p>
<p>spúšť¹, <i>-te</i> 2. mn.. <i>-ti</i> ž.</p> <p>1. ● spoušť: <i>s. automatu</i></p> <p>2. hovor., západ: <i>zamykať dvere na dva s-e</i></p> <p>spúšť², <i>-te</i>, 2. mn.. <i>-ti</i> ž. kniž.</p> <p>1. ●● spoušť (zkáza)</p>	<p>spoušť¹ <i>-tě</i> ž.</p> <p>1. zried. pustatina: <i>kamenitá</i> s. kamenitá pustatina</p> <p>2. ●● skaza, pohroma, spúšť: <i>vichřice způsobila úplnou</i> s. víchřica spôsobila úplnú skazu, pohromu; <i>hmotná i morální</i> s. hmotná i morálna skaza</p> <p>spoušť² <i>-tě</i> ž.</p> <p>1. ● spúšť, spúšťacie zariadenie: <i>stisknout</i> s. (pušky) stisnúť spúšť (pušky)</p> <p>spoušťový prid.</p> <p>1. spúšťový: tech. <i>s-á páka</i> spúšťová páka</p>
<p>spúšťat', <i>-am, -ajú</i> nedok.</p> <p>1. ● spoušťat': (dolú) <i>s. oponu</i>; <i>s. drevo dolu Váhom</i>; (uvádět do chodu) <i>s. stroj</i>; (ztrácat) <i>nespúšťat' niekoho, niečo z očí</i></p> <p>2. slevovat: <i>s. z ceny</i></p> <p>spúšťat' sa</p>	<p>spoušťět <i>-ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. ● spúšťat' (v rozlič. význ.): (dolu) <i>S. vlajku spúšťat' vlajku</i>; (uvádzať do chodu) <i>S. motor spúšťat' motor</i>; (strácat) <i>nespoušťět něco ze zřetele</i> (z očí, z mysli) <i>nespúšťat' dačo zo zreteľa</i> (z očí, z pamäti); hovor.</p>

<p>1. ●● spouštět se: (dolů) <i>lietadlo sa spúšťa</i>; (začínať téci) <i>krv sa spúšťa</i>; (mravně) <i>chlapec sa spúšťa</i></p>	<p>s. <i>pláč dávať sa, púšťať sa do plaču</i> 2. piv. s. <i>mladinu vypúšťať mladinu</i> 3. piv. stáčať: s. <i>mladé pivo stáčať mladé pivo</i> (do sudov)</p> <p>spouštět se -<i>ím -ějí</i> nedok.</p> <p>1. ●● spúšťať sa (v rozlič. význ.): S. <i>se do hlubin spúšťať sa do hlbín</i>; zastar. <i>nepouštět se svého řemesla nespúšťať sa svojho remesla</i>; <i>spouští se mu rýma spúšťa sa mu nádcha</i>; hovor. <i>s nikým se nepouští s nikým sa nespúšťa</i></p> <p>2. zried. púšťať sa: <i>dítě se už spouští dieťa sa už púšťa</i> (chodiť)</p>
<p>srdcový příd.</p> <p>1. srdeční: s. <i>sval</i>; <i>s-á chyba s. vada</i> 2. ● slang. kart. srdcový, červený: <i>srdcový dolník srdcový, červený spodek</i></p>	<p>srdcový příd.</p> <p>1. ● srdcový (týkajúci sa veci pripomínajúcej srdce): kart. <i>s-é eso srdcové eso, srdcový túz</i> 2. zried. srdcovitý: s. <i>výřez srdcovitý výřez</i></p>
<p>srstka, -y, 2. mn. -<i>tok</i> ž.</p> <p>1. chloupek, chlup</p>	<p>srstka -y ž.</p> <p>1. poľka, egreš: bot. s. <i>angrešt egreš</i>; srstkový příd. 1. pôľkový, egrešový</p>
<p>sťahovací¹, -<i>ia, -ie</i> příd.</p> <p>1. ● stahovací: <i>s-ia lampa</i></p> <p>sťahovací², -<i>ia, -ie</i> příd.</p> <p>1. ●● stěhovací: s. <i>voz</i></p>	<p>stahovací příd.</p> <p>1. ● sťahovací: s. <i>lampa sťahovacia lampa</i>; s. <i>drát sťahovací drôt</i>; bot. s. <i>kořeny sťahovacie korene</i></p> <p>stehovací příd.</p> <p>1. stehovací: tech., text. s. <i>stroj stehovací stroj</i></p>

	<p>stěhovací príd.</p> <p>1. ●● st'ahovací: s. <i>vůz st'ahovací voz</i>, st'ahovacie auto</p>
<p>st'ahovat², -ujem, -ují nedok.</p> <p>1. ● stahovat: (dolů) s. <i>záclonu</i> ◇ s. <i>kožu z niekoho</i>; (činit těsnějším) s. <i>opasok</i>; (o bolesti) <i>bolest st'ahuje ústa</i>; (soustředovat) s. <i>vojská</i>; (odvolávat) s. <i>žalobu</i>; (z oběhu) s. z <i>obehu</i>; (srážet) s. z <i>platu</i></p> <p>st'ahovat², -ujem, -ují nedok.</p> <p>1. ●● stěhovat</p> <p>st'ahovat' sa</p> <p>1. ●●● stěhovat se</p>	<p>stahovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ● st'ahovat' (v rozlič. význ.): polygr. S. <i>řádku st'ahovat' riadok</i> ◇ hovor. expr. S. <i>někomu kůži z těla odierat' niekoho zo siedmej, deviatej kože</i>; st'ahovat' z niekoho kožu</p> <p>stahovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. st'ahovat' sa: s. <i>se do sebe st'ahovat' sa do seba</i> ◇ <i>stahují se nad ním mraky st'ahují sa nad ním mraky, mračná</i></p> <p>stěhovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●● st'ahovat': s. <i>nábytek st'ahovat' nábytok</i></p> <p>stěhovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. ●●● st'ahovat' sa: s. <i>se na venkov st'ahovat' sa na vidiek, na dedinu</i>; hist. <i>stěhování národů st'ahovanie národov</i>; <i>ptáci se stěhují do teplých krajín vtáky odlietajú, vtáky sa st'ahujú do teplejších krajov</i></p>
<p>starček, -a, 1. mn. -ovia m.</p> <p>1. zdrob. expr. <i>stařeček</i></p> <p>2. ● (1. mn. -y) bot. <i>starček</i></p>	<p>starček -čku m.</p> <p>1. ● bot. <i>starček</i> (Senecio)</p>
<p>starina, -y, 2. mn. -rín ž.</p> <p>1. <i>stařina</i> (starožitnost; neposečená tráva z minulého roku)</p>	<p>stařina -y ž.</p> <p>1. <i>starina</i> (i ban., vin., piv.)</p>

2. veteš	
<p>starosť¹, -ti ž.</p> <p>1. ● starosť: <i>žiť bez s-i</i></p> <p>starosť², -ti ž.</p> <p>1. stáří, starost, staroba</p>	<p>starost -i ž.</p> <p>1. ● starosť: <i>mít hlavu plnou s-i mať plnú hlavu, vyše hlavy starostí; s-i nespát nespát' od starostí, pre starosti; dělat si s-i robiť si starosti, trápiť sa; mít někoho, něco na s-i mať niekoho, dačo na starosti</i></p> <p>◇ <i>bud'te bez s-i, jen žádnou s. nerobte si starosti, nemajte strach; netrápte sa, len sa netrápte; to je moje s. to je (už) moja starosť; ty máš s-i! chcel by som mať tvoje starosti</i></p>
<p>stát¹, <i>stojím, stoja, stoj!</i> nedok.</p> <p>1. ● stát: expr. <i>s. ako (sol'ný) stĺp, ako kôl, ako socha, ako zarezaný, ako pribitý; s. na vlastných nohách; s. v slove; (o předmětech) ◇ expr. vlasy mu dupkom stoja vlasy mu hrůzou stojí; (trvat na jednom místě) vlak stojí; (nehýbat se) hodiny, hodinky stoja ◇ hovor. nad tým mi rozum ostáva s.; (být někde) s. dakomu v ceste; hovor. neviem, kde mi hlava stojí; už stojí nad hrobom; kniž. (zaujimat postavení) S. na čele, v čele niečoho; (být napsaný) stojí v novinách</i></p> <p>2. (o šatech) <i>padnout, slušet: šaty mu dobre stoja; oblek mu stojí ako uliaty</i></p> <p>stát², <i>stojí, stoja</i> nedok.</p> <p>1. ● stát: (o ceně) <i>s. hodne, vela ◇ hovor. dobrá rada stojí groš dobrá rada nad zlato (přísl.); hovor. expr. stojí (nestojí) to za</i></p>	<p>stát¹ -u m.</p> <p>1. štát: <i>svobodný s. slobodný štát; hlava s-u hlava štátu; pren. expr. mravenčí, včelí s. mravčí, včelí štát</i></p> <p>◇ <i>s. ve státě štát v štáte;</i></p> <p>státek -tku, státeček -čku m.</p> <p>1. zдроб. štátik</p> <p>stát² <i>stojím stojí stál</i> nedok.</p> <p>1. ● stát' (v rozlič. význ.): <i>S. u okna stát' pri obloku, pri okne; geom. přímky stojí kolmo na sebe priamky sú kolmo na seba, stoja kolmo na seba; stůj nebo střelím! stoj, lebo strelím!; hodiny stojí hodiny stoja; s. v čele hnutí stát' na čele, v čele hnutia, hovor. slušně si stojím nemám sa najhoršie; mám sa celkom obstojne; s. na svém stát' na svojom; s. při sobě stát' pri sebe ◇ prázdny pytel nestojí prázdne vrece stát'</i></p>

<p><i>fajku dymu</i> {<i>tabaku, močky</i>) nestojí to za fajku tabáku; (vyžadovat náklady) <i>mohlo by ma to s. krk, hlavu</i>; hovor. <i>stoj čo stoj</i></p>	<p>nebude; prázdnemu bruchu sa robiť nechce, keď ideš kosiť, musíš mať tvrdé brucho; <i>sotva stojí na nohou</i> ledva stojí na nohách, <i>nevím, kde mi hlava stojí</i> ani neviem, kde mám hlavu, kde mi hlava stojí; <i>stál jako socha, jako by ho opařil</i> stál ako obarený, ako pribitý, <i>jak to stojí a leží</i> tak, ako (to) je, cakompak; <i>aby řeč nestála</i> (len) aby řeč nestála; <i>nad tím zůstává rozum s. nad tím ostáva rozum stáť</i>; nad tým človeku rozum zastane; <i>kdo stojí o cizí, přichází o své</i> kto sa o cudzie uchádza, o svoje prichádza; <i>ať to stojí co stojí</i> nech to stojí čokoľvek, hocikolko; <i>nestojí to za nic</i> nestojí to za nič, nie je to nič hodné; <i>dnes nestojím za nic</i> dnes som nanič, nestojím za nič; <i>nestálo by to za to</i> to by nestálo za to; <i>ten člověk nestojí za nic</i> ten človek za veľa nestojí, nie je veľa hoden; <i>nikde (to) nestojí psáno</i> nikde to nie je napísané; stávat -ám -ají opak.</p> <p>1. stávať</p> <p>stat' -ti/-tě ž.</p> <p>1. stat': <i>soubor s-i</i> súbor statí</p> <p>2. kapitola, odsek: s. <i>o výslovnosti</i> (v <i>mluvnici</i>) kapitola o výslovnosti (v gramatike); <i>heslová s.</i> (v <i>slovníku</i>) heslový odsek, heslo (v slovníku)</p>
<p>st'at', <i>stnem</i> (<i>zotnem</i>), <i>stnú</i> (<i>zotnú</i>), min. <i>st'al</i> dok.</p>	<p>stít se dok.</p> <p>1. ob. expr. <i>zrúbat' sa, st'at' sa, doťat' sa</i></p>

<p>1. stít, setnout</p> <p>2. hovor. zbit, zmlátiť: <i>s. niekoho ako hada</i></p>	<p>(opit' sa): <i>je s'atý pod obraz je spitý, zrúbaný, s'atý pod obraz</i></p>
<p>statočný príd.</p> <p>1. poctivý: <i>s-á práca</i></p> <p>2. ● statečný: <i>s. čin;</i></p> <p>statočne prísl.</p> <p>1. poctivě: <i>s. zarobené peniaze p. vydělané peníze</i></p> <p>2. statečně: <i>s. bojovať</i></p> <p>statočnost', -ti ž.</p> <p>1. poctivost</p> <p>2. statečnost</p>	<p>statečný príd.</p> <p>1. ● udatný, hrdinský: <i>s. voják udatný vojak; s. odpor hrdinský odpor; s. čin hrdinský čin; s-í obránci udatní, hrdinskí obrancovia</i></p> <p>statečně prísl.</p> <p>1. udatne, hrdinsky;</p> <p>statečnost -i ž.</p> <p>1. udatnosť, hrdinskost', hrdinstvo</p>
<p>statok¹, -tku m.</p> <p>1. dobytek: <i>rožný, plemenný s.</i></p> <p>statoček², -čka, zříd. i statček¹, -a m.</p> <p>zdrob. expr.</p> <p>1. dobyteček</p> <p>statok², -tku m.</p> <p>1. ● statek: <i>zemiansky s.</i></p> <p>jen v mn. statky</p> <p>1. ●● statky: <i>hmotné s.; duchovné, kultúrne s-y</i></p> <p>statoček², -čka, zříd. i statček², -a m.</p> <p>zdrob. expr.</p> <p>1. stateček</p>	<p>statek -tku m.</p> <p>1. majetok; gazdovstvo: <i>státní s. štátny majetok; star. hospodařit na s-u gazdovať na majetku</i></p> <p>2. veľkostatok: <i>zbytkový s. zbytkový, zvyškový veľkostatok (v kapit. ČSR)</i></p> <p>3. ● hist. <i>statky</i> pl. panstvo, zeme, pozemky: <i>rodové s-y rodové panstvo</i></p> <p>4. ●● <i>statky</i> mn.č. hodnoty, statky: <i>kulturní s-y kultúrne hodnoty, kultúrne statky</i></p>
<p>stavat'¹</p> <p>stavat' sa¹</p> <p>1. ● stavět se: <i>s. sa do cesty; přen. s. sa na vlastné nohy; s. sa kladne k niečomu</i></p> <p>◇ <i>s. sa bokom, chrbtom k niekomu, niečomu s. se bokem, zády k někomu,</i></p>	<p>stávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ●● stávat' sa: <i>stává se vedoucím celého podniku stáva sa vedúcim celého podniku; to se tak stává, že... to sa už tak stáva, že...; to už tak býva, že...; stávalo se zvykem, že... (pomaly)</i></p>

<p>něčemu</p> <p>stavat'²</p> <p>stavat' sa</p> <p>1. zastavovat se</p> <p>stávat' sa, -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ●● stávat se</p>	<p>sa stávalo zvykom, že...</p> <p>stavět se -ím -ějí nedok.</p> <p>1. ● stavat' sa: s. <i>se do pozoru, do řady</i> stavat' sa do pozoru, do radu; s. <i>se na špičky</i> stavat' sa, dvíhat' sa na špičky, na prsty; <i>dítě se už staví (na nožky)</i> dítě sa už dvíha na nohy; (zaujímať stanovisko) <i>staví se k tomu kladně</i> stavia sa k tomu kladne; <i>staví se zásadně proti všem změnám</i> je zásadne proti všetkým zmenám, stavia sa zásadne proti všetkým zmenám; s. <i>se za návrh</i> stavat' sa za návrh; (predstierať dačo) s. <i>se překvapeným</i> robiť sa prekvapeným; s. <i>se vyzývavě</i> tvárit' sa vyzývavo ◇ s. <i>se na vlastní nohy</i> stavat' sa na vlastní nohy, púšťat' sa na vlastní křídla, expr. s. <i>se na zadní (nohy)</i> stavat' sa na zadné nohy</p>
<p>stavit'¹, -im, -ia dok. zříd.</p> <p>1. ● postavit</p> <p>stavit'², -im, -ia dok.</p> <p>1. ●● zastavit, zadržet</p> <p>stavit' sa¹</p> <p>1. ●●● stavit se: s. <i>sa v krčme</i></p> <p>stavit' sa², -im, -ia dok.</p> <p>1. vsadit se: s. <i>sa o korunu</i></p>	<p>stavit'¹ -ím -í nedok. í dok.</p> <p>1. ●● zastavovat', zastavit': <i>hlídka je stavila</i> hliadka ich zastavila, pristavila; s. <i>krvácení</i> zastavit' krvácanie; <i>čokoláda staví (stolici)</i> čokoláda zastavuje stolicu, zapeká</p> <p>stavit'² -ím -í dok.</p> <p>1. stavit' (dovedna): sklár. s. <i>sklo</i> stavit' sklo;</p> <p>stavovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. stavovat'</p>

	<p>stavit³ -ím -í nedok.</p> <p>1. ● zastar. stavať: <i>byť staven do popředí</i> byť stavaný do popredia</p> <p>stavit se -ím -í dok.</p> <p>1. ●●● stavit' sa, zastavit' sa: s. <i>se u přítele</i> stavit' sa, zastavit' sa u priateľa;</p> <p>stavovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. stavať sa, zastavovať sa</p>
<p>stávka¹, -y, 2. mn.. -vok ž.</p> <p>1. sázka: <i>niečo je v s-e</i></p> <p>stávka², -y, 2. mn. -vok ž. zastar.</p> <p>1. ● stávka</p>	<p>stávka -y ž.</p> <p>1. ● štrajk: <i>generální</i> s. generálny štrajk; <i>zahájit, vyhlásit s-u začať</i>, vyhlásiť štrajk</p> <p>stávkový¹ príd.</p> <p>1. štrajkový: <i>s-é hnutí</i> štrajkové hnutie; s. <i>výbor</i> štrajkový výbor</p>
<p>stínať, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. porážet: s. <i>duby</i></p> <p>2. ● stínať</p>	<p>stínat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● stínať: s. <i>odsouzencům hlavy</i> stínať odsúdencom hlavy; s. <i>srpem zralé makovice</i> stínať kosákom zrelé makovice; les. <i>stínání stromů</i> stínanie, stínka</p>
<p>stisk, -u m.</p> <p>1. ● stisk: s. <i>ruky</i></p> <p>2. tlačeniče</p> <p>3. kraj. bída, nouze</p>	<p>stisk -u m.</p> <p>1. ● stisnutie, stisk: s. <i>ruky</i> stisnutie, stisk ruky: <i>na jeden</i> s. <i>tlačítka</i> na jedno stisnutie gombíka</p>
<p>stisnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● stisknout: s. <i>päste</i>; (obejmout) s. <i>dievča</i>; (stlačit) s. <i>kličku</i></p> <p>stisnúť sa</p> <p>1. ●● stisknout se</p> <p>stisnúť si expr.</p> <p>1. (pracně našetřit) uškrtit: <i>nevyhadzuj</i>,</p>	<p>stisknout -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. ● stisnúť; stlačit': <i>stiskli s ruce</i> stisli si ruky; s. <i>rty, zuby</i> stisnúť pery, zuby; tech. s. <i>spoušť</i> stlačit', stisnúť spúšť, spúšťacie zariadenie; s. <i>knoflík</i> stlačit' gombík; s. <i>tlačítka zvonku</i> stlačit' tlačidlo, gombík zvončeka</p>

<p><i>radšej si stisni</i></p>	<p>stiskat -ám -ají nedok. 1. stískat'; stláčať</p> <p>stisknout se -nu -nou -kl dok. 1. ●● stisnúť sa, potisnúť sa, postískat' sa: s. <i>se na sedadle</i> stisnúť sa, potisnúť sa na sedadle</p>
<p>stíšiť', -im, -ia dok. 1. ● ztišiť: (ztlumit) s. <i>hlas</i> 2. zpomalit: s. <i>beh</i></p> <p>stíšiť' sa 1. ●● ztišiť se: <i>hlas sa stíšil; hnev sa stíšil</i></p>	<p>ztišiť -ím -í dok. 1. ● stíšiť, stlmiť</p> <p>ztišovať -uji -ují nedok. 1. stišovať, tíšiť, tmiť</p> <p>ztišiť se -í -í dok. 1. ●● stíšiť sa, zatíchnuť: <i>hledišťa se ztišilo</i> hľadisko zatíchlo</p> <p>ztišovať se -uje -ují nedok. 1. zatíchať, stišovať sa, tíchnuť</p>
<p>stliet', <i>stlie, stlejú</i> dok. 1. shořet 2. ● zetlíť: <i>lístie stlelo</i></p>	<p>zetlíť -í -ejí/-í -tlel dok. 1. ● zotlieť: <i>prkna stářím zetelela</i> dosky vekom zotleli</p>
<p>stojací, -a, -e príd. 1. stojící: <i>s-a voda</i></p> <p>stojací, -ia, -ie príd. 1. ● stojatý, stojací; <i>s-ie hodiny</i>; s. <i>golier</i> stojatý límec</p>	<p>stojací príd. 1. ● stojací: s. <i>hodiny</i> stojacie hodiny; s. <i>límec</i> stojací golier</p>
<p>stojak, -a m. 1. kraj. podstavec 2. ● mysl. obyč. v mn. stoják, běhák (noha pernaté zvěře)</p>	<p>stoják -u m. 1. ● stojak: pořov. <i>bažantí s-y</i> bažantie stojaky (nohy); ban. slang. (<i>sloj</i>) S. (<i>sloj</i>) stojak (strmo uložený)</p>
<p>stok, -u m. 1. ● stok, soutok: s. <i>riek</i>; zříd. (stékání) <i>prudký s.</i></p>	<p>stok -u m. 1. ● zried. stok: s. <i>dvou řek</i> stok, sútok dvoch riek</p>

2. zastar. pramen, zřídlo	
<p>stolček, -a m.</p> <p>1. ● stoleček</p> <p>2. stolička: <i>s. pod nohy</i></p>	<p>stolek -lku m.</p> <p>1. stolík, stolček: <i>psací s. písací stolík; noční s. nočný stolček, stolík; tech. stříšací s. striasací stolík; s. u drobnohledu stolček drobnohľadu</i></p> <p>stoleček -čku m.</p> <p>1. ● zdrob. stolček</p>
<p>stolička, -y, 2. mn. -čiek ž.</p> <p>1. židle, židlička: <i>hojdacia s.</i></p> <p>2. ● lék. (zub) stolička</p>	<p>stolička -y ž.</p> <p>1. stolček: (sedadlo bez operadla) <i>kuchyňská s. kuchynský stolček; (trojnožka) ševcovská s. šusterský stolček</i></p> <p>2. ● stolička: (zub) <i>bolavá s. boľavá stolička; ob. (podrazenie nohy) dát někomu s-u, složit někoho s-ou nastavit' dakomu stoličku, zložit', zvalit' niekoho stoličkou</i></p> <p>◇ <i>podtrhnout někomu s. podrazit' dakomu nohy</i></p>
<p>stolec, -lca m.</p> <p>1. stolička, : <i>sedieť na s-i</i></p> <p>2. ● zastar. stolec, stolice: <i>vladársky s.;</i> kniž. (hodnost) <i>kniežací s.</i></p> <p>3. zříd. podstavec, stojánek</p>	<p>stolec -lce m.</p> <p>1. ● stolec: tel. <i>metací s. metací stolec;</i> kniž. (trón) <i>papežský s. pápežský stolec</i></p>
<p>stonka, -y, 2. mn. -niek ž. bot.</p> <p>1. ● stoněk</p>	<p>stonek -nku m.</p> <p>1. ● stonka; neodb. stopka (os rastliny): <i>lněný s. ľanová stonka; s. chrpy stonka, stopka nevädze</i></p> <p>2. stopka: sklár. <i>s. kalíšku stopka, nôžka kalíška, pohárika; anat. mozkové s-y stopky mozgu, mozgové stopky;</i></p> <p>stoneček -čku m.</p> <p>1. zdrob. stopôčka</p>

<p>stopa</p> <p>stopôčka¹, -y, 2. mn.. -čok ž. zdrob. expr.</p> <p>1. malá stopa</p> <p>stopka</p> <p>stopôčka², -y, 2. mn.. -čok ž. zdrob.</p> <p>1. ● stopečka</p>	<p>stopka¹ -y ž.</p> <p>stopečka¹ -y ž. zdrob.</p> <p>1. ● stopôčka</p> <p>stopka² -y ž.</p> <p>1. hovor. stopka, stolampa</p> <p>stopka³ -y ž.</p> <p>1. kalištek, kališok (na stopke): s. <i>likéru</i> kalištek likéru</p> <p>stopečka² -y ž. zdrob.</p> <p>1. kalištek</p>
<p>stopiť, -im, -ia dok.</p> <p>1. rozpustit, roztavit: s. <i>sneh</i>; s. <i>maslo</i> rozpustit ...</p> <p>nedok. stápať, -am, -ajú</p> <p>1. rozpoušťať</p> <p>stopiť sa</p> <p>1. roztáť: <i>sneh sa stopil</i></p>	<p>stopiť¹ -ím -í dok.</p> <p>1. kniž. vnoriť, zaboriť (ostrý predmet do dačoho): s. <i>čepel do hrudi</i> vnoriť, zaboriť čepel do pŕs (rozliš od ztopiť)</p> <p>stopiť² -ím -í dok.</p> <p>1. šport. slang. stopnúť (loptu)</p> <p>stopiť se -ím -í dok.</p> <p>1. kniž. vnoriť sa, ponoriť sa: s. <i>se v sladkém spánku</i> vnoriť sa, ponoriť sa do sladkého spánku</p> <p>ztopiť -ím -í dok.</p> <p>1. spáliť, skúriť: z. <i>zásoby uhlí</i> spáliť zásoby uhlia</p> <p>2. hovor. expr. stopiť: z. <i>manželovi dopis</i> stopiť manželovi list; z. <i>žádost</i> stopiť žiadosť (nepozorovane vziať)</p>
<p>strakoš, -a, 1. mn. -e m.</p> <p>1. ● hovor. (strakaté zvíre) strakoš</p>	<p>strakoš -e m.</p> <p>1. ● obl. strakáč, stračko (strakaté zviera)</p>

2. zool. ťuhýk	2. bot. masliak strakatý (Suillus variegatus)
<p>strán predl. s 2. p. zastar.</p> <p>1. (nejčastejši ve spoj. s. cesty) vedle, u, při: <i>strán cesty ležal peň</i></p> <p>stráň, -ne, 2. mn.. -ní ž.</p> <p>1. ● stráň</p>	<p>stran predl.</p> <p>1. kniž. ohľadne, ohľadom: <i>domluvit se s. ceny</i> dohovoriť sa ohľadne, ohľadom ceny; <i>přijít s. jistě záležitosti</i> prísť ohľadne istej veci; <i>přišel k nám s. bytu</i> prišiel k nám ohľadne bytu, prišiel k nám o byt</p> <p>stráň -ně ž.</p> <p>1. ● stráň, úbočie, úboč: <i>lesnatá s. lesnatá stráň, úboč;</i></p> <p>stráňka -y ž. zdrob.</p> <p>1. (malá) stráň, úbočinka</p>
<p>strapatý příd.</p> <p>1. ● rozčuchaný: <i>s-é vlasy</i></p> <p>2. expr. střapatý: <i>s. list</i></p>	<p>střapatý příd.</p> <p>1. ● expr. strapatý: <i>s-á hlava</i> strapatá hlava; <i>s. psík</i> strapatý, chlpatý psík;</p> <p>střapatě přisl.</p> <p>1. strapato;</p> <p>střapatost -i ž.</p> <p>1. strapatost'</p>
<p>strapec, -pca m.</p> <p>1. ● strápec; v mn. třásně; (něco střapci podobného) <i>s. hrozna</i> hrozen vína; <i>s. vlny</i></p> <p>2. cár; <i>roztrhat na s-e</i></p> <p>strapček, -a m. zdrob.</p> <p>1. střapeček</p>	<p>střapec -pce m.</p> <p>1. ● strápec: <i>fez se s-em</i> fez so strapcom; <i>koberec si s-ci</i> koberec, pokrovec so strapcami; pren. expr. (kúsky, zvyšky ap.) <i>s-e polí</i> škvarky, fliačiky poľa;</p> <p>střapeček -čku m.</p> <p>1. zdrob. strapček</p>
<p>strážny příd.</p> <p>1. ● strážní, strážný</p> <p>strážny, -eho m.</p>	<p>strážní příd.</p> <p>1. ● strážny: <i>s. věž</i> strážna veža; <i>žel. s. domek</i> strážny domček; <i>voj. s. služba</i> strážna služba</p>

<p>1. ●● strážný</p>	<p>strážný¹ příd.</p> <p>1. ● strážny: náb. <i>anděl</i> s. anjel strážca, anjel strážny; psych. <i>s-é body, oblasti (mozkové kôry)</i> strážne body, oblasti (mozgovej kôry)</p> <p>strážný² -ého m.</p> <p>1. ●● strážnik, strážca: s. <i>u brány</i> strážnik, strážca pri bráne</p> <p>2. voj. strážny</p>
<p>střebať², -em, -ú nedok. vulg.</p> <p>1. střebať, chlemstat, chlerntat: s. <i>vodu</i></p> <p>2. trochu zastar. expr. <i>chlemtat, chlastat</i></p>	<p>střebat -u/-ám -ou/-ají nedok.</p> <p>1. kniž. <i>střebať, vstřebávat</i></p>
<p>střed¹, -u m.</p> <p>1. ● střed: s. <i>týždňa</i></p> <p>střed² předl. s 2. p.</p> <p>1. uprostřed, v středu něčeho</p>	<p>střed -u m.</p> <p>1. ● střed: (prostriedok) s. <i>země</i> sred zeme; s. <i>týdne</i> sred týždňa; geom. s. <i>kružnice</i> sred kružnice; fyz. s. <i>rovnoběžných sil</i> sred rovnobežných síl; (priemer) mat. <i>aritmetický</i> s. aritmetický sred; (okruh, prostredie) <i>přijmout někoho do svého s-u</i> prijať niekoho do svojho stredu, medzi seba; <i>vyloučit někoho ze svého s-u</i> vylúčiť niekoho zo svojho stredu, spomedzi seba</p> <p>2. ● stredobod, centrum, sred: <i>být s-em pozornosti</i> byť stredobodom pozornosti; <i>být s-em zájmu</i> být v centre záujmu; <i>buržoazní strany s-u</i> buržoázne strany stredu</p> <p>ve středu předl. s L</p> <p>1. kniž. v strede: <i>být ve s-u dění</i> být v</p>

	strede, v centre diania
<p>strela, -y, 2. mn.. <i>striel</i> ž.</p> <p>1. ● střela: <i>vyletieť, vyskočiť ako s.</i>; trochu zastar. (<i>blesk</i>) <i>s. z jasného neba</i>; (v kletbách) <i>s. jasná, s. jazerná, sto striel mu do matere, sto striel hrmených tisíc hromů</i>; sport. slang. <i>s. na bránu</i></p> <p>strela², -y, 2. mn.. <i>striel</i> ž. náj.</p> <p>1. kúl, lať</p>	<p>střela -y ž.</p> <p>1. ● strela: tech., voj. <i>tříštivá s. trieštivá strela; řízená, říditelná s. riadená, riaditeľná strela</i>; šport. <i>s. na branku strela na bránku</i></p>
<p>strepat', -em, -ú dok.</p> <p>1. čím zatřepat: <i>s. křidlymi</i> ◇ expr. <i>s. křpcami zatřepat bačkorami</i></p> <p>2. ● hovor. <i>setřepat</i></p> <p>3. expr. <i>koho zbit</i></p> <p>strepat' sa hovor. expr.</p> <p>1. svalit se: <i>s. sa z rebríka</i></p>	<p>setřepat, střepat -u/-ám -ou/-ají dok.</p> <p>1. ● (co; co odkud) <i>striast', otrepat'</i>: <i>s. sníh z bot striast', otrepat' sneh z topánok</i></p> <p>2. <i>striast', postriasať</i> (striasaním stlačiť): <i>s. peří v sypku striast', postriasať perie v priesype, v sovku</i>; <i>s. rtuť teploměru striast' ortuť teplomera</i></p> <p>setřepávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. <i>striasať</i>: prem. <i>s. ze sebe ospalost striasať zo seba ospalost'</i></p>
<p>stretat', -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. potkávat;</p> <p>nás. stretávat', -am, -ajú</p> <p>1. potkávat <i>s. sa</i></p> <p>stretávat' sa</p> <p>1. potkávat se, setkávat se</p> <p>2. ● <i>střetávat se, utkávat se</i></p>	<p>střetnout se -nu -nou -tl dok.</p> <p>střetat se, střetávat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● stretat' sa: <i>střetání názorů</i> stretanie názorov</p>
<p>stretnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. potkat: <i>s. niekoho na ulici</i></p> <p>stretnúť sa</p> <p>1. potkat se, setkat se: <i>s. sa na ulici</i></p> <p>2. ● <i>střetnout se, utkat se</i>: expr. <i>s. sa v boji, v hádke</i></p>	<p>střetnout se -nu -nou -tl dok.</p> <p>1. ● stretnúť sa: (vojensky, v boji ap.) <i>armády se střetly</i> armády sa stretli, <i>zrazili</i>; <i>s. se ve finále</i> <i>stretnúť sa v finále</i>; (o očiach ap.) <i>jejich pohledy se střetly</i> ich pohľady sa stretli, pohľady</p>

	sa im stretli
<p>stretnutie, -ia s.</p> <p>1. setkání</p> <p>2. ● střetnutí (v boji, ve sporu)</p>	<p>střetnutí -í s.</p> <p>1. ● zrážka, (bojové, športové) stretnutie: <i>mezinárodní</i> (fotbalové) s. medzinárodné (futbalové)</p>
<p>strhať, -ám, -ajú dok.</p> <p>1. ● strhat: s. <i>putá</i></p> <p>2. ●● ztrhat: s. <i>koňa</i></p>	<p>strhat -ám -ají dok.</p> <p>1. ● postřhat', postrhávat', strhať: s. <i>plakáty</i> postřhat', strhať <i>plagáty</i>; s. <i>ze sebe šaty</i> strhať, postřhat' <i>zo seba šaty</i>; <i>přívally strhaly mosty</i> přívál postřhal mosty; s. <i>šroub, závit</i> strhať skrutku, závit</p> <p>◇ s. <i>za sebou všechny mosty</i> postřhat', spálit' <i>za sebou všechny mosty</i> (rozliš od ztrhat);</p> <p>strhávat -ám -ají nedok.</p> <p>1. strháť, strhávat'</p> <p>ztrhat -ám -ají dok.</p> <p>1. ●● zmorit', skvářit', skmásať, strhať: z. <i>koně zmorit'</i>, strhať <i>kone</i>; <i>kritika ho ztrhala</i> kritika ho strhala, znosila (ostro skritizovala); expr. <i>projímadlo ho mohlo z. prehánadlo ho šlo roztrhat'</i> (rozliš od strhat)</p>
<p>strhnút', -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● strhnout</p> <p>strhnút' sa</p> <p>1. trhnout sebou: s. <i>sa od laku</i></p> <p>2. vytrhnout se: s. <i>sa zo sna</i></p> <p>3. strhnout se: <i>strhol sa boj</i></p>	<p>strhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● strhnút' (v rozlič. význ.): s. (<i>ze zdi</i>) <i>plakát</i> strhnút' (zo steny) <i>plagát</i>; s. <i>hnízdo</i> zhodit', strhnút' <i>hniezdo</i>; <i>povodeň strhla most</i> povodeň strhla most; s. <i>volant doprava</i> skrútnuť, strhnút' <i>volant doprava, napravo</i>; (zlomit') s. <i>šroub, závit</i> strhnút' skrutku, závit; hovor. expr. (zvládnúť, zmôcť) s. <i>práci za</i></p>

	<p><i>měsíc strhnúť prácu za mesiac; (zraziť)</i> <i>strhli jim pět procent strhli im pět percent</i></p> <p>2. spustiť, začať: s. <i>křik</i> spustiť krik; s. <i>rvačku</i> začať, vyvolať bitku;</p> <p>strhovat -uji -ují nedok.</p> <p>1. strháť, strhávať (rozliš od ztrhnout)</p> <p>ztrhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. strhať, zmoriť, uťahať: <i>práce v lese ho pořádně ztrhla</i> práca v lese ho poriadne strhala, umorila; <i>zvedal těžký náklad a ztrhlo ho to</i> dvíhal ťažký náklad a pretrhol sa (rozliš od strhnout)</p> <p>strhnout se -ne -nou -hl dok.</p> <p>1. strhnúť sa: <i>strhla se bouře</i> strhla sa búrka (rozliš od ztrhnout se)</p> <p>ztrhnout se -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. expr. pretrhnúť sa, strhať sa: <i>takovým nákladem se může z.</i> od takého nákladu sa môže pretrhnúť (rozliš od strhnout se)</p>
<p>striasať, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. strásat</p> <p>2. <i>čím, čo</i> (lomcovat) otrásat: s. <i>sa</i> trásť se: s. <i>sa od zimy</i> trásť se zimou</p> <p>striasť, <i>strasiem, strasú, stras!</i> dok.</p> <p>1. ● setrásť: s. <i>sneh</i>; pren. s. <i>jarmo</i>; s. <i>niekoho, niečo z krku</i></p> <p>2. zatrásť: neos. <i>striaslo ho zimou</i></p> <p>striasť sa</p>	<p>střást <i>střesu střesou, setrásť setřesu setřesou</i> dok.</p> <p>1. ● striasť; potriasat: s. <i>sníh z pláště</i> striasť sneh z kabáta; s. <i>švestky (ze stromu)</i> striasť slivky (zo stromu); pren. s. <i>se sebe starosti</i> striasť zo seba starosti; s. <i>peří v peřině</i> striasť, postriasat, ponatriasat perie v perine;</p> <p>střásat, setřásat -ám -ají nedok.</p> <p>1. striasať: s. <i>peří</i> striasať perie; s. <i>cukr</i></p>

<p>1. zatrást se: <i>s. sa od zimy, zimou</i></p> <p>2. zbavit se: <i>s. sa starostí; s. sa dlhov</i></p>	<p>(v cukřence) striasat' cukor (v cukorničke)</p>
<p>striedka, -y, 2. mn.. -dok ž.</p> <p>1. ● střída, střídka (chleba)</p> <p>2. lid. dřeň</p>	<p>střída², střídka -y ž.</p> <p>1. ● striedka: <i>s. (z) chleba, (z) rohlíku</i> striedka (z) chleba, (z) rožka</p>
<p>striehnuť, -nem, -nu dok.</p> <p>1. střežit</p> <p>2. <i>koho, na koho, na čo i ~ číhat: s. na zlodejov</i></p> <p>3. <i>na koho, na čo i ~ střežit, hlídat: žiarlivo s. na každý jeho pohyb</i></p> <p>4. <i>po kom, po čom, za kým, za čím, koho i ~ slídit, číhat: mačka striehne na myš kočka číhá na myš</i></p> <p>strihnúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● stříhnout</p>	<p>střehnout nezpracováno</p> <p>stříhnout -nu -nou -hl dok.</p> <p>1. ● strihnúť: <i>s. do papíru strihnúť, zastrohnúť do papiera; kúň stříhl ušima kôň zastrohal ušami; s. nohama strihnúť nohami (pri kraule)</i></p> <p>2. vystrihnúť: <i>s. si šaty, kabát vystrihnúť si šaty, kabát</i></p> <p>3. hovor. expr. struhnúť, druzgnúť: <i>stříhl mu takovou, že se posadil struhol mu takú, že sa prevrátil</i> ◇ (<i>čára, brázda</i>) <i>jako když stříhne</i> (čiara, brázda) <i>ako podľa linonára, akoby ju odstrihol</i></p>
<p>striet¹, <i>striem, strú</i> dok. bás.</p> <p>1. setřít, utřít: <i>s. slzu z oka</i></p> <p>striet², <i>striem, strú</i> nedok. kniž.</p> <p>1. čo stříť, rozstírat, prostírat</p> <p>striet' sa</p> <p>1. stříť se, rozkládat se</p>	<p>střít nezpracováno</p>
<p>strižný příd.</p> <p>1. stříhací</p> <p>2. střížní: zastar. <i>s. tovar s. zboží</i></p>	<p>střížný nezpracováno</p> <p>střížený příd.</p> <p>1. strihaný; vystrihnutý: <i>sukně s-á do zvonu sukňa strihaná do zvona</i></p>

	2. zastrihnutý, pristrihnutý: <i>krátce s-á bradka</i> krátke pristrihnutá, zastrihnutá briadka; <i>stromy d-é do jehlanu</i> stromy zostrihnuté, zrezané do tvaru ihlana
<p>stroj</p> <p>strojný¹ příd.</p> <p>1. ● strojný</p> <p>strojný² příd.</p> <p>1. strojný, úpravný, hezký</p> <p>strojnost³, -ti ž.</p> <p>1, vystrojenost, krása</p>	<p>strojný příd.</p> <p>1. ● strojový: s. <i>zařízení</i> strojové zariadenie; s. <i>a traktorová stanice</i> strojová a traktorová stanica, tech. s. <i>park</i> strojový park; s. <i>početní stanice</i> strojová počtovnícka stanica, ekon. s. <i>čas</i> strojový čas; s. <i>četa</i> strojová čata; s. <i>brzda</i> strojová brzda; s. <i>nůžky</i> strojové nožnice; s. <i>výroba</i> strojová výroba; s. <i>obrábění</i> strojové obrábanie; s. <i>pohon</i> strojový pohon</p> <p>2. strojný: s. <i>inženýr</i> strojný inžinier; s. <i>zámečník</i> strojný zámočník</p> <p>3. strojnicky: s. <i>fakulta</i> strojnická fakulta;</p> <p>strojně přísl.</p> <p>1. strojovo, strojove: s. <i>vyráběný</i> strojovo vyrábaný</p>
<p>strova, -y ž.</p> <p>1. ● strava, jídlo</p> <p>2. nář. pokrm z luštěnin</p>	<p>strava -y ž.</p> <p>1. ● strava: <i>být někde na s-u, na s-ě</i> stravovať sa dakde, byť dakde na strave, zastar. na koste; <i>pracovat za s-u</i> robiť za stravu, za chovu; <i>masitá s.</i> mäsitá strava; <i>bezmasá s.</i> bezmäsová, bezmäská strava</p>
<p>strovit³, -ím, -ia dok.</p> <p>1. ● strávit (zažít, spotřebovat)</p> <p>2. utratit: s. <i>peniaze</i></p>	<p>strávit¹ -ím -í dok.</p> <p>1. ● strávit: s. <i>jídlo</i> strávit' jedlo</p> <p>2. zhltnúť (zničit'): <i>požár strávil půl</i></p>

<p>strávit, -im, -ia dok.</p> <p>1. ● , ●● strávit: s. <i>potravu</i>; s. <i>čas</i></p>	<p><i>vesnice</i> požiar zhltol pol dediny; <i>dluhy</i> strávil <i>jmění</i> dlhy zhltil celý majetok</p> <p>strávit² -ím -í dok.</p> <p>1. ●● strávit² (istý čas)</p>
<p>strúhat², -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● <i>čo</i> strouhat: (strouháním vyrábět) s. <i>lyžice</i>; (ořezávat, oškrabovat) s. <i>ceruzku</i> ořezávat tužku; expr. s. <i>mrkvu</i>, <i>mrkvičku</i>; (na struhadle) s. <i>zemiaky</i> s. <i>brambory</i> ◇ žert. s. <i>petržlen</i> (o děvčatech, s nimiž nikdo netancuje); zeměd. (chybná chůze koně)</p> <p>2. expr. dělat: s. <i>kotrmelec</i>; hovor. s. <i>poklony</i>, <i>komplimenty</i> niekomu sekat, dělat poklony, komplimenty někomu; s. <i>verše</i>; s. <i>vážnu</i>, <i>hlúpu</i>, <i>nevinná</i>, <i>milú tvár</i>; s. <i>parádu</i>; s. <i>frajerinu</i> honit frajeřinu;</p> <p>nás. strúhavat², -am, -ajú</p> <p>1. strouhávat</p> <p>2. dělávat</p>	<p>strouhat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● strúhat²: s. <i>housku</i> strúhat² žemľu, pečivo (na strúhanku); s. <i>křen</i> strúhat² chren; zried. s. <i>tužku</i> strúhat² ceruzku; les. s. <i>do běla</i> bieliť (kmene stromov) ◇ expr. s. (<i>někomu</i>) <i>mrkvičku</i> strúhat² (dakomu) mrkvičku</p>
<p>strúžik, -a m.</p> <p>1. struhadlo, struhátko</p> <p>2. expr. zříd. stružka: <i>strúžiky</i> dažďa</p>	<p>stroužek¹ -žku m.</p> <p>1. strúčik (cesnaku)</p> <p>stroužek² -žku m.</p> <p>1. ob. zastar. strúhač (oberučný nůž)</p> <p>2. odrezok: s-y <i>citrónu</i> kolieska, krúžalky citróna</p>
<p>studeno¹, -a</p> <p>1. ● studeno, chladno: tech. <i>ohýbat železo</i> za s-a</p> <p>studeno², -a s. kraj.</p>	<p>studený příd.</p> <p>spodst. studeno -a s.</p> <p>1. ● studeno: <i>uložil jídlo do s-a</i> uložit² jedlo do studena, na studenom chladnom mieste;</p>

<p>1. huspenina; přen. hovor, <i>trasie sa ako s.</i></p> <p>studeno³ přísl.</p> <p>1. studeně</p>	
<p>stuha¹, -y, 2. mn.. <i>stúh</i> ž.</p> <p>1. ● stuha;</p> <p>stužka, -y, 2. mn., -<i>žiek</i> ž. zdrob.</p> <p>1. stužka</p> <p>stužtička, -y, 2. mn.. -<i>čiek</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. stužtička</p> <p>stuha² přísl.</p> <p>1. ●● ztuha</p>	<p>stuha -y ž.</p> <p>1. ● stuha; stužka: s. <i>na klobouku</i> stuha, stužka na klobúku; <i>uvázat si do vlasů s-u zaviazať si stužku do vlasov;</i> <i>věnc se s-ami veniec so stuhami, so stužkami</i></p> <p>ztuha přísl.</p> <p>1. ●● těžko, namáhavo: <i>zámek se otvírá nějak z. zámka sa dáko ťažko otvára</i></p>
<p>stúpadlo, -a, 2. mn.. -<i>díel</i> s.</p> <p>1. stupátko, stupadlo (na voze, v autě)</p> <p>2. ● stav. v mn. stoupačky</p>	<p>stupadlo -a obyč. pl. <i>stupadla</i> s.</p> <p>1. ● stav. stúpačky: <i>s-a komínu stúpačky na komíne</i></p>
<p>styk¹, -u m.</p> <p>1. ● styk: zříd. (dotyk) s. <i>plôch</i>; (stýkání) <i>osobný s.; pohlavný s.; (spojení) písomný s.; fin. platobný s.; diplomatický s.</i></p> <p>styk², -u m.</p> <p>1. otká</p>	<p>styk -u m.</p> <p>1. ● styk (v rozlič. význ.): <i>pohraniční s. pohraničný styk; navázat s-y nadviazať styky; fin. bankovní s. bankový styk; tech. svarový s. zvarový styk; přeplátovaný s. preplátovaný styk; pražcový s. podvalový styk;</i></p> <p>stykový příd.</p> <p>1. odb. stykový: <i>s-é svařování stykové zvarovanie; elektrotech. s. usměrňovač stykový usmerňovač</i></p>
<p>stýkať², -am, -ajú nedok.</p> <p>1. <i>čo na čo navlékat: s. perly na niť</i></p>	<p>stýkat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. stýkať sa;</p> <p>stýkávat se -ám -ají opak.</p> <p>1. stýkavať sa</p>

<p>súbeh, -u</p> <p>1. súťaž, konkurs: <i>vypísať s.</i></p> <p>2. ● práv. souběh</p>	<p>souběh -u m. odb.</p> <p>1. ● súbeh: práv. s. <i>trestných činů</i> súbeh trestných činov</p> <p>2. elektrotech. zladenie</p>
<p>subjekt¹, -u 1. mn. -y m. gram., filoz., práv.</p> <p>1. ● subjekt</p> <p>subjekt², -a, 1. mn. -i m. lid.</p> <p>1. subjekt (podezřelé individuum)</p> <p>2. trochu zastar. pomocník (obyč. v obchodě)</p>	<p>subjekt -u m.</p> <p>1. ● kniž., odb. subjekt</p> <p>subjektový příd.</p> <p>1. subjektový</p>
<p>súdny příd.</p> <p>1. ● soudní: s. <i>konanie</i> s. jednání; <i>s-a stolica</i> ◇ <i>súdny deň</i></p> <p>2. ●● soudný; s. <i>človek</i></p> <p>súdne přísl.</p> <p>1. soudně</p>	<p>soudný příd.</p> <p>1. ●● súdny: s. <i>člověk</i> súdny človek; náb. s. <i>den</i> súdny deň;</p> <p>soudně² přísl.</p> <p>1. súdne;</p> <p>soudnost -i ž.</p> <p>1. súdnost': <i>pozbyvat s-i</i> strácať súdnost'</p> <p>soudní příd.</p> <p>1. ● súdny (týkajúci sa sudu): práv. s. <i>řízení</i> súdne konanie; s. <i>pře</i> súdny spor; s. <i>lékařství</i> súdne lékařstvo</p> <p>soudně¹ přísl.</p> <p>1. súdne: <i>být</i> s. <i>stíhán</i> byť súdne stíhaný</p>
<p>sudovina, -y ž. odb.</p> <p>1. ● sudovina (dřevo)</p> <p>2. příchut' po sudu</p>	<p>sudovina -y ž.</p> <p>1. ● výr. sudovina</p>
<p>sucho¹, -a s.</p> <p>1. ● sucho: <i>boj proti s-u</i>; (suché místo) <i>hádzje sa ako ryba na suchu</i></p>	<p>sucho¹ -a s.</p> <p>1. ● sucho: <i>cítit v ústech</i> s. cítiť sucho v ústach; <i>uložit konzervy v suchu</i> uložiť konzervy v suchu; <i>plavecký výcvik na</i></p>

<p>sucho², 2. st. <i>suchšie</i> prísl.</p> <p>1. ●● sucho: <i>je s.</i></p> <p>2. (stroze) suše: <i>jeho hlas znel s.</i></p>	<p><i>suchu</i></p> <p>2. ● suchota; sucho: <i>byla veľká sucha bola veľká suchota, boli veľké suchá; uhodila parna a sucha udreli horúčavy a suchota</i></p> <p>◇ expr. <i>mít něco v suchu</i> mať dačo v suchu (pís. i <i>vsuchu</i>); <i>zústať jako ryba na suchu</i> (pís. i <i>nasuchu</i>) <i>ostať holý ako prst, ostať ako ryby na suchu</i> (bez pomoci, bez prostriedkov)</p> <p>suchý príd.</p> <p>suše, v prísudku sucho² prísl.</p> <p>1. ●● sucho</p>
<p>súkat', -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● soukat: s. <i>nit</i>; hovor. s. (<i>si</i>) <i>rukávy</i>; expr. <i>ťažko to zo seba súka</i></p> <p>2. ●● expr. hltat, nalévat se nás. súkavat', -am, -ajú</p> <p>1. soukávat</p>	<p>soukat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● súkat' (skrúcaním tvoriť): s. <i>provaz</i> súkat' povraz; <i>pavouk souká pavučinu</i> pavúk súka pavučinu</p> <p>2. ● text. prevíjať, navíjať: s. <i>nit</i> prevíjať, navíjať niť</p> <p>3. ●● expr. pchať, džgať do seba (pomaly, namáhavo): <i>souká do krku makaróny nadžgáva, napcháva do seba makaróny; souká do sebe krajíc džgá do seba krajec; pren. s. do sebe vedomosti vbíjať, vtíkať do seba vedomosti</i></p> <p>4. expr. (odkud) vyťahovať: <i>soukají z hosta zprávy vyťahujú, mámia z host'a správy; s. ze sebe odpoveď' ťahať zo seba odpoveď'</i></p>
<p>suknica, -e, 2. mn.. -nie ž.</p> <p>1. expr. sukneň, suknice</p> <p>2. nář. soukenná halena</p>	<p>suknice -e ž.</p> <p>1. kniž., zastar. suknica (i bot.)</p>

<p>3. suknička (oblek malých dětí)</p>	
<p>surový příd. 1. ● surový: (rozpracovaný) <i>s. cukor, s-á vlna</i>; (hrubý) <i>s. žart</i> 2. SYROVÝ: (nevařený, nepečený) <i>s-á strava</i>; (drsný) <i>s-á zima</i>; přen <i>s-á skutočnosť</i> za surova, na surovo 1. za syrova, na syrovo surovo přísl. 1. ●● surově surovosť, -<i>ti</i> ž. 1. ●●● surovost</p>	<p>surový příd. 1. ● surový (v rozlič. význ.): <i>s-i hedvábi</i> surový hodváb; <i>s-é železo</i> surové železo; (grobiansky, hrubý) <i>s. rváč</i> surový bitkár; <i>s-é nadávky</i> surové nadávky surově přísl. 1. ●● surovo; surovost -<i>i</i> ž. 1. ●●● surovosť</p>
<p>súš¹, -<i>e</i> ž. 1. ● souš, suchá zem súš², -<i>a</i> m. včel. 1. ●● SOUŠ (prázdny včelí plást) súšava, -<i>y</i>, 2. mn. -<i>šav</i> ž. nář. 1. SOUŠ (místo se suchými stromy v lese)</p>	<p>souš¹ -<i>e</i> ž. 1. ● SÚŠ (pevnina) souš², suš -<i>e</i> ž. 1. suchár (suchý strom): <i>smrková s. smrekový suchár</i> 2. raždie, haluzina: <i>jít do lesa na s-e íst do hory na raždíe</i>; <i>s-e na topení haluzina na kúrenie</i> 3. ●● včel. SÚŠ (prázdny plást);</p>
<p>sušienka, -<i>y</i>, obyč. v mn. <i>sušienky</i>, -<i>nok</i> ž. 1. ● sušenka 2. sušené ovoce</p>	<p>sušenka -<i>y</i> ž. 1. ● potrav. sušienka, keks</p>
<p>svedčat i svědčit¹, -<i>ím</i>, -<i>ia</i> nedok. 1. <i>komu, čomu</i> i ~ <i>slušet: šaty ti svedčia</i> 2. ● <i>komu</i> svědčit, prospívat 3. <i>komu</i> i ~, obyč. neos. <i>patřit se, slušet se: žena ako svedčí ... jak se patří</i> svedčat' sa i svědčit sa neos. 1. <i>komu na koho</i>, s inf., se spoj. <i>aby</i> i ~ <i>slušet se, patřit se: nevieš, čo sa svedčí?</i></p>	<p>svědčit¹ -<i>ím</i> -<i>í</i> nedok. 1. ●● (v rozlič. význ.) svědčit': <i>křivě s. krivo svědčit'</i>; <i>všetchno svědčí proti němu</i> všetko svědčí proti nemu; <i>svědčí pro to i ta okolnosť...</i> o tom svědčí aj tá okolnosť...; svědčívät -<i>ám</i> -<i>ají</i> opak. 1. svedčievat'</p>

<p>svědčit², <i>-ím, -ia</i> nedok.</p> <p>1. ●● svědčit: <i>falošne s.; kto mlčí, ten svedčí</i> kdo mlčí, souhlasí (pořek.)</p>	<p>svědčit² <i>-í -í</i> nedok.</p> <p>1. ● byť na ošoh, prospievat'; vyhovovat': <i>kouření nikomu nesvědčí</i> fajčenie nikomu nie je na ošoh, nikomu neprospieva</p>
<p>svetlica, <i>-e, 2. mn.. -líc</i> ž.</p> <p>1. zastar. světlice</p> <p>2. ● voj. světlice</p> <p>svetlička¹, <i>-y, 2. mn., -čiek</i> ž. zdrob.</p> <p>1. světnička</p> <p>svetlička², <i>-y, 2. mn. -čiek</i> ž.</p> <p>1. mořidlo</p>	<p>světlice¹ <i>-e</i> ž.</p> <p>1. ● voj. svetlica, svetelná raketa</p> <p>světlice² <i>-e</i> ž.</p> <p>1. bot. požlt (Carthamus): s. <i>barviřská</i> požlt farbiarsky</p>
<p>světlonos, <i>-a, 1. mn. -i</i> (živ.), <i>-y</i> (neživ.) m.</p> <p>1. ●● bludička</p> <p>2. ● světlonoš</p>	<p>světloň <i>-e</i> m.</p> <p>1. ● fak'lonos, svetlonos</p> <p>2. kniž. šíriteľ osvety, svetlonos: s. <i>nové kultury</i> svetlonos novej kultúry</p> <p>3. ●● svetlonos, bludička (rozprávková bytosť)</p>
<p>svetluška, <i>-y, 2. mn.. -šiek</i> ž. bás.</p> <p>1. ● světluška, svatojanská muška</p> <p>2. lampička</p>	<p>světluška <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ● svätójánska muška</p>
<p>svetlo¹, <i>-a, 2. mn. -tiel</i> s</p> <p>1. světlo</p> <p>svetielce, <i>-a, 2. mn. -lec</i> s. zdrob. expr.</p> <p>1. světélko, světýlko</p> <p>svetlý příd.</p> <p>1. ● světlý</p> <p>svetlo² přísl.</p> <p>1. (obyč. v přísudku) světlo</p> <p>2. ●● světle</p>	<p>světly příd.</p> <p>1. ● (o farbe) bledý; jasný, svetlý: <i>s-á zeleň</i> bledá zeleň; <i>s-á pleť, pokožka</i> biela, bledá pleť, pokožka; <i>s-é oči</i> belasé, sivé ap. oči; <i>s-é vlasy</i> svetlé, blond vlasy; <i>s-é pivo</i> svetlé pivo; s. <i>chléb</i> a) biely chlieb (pšeničný); b) bledý chlieb (slabo vypečený)</p> <p>2. jasný, svetlý: s. <i>bezmračný den</i> jasný, bezoblačný deň; <i>s-á obloha</i> jasná</p>

	<p>obloha; s. <i>pokoj</i> svetlá izba; tech. s. <i>průměr</i> svetlosť, svetlý priemer; kniž. (priaznivý) <i>s-é okamžiky jeho života</i> svetlé, jasné okamihy v jeho živote; <i>s-é i stinné stránky</i> svetlé i temné stránky; <i>s-é chvílky (nemocného, choromyslného)</i> jasné chvíľky (chorého, choromyseľného); <i>nejsvětější stránky našich dějin</i> najsvetlejšie stránky našich dejín; <i>s-é perspektivy</i> jasné perspektívy; <i>s-á budoucnost</i> svetlá budúcnosť</p> <p>3. kniž. svetlý: <i>s-á památka zesnulého</i> svetlá pamiatka zosnulého; s. <i>zjev</i> svetlý zjav; <i>s-é postavy buditelů</i> svetlé postavy buditeľov;</p> <p>světle prísl.</p> <p>1. ●● bledo; jasno, svetlo: s. <i>šedé šaty</i> bledosivé šaty; s. <i>kaštanové vlasy</i> svetlogaštanové vlasy; s. <i>vymalovaný pokoj</i> jasno vymaľovaná izba; s. <i>zářít</i> jasno žiarit</p> <p>světlost¹ -i ž.</p> <p>1. bledosť; jasnosť, svetlosť</p>
<p>sviňa, -ne, 2. mn. <i>svíň</i> ž.</p> <p>1. ● sviňe: <i>divá s.</i>; vulg. (nadávka)</p> <p>svinka¹, -y, 2. mn.. -niek ž. zdrob. expr.</p> <p>1. ● svinka</p> <p>svinka², -y, 2. mn.. -niek ž. expr.</p> <p>1. kanec, kaňour (od inkoustu)</p>	<p>svině -ě ž.</p> <p>1. ● sviňa: <i>divoká s.</i> divá sviňa; ob. hrub. (nadávka) <i>ty s.!</i> ty sviňa (jedna)</p> <p>2. hut. slang. medveď, sviňa (zliatok)</p> <p>◇ bibl. <i>házet perly sviním</i> hádzať perly sviniam;</p> <p>sviňka, svinka -y ž. zdrob.</p> <p>1. ● svinka</p>
<p>svist, svišt i svišť¹, -u m.</p>	<p>svist, svistot -u m.</p>

<p>1. ● svištění, hvízdání, svist</p> <p>svišť², -a, 1. mn. -te m. zool.</p> <p>1. ●● svišť</p>	<p>1. ● svišťanie; hvižďanie: s. <i>kosy</i> svišťanie kosity; s. <i>karabáče, bičiku</i> svišťanie, hvižďanie korbáča, bičika</p> <p>2. hvizd: <i>ptačí</i> s. vtáčí hvizd</p> <p>svišť' -tě m.</p> <p>1. ●● svišť': zool. s. <i>horský svišť'</i> vrchovský (Marmota marmota);</p> <p>svišťový příd.</p> <p>1. svišťový: s. <i>kožich svišťový</i> kožuch</p>
<p>svít, -u m.</p> <p>1. ● svit, slnečný s.</p> <p>2. svítání: ◇ <i>od s-u do mrku</i> od rána do večera</p>	<p>svit -u m.</p> <p>1. ● kniž. svit: <i>sluneční</i> s. slnečný svit; <i>horečný</i> s. v <i>očích</i> horúčkovitý svit v očích, záblesk horůčky v očích</p>
<p>svor¹, -u, 6. j. -e m.</p> <p>1. jízva, šrám: <i>po rane</i> zostal s.</p> <p>svor², -u, 6. j. -e m. geol.</p> <p>1. ●● svor</p>	<p>svor¹ -u m.</p> <p>1. svoreň: <i>železný</i> s. železný svoreň; <i>vozní s-y</i> svorene na voze</p> <p>svor² -u m.</p> <p>1. ●● geol. SVOR</p> <p>svorový příd.</p> <p>1. svorový: <i>s-á rula</i> svorová rula</p>
<p>svorka¹, -y, 2. mn.. -riek ž.</p> <p>1. smečka: s. <i>psov, vlkov</i></p> <p>svorka², -y, 2. mn.. -riek ž. trochu zastar.</p> <p>1. řemen, šňůra (na vodění psů n. na uvázání něfíeho. někoho)</p> <p>svorka³, -y, 2. mn.. -riek tech.</p> <p>1. ● svorka; závorka</p>	<p>svorka -y ž.</p> <p>1. ● svorka: <i>železná</i> s. železná svorka; <i>spojit spisy s-ou</i> spojit' spisy sponkou, svorkou; lek. <i>sešít ránu s-ami</i> zošit' ranu svorkami; elektrotech. <i>zemnicí</i> s. uzemňující svorka, zemniaca svorka; <i>zdírková</i> s. zdierková svorka; (grafické znamienko) hud. s. <i>notové osnovy</i> svorka notovej osnovy; pejor. s. (<i>v textu</i>) svorka (<i>v texte</i>)</p>
<p>syčat', -im, -ia nedok.</p>	<p>syčet -ím -í nedok.</p>

<p>1. ● (o některých zvířatech, expr. o člověku) <i>hus syčí; para, vlak syčí</i></p> <p>2. expr. (prudce téci) <i>stříkat: krv syčala na všetky strany</i></p>	<p>1. ● <i>syčať: zmije, husa syčí vretenica, hus syčí; para pronikavě syčela para prenikavo syčala; obecnstvo začalo s. obecnstvo začalo syčať</i> (na protest)</p>
<p>sýtenie, <i>-ia</i> s.</p> <p>1. ● chem. <i>sycení</i></p> <p>2. zříd. <i>strava</i></p>	<p>sycení <i>-í</i> s.</p> <p>1. ● odb. <i>sýtenie</i></p>

<p>šál¹ zříd. i šála</p> <p>šálik, <i>-a</i> m. zdrob. expr.</p> <p>1. ● <i>šálka</i></p> <p>šálka, <i>-y</i>, 2. mn. <i>-lok</i> ž.</p> <p>1. <i>šálek: š. čaju</i></p>	<p>šála</p> <p>šálka, expr. šálička <i>-y</i> ž. zdrob.</p> <p>1. ● <i>šálik</i></p>
<p>šampiňón, <i>-a</i> m. bot.</p> <p>1. <i>žampion</i></p> <p>šampionik, <i>-a</i> m. zdrob. expr.</p> <p>1. <i>žampionek</i></p> <p>šampión, <i>-a</i>, 1. mn. <i>-i</i> m. sport..</p> <p>1. ● <i>šampion</i></p> <p>šampionka, <i>-y</i>, 2. mn. <i>-niek</i> ž.</p> <p>1. <i>šampionka</i></p>	<p>šampion <i>-a</i> m. šport.</p> <p>1. ● <i>šampion</i>;</p> <p>šampionka <i>-y</i> ž.</p> <p>1. <i>šampionka</i></p>
<p>šašo <i>-a</i>, 1. mn. <i>-ovia</i> m.</p> <p>1. ● <i>třeštidlo</i> ◇ <i>robiť zo seba šaša</i></p> <p>2. ●● <i>šašek</i></p>	<p>šašek <i>-ška</i> m.</p> <p>1. ●● <i>šašo</i> (dvorný blázon)</p> <p>2. ● <i>šašo, pajác, august: chovat se jako š. správať sa ako šašo</i></p> <p>◇ <i>dělat někomu šaška, dělat ze sebe šaška</i> <i>robiť (zo seba) šaša, pajáca</i></p>
<p>šatit', <i>-im, -ia</i> nedok.</p> <p>1. ● <i>koho šatit</i> (oblékat)</p> <p>2. zříd. <i>sedět</i> (slušet) <i>tie šaty ho dobre šatia ... dobře sedí</i></p>	<p>šatit <i>-ím, -í</i> nedok.</p> <p>1. ● <i>šatit'</i></p>

<p>nás. šatievať', -am, -ajú</p> <p>1. šatívať</p> <p>šatit' sa</p> <p>1. šatit se</p>	
<p>šatka, -y, 2. mn. -<i>tiék</i> ž.</p> <p>1. ● šátek: š. <i>na hlavu; pionierska š.</i></p> <p>2. kapesník</p> <p>šatočka, -y, 2. mn. -<i>čok</i> ž. zdrob.</p> <p>1. ●● šáteček</p> <p>2. kapesníček</p>	<p>šátek -<i>tku</i> m.</p> <p>1. ● šatka, ručník</p> <p>šáteček -<i>čku</i> m. zdrob.</p> <p>1. ●● šatôčka, ručníček</p> <p>šátečkový príd.</p> <p>1. šatôčkový;</p> <p>spodst. šátečková -<i>é</i> ž.</p> <p>1. ručníčkový tanec (druh ľudového tanca)</p>
<p>šedivka, -y, 2. mn. -<i>viék</i> ž.</p> <p>1. hovor. vrána</p> <p>2. ● bot. šedivka</p>	<p>šedivka -y ž. bot.</p> <p>1. ● šedivka: š. <i>šedivá</i> šedivka sivá (Berteroa)</p>
<p>šepkať', -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ● šeptat</p> <p>2. napovídat</p>	<p>šeptat -<i>ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. ● šuškať, šepťať, šepkať': š. <i>někomu něco do ucha</i> šuškať dakomu dačo do ucha</p> <p>2. pošuškávať si, pošuškávať', šuškať si (tajne si o dačom rozprávať): <i>lidé si o tom šeptajú</i> ľudia si o tom šepkajú, pošuškáujú</p>
<p>šero^I -a, 6.j. -<i>e</i> s.</p> <p>1. ● šero</p> <p>šerý príd.</p> <p>1. šerý</p> <p>šero² prísl.</p> <p>1. ●● šero</p> <p>2. ●●● šeře</p>	<p>šero^I -a s.</p> <p>1. ● šero, prítmie</p> <p>šerý príd. kniž.</p> <p>1. temný, tmavý: š-<i>é klášterní chodby</i> temné kláštorne chodby</p> <p>2. šerý: š. <i>dávnovék</i> šerý dávnovek (neznámy)</p> <p>3. nejasný, neurčitý: zried. š-<i>é tušení</i></p>

	<p>nejasné tušenie; šeře prísl. kniž. 1. ●● ●šero; šero² prísl. v prísudku 1. ●● šero šerost -i ž. 1. šerost'</p>
<p>šialit', -im, -ia nedok. hovor. 1. ● šálit šialit' sa expr. 1. za kým, za čím šilet po kom, po čem, bláznit po kom, po čem; za kým čím, čím; pro koho, co 2. ●● (vyvádět) bláznit</p>	<p>šálit -ím -í nedok. kniž. 1. ● šialit' (klamať) šilet -ím -ejí, šilit -ím -í nedok. 1. ●● šaliet' (sa), blázniet': <i>pacient chvílemi šilel</i> pacient chvíľami šalel; expr. š. <i>bolestí, láskou, hněvem</i> šaliet' od bolesti, od lásky, od hnevu; (vášnivo túžiť) š. <i>po ženě, po dětech</i> šaliet' (sa), blázniet' za ženou, za deťmi; š. <i>po domově</i> šaliet' za domovom</p>
<p>šikovat¹, -ujem, -ujú nedok. hovor. 1. vést někam 2. ● dohodit <i>koho</i>, ob. šikovat šikovat², -ujem, -ujú nedok. hovor. 1. ●● šikovat, řadit do šiku šikovat' sa 1. šikovat se</p>	<p>šikovat -uji -ují nedok. 1. trocha zastar. šikovat': š. <i>vojsko před bitvou</i> šikovat' vojsko pred bitkou 2. ● ob. šikovat', narážat': š. <i>dceři ženicha</i> šikovat', narážat' dcére ženicha šikovat se¹ -uji -ují nedok. trocha zastar. 1. ●● šikovat' sa (zarad'ovat' sa do šiku) šikovat se² -uji -ují nedok. hovor. 1. šikovat' sa (hodit' sa, byť súci): <i>žádná čepice se mi nešikuje</i> nijaká čiapka sa mi nešikuje</p>

<p>šikovný příd. hovor.</p> <p>1. ● šikovný, obratný, pěkný</p> <p>šikovne přísl.</p> <p>1. šikovně, obratně</p> <p>šikovnosť[?], <i>-ti</i> ž.</p> <p>1. šikovnosť, obratnosť</p>	<p>šikovný příd.</p> <p>1. ● (zručný) šikovný, súci, rúči: <i>š. hoch šikovný chlapec; š-á ženská rúča žena; mít š-é ruce mať šikovné ruky</i></p> <p>2. hovor. (vhodný) súci: <i>to by byl š. ženich to by bol súci ženích;</i></p> <p>šikovně přísl.</p> <p>1. šikovne, súco, rúče: <i>š. se z toho dostal šikovne sa z toho dostal</i></p> <p>2. hovor. súco: <i>š. se oženit súco sa oženit</i></p> <p>šikovnosť <i>-i</i> ž.</p> <p>1. šikovnosť, súcosť</p>
<p>šíp, <i>-a/-u</i> m.</p> <p>1. ● šíp (střela)</p> <p>2. šípek</p>	<p>šíp <i>-u</i> m.</p> <p>1. ● šíp</p>
<p>šípka¹, <i>-y</i>, 2. mn. <i>-pok</i> ž.</p> <p>1. ● šípka (střela)</p> <p>šípka², <i>-y</i>, 1. mn. <i>-pok</i> ž.</p> <p>1. ●● šípek</p> <p>šípkový příd.</p> <p>1. šípkový</p>	<p>šípka <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ● šípka (smerová značka)</p> <p>šípek <i>-pku</i> m.</p> <p>1. šíp šípková ruža</p> <p>2. ●● šípka, šípky (plody šípkovej ruže): <i>začervenat se jako š. zapálit' sa ako ruža, pivónia</i></p> <p>◇ hovor. expr. <i>jdi, jděte (mi) (s tím) k šípku chod', chod'te (s tím) do kelu, do čerta, do paroma</i></p>
<p>široká, <i>-ej</i> ž. hovor.</p> <p>1. starosvatka</p>	<p>široký příd.</p> <p>1. široký: <i>š. průjezd široký priechod; š-á pentle široká stuha; jak je ta látka š-á? aká široká je tá látka?; š. svět široký svet; mít š. rozhled mať široký rozhľad; š-é uplatnění nových metod široké uplatnenie nových metod; trocha kniž. š-é výklady široké výklady (obšírne)</i></p>

	<p>◇ <i>natáhnout se, ležet jak š. tak dlouhý</i> natahnúť sa, ležať aký široký taký dlhý; <i>být širší než delší</i> byť širší ako, než dlhší</p>
<p>šiška, -y, 2. mn. -šiek ž.</p> <p>1. ● šiška (na stromě) ◇ š. <i>borová houbec</i>, stará bela</p> <p>2. ●● kuch. šiška, kobliha</p>	<p>šiška¹ -y ž.</p> <p>1. ● šuška: <i>smrková š.</i> smreková šuška; <i>topit š-mi</i> kúriť šuškami; <i>spadl ze</i> <i>stromu jako š.</i> spadol zo stromu ako šuška</p> <p>2. ●● obyč. mn.č. <i>šišky</i> pampúšky, šišky: <i>smažit o masopustě šišky</i> vyprážať na fašiangy pampúšiky, šišky</p> <p>3. šúl'anec, šúl'ok (z múky, šrotu ap. na kmenie hydiny)</p> <p>4. ob. expr. makovica, kotrba: <i>bolí ho š.</i> <i>bolí ho makovica</i> (hlava);</p> <p>šištička -y ž. zdrob. expr.</p> <p>1. šuštička</p> <p>2. pampúšik, šištička</p> <p>šiška² -y m. i ž. pejor.</p> <p>1. buchta, krapeň, bambuch (nadávka hlúpemu a nešikovnému človeku): <i>s takovým</i> <i>šiškou se nebav!</i> s takým bambuchom sa nebav!</p>
<p>škamravý příd.</p> <p>1. ● expr. škemravý, bručivý</p> <p>2. expr. blikavý, mhouravý</p> <p>3. (o očích) krhavý</p> <p>škamravost', -ti ž.</p> <p>1. škemráni</p>	<p>škemravý příd. expr.</p> <p>1. ● drankavý: š. <i>hlas drankavý</i> hlas;</p> <p>škemravě přisl.</p> <p>1. drankavo</p>
<p>škamrat', -em, -ú přech.</p> <p><i>škamrúc/škamrajúc</i> nedok.</p>	<p>škemrat -ám -ají nedok. expr.</p> <p>1. ● (oč; zried. na kom co) drankat', (čo</p>

<p>1. ● škemrat</p> <p>2. blikat (o světle)</p>	<p>od koho) proskat', prosíkat' (<i>koho o čo, zried. čo od koho</i>), modlikat' (o čo):</p> <p><i>pořád škemrá a dotírá</i> stále dranká a domírza; <i>š. o podporu</i> prosíkat' o podporu; <i>kluk škemrá na něm peníze na biograf</i> chlapec dranká od neho peniaze na kino</p>
<p>škola</p> <p>školský příd.</p> <p>1. ● školský: <i>š. zákon; š. príklad</i></p> <p>2. školní: <i>š-é vzdelanie</i> ◇ <i>š. poriadok</i> š. řád</p>	<p>školský příd.</p> <p>1. ● školský: <i>š. zákon</i> školský zákon; <i>š. příklad nedostatku</i> školský příklad nedostatku (názorný)</p>
<p>škop, -a m. i škopec, -pca</p> <p>1. skopec</p> <p>2. ● škopek</p>	<p>škopek -pku m.</p> <p>1. ● džber, škopík, šafel': <i>dřevený š. drevený škopík; umývat nádobí ve škopku</i> umývat' riad vo vandli; <i>umývat si nohy ve škopku</i> umývat' si nohy v šafli</p> <p>◇ expr. <i>mít hlavu jako š. mat' hlavu ako mericu</i>, ako cent (těžký)</p>
<p>škrabačka, -y, 2. mn. -čiek ž.</p> <p>1. ● škrabačka, škrabka: <i>š. na zemiaky</i> škrabka na brambory</p> <p>2. škrábání, škrabání</p>	<p>škrabačka -y ž.</p> <p>1. ● škrabačka, škrabák, škrabka (nástroj)</p>
<p>škřkat', -a, -ajú nedok.</p> <p>1. ● (o zvuku zažívacích ústrojí) kručet, škroukat: <i>škřka mu v bruchu kručí mu v břiše</i></p> <p>2. ~ i čím skřípat (třením předmětů s drsným povrchem)</p>	<p>škrouchat, škroukat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● škřkat', škvíkat': <i>škrouchání v břiše</i> škřkanie v bruchu</p> <p>2. nár. šomrat', frflat'</p>
<p>škrknúť, -ne, -nú dok.</p> <p>1. čím, čo i ~ škrtnout: <i>š. zápalkou</i></p> <p>2. (o zvuku zažívacího ústrojí) zakručet</p>	<p>škrtnout -nu, -nou -tl dok.</p> <p>1. ● prečiarnuť, prečiarknuť, vyčiarknuť: <i>š. jméno ze seznamu</i></p>

<p>3. klesnout: <i>ani neškrkol</i></p>	<p>vyčiarknuť meno zo zoznamu; <i>rozhodnout něco škrtnutím pera</i> rozhodnúť dačo jedným ťahom pera ◇ hovor. expr. <i>domáci si ani neškrkli</i> <i>domáci si ani nečuchli, nekopli</i> (nedali ani jeden gól)</p>
<p>škrtiť, <i>-ím, -ia</i> nedok.</p> <p>1. ● škrtiť (usmrcovať; o obleku n. obuvi: <i>škrtiaci golier</i>; zříd. přepjatě šetřit)</p> <p>2. ●● <i>koho dusit: dym nás škrťí</i></p> <p>škritiť sa</p> <p>1. škritiť se</p>	<p>škrtit <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. ● škrtit: <i>š. někoho holýma rukama</i> škrtiť niekoho holými rukami; <i>škrťí ho límec</i> škrťí ho golier</p> <p>2. ●● expr. kváriť, gniaviť, dusiť: <i>škrtila ji bída</i> gniavila ju bieda</p> <p>3. expr. (<i>na čem, kom</i>) uťahovať (komu, komu čoho), skupániť (~), skývražiť: <i>škrtit na dětech</i> uťahovať deťom, deťom od úst odtŕhať; <i>š. každý groš, každou korunu</i> stísať groš, korunu</p> <p>4. expr. dusiť, udúšať, priškrcovať: <i>š. pokrokové myšlenky</i> dusiť pokrokové myšlienky</p>
<p>škvára, <i>-y</i>, 2. mn. <i>škvár</i> ž.</p> <p>1. ●● škvára: <i>š-y z uhlía</i></p> <p>2. ● škvár (něco bezcenného)</p>	<p>škvár <i>-u</i> m. pejor.</p> <p>1. ● brak: <i>literární š.</i> literárny brak</p> <p>škvára <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ●● škvára;</p> <p>škvárový príd.</p> <p>1. škvarový: <i>š. násep</i> škvarový násyp</p>
<p>škvariť, <i>-ím, -ia</i> nedok. kuch.</p> <p>1. ●● smažiť: <i>š. máso, vajcia</i></p> <p>2. ● škvařit: <i>š. slaninu</i></p> <p>škvariť sa</p> <p>1. kuch. smažiť se</p> <p>2. (o slanině, o másle) škvařit se;</p>	<p>škvařit <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. ● škvariť, vyškvárať, roztápať, topiť: <i>š. sádlo</i> vyškvárať masť; <i>š. máslo</i> topiť maslo</p> <p>2. ●● pražiť, oprážať: <i>š. maso na guláš</i> oprážať mäso</p>

<p>3. ●●● hovor. expr. smažiť se, pražiť se: š. <i>sa na slnku</i></p>	<p>škvařit se, <i>-ím -í</i> nedok. 1. ●●● škvařit sa: <i>škvařící se guma</i> škvariaca sa guma; expr. š. <i>se na slunci</i> pražit sa, škvařit sa na slnku ◇ expr. š. <i>se ve vlastní šťávě pražit sa</i>, varit sa vo vlastnej šťave</p>
<p>škvarka, -y, 2. mn. <i>-riek ž. i škvarok</i>, - <i>rku m.</i>, obyč. v mn. škvarky, <i>-riek ž.</i> 1. ● škvarek: <i>scvrkol sa ako š.</i> 2. expr. ždibec: š. <i>zeme</i> škvarkový příd. 1. škvarkový škvarôčka, -y, 2. mn. <i>-čok i škvaročka</i>, -y, 2. mn. <i>-čiek ž. zdrob. expr.</i> 1. škvareček</p>	<p>škvarek <i>-rku m.</i> 1. ● škvarka, oškvarok: <i>brambory se</i> <i>škvarky zemiaky so škvarkami</i> 2. škvara: <i>shořet na š. zhorieť na</i> <i>škvaru</i> 3. ob. chrasta, žart. škvarka: <i>má koleno</i> <i>rozbité a na něm černý š. má koleno</i> <i>rozbité a na ňom čierna škvarka</i></p>
<p>škvrna, -y, 2. mn. <i>škvřn ž.</i> 1. ● skvrna škvrnka, -y, 2. mn. <i>-niek ž. zdrob. expr.</i> 1. skvrnka škvříňa, <i>-at'a</i>, 2. mn. <i>-at</i> S. hovor., 1. ●● škvrně (malé dítě)</p>	<p>škvrna -y ž. 1. ● škvrna (v rozlič. význ.): <i>inkoustová s.</i> <i>atramentová škvrna, atramentový fľak;</i> <i>s. od rzi škvrna od hrdze; expr. morální</i> <i>s. morálna škvrna</i> skvrnka -y ž. zdrob. 1. skvrnka škvrně <i>-te s. hovor. expr.</i> 1. ●● škvříňa, škvřľa, fafrnok</p>
<p>šľachetný příd. 1. ● šlechetný 2. neodb. šlechtěný: <i>š-é osivá;</i> šľachetne přísl. 1. šlechetně šľachetnosť, <i>-ti ž.</i> 1. šlechtnost</p>	<p>šlechetný příd. 1. ● šľachetný šlechetně přísl. 1. šľachetne šlechtnost <i>-i ž.</i> 1. šľachetnosť</p>

<p>šľachtic</p> <p>šľachtictvo, -a s.</p> <p>1. šlechta</p> <p>2. šlechtictví</p>	<p>šlechtic -e m.</p> <p>šlechtictví</p> <p>nezpracováno</p>
<p>šľak¹, -u m. hovor.</p> <p>1. stopa ◇ <i>nie je, neostal po ňom ani š.</i></p> <p>šľak², -a m. hovor. expr.</p> <p>1. ● šľak, ďas, čert (obyč. v klení) <i>vezmi ho, ber ho š.; ký š.; kýho š-a</i> kýho šlaka, čerta; <i>niečo bolí, páli ako š.</i> ... jako čert</p> <p>šľak³ (nář. i šľiak), -u m. hovor. expr.</p> <p>1. ● mrtvice: <i>š. ho trafil</i> m. ho ranila; <i>porazený š-om</i> raněný m-cí</p>	<p>šľak -u m. trocha zastar. ob.</p> <p>1. ● šľak: <i>trafil ho š.</i> šľak ho trafil, porazil; <i>š. aby ho trefil!</i> nech ho šľak trafi! (kľiatba)</p>
<p>šľapa, -y, 2. mn. <i>šľiap</i> ž.</p> <p>1. chodidlo, ploska</p> <p>2. šľapka (část ponožky, boty obouvané na chodidlo);</p> <p>šľapka, -y, 2. mn. -<i>piek</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. ● šľapka</p>	<p>šľapka -y ž.</p> <p>1. ● šľapka: (chodidlo; část pančuchy) <i>bosé š-y bosé šľapky; roztrhané š-y roztrhané šľapky</i>; obyč. pl. <i>šľapky</i> šľapka (ľahká dámska obuv)</p>
<p>šľapaj, -e, 2. mn. -<i>í</i> ž.</p> <p>1. ● šľepěj ◇ <i>ist', kráčať, stúpať v š-ach niekoho</i></p> <p>2. chodidlo</p>	<p>šľepěj -e ž.</p> <p>1. ● šľapaj, stupaj, šľapa ◇ <i>jít v něčích š-ích ist', kráčať, stúpať v šľapajach niekoho</i></p>
<p>šmyk¹, -u m.</p> <p>1. smyk: <i>auto dostalo š.</i></p> <p>2. smyk (na tahání nákladů)</p> <p>šmyk² cit.</p> <p>1. ● šmik, šup (napodobuje prudké odfíznutí, odstřihnutí, rychlý pohyb): <i>š. s nim do pece</i></p>	<p>šmik¹ cit.</p> <p>1. ● šmyk, šmik, fik (naznačuje rychle odrezanie, odstřihnutí): <i>udělat nůžkami šmik šmik</i> urobiť nožnicami šmyk, šmyk</p> <p>šmik² -u m. expr.</p> <p>1. šmyk, fik (rez): <i>jedním šmikem podříznout slepicím krky</i> jedným</p>

	šmykom podrezať slietkam krky
šnurovačka , -y, 2. mn. -čiek ž. 1. ● šněrovačka 2. zříd. šňůrka	šněrovačka -y ž. 1. ● šnurovačka, zastar. míder
špatný příd. 1. škaredý, ošklivý špatne přísl. 1. škaredě, ošklivě špatnost' , -ti ž. 1. ošklivost	špatný 2. st. <i>horší</i> , zried. <i>špatnější</i> příd. 1. (v rozlič. význ.) zlý: <i>š-á strava</i> zlá strava; <i>š. prospěch</i> zlý prospěch; <i>š. pracovník</i> zlý pracovník; <i>dávat š. příklad</i> dávat zlý příklad; <i>neřekli š-ého slova</i> nepovedali si zlého, krivého slova; <i>dělat š. dojem</i> robiť zlý dojem; fyz. <i>š. vodič tepla</i> zlý vodič tepla 2. chybný, nesprávný: <i>š. názor</i> chybný názor 3. (kedysi) nízky: <i>dívka ze š-ho rodu</i> dievčina z nízkeho rodu ◇ <i>vzít něco za š. konec</i> chytiť dačo za zlý koniec; <i>to vezme š. konec</i> zle sa to skončí; <i>být ve š-é míře</i> mať zlu vůľu; <i>obrátit se na š-ou adresu</i> obrátiť sa na zlú adresu špatně přísl. 1. zle: <i>dělá se mu špatně</i> prichádza, prichodí mu zle, ide mu byť zle špatnost -i ž. 1. zlo, zloba: <i>š. lidská je nepochopitelná</i> ľudské zlo je nepochopiteľné 2. zlý skutok: <i>dopustit se š-i</i> vykonať zlý skutok; <i>být schopen každé š-i</i> byť schopný všetkého, byť schopný aj toho najhoršieho
špinit' , -im, -ia nedok.	špinit -ím -í nedok.

<p>1. ● špinit ◇ š. <i>si s niekým, s niečím ruky</i></p> <p>2. ● <i>koho, čo, na koho špinit</i> (hanlivě o někom hovořit)</p> <p>3. hovor., <i>kálet</i> ◇ <i>špiní si do (vlastného) hniezda</i></p> <p>špinit' sa</p> <p>1. ●● špinit se</p>	<p>1. ● špinit': š. <i>si šaty špinit' si šaty</i>; pejor. š. <i>si ruce špinit' si ruky niečím</i> (zaoberať sa niečím nečestným); pejor. š. <i>své protivníky špinit' svojich protivníkov</i></p> <p>špinit se -ím -í nedok. pejor.</p> <p>1. ●● špinit' sa, oškliť sa: <i>nebudu se s vámi</i> š. <i>nebudem sa s vami špinit', zahadzovať</i></p>
<p>špunt, -a m.</p> <p>1. ● hovor. <i>zátka</i></p> <p>2. ●● hovor. expr. (o malém dítěti) <i>špunt</i> ◇ kniž. hovor. <i>je (spitý, opitý) ako š. je nality jak sud</i>;</p> <p>špuntík, -a, 1. mn. -y m. zdrob. expr.</p> <p>1. špuntík</p>	<p>špunt¹, -u m. ob.</p> <p>1. ● špunt, štopel' (<i>zátka</i>) ◇ <i>polévka je grunt a maso je špunt</i> polievka na spodok, mäso navrch</p> <p>špunt², -a m. ob. expr.</p> <p>1. ●● špunt, štopel', bôbik (malé dieťa);</p> <p>špuntík -a, špuntíček -čka m. zdrob. expr.</p> <p>1. špuntík</p>
<p>štep¹, -u/-a m.</p> <p>1. ● štěp, roub;</p> <p>štepík, -a i štiepok, -pka m. zdrob. expr.</p> <p>1. roubek</p> <p>štep² [-te-], -u m. krejč.</p> <p>1. ●● štep</p>	<p>štep -u m.</p> <p>1. ●● štep: <i>límeček se štěpem golierik</i> so štepovaním</p> <p>2. obl. štopkanec: <i>punčochy byly samý š.</i> <i>pančuchy boli samý štopkanec</i></p> <p>štěp -u m. záhr.</p> <p>1. ● štep;</p> <p>štěpek¹, štípek -pku m. zdrob.</p> <p>1. štepík, štiepok</p>
<p>štepit¹, -im, -ia nedok.</p> <p>1. lék. očkovat</p> <p>2. zahr. štěpovat, roubovat</p> <p>štepit², -im, -ia nedok. nář.</p>	<p>štepit -ím -í nedok.</p> <p>1. trocha kniž. štíepať (kálat'): š. <i>smrkovou sněť štíepať smrekovú haluz</i></p> <p>2. odb. štíepiť: <i>štěpení atomového jádra</i> štiepanie atómového jadra; pren. <i>spory</i></p>

<p>1. štepovat</p>	<p><i>štěpí obec na dva tábory</i> spory štiepia, rozštepujú obec (delia)</p>
<p>štepnic, -e, 2. mn. -nie ž.</p> <p>1. ● štepnice</p> <p>2. nář. štěp</p>	<p>štěpnice -e ž.</p> <p>1. ● štepnic (ovocný sad);</p> <p>štěpnička -y ž. zdrob.</p> <p>1. štepnička</p>
<p>štiepať, -am/-em, -ajú/-u nedok.</p> <p>1. ● štípat: š. <i>drevo</i></p> <p>2. ●● <i>koho, čo bodat, píchat: v hlave ho štiepa</i>; nás. štiepavať, -am, -ajú</p> <p>1. štípávat</p> <p>štípať sa</p> <p>1. štípat se</p>	<p>štípat -u/-ám -ou/-ají nedok.</p> <p>1. ●● štípať: š. <i>děvčata do tváři štípať</i> dievčence nalica; <i>štípaly ho vosy</i> štípali ho osy; expr. <i>děti se spolu stále štípou</i> deti sa (spolu) stále kľbčia, šklbú; <i>mýdlo ji štípe do očí</i> mydlo ju štípe v očiach; <i>oči v kouři štípou</i> oči v dyme štípu</p> <p>2. ● kálat, štiepať: š. <i>polena kálat</i> polená; š. <i>třísky, louče štiepať</i>, kresat triesky; <i>špalek na štípání dříví klát</i>, nátoň; garb. š. <i>usně štiepať</i> usne</p> <p>3. odštipovať, odštikovať, štikať, cvikať: š. <i>jízdenky cvikať</i> (cestovné) lístky; tech. š. <i>drát odštikovať</i>, štikať, cvikať drôt</p> <p>◇ expr. <i>nechat na sobě dříví</i> š. <i>dať si na chrbte drevo rúbať</i>, <i>dať na sebe orať</i></p>
<p>štipec, -pca m.</p> <p>1. tech. skřípec, kleště</p> <p>2. ● štipec, špetka</p>	<p>štípec -pce m.</p> <p>1. ● štipka: <i>stiskl všech pět prstů</i> v š. stisol všetkých päť prstov do štipky; š. <i>solí štipka</i>, <i>bylka soli</i>; <i>nemít ani š. polností</i> nemať ani škvarku poľa; <i>neměl ani š. strachu</i> nemal ani za necht, zamak strachu</p> <p>štipček -čku m. zdrob. expr.</p> <p>1. štipôčka: <i>malý š. chleba</i> malá štipôčka chleba</p>

<p>štipnúť, <i>-nem, -nú</i> dok.</p> <p>1. ● štipnout: <i>štípla ho mucha</i></p> <p>2. čo z čoho uštipnout</p>	<p>štipnout <i>-nu -nou -pl</i> dok.</p> <p>1. ● uštipnúť, štipnúť, poštipať: <i>štípla ho vosa</i> uštipla ho osa; <i>š. děvče do tváře</i> uštipnúť dievča na líca; expr. <i>š. někoho uštěpačnou nárazkou</i> štipnúť niekoho štipľavou nárazkou</p> <p>2. rozštiepiť: <i>š. poleno po délce</i> rozštiepiť poleno po dĺžke</p> <p>3. cviknúť: <i>š. jízdenku</i> cviknúť, štiknúť (cestovný) lístok</p> <p>4. ob. expr. uchmatnúť, potiahnuť, šlohnúť: <i>š. někomu hodinky</i> potiahnuť dakomu hodinky (ukradnúť)</p>
<p>štrbák¹, <i>-a</i> m. bot.</p> <p>1. ● čekanka, stěrbák</p> <p>štrbák², <i>-a</i>, 1. mn. <i>-ci</i> m. pejor.</p> <p>1. kolozubec (nadávka)</p>	<p>štěrbák <i>-u</i> m. bot.</p> <p>1. ● čekanka štěrbák čakanka štrbák (Cichorium endivia)</p> <p>štěrbákový príd.</p> <p>1. <i>š. salát</i> štrbákový šalát</p>
<p>štrbina, <i>-y</i>, 2. mn. <i>-bín</i> ž.</p> <p>1. ● štěrbina, trhlina</p> <p>2. zub (vylomený kus ostří);</p> <p>štrbinka, <i>-y</i>, 2. mn. <i>-niek</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. štěrbinka</p>	<p>štrbina <i>-y</i> ž.</p> <p>1. ● štrbina, škára; anat. <i>hlasová š.</i> hlasová štrbina;</p> <p>štrbinový príd.</p> <p>1. štrbinový: <i>š-á závěrka</i> štrbinová uzávierka</p> <p>štrbinka <i>-y</i> ž. zdrob.</p> <p>1. štrbinka, škáročka</p>
<p>šstudentstvo, <i>-a</i> s.</p> <p>1. hromad. studentstvo</p> <p>2. studentství</p>	<p>studentstvo</p> <p>nezpracováno</p>
<p>šturmovat, <i>-ujem, -ujú</i> nedok.</p> <p>1. ● hovor. zastar. šturmovat, útočit</p> <p>2. zastar. bít, zvonit na poplach</p> <p>3. hovor. šturmovat (při plnění plánu)</p>	<p>šturmovat <i>-uji -ují</i> nedok.</p> <p>1. ● zastar. a expr. šturmovat: <i>š. (na) hradby</i> šturmovat' hradby (dobývat'); <i>zvony šturmuující na poplach</i> zvony</p>

	<p>šturmujuce na poplach; hovor. expr. (kľčovito sa náhliť) <i>zajistit splnení úkolů bez šturmování</i> zaistiť splnenie úloh bez šturmovania</p> <p>2. ob. expr. (naliehať) dorážať, dotierať: <i>šturmovala na matku dopisy, kedy bude svatba</i> dorážala na matku listami, kedy bude svadba</p>
<p>štvorcový příd.</p> <p>1. ● čtvorcový</p> <p>2. čtvereční, čtverečný: š. <i>meter</i></p>	<p>čtverec -rce m.</p> <p>1. štvorec</p> <p>čtvorcový příd.</p> <p>1. ● štvorcový</p> <p>čtvereček -čku m.</p> <p>1. zdrob. štvorček</p> <p>čtverečkový příd.</p> <p>1. štvorčekový</p>
<p>štvrt', -te ž.</p> <p>1. ● čtvrt: <i>je š. na tri: prvá š. (mesiaca)</i></p> <p>2. ●● čtvrt': <i>vilová š. ◇ kamarát z mokrej š-e</i></p> <p>štvrt'ový příd.</p> <p>1. čtvrt'ový</p>	<p>čtvrt' -i/-ě ž.</p> <p>1. ● štvrt', štvrtina: <i>první, poslední č. (měsíce) prvá, posledná štvrt' (mesiaca); č., tři č-i (č-ě) načtyři štvrt', třištvrt'e na štyri</i></p> <p>čtvrt' -ti/-tě ž.</p> <p>1. ●● štvrt' (mestská): <i>dělnická č. robotnícka štvrt' ◇ žart. kamarádi z mokré č-i kamaráti z mokrej štvrte</i></p>
<p>šumný přísl.</p> <p>1. hovor. pěkný, hezký: <i>š-é dievča</i></p> <p>2. ● zříd. šumivý, šumný: <i>š-é lesy</i></p> <p>šumne/šumno přísl.</p> <p>1. pěkně, hezky</p>	<p>šumivý příd.</p> <p>1. ● šumivý: <i>š. vodopád šumivý vodopád; š-é víno šumivé víno;</i></p> <p>šumivě přísl.</p> <p>1. šumivo</p> <p>šumný</p>

	nezpracováno
<p>šupa¹, -y, 2. mn. <i>šúp</i> ž.</p> <p>1. slupka: <i>zemiaková š.</i></p> <p>šupka, -y, 2. mn. <i>-piek</i> ž. zdrob.</p> <p>1. slupka: <i>variť zemiaky v š-e</i></p> <p>šupa², -y, 2. mn. <i>šúp</i> ž. hovor. expr.</p> <p>1. ● šupa (rána)</p>	<p>šupa -y ž. ob. expr.</p> <p>1. ● šupa: <i>dostat pořádnou šupu dostať</i> poriadnu, riadnu šupu (úder); <i>to bola š.</i> to bola šupa (rana, výstrel)</p> <p>◇ hrub. <i>ten má ale šupu!</i> ten je ale dorichtovaný, ten ale vyzerá! (obyč. o nevkusnom oblečení)</p>
<p>šupina, -y, 2. mn. <i>-pín</i> ž.</p> <p>1. ● šupina</p> <p>2. slupka</p> <p>šupinka, -y, 2. mn. <i>-niek</i> ž. zdrob.</p> <p>1. šupinka</p>	<p>šupina -y ž.</p> <p>1. ● šupina: <i>rybí š-y</i> rybie šupiny; <i>zdřevnatělé š-y šišek</i> zdrevnatené šupiny šušiek</p> <p>◇ <i>mít š-y na očích</i> mať na očiach šupiny; <i>spadly mu š-y z očí</i> spadli mu šupiny z očí, pretrel si oči, prezrel;</p> <p>šupinka -y ž. zdrob.</p> <p>1. šupinka</p>
<p>šupnúť, -nem, -nú dok. expr.</p> <p>1. ● šoupnout</p> <p>2. uklouznout</p> <p>3. sklouznout</p> <p>šupnúť sa</p> <p>1. vklouznout</p>	<p>šupnout -nu -nou -pl/-pnul -pla dok. ob. expr.</p> <p>1. šupnúť, šuchnúť: <i>š. dítě metlou</i> šuchnúť dieťa metlou (udrieť)</p> <p>2. ● šupnúť, šupnúť sa, všuchnúť sa: <i>š. do světnice</i> všuchnúť, všuchnúť sa do izby</p>
<p>šust¹, -u m. kniž.</p> <p>1. ● šustot, šelest: <i>š. papiera</i></p> <p>◇ <i>tiecť š-om</i> (prudce, s hlukem)</p> <p>šust² -a m.</p> <p>1. větroplach</p>	<p>šust¹ cit.</p> <p>1. šust; šup, šups: <i>myš šust do díry</i> myš šup do diery</p> <p>šust² -u m.</p> <p>1. ● šust, šuchot, šušťanie: <i>š. hedvábí</i> šušťanie hodvábu; <i>lekat se každého šustu</i> ľakať sa každého šuchotu, zašušťania; expr. <i>vědět o každém šustu</i></p>

	<p>vedieť (o tom), kde sa čo suchne, o každom šustnutí, suchnutí</p> <p>2. ● ob. expr. šum, ruch: <i>nastal veľký š.</i> nastal veľký šušot, šum, rozruch; <i>po tom je veľký š.</i> za tým sa idú potrhať (zháňajú to)</p>
<p>šústať, -a, -ajú nedok. expr.</p> <p>1. šustět, prudce pršet: <i>dážď šústa</i> dešť jen šustí; neos. <i>odrazu začalo š.</i> najednou začalo lít</p> <p>2. čo i ~ chrstat (prudce lít tekutiny)</p> <p>šústať sa</p> <p>1. valit se, řítit se</p> <p>šustit, -ím, -ia nedok. expr.</p> <p>1. ● šustit</p>	<p>šustit, šustět -ím -í nedok.</p> <p>1. ● šušťat', šuchorit', šuchotať: <i>listí šustící pod nohami</i> lístie šuštiace pod nohami; <i>šustil novinami, papírem</i> šuchotal novinami, papierom; expr. <i>odplávať</i> (isť, pohybovať sa so šušťaním šiat): <i>přišla s hlavou vypjatou a vznešeně šustěla dál</i> lit. prišla so vztýčenou hlavou a vznešene preplávala so šušťaním ďalej</p>
<p>šustnúť, -nem, -nú dok. expr.</p> <p>1. čo, čoho, komu, čomu chrstnout</p> <p>2. sesmýknout se, zřítit se: <i>š. zo stromu</i></p> <p>3. komu šoustnout, šupnout (udeřit)</p> <p>šustnúť sa</p> <p>1. (prudce se pustit) sesmýknout se: <i>sneh šústol sa zo strechy</i></p>	<p>šustnout -ne -nou -tl dok.</p> <p>1. suchnúť, šustnúť: <i>v koutě něco šustlo</i> v kúte dačo šuchlo</p> <p>šustnout se -nu -nou -tl dok. hovor.</p> <p>1. suchnúť sa <i>šustla se kolem dveří</i> šuchla sa okolo dvier; expr. <i>jak se něco šustne, musí být při tom</i> musí byť všade, kde sa čo suchne, kde sa tri hrachy (v hrnci) varia, kde tri hrachy (v hrnci) vrú (prihodí sa, stane sa)</p>
<p>ta přísl.</p> <p>1. tam: <i>sem i ta; ta sa, ta</i> jen jdi, jdi, jen dál</p>	<p>ten, ta, to zám.</p> <p>1. ten: <i>kde jsou ty peníze?</i> kde sú tie peniaze?; v spoj. <i>ten kdo</i> ten kto, ten čo; <i>ten který</i> príslušný, ten-ktorý; <i>od té doby</i> od tých čias; <i>v tu chvíli</i> nevěděl,</p>

	<p><i>co se s ním děje</i> v tej chvíli, v tom momente (ani) nevedel, čo sa s ním robí; <i>nějakou tu korunu jsem našetřil</i> dajakú tú korunu som odložil, usporil; (vyjadruje citový postoj hovoriaceho) <i>té hanby!</i> taká hanba!, tá hanba!; <i>to prší</i> ale prší; <i>přej nám tu radost</i> dožič nám tu radost'</p> <p>2. iba <i>to to</i>: (súhrnne odkazuje na niečo už známe) <i>tím to pro mne skončilo</i> a hotovo, punktum, tým sa to pre mňa skončilo; <i>co je ti do toho?</i> čo ťa do toho?; <i>co je ti po tom?</i> čo ťa po tom?; <i>mám za to</i> som toho názoru, som presvedčený, domnievam sa, že...; mám dojem, že...; hovor. <i>aby to čert vzal!</i> bodaj to čert, parom vzal; nech to čert, parom vezme; (ako tzv. neurčitý podmet) v <i>hodinách to hrklo</i> v hodinách (iba) čosi hrklo, v hodinách len tak hrklo</p> <p>◇ <i>kdo maže, ten jede</i> kto masť, ten sa vezie, <i>není na světě člověk ten, aby se zalíbil lidem všem</i> všetkým nikdy neuhovieš; taký sa ešte nenarodil, čo by každému vyhovel; <i>byl ten tam</i> a už ho nebolo, už bol fuč; zmizol ako gáfor, akoby sa do zeme prepadol; <i>ty tam jsou časy, kdy...</i> kdeže sú tie časy, keď...; <i>to tak!</i> ba ešte čo; ba kýho (d'asa, vreda)!; <i>patří ti to</i> tak ti treba; expr. <i>to je toho!</i> dajsamibože, dajsamisvete!; no a čo?!; je tam toho!; <i>jde to s ním z kopce</i> ide to s ním dolu vodou, dolu kopcom, <i>ten by prodal nos mezi očima</i> ten by ti predal</p>
--	--

	aj Tatry s Kriváňom
<p>tabula, -y, 2. mn. <i>-búl</i> ž. práv. hist.</p> <p>1. tabule (sborový soud druhé instance na Slovensku)</p> <p>tabla, -y, 2. mn. <i>-biel</i> ž.</p> <p>1. tabule: (plocha země čtyřúhelníkového tvaru) <i>pšeničná t.</i>; (věc podobná desce, sklo v okně) <i>t-y l'adu</i>; <i>obločná t.</i> <i>okenní t.</i>; (deska stolu, deska na míšení těsta): <i>válat' cesto na t-e</i>;</p> <p>tablička, -y, 2. mn. <i>-čiek</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. tabulka: <i>t. čokolády</i></p> <p>tabuľa, -le, 2. mn. <i>-búl</i> ž.</p> <p>1. ● tabule: (na psaní) <i>školská t.</i>; <i>vyhlášková t.</i>; <i>firemná t.</i> (věc podobná tabuli) <i>kovová t.</i>; (rozsáhlá plocha půdy) <i>pšeničná t.</i>; (stůl, obyč. při slavnostní hostině) <i>bohatá t.</i></p> <p>2. deska: <i>t. cti</i></p> <p>tabuľka, -y, 2. mn. <i>-liek</i> ž.</p> <p>1. tabulka: (břidlicová na psaní, malá deska s nápisem) <i>t. firmy</i>; (schéma přehledně uspořádané) <i>štatistické t-y</i>; sport. <i>t. prvej ligy</i></p> <p>tabulôčka, -y, 2. mn. <i>-čok</i> ž. zdrob. expr.</p> <p>1. tabulečka, tabulička</p>	<p>tabule -e ž.</p> <p>1. ● tabuľa: <i>školní t.</i> školská tabuľa; <i>t. plechu, skla</i> tabuľa plechu, skla; (slávnostne prikrytý stôl) <i>svatební t.</i> svadobná tabuľa</p> <p>2. tabla, tablica: <i>okenní t.</i> obločná, okenná tabla, tablica; (pracovní deska) <i>krejčovská t.</i> krajčírská tabla; (plocha) pren. <i>t. strnišť</i> tably strnísk</p> <p>◇ <i>být na černé t-i</i> byť na čiernej listine;</p> <p>tabulový příd.</p> <p>1. tabuľový: <i>t-é sklo</i> tabuľové sklo</p>
<p>t'ahák, -a m.</p> <p>1. ● <i>tahák</i> slang., (literární dílo, divadelní hra, film; stud. tajná pomůcka)</p> <p>2. nář. postraněk</p>	<p>tahák -u m.</p> <p>1. ● slang. <i>t'ahák</i> (oblíbené dielo al. podujatie)</p> <p>2. ● hovor. <i>t'ahák</i>, <i>bakter</i> (stud. slang.)</p>
<p>t'ahaný příd.</p> <p>1. <i>tažený</i> (vyrobený tažením) <i>t. drôt</i>; <i>t.</i></p>	<p>tahaný</p> <p>nezpracováno</p>

<p><i>jablkový závin</i></p> <p>2. tahaný: <i>t. hlas</i></p> <p>3. krejč. nabíraný: <i>t-á sukňa</i></p>	
<p>t'ahavý příd.</p> <p>1. tahavý: <i>t-á pieseň; t-é cesto t-é těsto</i></p> <p>2. popínavý: <i>t-á rastlina</i></p> <p>t'ahavo přísl.</p> <p>1. tahavě: <i>t. hovorit'</i></p>	<p>tahavý</p> <p>nezpracováno</p>
<p>takto</p> <p>I. ● přísl. takto, takhle</p> <p>1. (důrazně upozorňuje) <i>je škoda t. márnit' čas</i></p> <p>2. (přibližně určuje čas): <i>na takto rok, do takto roka tak za rok</i></p> <p>3. hovor. vcelku, normálně: <i>je takto tichý</i></p> <p>II. část. (vyjadřuje zdůrazněné stupňování celé věty) dejme tomu, povězte: <i>a nebol by ti dobrý, takto, i šestáček?</i></p>	<p>takto zám. přísl.</p> <p>1. ● takto: <i>t. to dál nejde takto to d'alej nejde, nepôjde, nemôže íst'</i></p>
<p>Talian, -a m.</p> <p>1. Ital</p> <p>2. pejor. Talián</p> <p>Talianka, -y, 2. mn. -nok ž.</p> <p>1. Italka;</p> <p>Taliansko, -a s.</p> <p>1. Itálie;</p> <p>taliansky příd.</p> <p>1. italský</p>	<p>talián -a/-u m.</p> <p>1. potrav. talian (druh klobásy)</p> <p>2. český ľudový tanec</p>
<p>t'apat', -em, -ú nedok. expr.</p> <p>1. pleskat</p> <p>t'apkat', -ám, -ajú nedok. expr.</p>	<p>t'apat -ul/-ám -oul/-ají, t'apkat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● expr. capkať; cupkať: <i>bosé děti t'apají po chodbě bosé deti capkajú, cupkajú po chodbe; t'apkáni psích</i></p>

<p>1. tleskat</p> <p>2. <i>koho</i>, <i>čo</i>, <i>čím</i> pleskat (dlaní po něčem)</p> <p>3. ● <i>t'apkat</i>, <i>cupitat</i></p> <p>t'apkat' sa</p> <p>1. pleskat se (vzájemně na znak přátelství)</p> <p>2. <i>cupkat</i> (pomalu kráčet)</p>	<p><i>tlapek</i> <i>cupkanie</i>, <i>cupot</i> psích labiek</p>
<p>t'apkavý příd. expr.</p> <p>1. <i>placatý</i>, <i>plochý</i></p>	<p>t'apavý, t'apkavý příd.</p> <p>1. expr. <i>capkavý</i>: <i>t-ě dětské krůčky</i> <i>capkavé</i> <i>dětské krůčky</i>;</p> <p>t'apavě, t'apkavě přísl.</p> <p>1. <i>capkavo</i></p>
<p>tata i tato, <i>-a</i>, 1. mn. <i>-ovia</i> m.</p> <p>1. ● fam. <i>táta</i></p>	<p>ta ta, tata¹, tatata cit.</p> <p>1. <i>tatata, ratata</i> (označuje pravidelné zvuky, napr. při střílbe, trúbení ap.)</p> <p>tata² přísl.</p> <p>1. hovor. v spoj. <i>na to t. raz-dva</i>, v <i>momente</i>; <i>přiběhl na to t. pribehol raz-dva</i>, v <i>momente</i>, ako strela</p> <p>táta <i>-y</i> m. hovor.</p> <p>1. ● otec: <i>t. dvou dětí</i> otec dvoch detí</p> <p>2. ● fam. (najmä v oslovení) <i>otecko, ocko, tato, tatko</i>: <i>táto, pojd' k večeri!</i> <i>otecko, ocko, pod' večerať!</i></p> <p>3. expr. otec, tatko (o starostlivom vedúcom, majstrovi ap.): <i>byl jim tátou</i> bol im otcom</p> <p>tento¹ tato, toto zám.</p> <p>1. <i>tento</i>: <i>tyto boty jsou mi malé</i> tieto topánky sú mi malé; <i>zítra touto dobou</i> zajtra o tomto čase; <i>tuto zimu</i> tej zimy,</p>

	<p>tejto zimy, túto zimu; <i>tuto noc</i> tej noci, tejto noci, túto noc; z <i>týchto dôvodů</i> preto, z tejto príčiny</p> <p>2. iba <i>toto toto: toto nemám rád</i> toto nemám rád, toto sa mi nepáči</p>
<p>ťažba, -y, 2. mn. -žieb ž.</p> <p>ťažobný¹ príd.</p> <p>1. ● těžebný</p> <p>ťažobný² príd. bás.</p> <p>1. těžký, tisnivý</p> <p>ťažobný³ príd. nář. jen v podobě těžobná</p> <p>1. těhotná</p>	<p>těžba, -y ž.</p> <p>těžební príd.</p> <p>1. ● těžbový, těžobný: <i>t. plán</i> plán těžby; <i>t. podmínky</i> těžbové podmienky</p>
<p>tenže, táže, <i>tože, tohože, tejže</i>, zájm. ukaz. kniž.</p> <p>1. týž</p>	<p>tázat se -žu/-ži -žou/-ží nedok.</p>
<p>ťažit¹, -im, -ia nedok.</p> <p>1. ● těžit: (dolovať) <i>t. naftu</i>; (využívat) <i>t. z okolností</i></p> <p>ťažit², -im, -ia nedok.</p> <p>1. ●● tížit: přen. <i>t.áží ho svedomie</i></p>	<p>těžit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● ťažiť: <i>t. uhlí</i> a) dobývať uhlie (získavať); b) ban. ťažiť uhlie (dopravovať narúbané uhlie na povrch); leš. <i>těžené dřevo</i> vyťažené drevo; (využívat niečo) <i>t. ze situace</i> ťažiť zo situácie</p> <p>tížit -ím -í nedok.</p> <p>1. ●● ťažiť, tlačit': <i>okovy zajatce tížily</i> okovy ťažili, tlačili zajatcov; <i>starosti ho tížily</i> starosti ho ťažili, trápili</p>
<p>ťažný¹ príd.</p> <p>1. ● tažný: <i>t. kôň; t-é lano</i>; (roztahovateľný) <i>t. kov</i>; (o ptáčich) <i>t. vták</i></p> <p>ťažnosť, -ti ž. fyz.</p>	<p>tažný príd.</p> <p>1. ● ťažný: <i>t. kuň</i> ťažný kôň; <i>t-é lano</i> ťažné lano; <i>t. materiál</i> ťažný materiál; sklár. <i>t-á komora</i> ťažná komora</p>

<p>1. ťažnosť</p> <p>ťažný² príd.</p> <p>1. ťežní: horn. <i>ť-á veža</i></p>	<p>2. (o vtákoch) sťahovavý: <i>t-í ptáci</i> sťahovavé vtáky, sťahovaví vtáci;</p> <p>ťažnosť -i ž.</p> <p>1. ťažnosť</p>
<p>telacina, -y, 2. mn. -<i>cín</i> ž. hovor.</p> <p>1. telecí maso</p> <p>2. ● teletina, telecí kůže</p>	<p>teletina -y ž.</p> <p>1. ● teľacina: (vyrobená teľacia koža) garb. <i>svršková t.</i> zvrškovaná teľacina;</p> <p>teletinový príd.</p> <p>1. teľacinový: <i>t. velur</i> teľacinový, teľací velúr</p> <p>teletinka -y ž. zdrob.</p> <p>1. expr. teľacinka (teľacia kožka);</p> <p>teletinkový príd.</p> <p>1. teľacinkový</p>
<p>telo,</p> <p>tielko¹, -a, 2. mn. -<i>lok</i> i <i>teľičko</i>, -a, 2. mn. -<i>čok</i> s. zdrob. expr.</p> <p>1. ● teľičko, tílko</p> <p>tielko², -a, 2. mn. -<i>lok</i> s. hovor.</p> <p>1. ●● tílko (časť oděvu)</p>	<p>tílko -a s.</p> <p>1. ● tielko, teľičko (zdrob. expr. k tělo)</p> <p>2. ●● tričko, tielko</p>
<p>temno¹, -a, 6. j. -<i>e</i> s.</p> <p>1. ● temno: <i>t. fašizmu</i></p> <p>temný</p> <p>temno² prísl.</p> <p>1. ●● temno: <i>v izbe bolo t.</i></p> <p>temne i temno³ prísl.</p> <p>1. temně: <i>temne červená farba</i></p>	<p>temno¹ -a s.</p> <p>1. tma, temno: <i>noční t.</i> nočná tma, nočné temno</p> <p>2. ● kniž. temno, tmárstvo: <i>doba t-a</i> obdobie temna; <i>fašistické t.</i> fašistické temno</p> <p>temný príd.</p> <p>temno² prísl. v prísudku</p> <p>1. ●● temno: <i>všude bylo t.</i> všade bolo temno</p>

<p>tenúť, <i>-niem, -nú</i> nedok.</p> <p>1. plavat</p> <p>2. vznášet se</p>	<p>tonout <i>-nu -nou -nul</i> nedok.</p> <p>1. kniž. tonúť, topiť sa: <i>pren. t. v slzách</i></p> <p>topiť sa, tonúť v slzách</p>
<p>teplo¹, <i>-a</i> s.</p> <p>1. ● teplo: <i>slnečné t.</i>; <i>přen. t. domova</i></p> <p>teplý</p> <p>teplo² přísl.</p> <p>1. ●● teplo: <i>je mi t.</i>; <i>je t.</i></p> <p>2. teple: <i>t. sa obliecť</i> ◇ <i>bolo mu t. okolo srdca</i></p>	<p>teplo¹ <i>-a</i> s.</p> <p>1. ● teplo: <i>sluneční t.</i> slnečné teplo; <i>odb. vytápěcí t.</i> vykurovacie teplo; <i>spalné t.</i> spaľovacie teplo; <i>odpadní t.</i> odpadové teplo</p> <p>◇ <i>sedět v t-e</i> sedieť v teple, v suchu; <i>posadit někoho (dceru) do t-a</i> dobre zaopatřit niekoho (dcéru);</p> <p>teplíčko, teploučko¹, teplounko² <i>-a</i> s. zdrob.</p> <p>1. expr. teplučko</p> <p>teplý příd.</p> <p>teplo přísl. v přísudku</p> <p>1. ●● teplo: <i>v pokoji bylo t.</i> v izbe bolo teplo</p>
<p>tesár, <i>-a</i> m.</p> <p>1. ● tesař</p> <p>2. zool. datel</p> <p>tesársky, příd.</p> <p>1. tesařský;</p> <p>tesárstvo, <i>-a</i> s.</p> <p>1. tesařství</p>	<p>tesař <i>-e</i> m.</p> <p>1. ● tesár</p> <p>◇ expr. <i>ukázat někomu, kde nechal t. díru</i> ukázat dakomu, kde nechal murár, tesár díru; <i>hledat, kde nechal t. díru</i> pobrat' sa, utiecť kade ľahšie; <i>i mistr t. se utne</i> kôň má štyri nohy a predsa sa potkne; aj dobrému kocúrovi myš ušmykne;</p> <p>tesařský příd.</p> <p>1. tesařsky</p>
<p>tesářík, <i>-a</i>, 1. mn. <i>-y</i> m. hovor. zool.</p> <p>1. ● tesářík</p> <p>2. brhlík</p>	<p>tesářík <i>-a</i> m.</p> <p>1. ● zool. fuzáč domácí (Ergates), neodb. tesářík</p>
<p>test [te-], <i>-u</i> m.</p>	<p>test <i>-u</i> m.</p>

<p>1. ● test</p> <p>test', -a, 1. mn. -ovia m.</p> <p>1. tchán (manželčin otec)</p>	<p>1. ● odb. test: <i>inteligenci t. inteligenčný</i> test; <i>psát t. písať</i> test</p>
<p>tiahly příd.</p> <p>1. ● (obyč. o zvuku) <i>táhlý: t. spev</i></p> <p>2. ●● zříd. protáhlý, táhlý</p> <p>tiahle/tiahlo přísl.</p> <p>1. táhle</p>	<p>táhlý příd.</p> <p>1. ●● tiahnuci sa, pretiahnutý: <i>t. horský hrbet</i> tiahnuci sa horský chrbát; <i>t-é náměstí</i> pretiahnuté námestie; šport. slang. <i>t. míč</i> dlhá lopta</p> <p>2. ● (o zvuku) <i>ťahavý, tiahly: t-á píseň</i> <i>ťahavá píseň; t-é volání</i> tiahle volanie;</p> <p>táhle přísl.</p> <p>1. <i>ťahavo, tiahle, tiahlo;</i></p> <p>táhlost -i ž.</p> <p>1. pretiahnutosť</p> <p>2. <i>ťahavosť, tiahlost'</i></p> <p>táhlo -a s.</p> <p>1. tech. <i>ťahadlo: drátové t. drôtové</i> <i>ťahadlo</i></p> <p>táhlový příd.</p> <p>1. <i>ťahadlový: t. mechanismus</i> <i>ťahadlový mechanismus</i></p>
<p>tíha cit.</p> <p>1. ej, eja (vyjadřuje překvapení, údiv, obdiv)</p>	<p>tíha -y ž.</p> <p>1. <i>ťarcha; odb. gravitácia, tiaž: pod jeho t-ou povolila židle</i> pod jeho <i>ťarchou</i> povolila stolička; pren. <i>t. válečné doby</i> <i>ťarcha</i> vojnových čias; <i>pod t-ou důkazů</i> pod <i>ťarchou</i> dôkazov</p> <p>◇ <i>shodit ze sebe t-u</i> zhodiť <i>ťarchu</i>, bremeno z pliec, z hlavy; <i>spadla z ní všechna t.</i> spadla jej <i>ťarcha</i>, spadol je batoh z pliec, z hlavy</p>

<p>ticho¹, -a s.</p> <p>1. ● ticho: <i>nočné t.</i></p> <p>tichý</p> <p>ticho² prísl.</p> <p>1. ●● tiše;</p> <p>tichosť, -ti ž.</p> <p>1. tichost</p>	<p>ticho¹ -a s.</p> <p>1. ● ticho: <i>udělalo se, rozhostilo se t.</i> nastalo, zavládlo ticho; <i>půl roku bylo t.</i> pol roka bolo ticho (nič sa nedialo); <i>náhlé t.</i> <i>před bouří</i> ticho před búrkou (i pren.) ◇ <i>t. jako v hrobě, v kostele</i> ticho ako v hrobe, v kostole;</p> <p>tichoučko¹, tichounko¹ -a s. zdrob.</p> <p>1. expr. tichučko</p> <p>tichý příd.</p> <p>tiše, v přísudku ticho² přísl.</p> <p>1. ●● ticho: <i>bud' tiše</i> bud' ticho ◇ <i>bylo ticho po pěšině</i> všade ticho, nikde nič; nikto ani nešuchol, nemukol</p>
<p>tisnúť, -nem, -nú nedok.</p> <p>1. čo, koho i ~ tlačit: <i>t. bicykel t. kolo</i> ◇ <i>kníž. t. niekoho n. niečo do popredia</i></p> <p>2. ● koho, čo k čomu, na čo, na koho, o čo, o koho tlačit, tisknout: <i>tisne obe</i> <i>ruky na hrud'</i> 3. ●●čo do čoho, na čo tisknout, vtláčet: <i>tisol mu päť</i> <i>grajciarov do dlane</i> ◇ <i>t. mechúr do</i> <i>vody</i> (marně se namáhat)</p> <p>4. ● čo tisknout: <i>vrele mu tisol ruku</i></p> <p>5. trochu zastar. koho, čo nutit někoho k něčemu</p> <p>tisnúť sa</p> <p>1. tlačit se: <i>tisli sa ku dverám</i> ◇ <i>otázka</i> <i>sa mu tisla na jazyk, na pery...</i> na rty; <i>myšlienka sa mu tisne (do hlavy, do</i> <i>umu); slzy sa mu tisnú do očí, na oči; t.</i></p>	<p>tisknout¹ -nu -nou tiskl nedok.</p> <p>1. ● stískat': <i>kabelku tiskla pod paží</i> kabelku, kapsičku stískala pod pazuchou; <i>t. si ruce stískat'</i> si ruky; <i>t.</i> <i>někoho v objetí</i> stískat' niekoho (v náručí), objímať niekoho</p> <p>2. tlačit', tisnúť, pritláčať: <i>t. hráče na</i> <i>mantinel</i> tlačit', pritláčať hráča na mantinel; <i>t. dítě k sobě</i> tisnúť dieťa k sebe; <i>t. kapesník k ústům</i> pritláčať, pritískat' vreckovku na ústa, k ústam</p> <p>3. ●● vtláčať: <i>t. na něco pečet'</i> vtláčať pečať na dačo; <i>t. políbení na čelo</i> vtláčať bozk na čelo ◇ <i>t. někoho ke zdi</i> tlačí niekoho k múru</p> <p>tisknout² -nu -nou tiskl nedok.</p>

<p><i>sa do popredia</i>; expr. <i>už sa mi (niečo) nosom tisne</i> mám toho až po krk</p> <p>2. tisknout se: <i>zvieratá sa tisnú jedno k druhému</i></p> <p>3. tlačit se (tísnit se)</p>	<p>1. tlačit': <i>t. knihy, noviny tlačit' knihy, noviny; tištěné látky</i> tlačené látky</p> <p>◇ expr. <i>lže, mluví, jako když tiskne cigáni, klame, hovorí, akoby (z knihy) čítal</i></p> <p>tisknout se -nu -nou tiskl nedok.</p> <p>1. ●●● <i>tisnúť sa, tiskať sa: t. se ke kamnům tisnúť sa k peci</i></p>
<p>tlač, -e ž.</p> <p>1. tisk: <i>vydať t-ou; denná t.</i></p> <p>2. nář. i tlač, -u m. modrotisk</p> <p>tlačový příd.</p> <p>1. tiskový</p>	<p>tlačit -ím -í nedok. <i>tlač!</i></p>
<p>tlačénica, -e ž.</p> <p>1. ● <i>tlačénice</i> ◇ <i>vyznať sa v t-i</i></p> <p>2. nář. <i>sukně z modrotisku</i></p>	<p>tlačénice -e ž.</p> <p>1. ● expr. <i>tlačénica, stisk</i></p> <p>◇ expr. <i>ten se vyzná v t-i</i> ten sa vyzná (v tlačénici); <i>vie sa chytiť rozumu; žaba mláku nájde</i></p>
<p>tlačéný příd.</p> <p>1. tištěný: <i>kniž. t-é slovo</i></p> <p>2. tlačéný: <i>tech. t-é sklo</i></p>	<p>tlačný příd.</p> <p>1. tlačný: <i>let. t-á vrtule</i> tlačná vrtuľa; <i>lod. t. remorkér</i> tlačný remorkér</p> <p>tlačény nezpracováno</p>
<p>tlačit', -ím, -ia nedok.</p> <p>1. ● <i>tlačit'</i> (vykonávat fyzický tlak) <i>t. na gombík</i> t. na knoflík ◇ <i>niečo mu dušu, srdce, hrud' tlačí</i>; <i>hovor. mora ho tlačí</i> tlačí ho mūra; (tlakem posunovat) <i>t. vozík</i>; (lisovat) <i>t. mušť</i> t. mošť; (tlakem působit bolest) ◇ <i>každý vie, kde ho čižma (krpec) tlačí</i></p>	<p>tlačit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● <i>tlačit'</i>: <i>t. na tužku</i> tlačit' ceruzku (pri písaní); <i>t. zelí</i> tlačit', <i>dlávit'</i> kapustu (do suda); <i>t. hrozny</i> prešovať, <i>lisovať</i> hrozno</p> <p>2. <i>tisnúť, tlačit'</i>: <i>t. kočárek</i> tisnúť kočík</p> <p>3. ● <i>omínať, tlačit'</i>: <i>boty ho tlačily</i></p>

<p>každý ví, kde ho bota tlačí; (trápit; naléhat)</p> <p>2. tisknout: <i>t. knihu;</i></p> <p>nás. tlačievat', -am, -ajú</p> <p>1. tlačívat se</p> <p>tlačiť sa</p> <p>1. tlačit se ◇ <i>do očí sa mu slzy tlačia;</i> kníž. <i>t. sa do popredia; t. sa k stene</i></p>	<p>topánky ho omínali, tlačili; <i>tlačil ho žaludek</i> tlačilo ho na žalúdku</p> <p>◇ (<i>každý</i>) <i>vi (nejlépe), kde ho bota tlačí</i></p> <p>každý vie (najlepšie), kde ho topánka tlačí, omína, expr. <i>t. niekoho ke zdi tlačit'</i> niekoho k múru</p> <p>tlačiť se -ím -í nedok.</p> <p>1. tisnúť sa, tlačit' sa: <i>t. se ze dverí</i> tisnúť sa, tlačit' sa von dvermi; (o rastlinách) <i>ze země se už tlačí sněžienky</i> zo zeme sa už tisnú (prvé) snežienky; hovor. <i>t. se na místo ředitele</i> tlačit' sa na miesto riaditeľa; <i>nikdy se nikam netlač</i> nikdy sa nikde nenatískaj</p>
<p>tlapat', -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. <i>koho, čo pleskat</i> (dlaní): <i>t. po pleci</i></p> <p>2. tleskat</p> <p>3. ● pleskat (obyč. bosýma nohama);</p> <p>nás. tlapkávat', -am, -ajú</p> <p>1. tleskávat, pleskávat</p> <p>tlapat' sa</p> <p>1. pleskat se</p>	<p>tlapat -u/-ám -ou/-ají nedok. expr.</p> <p>1. cápat' (šliapať): <i>t. do bláta cápat' do blata</i></p> <p>2. ● capkať, plieskať (obyč. bosými nohami)</p>
<p>tlesknút', -nem, -nú i tlesnúť -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● plesknout: <i>t. niekoho po chrbte ...</i> po zádech</p> <p>2. ●● tlesknout: <i>t. si do dlaní</i></p>	<p>tlesknout -nu -nou -kl/-knul -kla dok.</p> <p>1. ●● tlesknút', tlesnúť', tľapnúť' (rukami)</p> <p>2. ● zried. plesknút', plesnúť', tlesknút': <i>kapky tleskly o zem</i> kvapky pleskli, cupli na zem</p>
<p>tlieskať, -am, -ajú nedok.</p> <p>1. ● tleskat</p> <p>2. ●● pleskat</p>	<p>tlieskat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● tlieskať, tľapkať (rukami)</p> <p>2. ●● zried. plieskať, čapkať: <i>tleskáni vesel</i> plieskanie vesel</p>

<p>tlo, -a s.</p> <p>1. jen ve spojení do tla: <i>zhorieť do tla</i> úplně shořet, shořet na troud</p> <p>2. nář. strop</p>	<p>tlo</p> <p>nezpracováno</p>
<p>točit¹, -im, -ia nedok.</p> <p>1. ● točit: (otáčet dokola) <i>t. hlavou sem-tam</i>; včel. <i>t. med</i> ◇ <i>t. s niekým</i>; zříd. (kroutit) <i>t. si fúzy, vlasy</i> ◇ hovor. <i>točil reč</i> vykraucoval se; (na hrnčířském kruhu) <i>t. hrniec</i>; film. slang. <i>t. film</i></p> <p>2. soustruhovat</p> <p>nás. točievat', -am, -ajú</p> <p>točit' sa</p> <p>1. ●● točit se: <i>hlava sa mi točí</i>; <i>t. sa okolo kuchyne</i>; <i>t. sa okolo žien</i>; <i>reč sa točí okolo určitej otázky</i></p> <p>točit², -im, -ia nedok.</p> <p>1. točit, čepovat: <i>t. víno</i></p>	<p>točit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● krútiť, točiť: <i>t. klikou krútiť</i> kľukou; <i>t. si hůlčičkou krútiť</i>, zvrtať paličkou; tech. <i>smysl točení stroje</i> zmysel otáčania stroja; <i>t. film krútiť</i>, nakrúcať film; (zakrúcať, skrúcať) <i>t. si cigaretu krútiť</i>, šúľať si cigaretu; <i>t. si kníry krútiť</i>, vykrúcať si fúzy</p> <p>2. točiť (vytvárať na keramickom kruhu) <i>t. vázu točiť vázu</i>; (čapovať) <i>t. pivo točiť pivo</i> ◇ <i>t. s niekým krútiť s niekým</i>; <i>t. reč jinam, na jiné pole krútiť</i>, kerovať reč inde, na iné; <i>dovedla to t. tá sa vyznala</i>;</p> <p>točívat -ám -ají opak.</p> <p>1. krútievat', točievat'</p> <p>točit se -ím -í nedok.</p> <p>1. ●● krútiť sa, točiť sa: <i>kola se točí</i> kolesá sa krútiť; <i>t. se před zrcadlem</i> vykrúcať sa, zvrtať sa pred zrkadlom; expr. <i>umí se t. kolem plotny</i> vie sa zvrtať okolo sporáka</p> <p>◇ <i>točí se mu hlava</i> krúti sa mu, <i>točí sa mu hlava</i>, <i>všetchno se s ním točí</i> všetko sa s ním krúti, <i>točí</i>, <i>t. se kolem děvčete</i> krútiť sa, <i>zvrtať sa</i> okolo dievčaťa (dvorit', zaliečať sa); <i>t. se za děvčaty</i> obzerať sa, <i>pozerať za dievčatami</i>; <i>všetchno se</i></p>

	<p><i>točí kolem ní</i> všetko sa krúti (iba) okolo nej; <i>točí se jako holub na báni</i> krúti sa ako straka na plote, ako opica na brúse; <i>t. se jako korouhvička</i> krútiť sa ako kohút na veži; kam vietor, tam plášť</p>
<p>tok¹, -u m. 1. ● tok: <i>t. rieky</i>; kniž. <i>t. času</i>; t. reči</p> <p>tok², -u m. nář. 1. mlat, humno</p> <p>tok³, -u m. mysl. 1. ●● tokání: <i>t. tetrovov</i></p>	<p>tok¹ -u m. 1. ● tok <i>vodní t.</i> vodný tok; kniž. <i>t. myšlenek</i> tok myšlienok; <i>t. událostí</i> beh udalostí; fyz. <i>vířivý t.</i> vírivý tok; <i>světelný t.</i> svetelný tok; odb. <i>t. informací</i> tok informácií</p> <p>tok² -u m. 1. ●● pořov. tokanie, tok: <i>pták v t-u</i> vták v období tokania, v toku</p>
<p>topit¹, -im, -ia nedok. 1. topit, potápět: <i>t. myši</i> nás. topievať, -am, -ajú 1. topívat topit' sa¹ 1. topit se ◇ <i>kto sa topí aj britvy (slamky, stebľa) sa lapá (chytá) tonoucí i stébľa (břítvy) se chytá (přísl.)</i>; expr. <i>t. sa v peniazoch, v prepychu</i>; <i>t. sa v slzách</i> nás. topievať sa topit², -im, -ia nedok. 1. tavit, rozpouštět: <i>slnko topí sneh</i>; <i>t. slaninu</i> nás. topievať, -am, -ajú topit' sa 1. tavit se: <i>vosk sa topí</i>; fyz. <i>bod topenia</i> bod tání</p>	<p>topit¹ -ím -í nedok. 1. kúrit': <i>t. v kamnech</i> kúrit' v kachliach; <i>t. uhlím, elektrinou</i> kúrit' uhlím, elektrinou; topívat¹ -ám -ají opak. 1. kúrievat' topit² -ím -í nedok. 1. topit' (potápat'): <i>t. kořata</i> topit' mačence 2. hovor. expr. <i>voziť (koho), vozit' sa (po kom)</i> (na skúške); topívat² -ám -ají opak. 1. topievať topit se -ím -í nedok. 1. topit' sa: expr. <i>t. se v dluzích</i> topit' sa v dlžobe, v dlhoch;</p>

nás. topievať sa	topívať se -ám -ají opak. 1. topievať sa
továreň továrnička ¹ , -y, 2. mn. -čiek ž. zdrob. expr. 1. • továrnica továrník továrnička ² , -y, 1. mn. -čiek ž. 1. továrnice	továrna -y ž. 1. továreň továrenský príd. 1. továrenský továrensky prisl. 1. továrensky továrnička -y ž. zdrob. 1. • továrnica
tovariš tovarišstvo , -a, 2. mn. -tiev s. 1. tovaryšství 2. zastar. tovaryšstvo, spoločnosť: <i>Učené slovenské t.</i>	tovaryš -e m. tovaryšstvo nezpracováno
tôňa , -ne, 2. mn. -ní ž. 1. stín: <i>t. stromu</i> ◇ <i>chodiť za niekým ako t., nasledovať niekoho ako t.; chodiť ako t.; vliecť sa ako t.</i> ; expr. (přízrak, představa) <i>t. mladosti</i> ; (stopa, náznak něčeho) <i>t. smútku</i> ; tôňový príd. 1. stínový: <i>t-é hry</i> ; tônička , -y, 2. mn. -čiek, zříd. i tônka , -y, 2. mn. -nok ž. zdrob. expr. 1. stínek	tůň, tůně -ně ž. 1. hlbočina, jamina (vymleté hlboké miesto v rieke ap.); ban. <i>jámová t. jamová žumpa</i> ; tůňka -y ž. zdrob. 1. hlbočina, jaminka
trápiť , -im, -ia nedok. 1. • trápiť: <i>smäd, hlad ho trápi žízeň,...</i> ; nás. trápievať , -am, -ajú 1. trápívať trápiť sa	trápit , -ím -í nedok. 1. • trápiť: <i>trápi nás žízeň, vedro trápi nás smäd, horúčava</i> 2. (s čím) domrzať, unúvať (o čo): <i>kluk mě pořád trápi s motocyklem chlapčisko</i>

<p>1. ●● <i>nad čím, o koho, o čo, pre koho, pre čo</i> i ~ trápiť sa</p> <p>2. <i>na koho, na čo, pre koho, pre čo</i> i ~ dŕiť sa: <i>t. sa od malička, celý život</i></p> <p>3. expr. <i>s kým, s čím</i> trápiť sa, moŕiť sa; nás. trápievať sa</p>	<p>ma stále domfza, unúva o motorku (aby som mu kúpil motorku)</p> <p>trápívať -ám -ají opak.</p> <p>1. trápievať</p> <p>trápiť sa -ím -í nedok.</p> <p>1. ●● trápiť sa: <i>t. se žiarlivosťou trápiť sa, moriť sa od žiarlivosti</i>; expr. (s čím) <i>t. se s úlohou trápiť sa s úlohou</i></p> <p>trápívať sa -ám -ají opak.</p> <p>1. trápievať sa</p>
<p>tratiť, -ím, -ia nedok.</p> <p>1. ● <i>čo, na čom, zŕid. z čoho</i> tratiť, ztrácať: <i>t. kľúče; t. silu; t. vedomie; t. na hodnote; na sile</i> ◇ <i>t. čas; t. rozvahu, t. rozum; t. hlavu; t. pôdu (pod nohami)</i></p> <p>nás. tratievať, -am, -ajú</p> <p>1. tratiťvať</p> <p>tratiť sa</p> <p>1. ●● tratiť sa, ztrácať sa: <i>chodník, cesta sa tratiť; krv sa mu tratiť z tváre</i></p> <p>2. zŕid. <i>pred kým</i> vyhýbať sa někomu: <i>od toho dňa trátila sa pred ňou</i></p>	<p>tratiť -ím -í nedok.</p> <p>1. ● trocha zastar. tratiť, strácať: <i>t. statisícové hodnoty tratiť stotisícové hodnoty</i></p> <p>2. (na čem) škodovať: <i>t. na zboží škodovať na tovare</i></p> <p>◇ <i>chudoba cti netratí chudoba cti netratí; chudobnému vždy česť</i></p> <p>tratiťvať -ám -ají dok.</p> <p>1. tratievať</p> <p>tratiť sa -ím -í nedok.</p> <p>1. ●● tratiť sa (strácať sa, vytrácať sa);</p> <p>tratiťvať sa -ám -ají opak.</p> <p>1. tratievať sa</p>
<p>třepačka, -y, 2. mn. -čiek ž.</p> <p>1. trdlíce (na tření lnu n. konopí)</p> <p>2. expr. zŕid. třepačka, treperenda, klevetnice</p> <p>3. nář. kvedlačka</p>	<p>třepačka -y ž.</p> <p>1. odb. třepačka (třepací laboratorný přístroj)</p> <p>2. ryb.: <i>chytání (ryb) na t-u</i> potriasanie návnadou (pri chytaní ryb)</p>
<p>třepat, -em, -ú, přič. <i>třepúci/třepajúci</i></p>	<p>třepat -u/-ám -ou/-ají nedok.</p>

<p>nedok.</p> <p>1. trochu expr. <i>čím, na čo, o čo, po čom, koho i ~ tlouci, mlátit: t. na dvere</i> ◇ <i>t. jazykom mlátit hubou</i></p> <p>2. <i>čo tít: t. konope</i></p> <p>3. kuch. šlehat: <i>t. vajcia, t. sneh</i></p> <p>4. ● <i>čím třepat t. křídly</i></p> <p>5. expr. <i>čo, čím do čoho třískat</i></p> <p>6. expr. plácát, pleskat (hovořit hlouposti): <i>netrep nežvaň; t. prázdné řeči</i> ◇ <i>t. dve na tři žvanit páté přes deváté; t. do (vospust) sveta, do vzduchu plácát do větru</i></p> <p>7. expr. <i>koho tahat</i> (dopravovat někoho někam): <i>čo ho sem trepeš;</i></p> <p>nás. trepávat', -am, -ajú</p> <p>1. třepávat</p> <p>trepat' sa</p> <p>1. ●● třepat se, házet se</p> <p>2. expr. štrachat se (pomalu, namáhavě jít): <i>kde sa to trepeš?</i></p>	<p>1. ● trepat': <i>t. křídly trepat' křídly; t. spáčem triast' spáča, spáčom</i></p> <p>◇ <i>t. něco z rukávu sypat' dačo z rukáva</i></p> <p>třepat se -u/-ám -ou/-ají nedok.</p> <p>1. ●● trepat' sa: <i>ryba se třepe v síti</i> ryba sa trepe v sieti; expr. <i>třepu se zimou</i> drví ma, mrví ma, trasie ma zima; trasie ma od zimy</p>
<p>trepnút', -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● třepnout, bouchnout, plesknout: <i>t. päšťou na stôl; t. dveřmi</i></p> <p>2. praštit: <i>t. niekoho o stenu, o zem</i></p> <p>3. <i>čím mrsknout: t. chvostom</i></p> <p>4. expr. plesknout (řici něco, obyč. nesmysl)</p> <p>trepnút' sa</p> <p>1. bouchnout se, praštit se</p>	<p>třepnout -nu -nou třepl dok.</p> <p>1. ● trepnút': <i>t. dítě po zadečku trepnút' dieťa po ritke, po zadočku; expr. že ti jednu třepnu!</i> ale, hned', priam ti jednu šuchnem!</p>
<p>trepotat', -cem/-tám, -cú/-tajú, přič. -tajúci nedok.</p> <p>1. ● třepotat, třepetat</p>	<p>třepetat, třepotat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● trepotat': <i>t. křídly trepotat' křídly</i></p>

<p>2. expr. hřmotit, rachotit</p> <p>trepotat' sa, zříd. i trepotat'</p> <p>1. ● třepetat se: <i>lístie sa trepoce</i></p> <p>2. (o srdci) tlouci, bouchat</p>	<p>třepetat se, třepotat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● trepotat' sa: <i>vlajky se třepotají ve větru vlajky sa trepocú vo vetre</i>; expr. <i>t. sa zimou triasť sa od zimy, zimou</i></p>
<p>treskotat', -ce, -cú, přič. -tajúci nedok. zříd.</p> <p>1. ● třaskat, praskat</p> <p>2. (o mrazu) praštět: <i>mráz treskoce mrzne jen praští</i></p>	<p>třeskat, třaskat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● trieskat', práskat': <i>třaskání výstřelů trieskanie, treskot výstrelů</i></p> <p>2. (oč, nač) drnčat' (při náraze o dačo): <i>sklenice třeskały o tácky poháre drnčali na táckach</i>; lek. <i>třaskání plic škrípót, praskanie plúc</i> (krepitácia)</p>
<p>tresnúť i tresknúť, -nem, -nú, min. <i>tresol/treskol</i> dok.</p> <p>1. ● čím, čo, čím o čo, do čoho, po čom, na čo ~ třesknout, třísknout: <i>t. dvermi</i>; přen. <i>t. s niečím</i> (napr. s robotou) praštit s něčím</p> <p>2. čím i ~ třesknout (narazit): <i>t. hlavou o stenu</i></p> <p>3. koho, komu, čím, koho o čo, do čoho praštit: <i>t. niekoho po hlave, po tvári</i> (do tváre); expr. <i>t. po papuli, po hube, po pysku dát, praštit po hubě</i>; <i>t. niekomu jednu, zaucho</i> vlepít někomu pohlavek; přen. expr. <i>byť tresnutý</i> být praštěný</p> <p>4. expr. prasknout: <i>hlava mi ide</i> (může) <i>t., dobre mi hlava netresne</i> div mi hlava nepraskne</p> <p>5. expr. čo i ~ plesknout (řici něco, obyč. hloupost) <i>t. sa udeřit se, bouchnout se</i></p>	<p>třesknout, třasknout -nu -nou -kl dok.</p> <p>1. ● tresknúť, prasknúť: <i>třesko několik výstřelů</i> tresklo niekoľko výstrelů</p> <p>2. (nač, oč) zadrnčat' (nárazom o niečo)</p>
<p>trestný práv.</p> <p>1. ● trestní: <i>t. zákon</i></p>	<p>trestný příd.</p> <p>1. ●● trestný: <i>t-é jednání trestné</i></p>

<p>2. ●● trestný: <i>t. čin; t-á výprava</i></p> <p>trestne prísl.</p> <p>1. trestně</p>	<p>konanie; šport. <i>t. kop trestný kop; t-á lavice trestná lavica</i></p> <p>trestnosť -i ž.</p> <p>1. trestnosť</p> <p>trestní príd.</p> <p>1. ● trestný: <i>t. řád trestný poriadok; t. rejstřík trestný register</i></p> <p>trestně prísl.</p> <p>1. trestne: <i>t. odpovídat za něco trestne byť zodpovedný za dačo; t. stíhat trestne stíhat'</i></p>
<p>trešťat', -tí, -tia nedok.</p> <p>1. expr. třaskat: <i>strel'ba treští</i></p> <p>2. (o hlavě, o nervech) třeštit: <i>hlava mi treští</i></p> <p>3. (obyč. o tuhém mrazu) praštět: <i>vonku treští mráz venku praští mráz; neos. mrzne, len tak treští mrzne jen praští</i></p> <p>4. zastar. trpět, pykat: <i>za to nech treští otec</i></p> <p>treštit'¹, -im, -ia dok. hovor. expr.</p> <p>1. čo bouchnout, třepnout: <i>t. flášu o zem</i></p> <p>treštit'², -im, -ia nedok. zříd.</p> <p>1. ● třeštit, blouznit</p> <p>2. expr. koho bláznit: <i>ale netrešti ma!</i></p> <p>3. ●● čo na čo, na koho třeštit: <i>t. oči na někoho</i></p>	<p>třeštit -ím -í nedok.</p> <p>1. ● šaliet', blazniet': <i>t. v horečce balušiť, blúzniť v horúčke; expr. t. hrůzou šaliet' od hrôzy; ob. expr. stále jen po ní, za ní treští stále iba za ňou šalie, je za ňou celý zbláznený, pobláznený</i></p> <p>2. ●● vypliešťať, vytriešťať, vyval'ovať (oči): <i>třeštila na ni oči vypliešťa na ňu oči</i></p> <p>3. expr. vrešťať, vrieskať, škriekať: <i>u susedů třeštilo rádio u susedov vrešťaťalo rádio ◇ hlava mi treští ide mi hlava prasknúť</i></p>
<p>trhač</p>	<p>trhač'¹ -e m.</p>

<p>trhačka¹, -y, 2. mn. -čiek ž.</p> <p>1. ● trhačka</p> <p>trhačka², -y, 2. mn. -čiek ž. hovor.</p> <p>1. trhač, trhadlo</p> <p>2. trhání</p>	<p>trhačka¹ -y ž.</p> <p>1. ● trhačka</p> <p>trhačka² -y ž.</p> <p>1. tech. trhačka: <i>t. hadrů</i> trhačka handár (stroj)</p>
<p>trhat'</p> <p>trhat' sa</p> <p>1. ● trhat se: <i>nite sa trhajú</i></p> <p>2. ● expr. <i>o koho, o čo, zříd. i za kým</i> drát, práť se <i>o koho: dievky sa o teba trhajú</i></p> <p>3. expr. činit se: <i>v práci netrhá sa veľmi</i></p>	<p>trhat se -ám -ají nedok.</p> <p>1. i <i>trhat sebou</i> mykať sa, trhať sa: <i>netrhej sebou!</i> nemykaj sa!</p> <p>2. ● trhať sa: <i>vlci se trhali o zdechlinu</i> vlci sa ruvali, trhali o zdochlinu; (<i>drať sa</i>) <i>tenké punčochy se snadno trhají</i> tenké pančuchy sa ľahko trhajú; <i>papírová väzba knihy se brzo trhá</i> papierová väzba knihy sa hned' trhá</p>
<p>triafať sa, -a, -ajú nedok.</p> <p>1. naskytovat se: <i>šťastie sa jej triafa</i> uchází se někdo o její ruku</p> <p>2. zříd. přiházet se</p>	<p>trefovat, trefovat se -uji -ují nedok.</p> <p>1. triafať: <i>t. (se) do terče</i> triafať do terča</p>
<p>trímat', -em/-am, -u/-ajú nedok. trochu zastar.</p> <p>1. <i>čo, koho</i> třímat, držet (pevně): <i>t. liace (opraty) v rukách</i></p> <p>2. <i>čo, koho</i> držet: <i>vysoko t. hlavu</i></p> <p>trímat' sa čoho</p> <p>1. držet se</p>	<p>třímat</p> <p>nezpracováno</p>
<p>trnka, -y, 2. mn. -niek ž.</p> <p>1. ● trnka (keř i plod)</p> <p>2. ●● nář. švestka</p>	<p>trnka -y ž.</p> <p>1. ● trnka (ker i plod)</p> <p>2. ●● nář. obyč. pl. <i>trnky</i> slivky; slivkový lekvár: <i>vařit t-y</i> variť slivkový lekvár</p> <p>3. obyč. pl. <i>trnky</i> český a moravský ľudový tanec</p> <p>◇ <i>oči jako t-y</i> oči ako trnky, ako uhlíky;</p>

	<p>trnkový príd.</p> <p>1. trnkový: <i>t-é víno</i> trnkové víno</p> <p>2. nár. slivkový: <i>t-é koblíhy</i> pampúšky, šišky s lekvárom (slivkovým)</p> <p>trnečka -y ž. zdrob.</p> <p>1. trnôčka</p>
<p>trocha¹, -y ž.</p> <p>1. ● trocha, troška: <i>príst aj o tú trochu</i></p> <p>trocha² i trochu prísl.</p> <p>1. ● trochu</p>	<p>trocha -y ž.</p> <p>1. ● trocha: <i>při t-še fantazie</i> pri troche fantázie</p> <p>◇ <i>přijít, přispět ap. se svou t-ou (do mlýna)</i></p> <p><i>príst', prispieť' ap. so svojou troškou do mlyna</i></p> <p>trochu prísl.</p> <p>1. ● trocha, trochu, troška, trošku: <i>t. se ohřát</i> trocha sa ohriať'; expr. <i>uprav se, ať t. vypadáš</i> uprav sa, nech dajako vyzeráš'; expr. <i>to je na mě t. silné</i> to je na mňa trochu (pri)veľa</p>
<p>troska¹, -y, obyč. v mn. trosky, -siek ž.</p> <p>1. ● troska: <i>t-y hradu; t-y lietadla</i></p> <p>troska², -y, 2. mn. -siek ž. hut.</p> <p>1. struska: chem. <i>Thomasova t.</i> (múčka)</p>	<p>troska -y ž.</p> <p>1. ● obyč. pl. <i>trosky</i> rupy, <i>trosky</i>: <i>t-y hradu</i> zrúcaniny hradu; <i>dům v t-ách</i> rozrúmený dom; rupy (namiesto domu)</p> <p>2. expr. troska: <i>lidská t.</i> ľudská troska</p>
<p>troška¹, -y, 2. mn. -šieč ž.</p> <p>1. ● troška</p> <p>troška² i trošku prísl.</p> <p>1. ●● trošku</p>	<p>troška -y ž., trošek -šku m.</p> <p>1. ● troška, štipka</p> <p>◇ <i>přijít, přispět ap. se svou t-ou do mlýna</i> príst' so svojou trochou do mlyna;</p> <p>trošička, trošinka -y ž., trošiček -čku, trošínek² -nku m.</p> <p>1. zdrob. expr. <i>trošička</i>, <i>troštička</i>, <i>štipôčka</i></p>

	<p>trošku prísl.</p> <p>1. ●● troška, trošku: <i>t. se napít troška sa napít'</i></p>
<p>trovit¹, <i>-im, -ia</i> nedok. hovor.</p> <p>1. ● trávit: <i>žalúdok mu troví dobre</i></p> <p>2. ●● čo, na koho, na čo i ~ utrácet: <i>t. peniaze t. sa</i> nář. <i>dělat si útratu</i></p> <p>trovit², <i>-im, -ia</i> nedok. nář.</p> <p>1. ●●● trávit: <i>t. myši</i></p>	<p>trávit¹ <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. ● trávit': neos. <i>dnes mi nějak netráví</i> dnes mi akosi netrávi, netroví</p> <p>2. ●● trocha zastar. míňat', trovit': <i>t. ze zásob míňat' zo zásob</i></p> <p>trávívát¹ <i>-ám -ají</i> opak.</p> <p>1. trávievat'</p> <p>trávit², <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. trávit', prežívat': <i>t. prázdniny na venkově trávit', prežívat' prázdniny na vidieku</i></p> <p>trávívát² <i>-ám -ají</i> nedok.</p> <p>1. trávievat'</p> <p>trávit³ <i>-ím -í</i> nedok.</p> <p>1. ●●● trávit' (jedom)</p>
<p>trúbela, <i>-le</i>, 2. mn. <i>-lí</i> ž.</p> <p>1. rourka, trubka</p> <p>2. ● zříd. troubel (u dýmky)</p> <p>3. v 2. j. <i>-l'u</i>, 1. mn. <i>-ovia</i> m. trouba (nadávka)</p>	<p>troubel <i>-e</i> m. i ž.</p> <p>1. ● čutora, pipasár (na fajke)</p> <p>2. tech. bezšvová gumená hadica</p>
<p>trúd¹, <i>-a</i>, 1. mn. <i>-y</i> m. včel.</p> <p>1. trubec; expr. 1. mn. <i>-i</i> trubec (lenoch)</p> <p>trúd², <i>-a</i> m. kniž. zastar.</p> <p>1. troud</p>	<p>trud¹ <i>-u</i> m.</p> <p>1. kniž. trud (zármutoč; námaha, lopotenie)</p> <p>trud² <i>-u</i> m.</p> <p>1. zried. uhor (drobná vyrážka, vriedik)</p>

	<p>1. ● trhový: <i>t. plodiny</i> trhové plodiny; <i>t. den</i> trhový deň; ekon. <i>t. vzťahy</i> trhové vzťahy; <i>t. fond</i> trhový fond; hist. práv. <i>t. právo</i> trhové právo, právo trhu</p>
<p>tu prísl.</p> <p>1. ● <i>zde, tu</i> (vyjadruje určité miesto); <i>tu ma počkáš</i> <i>zde</i> na mne <i>počkáš</i> ◇ <i>kde nič, tu nič; kde-tu</i> sem tam: <i>tu i tu</i>, tu a tam, <i>tu i tam</i> tu a tam; <i>dobre (zbohom) sa tu maj (majte)</i> (pozdrav při odchodu); expr. <i>a tu máš, a tu ho (to) máš; myslel som, že sa bude tešiť — a tu máš, ani sa nepod'akuje</i></p> <p>2. tu (vyjadruje čas) <i>tu sa zobudil</i> ◇ <i>kde sa vzal, tu sa vzal</i></p> <p>3. zříd. sem: <i>ideme tu dolu na robotu</i> jdeme sem dolů na práci</p> <p>tú¹ 4. j. ukaz. zájm.</p> <p>1. tá</p> <p>tú² cit.</p> <p>1. tú (napodobuje trubení)</p>	<p>tu zám. prísl.:</p> <p>1. ● <i>tu máte (na pivo)</i> tu máte (na pivo); <i>tu a tam, tu-tam</i> kde-tu, sem-tam; <i>tu a tam</i> <i>ji potkávám</i> kedy-tedy ju stretnem, sem-tam ju stretám; <i>šiel tu rýchleji, tu pomaleji</i> išiel raz rýchlejšie, raz pomalšie; išiel to rýchlejšie, chytřejšie, to pomalšie</p> <p>◇ ob. expr. <i>tu máš (čerte, kropáč)</i> na, tu ho máš!, a tu ho máš!; <i>kde nic, tu nic</i> kde nič, tu nič</p>
<p>tučný príid.</p> <p>1. tučný, tlustý: <i>t. človek</i> tlustý človek; <i>t-é mäso</i> tlusté maso; <i>t-á sviňa</i></p> <p>2. ● tučný: (o potravinách) <i>t. syr</i>; (silný) <i>t-é písmená</i>; expr. (vydatný) <i>t. zisk</i>;</p> <p>tučno/tučne prísl. expr.</p> <p>1. ●● tučně</p> <p>tučnost^o, -ti ž.</p> <p>1. tučnost</p>	<p>tučný príid.</p> <p>1. ● tučný, mastný: <i>t-é maso</i> tučné, mastné mäso; <i>t. podbradek</i> tučná, mastná podhrdlina; <i>t. sýr</i> tučný, mastný syr; <i>t-é mléko</i> tučné, mastné mlieko; <i>t-é sousto</i> mastný kúsok, mastný hlt (i pren. expr.); (výdatný, hodnotný) <i>t-á ornice</i> mastná ornica; stav., ker. <i>t. beton</i> mastný betón; <i>t-á malta</i> mastná malta; <i>t-á hlína</i> mastná hlina; expr. <i>t. zisk</i> mastný, veľký zisk</p>

	<p>2. hrubý: <i>t. fascikl</i> hrubý fascikel; polygr. <i>t-é písmo</i> tučné písmo; <i>t-é titulky</i></p> <p>tučně přísl.</p> <p>1. ●● mastno, mastne, tučne</p> <p>2. hrubo</p> <p>tučnost -i ž.</p> <p>1. mastnosť, tučnost'</p>
<p>tuhé, -ého s.</p> <p>1. hovor. pálenka</p>	<p>tuhý příd.</p> <p>1. tvrdý: <i>t. límec</i> tvrdý golier; <i>t-é maso</i> tvrdé mäso (nedovarené); <i>t. papír</i> tvrdý papier; <i>t-á stolice</i> tvrdá stolica</p> <p>2. tuhý: fyz., chem. <i>t. roztok</i> tuhý roztok; <i>t-é skupenství</i> tuhé skupenstvo; tech. <i>t-á paliva, mazadla</i> tuhé palivá, mastivá, mazadlá; <i>t. lih</i> pevný lieh; anat. <i>t-é vazivo</i> tuhé vāzivo; (intenzívny, úporný) <i>t. boj</i> tuhý boj; <i>t. výcvik</i> tvrdý výcvik; <i>klást t. odpor</i> klást' tvrdý, tuhý odpor; <i>t-á zima</i> tuhá zima; (odolný) <i>t. život</i> tuhý život</p> <p>◇ <i>jde do t-ého</i> ide do tuhého;</p> <p>tuhost -i ž.</p> <p>1. tvrdosť</p> <p>2. tuhosť</p>
<p>tuchnúť, -ne, -nú dok.</p> <p>1. ● tuchnout, plesnivět</p> <p>2. trochu zastar. zhasínat</p>	<p>tuchnout -ne -nou -chl nedok.</p> <p>1. ● tuchnúť; plesniet': <i>mouka ve vlhku tuchne</i> múka vo vlhku tuchne</p>
<p>túkat', -am, -ajú nedok. expr.</p> <p>1. houkat: <i>auto túkalo</i>; expr. <i>na koho, komu</i> (řvát, hlasitě křičet)</p> <p>t'ukat', -ám, -ajú nedok.</p> <p>1. ● t'ukat: <i>t'. na okno</i></p>	<p>t'ukat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● t'ukat', klopať: <i>t'. na dveře</i> klopať na dvere; <i>datel t'uká do stromu</i> d'ateľ klope, t'uká do stromu; ryb. slang. <i>ryba t'uká</i> ryba zobká (pohybuje plavákom); hovor.</p>

<p>2. (o hodinách) tíkat</p>	<p><i>t'. na psacím stroji klopkať, klepkať, t'ukat' na písacom stroji; t'. na klavír brnkať na klavíri</i></p> <p>2. štuchať, d'obať (lakt'om, prstom): <i>t'. loktem suseda, do suseda štuchať lakt'om suseda, do suseda; t'. si na čelo d'obať si, t'ukat' si do čela</i></p> <p>◇ <i>bída, nouze t'uká na okna, na dvere</i> bieda klope na dvere</p>
<p>t'uknúť, -nem, -nú dok.</p> <p>1. ● t'uknout</p> <p>2. zříd. (o hodinách) tiknout</p>	<p>t'uknout -nu -nou -kl/-knul -kla dok.</p> <p>1. ● t'uknúť, klepnúť: <i>t'. taktovkou o pult t'uknúť, klepnúť taktovkou o pult</i></p> <p>2. štuchnúť, d'obnúť (lakt'om, prstom ap.): <i>t'. do suseda, aby si všiml štuchnúť do suseda, aby si všimol</i></p> <p>3. hovor. expr. hegnúť, myknúť: (zarazit', prekvapiť, často neos.) <i>to mě t'uklo to ma heglo, myklo</i></p>
<p>tuná přísl. hovor.</p> <p>1. zde, tu</p>	<p>tuna -y ž.</p> <p>1. tona: lod. <i>registrovaná t. registrovaná tona</i></p> <p>tunový příd.</p> <p>1. tonový</p>
<p>t'upkať, -ám, -ajú nedok. expr. zříd.</p> <p>1. jemně t'ukat</p> <p>2. ● t'upkat, cupkat</p>	<p>t'upkat -ám -ají nedok.</p> <p>1. ● expr. cupkať (kráčať drobnými krokmi)</p>
<p>tuška, -y, 2. mn. -šiek ž. nář.</p> <p>1. prase, svině</p>	<p>tužka -y ž.</p> <p>1. ceruzka, ceruza: <i>měkká, tvrdá t. mäkká, tvrdá ceruzka; inkoustová t. atramentová ceruzka; ořezávat t-u zastruhávat' ceruzku</i></p> <p>tužkový příd.</p>

	<p>1. ceruzkový: <i>t. náčrt</i> náčrt ceruzou; elektrotech. <i>t. článok</i> ceruzkový článok; tužtička -y ž. zdrob. 1. ceruzôčka</p>
<p>tužiť, -ím, -ia nedok. 1. ● čo tužiť: tech. <i>t. plech</i> 2. zříd. i túžiť², -im, -ia <i>čo, koho</i> i ~ tužiť: <i>t. svaly</i> tužiť sa¹ i túžiť sa² kniž. 1. ●● tužiť se, otužovať se (získávat odolnosť) túžiť sa², -im, -ia i túžiť sa², -im, -ia nedok. nář. 1. naříkat si, stěžovat si túžiť¹, -im, -ia nedok. 1. toužit; <i>t. po láske; t. za domovom</i> t. po domově; nás. túžievat', -am, -ajú 1. toužívat</p>	<p>tužit -ím -í nedok. 1. ● stužovať, tužiť: <i>t. límce škrobem</i> stužovať, tvrdiť goliere škrobom; tech. <i>t.</i> <i>nýty, plechy</i> pritužovať nity, plechy 2. otužovať: <i>t. tělo cvičením</i> otužovať telo cvičením tužit se -ím -í nedok. kniž. 1. ●● otužovať sa, utužovať sa: <i>utrpením se tuží síla</i> utrpením sa utužuje síla 2. pripierať sa, chlapiť sa: <i>tužte se, ať</i> <i>jsme dříve hotovi!</i> priprite sa, pochlapte sa, nech sme (čím) skôr hotoví!</p>
<p>tvárnost', -ti ž. 1. ● tvárnost: <i>t. materiálu</i> 2. tvárnost: <i>t. krajiny</i></p>	<p>tvárný příd. tvárnost -i ž. 1. ● tvárnost'</p>
<p>tvrdé, -ého s. hovor. 1. ● pálenka</p>	<p>tvrdý příd. spodst. tvrdá -é ž. 1. ● ob. tvrdé, ostré: <i>dát si jednu t-ou</i> dať si poldeci tvrdého, ostrého</p>
<p>týkat' sa, -a, -ajú nedok. 1. kniž. <i>čoho, koho</i> dotýkat se: <i>netýkaj sa</i> <i>ma; netýkajte sa ľudí čestných</i> 2. ● (vztahovat se) týkat: <i>to sa ma netýka</i></p>	<p>týkat se -á/-če -ají/-čou nedok. 1. ● týkat' sa: <i>co se mě týka...</i> pokiaľ ide o mňa...; <i>pokud se týče otce, byl zcela</i> <i>spokojen</i> pokiaľ ide o otca, (ten) bol celkom spokojný; <i>otázky týkající se</i></p>

	všech lidí otázky týkající sa, dotýkajúce sa všetkých ľudí
<p>tyl, -u, 6. j. -e m. text.</p> <p>1. tyl</p> <p>tylový¹ příd.</p> <p>1. tylový: <i>t-á záclona</i></p> <p>tylo-a, 6. j. -e, 2. mn. <i>týl</i> s.</p> <p>1. ● <i>týl</i></p> <p>tylový² příd.</p> <p>1. ●● <i>týlový: t-á kost'</i></p>	<p>tyl</p> <p>nezpracováno</p> <p>týl -u/-a m.</p> <p>1. ● <i>tylo: posunout si čepici do t-u</i> <i>posotiť si čiapku do tyla; tech. t. sekery</i> <i>obuch, tylo sekery; voj. (G iba -u):</i> <i>v nepřátelském t-u v tyle nepriateľa</i></p> <p>týlní příd.</p> <p>1. ●● <i>tylový: anat. t. kost tylová kost'</i></p> <p>týlový příd.</p> <p>1. tylový: <i>tech. t-á část sekery tylová</i> <i>časť sekery; voj. t-é útvary tylové útvary</i></p>